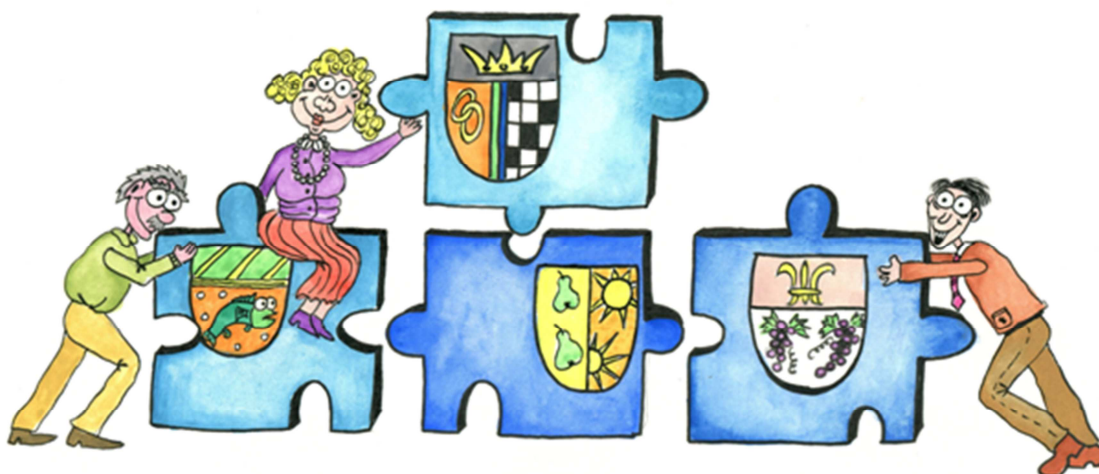

Strategie území správního obvodu ORP Bruntál

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství,
zaměstnanosti a podpory podnikání

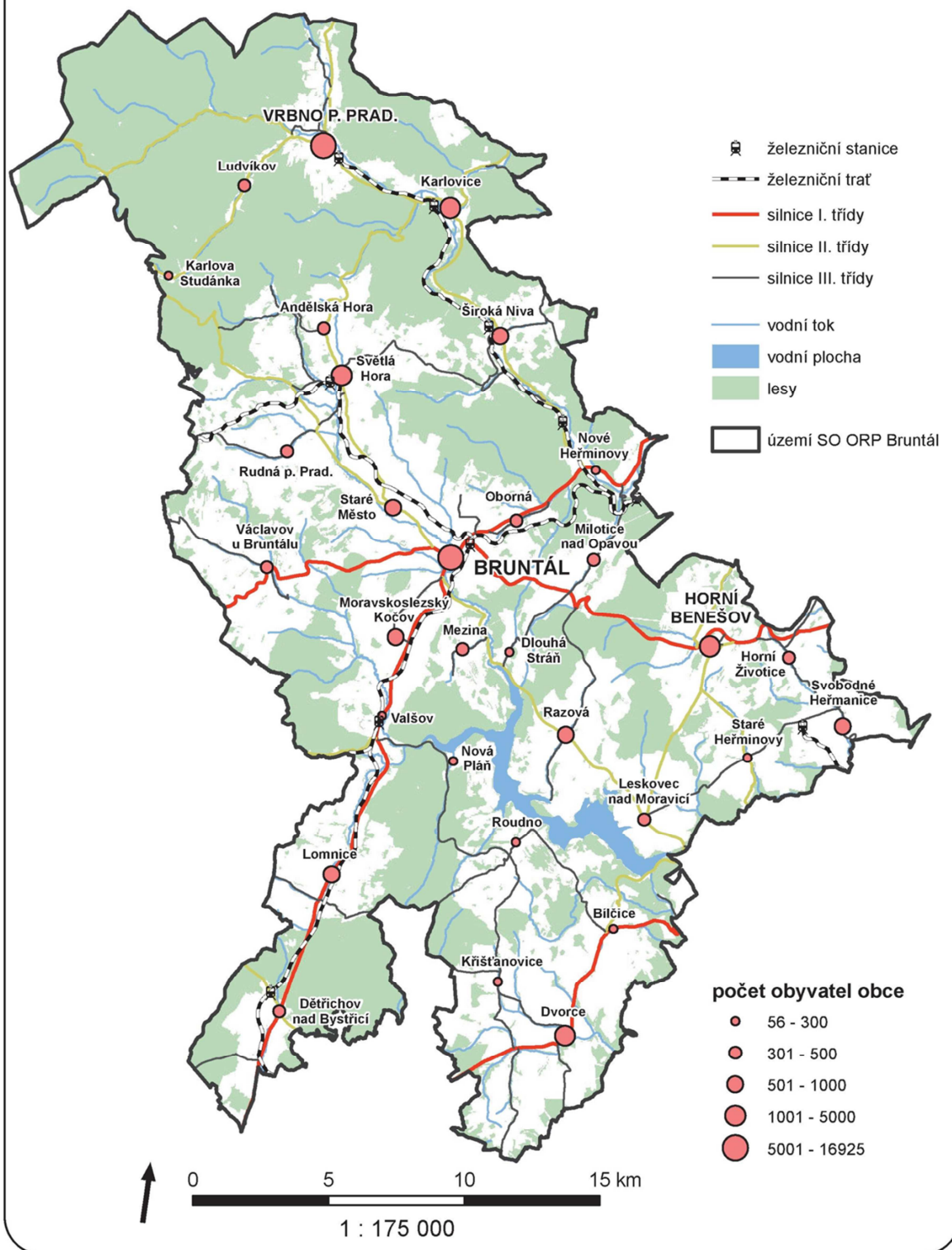

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

OBEČNĚ GEOGRAFICKÁ MAPA

SO ORP Bruntál v roce 2014

Zdroj: Vlastní zpracování

1. ÚVOD	6
1.1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O STRATEGII	6
1.2. STRUČNÁ INFORMACE O MĚSTECH A OBCÍCH SPRÁVNÍHO OBVODU.....	7
1.3. KONTEXT VZNIKU A EXISTENCE STRATEGIE	10
1.4. ÚČEL STRATEGIE – PROČ BYLA ZPRACOVÁNA	10
1.5. UŽIVATELÉ STRATEGIE – KOMU STRATEGIE SLOUŽÍ.....	10
1.6. VYBRANÉ RELEVANTNÍ VÝZNAMNÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY	10
2. PROFIL (ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA) ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU A SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA.....	12
2.1. PROFIL ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU	12
2.1.1. <i>Identifikace správního obvodu.....</i>	<i>12</i>
2.1.2. <i>Stručná charakteristika území správního obvodu.....</i>	<i>14</i>
2.1.3. <i>Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území.....</i>	<i>24</i>
2.1.4. <i>Aktéři regionálního rozvoje.....</i>	<i>28</i>
2.2. SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU	29
3. TÉMA 1: ŠKOLSTVÍ A PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	30
3.1. ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ	30
3.1.1. <i>Vymezení a zdůvodnění řešeného problému</i>	<i>30</i>
3.1.2. <i>Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj</i>	<i>31</i>
3.1.3. <i>Analýza rizik a další potřebné analýzy</i>	<i>86</i>
3.1.4. <i>SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání.....</i>	<i>93</i>
3.1.5. <i>Souhrn výsledků analýz (analytické části).....</i>	<i>95</i>
3.2. NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST ŠKOLSTVÍ A PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	98
3.2.1. <i>Struktura návrhové části.....</i>	<i>98</i>
3.2.2. <i>Vize a problémové okruhy (oblasti)</i>	<i>100</i>
3.2.2.1. <i>Vize a slogan.....</i>	<i>100</i>
3.2.2.2. <i>Problémové okruhy.....</i>	<i>100</i>
3.2.3. <i>Popis cílů v jednotlivých oblastech.....</i>	<i>109</i>
3.2.4. <i>Indikátory.....</i>	<i>116</i>
3.3. PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE (IMPLEMENTAČNÍ PRAVIDLA)	125
3.3.1. <i>Systém monitorování a hodnocení realizace strategie</i>	<i>125</i>
3.3.2. <i>Systém změn strategie.....</i>	<i>127</i>
3.3.3. <i>Akční plán</i>	<i>127</i>
3.4. ZÁVĚR, POSTUP ZPRACOVÁNÍ	128
3.4.1. <i>Shrnutí</i>	<i>128</i>
3.4.2. <i>Popis postupu tvorby strategie.....</i>	<i>128</i>
3.5. PŘÍLOHY	129
3.5.1. <i>Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4</i>	<i>129</i>
4. TÉMA 2: SOCIÁLNÍ SLUŽBY.....	130
4.1. ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ	130
4.1.1. <i>Vymezení a zdůvodnění řešeného problému</i>	<i>130</i>
4.1.2. <i>Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj</i>	<i>132</i>
4.1.3. <i>Analýza rizik a další potřebné analýzy</i>	<i>150</i>
4.1.4. <i>SWOT analýza oblasti</i>	<i>154</i>
4.1.5. <i>Souhrn výsledků analýz (analytické části).....</i>	<i>155</i>
4.2. NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	156
4.2.1. <i>Struktura návrhové části.....</i>	<i>156</i>
4.2.2. <i>Vize a problémové oblasti (okruhy)</i>	<i>159</i>

4.2.2.1.	<i>Vize a slogan</i>	159
4.2.2.2.	<i>Problémové okruhy</i>	160
4.2.3.	<i>Popis cílů v jednotlivých oblastech</i>	168
4.2.4.	<i>Indikátory</i>	173
4.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE	175
4.3.1.	<i>Systém monitorování a hodnocení realizace strategie</i>	175
4.3.2.	<i>Systém změn strategie</i>	177
4.3.3.	<i>Akční plán</i>	177
4.4.	ZÁVĚR A POSTUP ZPRACOVÁNÍ.....	178
4.4.1.	<i>Shrnutí</i>	178
4.4.2.	<i>Popis postupu tvorby strategie</i>	179
4.5.	PŘÍLOHY	179
5.	TÉMA 3: ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	186
5.1.	ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ	186
5.1.1.	<i>Vymezení a zdůvodnění řešeného problému</i>	186
5.1.2.	<i>Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj</i>	187
5.1.3.	<i>Analýza rizik a další potřebné analýzy</i>	207
5.1.4.	<i>SWOT analýza oblasti</i>	208
5.1.5.	<i>Souhrn výsledků analýz (analytické části)</i>	209
5.2.	NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	209
5.2.1.	<i>Struktura návrhové části</i>	209
5.2.2.	<i>Vize a problémové oblasti (okruhy)</i>	212
5.2.3.	<i>Problémové okruhy</i>	212
5.2.4.	<i>Popis cílů v jednotlivých oblastech</i>	216
5.2.5.	<i>Indikátory</i>	220
5.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE	225
5.3.1.	<i>Systém monitorování a hodnocení realizace strategie</i>	225
5.3.2.	<i>Systém změn strategie</i>	227
5.3.3.	<i>Akční plán</i>	227
5.4.	ZÁVĚR A POSTUP ZPRACOVÁNÍ.....	229
5.4.1.	<i>Shrnutí</i>	229
5.4.2.	<i>Popis postupu tvorby strategie</i>	230
5.5.	PŘÍLOHY	230
6.	TÉMA 4: ZAMĚSTNANOST A ROZVOJ PODNIKÁNÍ.....	252
6.1.	ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ	252
6.1.1.	<i>Vymezení a zdůvodnění řešeného problému</i>	252
6.1.2.	<i>Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj</i>	253
6.1.3.	<i>Stručná informace o obcích ORP - zaměstnanost a podnikatelské příležitosti v MOS</i>	256
6.1.4.	<i>Přehled brownfieldů v rámci ORP</i>	260
6.1.5.	<i>Identifikace velkých podniků a hlavních zaměstnavatelů v ORP</i>	262
6.1.6.	<i>Ekonomická situace území</i>	263
6.1.7.	<i>Struktura současné ekonomiky území a trhu práce</i>	265
6.1.8.	<i>Specifické problémy ORP v oblasti podnikání a na trhu práce v území ORP</i>	268
6.1.9.	<i>Rozbor jejich příčin ve vztahu k ORP</i>	270
6.1.10.	<i>Vybrané příklady indikátorů v rámci SO zaměřené na zaměstnanost v rámci MOS</i>	272
6.1.11.	<i>Popis situace a vývojových tendencí v ekonomice a na trhu práce v ORP</i>	273
6.1.12.	<i>SWOT Analýza a analýza rizik</i>	278
6.1.13.	<i>Souhrn výsledků analýz</i>	279

6.2.	NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST VOLITELNÉHO TÉMATU	280
6.2.1.	<i>Struktura návrhové části</i>	280
6.2.2.	<i>Vize, slogan a problémové okruhy</i>	283
6.2.3.	<i>Popis cílů v jednotlivých oblastech</i>	284
6.2.4.	<i>Indikátory</i>	289
6.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE (IMPLEMENTAČNÍ PRAVIDLA)	293
6.3.1.	<i>Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie</i>	293
6.3.2.	<i>Systém změn strategie</i>	295
6.3.3.	<i>Akční plán</i>	295
6.4.	ZÁVĚR, POSTUP ZPRACOVÁNÍ	296
6.4.1.	<i>Shrnutí</i>	296
6.4.2.	<i>Popis postupu tvorby strategie</i>	297
7.	ZÁVĚR, KONTAKTY	298
8.	PŘÍLOHY	301
8.1.	SEZNAM TABULEK	301
8.2.	SEZNAM GRAFŮ	306
8.3.	SEZNAM MAP	308

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka 1 Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Bruntál v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, zaměstnanosti a podpory podnikání
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a rozvoje zaměstnanosti a podpory podnikání)
Řešené území	Správní obvod ORP Bruntál
	Počet obyvatel správního obvodu: 38 623 (k 1. 1.2014)
	Počet obcí ve správním obvodu: 31
Názvy obcí správního obvodu	Rozloha správního obvodu: 62 963 ha
	Města: Bruntál, Vrbno pod Pradědem, Horní Benešov, Andělská Hora
	Obce: Bílčice, Dětrichov nad Bystřicí, Dlouhá Stráň, Dvorce, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Ludvíkov, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Oborná, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu, Valšov
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Mikroregion Slezská Harta
Motivující starostové:	Libor Unverdorben, Ing. Helena Kudelová, Bedřich Buřák, Ing. Václav Mores
Koordinátor tvorby strategie	Bc. Ivana Metelková
Tematičtí experti	Školství: Romana Flajzarová Odpadové hospodářství: Jiří Zátopek Sociální služby: Mgr. Jana Hančilová Zaměstnanost a rozvoj podnikání: Ing. Luděk Šarman
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Bruntál
Forma a datum projednání / schválení	Schváleno na shromáždění starostů dne
Číslo a datum aktualizace	První schválená aktualizace ze dne
Související legislativa	Zákon o obcích
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Bruntál

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Bruntál realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s Mikroregionem Slezská Harta a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována komunitním způsobem s maximálním využitím obcí v rámci ORP Bruntál
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství
	2. sociální služby
	3. odpadové hospodářství
	4. volitelné téma: zaměstnanost a podpora podnikání

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 31 obcí, z toho 4 obce mají statut města.

Tabulka 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Andělská Hora Počet obyvatel: 392 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Bílčice Počet obyvatel: 232 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Bruntál Počet obyvatel: 17 299 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Dětrichov nad Bystřicí Počet obyvatel: 444 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dlouhá Stráň Počet obyvatel: 85 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Dvorce Počet obyvatel: 1 432 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Horní Benešov Počet obyvatel: 2 364 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Horní Životice Počet obyvatel: 317 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Karlova Studánka Počet obyvatel: 237 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Karlovice Počet obyvatel: 1 076 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Křišťanovice Počet obyvatel: 258		Název obce: Leskovec nad Moravicí Počet obyvatel: 436

	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lomnice Počet obyvatel: 497 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Ludvíkov Počet obyvatel: 326 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Mezina Počet obyvatel: 361 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Milotice nad Opavou Počet obyvatel: 395 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Moravskoslezský Kočov Počet obyvatel: 548 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Nová Pláň Počet obyvatel: 57 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Nové Heřminovy Počet obyvatel: 264 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Oborná Počet obyvatel: 379 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Razová Počet obyvatel: 507 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Roudno Počet obyvatel: 195 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Rudná pod Pradědem Počet obyvatel: 386 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Staré Heřminovy Počet obyvatel: 249 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Staré Město Počet obyvatel: 898 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Světlá Hora Počet obyvatel: 1440 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Svobodné Heřmanice Počet obyvatel: 543 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Široká Niva Počet obyvatel: 591 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Václavov u Bruntálu Počet obyvatel: 488 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Valšov Počet obyvatel: 263 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Vrbno pod Pradědem Počet obyvatel: 5664 Zapojení do tvorby strategie: ano		

Zdroj: ČSÚ – počet obyvatel k 1. 1. 2014, internetové stránky obcí

Podle statistických údajů na území ORP existují celkem 3 dobrovolné svazky obcí, z nich však fakticky fungují pouze 2 - Sdružení obcí Vrbenska a Mikroregion Slezská Harta. Zároveň v území působí místní akční skupina: MAS Hrubý Jeseník. Obě DSO vyvíjejí určitou činnost, nemají však stabilní pracovníky. Tabulka 3 uvádí zapojenost obcí v dobrovolných svazcích i MAS. Činnost obcí, DSO i MAS není propojena

vzájemnou komunikací a zejména společnou koncepcí, která by sjednotila individuálně vyvíjené snahy všech těchto subjektů na rozvoji regionu. Město Bruntál, jako přirozené centrum regionu pak neplní svou polyfunkční roli ve vztahu většího města a menších obcí, resp. města a venkova, přesto, že tento vztah de fakto existuje v podobě širší nabídky služeb a pracovních příležitostí pro obyvatele venkova a rekreačního zázemí pro obyvatele města.

Tabulka 3 Členství a územní příslušnost obcí v ORP Bruntál v existujících DSO a MAS

Obce SO ORP Bruntál (31 obcí)	Mikroregion Slezská Harta (13 obcí)	Sdružení obcí Vrbenska (5 obcí)	MAS Hrubý Jeseník (28 obcí)
Andělská Hora			x
Bílčice			x
Bruntál	x		x
Dětrichov nad Bystřicí			
Dlouhá Stráň	x		x
Dvorce			x
Horní Benešov	x		x
Horní Životice			x
Karlova Studánka		x	x
Karlovice		x	x
Křišťanovice			x
Leskovec nad Moravicí	x		x
Lomnice	x		
Ludvíkov		x	x
Mezina	x		x
Milotice nad Opavou	x		x
Moravskoslezský Kočov	x		x
Nová Pláň	x		x
Nové Heřminovy			x
Oborná			x
Razová	x		x
Roudno	x		x
Rudná pod Pradědem			x
Staré Heřminovy	x		x
Staré Město			x
Světlá Hora			x
Svobodné Heřmanice			x
Široká Niva		x	x
Václavov u Bruntálu			
Valšov	x		x
Vrbno pod Pradědem		x	x

Zdroj: Vlastní zpracování

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Bruntál realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s mikroregionem Slezská Harta a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Mikroregion Slezská Harta je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce.

Strategie byla zpracována širším řešitelským týmem za přispění starostů obcí ORP Bruntál a dalších subjektů.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

Strategie rovněž může pomoci identifikovat všechny subjekty v území, se kterými je potřebné spolupracovat a napomoci tak k řešení potřeb celého regionu.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce 4 jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka 4 Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
1	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
2	STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020
3	Státní politika v elektronických komunikacích - Digitální Česko v. 2.0 - Cesta k digitální ekonomice	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/statni-politika-v-elektronickych-komunikacich-digitalni-cesko-v-2-0-cesta-k-digitalni-ekonomice
4	Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mzp/strategie/koncepce-podpory-mistni-agendy-21-do-2020
5	Exportní strategie ČR pro období 2012 až 2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/exportni-strategie-cr-2012-2020
6	Národní inovační strategie ČR 2012-2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/narodni-inovacni-strategie-ceske-republiky
7	Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/strategie-mezinarodni-konkurenceschopnosti-ceske-republiky-pro-obdobi-2012-2020
8	Národní program reform	http://www.vzdelavani2020.cz/clanek/13/knihovna-koncepci.html
9	Státní energetická koncepce ČR 2010-2030	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/statni-energeticka-koncepce-cr-2010-2030
10	Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020	http://www.mpsv.cz/cs/17081
11	KONCEPCE PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKATELŮ NA OBDOBÍ LET 2014–2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/koncepce-podpory-malych-a-strednich-podnikatelu-2014-2020
12	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020	http://www.vzdelavani2020.cz/clanek/12/aktualni-dokumenty.html
13	Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů 2010-2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/narodni-akcni-plan-cr-pro-energii-z-obnovitelnych-zdroju-2010-2020
14	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-cr-na-obdobi-2014-2020
15	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr

Zdroj: vlastní zpracování

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

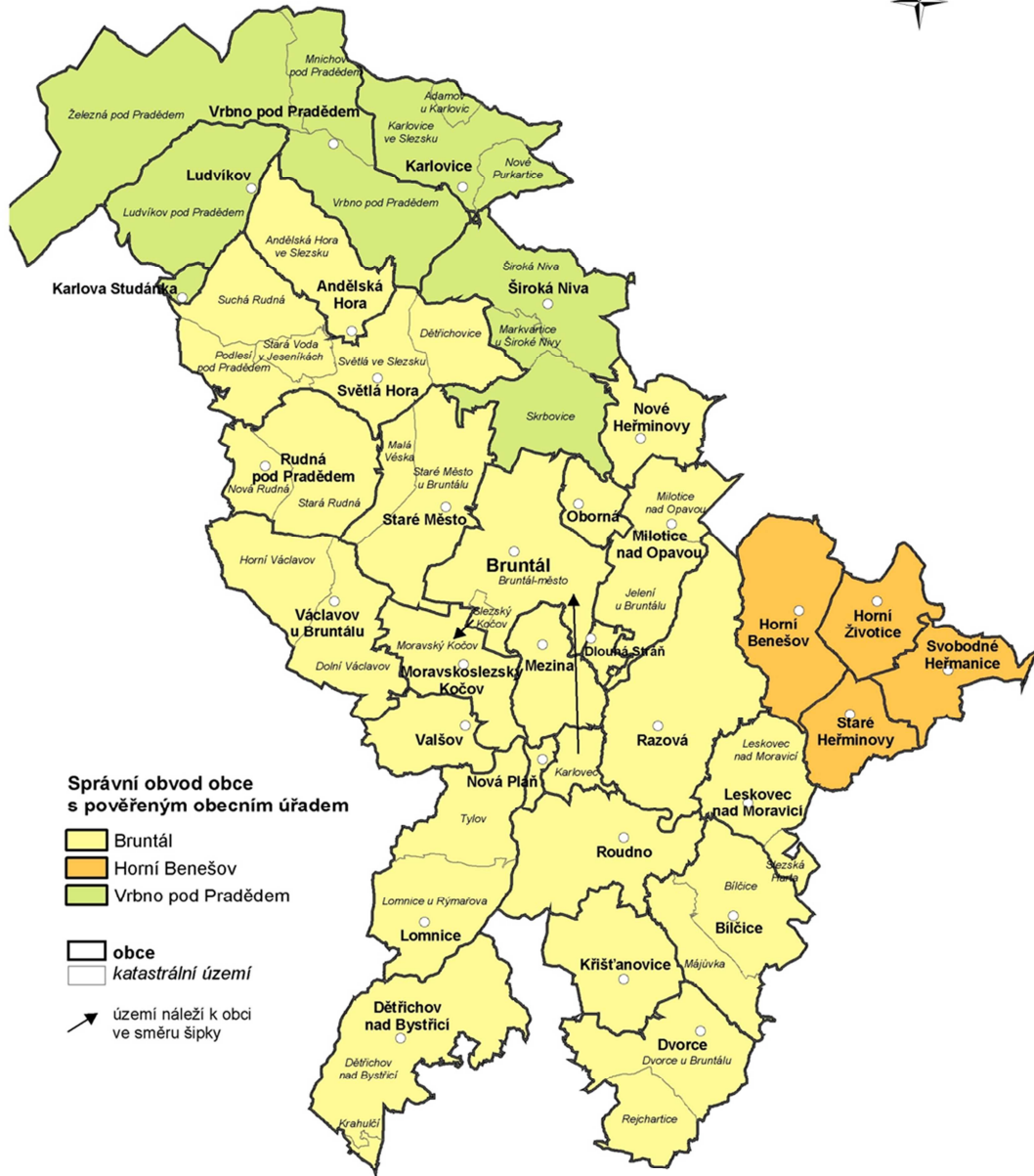
Území ORP Bruntál se nachází v severozápadní části Moravskoslezského kraje. Převážná část plochy je vyplněna pahorkatinou Nízkého Jeseníku, na severozápadě zasahuje do území hlavní hřeben Hrubého Jeseníku. Na území správního obvodu Bruntál jsou dva významné vodní toky – řeky Opava a Moravice – a prochází zde evropské rozvodí řek tekoucích do Baltského, resp. Černého moře. Mimořádný význam mají lesy, a to nejen z hlediska produkce dřeva, ale i pro svou funkci vodohospodářskou, ochrannou a rekreační. V minulosti se zde dolovaly drahé kovy – zlato a stříbro – a rudy barevných kovů, dnes má oblast charakter průmyslově zemědělské oblasti.

Správní obvod ORP Bruntál se rozkládá v západní části Moravskoslezského kraje. Na severovýchodě hraničí s obcemi spadajícími pod správní obvod Krnov, na východě s obcemi správního obvodu Opava, na jihovýchodě s obcemi, které spadají do správního obvodu Vítkov a na západě tvoří hranici obce správního obvodu Rýmařova. Na severozápadě a jihu hraničí s Olomouckým krajem.

Správní území zahrnuje celkem 31 obcí, což je třetí největší počet obcí spadajících do správního obvodu v rámci Moravskoslezského kraje. V obvodě jsou 3 obce, které jsou pověřenými úřady – Bruntál, Vrbno pod Pradědem a Horní Benešov.

Mapa 1 Administrativní členění správního obvodu

SO ORP BRUNTÁL

Zdroj: ČSÚ

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

a. Obyvatelstvo a obce

Tabulka 5 Charakteristika území

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	31	31	31	31	31	31	31	31
Počet částí obcí	56	56	56	56	56	56	56	56
Počet katastrálních území	52	52	52	52	52	52	52	52
Počet obcí se statutem města	3	3	3	4	4	4	4	4
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	62 953	62 949	62 949	62 937	62 941	62 940	62 946	62 963
zemědělská půda	27 793	27 679	27 667	27 657	27 654	27 646	27 644	27 789
lesní pozemky	29 359	29 357	29 353	29 346	29 363	29 366	29 376	29 423
zastavěné plochy	586	582	576	582	580	578	577	577
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	62,0	61,9	61,9	61,8	61,5	61,4	60,7	60,4

Zdroj: ČSÚ

K tab. 5: Počet obcí, jejich částí a katastrálních území je stabilní, k poslední změně došlo v roce 2007, kdy statut města získala Andělská Hora.

Rozloha zemědělské půdy se téměř nemění, kdežto rozloha lesních pozemků mírně roste, výměra zastavěných ploch mírně klesá.

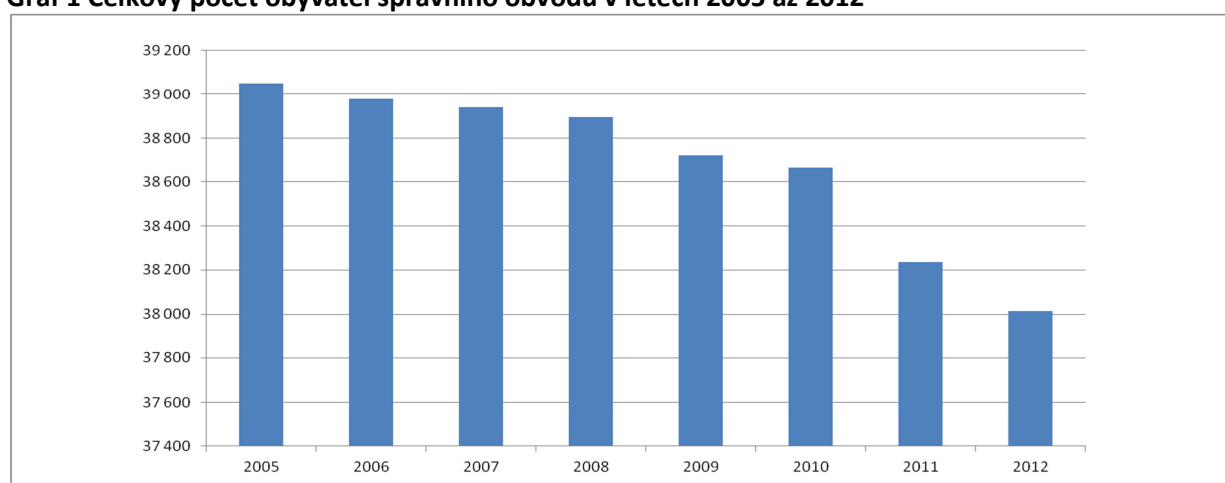
Tabulka 6 Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		39 049	38 979	38 940	38 895	38 723	38 667	38 235	38 013
v tom:	muži	19 236	19 203	19 167	19 131	19 052	19 034	18 813	18 729
	ženy	19 813	19 776	19 773	19 764	19 671	19 633	19 422	19 284
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	6235	6050	5964	5928	5803	5791,0	5700	5 629
	15 - 64	28510	28527	28443	28329	28121	27946	27306	26 803
	65 +	4304	4402	4533	4638	4799	4930	5229	5 581
Průměrný věk (celkem)		38	38,3	38,6	38,9	39,3	39,6	40,1	40,5
Index stáří (65+ / 0 - 14 v %)		69	72,8	76	78,2	82,7	85,1	91,7	99,1
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	3156	3064	3028	3001	2955	2949	2897	2 890
	15 - 64	14 412	14 398	14319	14252	14147	14085	13768	13 520
	65 +	1668	1741	1820	1878	1950	2000	2148	2 319
Průměrný věk		36,8	37,1	37,4	37,7	38,1	38,3	38,8	39,2
Index stáří (65+ / 0 - 14 v %)		52,9	56,8	60,1	62,6	66,0	67,8	74,1	80,2

Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	3079	2986	2936	2927	2848	2842	2803	2739
	15 - 64	14 098	14 129	14124	14077	13974	13861	13538	13283
	65 +	2636	2661	2713	2760	2849	2930	3081	3262
Průměrný věk		39,2	39,5	39,8	40,1	40,5	40,8	41,4	41,9
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		85,6	89,1	92,4	94,3	100,0	103,1	109,9	119,1
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		-4,3	-1,8	-1,0	-1,2	-4,4	-1,4	-2,9	-5,8
přirozená		-0,4	0,9	2,0	1,2	1,1	1,7	-0,3	-0,2
stěhováním (mechanická)		-3,9	-2,7	-3,0	-2,4	-5,6	-3,1	-2,6	-5,6

Zdroj: ČSÚ

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: ČSÚ

K tab. 6: Pro území ORP je příznačný pokles obyvatel, který nabývá na intenzitě v posledních dvou letech. Celkový úbytek obyvatel od roku 2005 do roku 2012 činí cca 1000 osob. Úbytek obyvatel je způsoben stěhováním. Z území odchází především obyvatelé v produktivním věku (15-64 let), a to celé rodiny, neboť pokles se projevuje i v této věkové skupině (0 – 14 let). To způsobuje narůst průměrného věku obyvatel (na 40,5 let) resp. počtu obyvatel nad 65 let. Celková migrace obyvatel byla tedy v celém sledovaném období záporná, a to i když přirozená migrace byla v letech 2006 – 2010 kladná.

b. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka 7 Stručná charakteristika školství

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	17	54,84%	Bruntál, Dětřichov nad Bystřicí, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Lomnice, Milotice nad Opavou, Oborná, Razová, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Široká Niva, Vrbno pod Pradědem
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	9	29,03%	Andělská Hora, Bruntál, Dětřichov nad Bystřicí, Karlova Studánka, Lomnice, Razová, Rudná pod Pradědem, Svobodné Heřmanice, Široká Niva
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	6	19,35%	Andělská Hora, Bruntál, Dvorce, Horní Benešov, Karlovice, Vrbno pod Pradědem
Počet středních škol:	5	9,68%	Bruntál s odloučeným pracovištěm ve Vrbně pod Pradědem, Horní Benešov
-obory gymnázií	3	9,68%	Bruntál, Horní Benešov, odloučené pracoviště Vrbno pod Pradědem
-obory středních odborných škol a praktických škol	3	6,45%	Bruntál, Horní Benešov
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	2	6,45%	Bruntál, Horní Benešov
Počet základních uměleckých škol	1	3,23%	Bruntál
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	1	3,23%	Bruntál
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	

Zdroj: ČSÚ - MOS

Tabulka 8 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport"

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	18	51,61%	Andělská Hora, Bruntál, Horní Benešov, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Ludvíkov, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu, Vrbno pod Pradědem
Stálá kina	3	9,68%	Bruntál, Horní Benešov, Leskovec nad Moravicí
Divadlo	1	3,23%	Bruntál
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	5	16,13%	Andělská Hora, Bruntál, Dvorce, Karlovice, Ludvíkov
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	5	16,13%	Andělská Hora, Bruntál, Karlova Studánka, Karlovice, Vrbno p/P
Kulturní zařízení ostatní	21	67,74%	Bílčice, Bruntál, Dětřichov nad Bystřicí, Dlouhá Stráň, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Mílotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nové Heřminovy, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	5	16,13%	Bruntál, Roudno, Rudná pod Pradědem, Světlá Hora, Vrbno pod Pradědem
Koupaliště a bazény	7	22,58%	Andělská Hora, Bruntál, Dvorce, Nová Pláň, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy
-z toho kryté	5	16,13%	Bruntál, Dvorce
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	59	93,55%	Andělská Hora, Bílčice, Bruntál, Dětřichov nad Bystřicí, Dlouhá Stráň, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Ludvíkov, Mílotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Oborná, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Valšov, Vrbno pod Pradědem
Tělocvičny (vč. školních)	34	61,29%	Andělská Hora, Bruntál, Dětřichov nad Bystřicí, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Lomnice, Ludvíkov, Oborná, Razová, Rudná pod Pradědem, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu, Vrbno pod Pradědem
Stadiony otevřené	8	25,81%	Bruntál, Horní Benešov, Horní Životice, Karlovice, Lomnice, Nové Heřminovy, Světlá Hora, Vrbno pod Pradědem

Stadiony kryté	1	3,23%	Bruntál
Zimní stadiony kryté i otevřené	4	12,90%	Bruntál, Horní Benešov, Vrbno pod Pradědem
Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem)	24	77,42%	Andělská Hora, Bílčice, Bruntál, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Lomnice, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Rudná pod Pradědem, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Vrbno pod Pradědem

Zdroj: ČSÚ - MOS

Tabulka 9 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0,00%	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0,00%	
Ambulantní zařízení	0	0,00%	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0,00%	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	22	22,58%	Bruntál, Dětrichov nad Bystřicí, Dvorce, Horní Benešov, Světlá Hora, Václavov u Bruntálu, Vrbno pod Pradědem
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	14	22,58%	Bruntál, Dvorce, Horní Benešov, Karlovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Vrbno pod Pradědem
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	18	16,13%	Bruntál, Horní Benešov, Karlovice, Světlá Hora, Vrbno pod Pradědem
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	6	9,68%	Bruntál, Světlá Hora, Vrbno pod Pradědem
Zařízení lékárenské péče	9	9,68%	Bruntál, Horní Benešov, Vrbno pod Pradědem
Nemocnice	0	0,00%	
Odborné léčebné ústavy	0	0,00%	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0,00%	
Ostatní lůžková zařízení	0	0,00%	

Zdroj: ČSÚ - MOS

Území je charakteristické nízkou lidnatostí a specifickou sídlení strukturou, z čehož se odvíjí i dostupnost vybraných veřejných služeb. Omezená dostupnost je mimo jiné jedním z důvodů, proč obyvatelé v průzkumech tuto dostupnost zdravotnických služeb a nedostatek volnočasového vyžití pro mládež, včetně neadekvátní dopravní dostupnosti sídel s touto vybaveností považují za jeden z hlavních nedostatků, bezprostředně po nedostatku pracovních příležitostí.

Problematicky se jeví zejména dostupnost specializované zdravotnické péče (nemocnice) v území, která vystupuje do popředí zejména v zimních měsících, kdy je sjízdnost komunikací problematická.

c. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka 10 Ekonomická aktivita obyvatel

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		17 730	9 526	8 204	
v tom:	zaměstnaní	14 697	7 919	6 778	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	11 384	5 782	5 602
		zaměstnavatelé	486	314	172
		pracující na vlastní účet	1 814	1 338	476
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	608	324	284
		ženy na mateřské dovolené	285	-	285
nezaměstnaní		3 033	1 607	1 426	
Ekonomicky neaktivní celkem		17 231	7 333	9 898	
z toho	nepracující důchodci	8 229	3 157	5 072	
	žáci, studenti, učni	5 499	2 743	2 756	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		1 963	1 114	849	

Zdroj: ČSÚ

K tab. 10: Zarážející je poměr ekonomicky aktivních (17 730) a neaktivních obyvatel (17 231), který je víceméně vyrovnaný. Pokud z ekonomicky aktivních odečteme ještě nezaměstnané (3 033) tento poměr se ještě zhorší. Vyplývá z toho, že v regionu cca 14 700 obyvatel pracuje na 17 231 obyvatel, což je dost alarmující.

Tabulka 11 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			8 263
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		5 650
	v tom	v rámci obce	2 524
		do jiné obce okresu	2 050
		do jiného okresu kraje	321
		do jiného kraje	637
		do zahraničí	118
	vyjíždějící do škol		2 613
	v tom	v rámci obce	924
mimo obec		1 689	

Zdroj: ČSÚ

K tab. 11: Do zaměstnání a škol vyjíždí celkem 8 263 z celkového počtu cca 38 tis. obyvatel. Mimo obec vyjíždí do škol 1 689 dětí.

Tabulka 12 Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Celkem	
Hospodařící domácnosti celkem			15 416	
v tom:	tvořené 1 rodinou		9 651	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	4 381
			se závislými dětmi	2 934
		neúplné	bez závislých dětí	1 012
			se závislými dětmi	1 324
	tvořené 2 a více rodinami		220	
	domácnosti jednotlivců		4 856	
	vícečlenné nerodinné domácnosti		689	

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 13 Charakteristika nezaměstnanosti

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	3 790	3 991	3 736	3 299	2 605	2 747	3 664	4 026	4 327
z toho (%): občané se zdravotním postižením	17,52%	19,27%	20,58%	22,34%	23,76%	23,59%	18,01%	16,44%	14,03%
	664	769	769	737	619	648	660	662	607
z toho (%): absolventi	6,07%	7,29%	5,73%	5,21%	4,57%	5,75%	5,49%	5,94%	4,37%
	230	291	214	172	119	158	201	239	189
z toho (%): osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	47,41%	46,28%	48,45%	51,11%	48,10%	36,95%	32,48%	37,26%	36,38%
	1 797	1 847	1 810	1 686	1 253	1 015	1 190	1 500	1 574
Volná pracovní místa	167	111	87	200	197	148	97	131	110
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	22,7	36	42,9	16,5	13,2	18,6	37,8	30,7	34,5
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	18,57	19,55	17,12	15,06	11,93	12,96	17,44	18,82	17,76

Zdroj: ČSÚ

K tab. 13: Území charakterizuje vysoká míra nezaměstnanosti, kde se za sledované období pohybovala průměrně kolem 16,58%, přičemž o jedno pracovní místo se ucházelo průměrně 28,1 uchazečů.

Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání od roku 2008 skokově roste, poměrně vysoký je počet nezaměstnaných zdravotně postižených osob (607), nejvíce je však dlouhodobě nezaměstnaných osob (1574).

Tabulka 14 Charakteristika trhu práce

Ekonomické subjekty se sídlem na území ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem *	7948	7995	8113	8164	8243	8350	7997	7861	7934	7800
fyzické osoby celkem	6879	6903	6965	7006	7041	7127	6719	6553	6599	6441
z toho zemědělství podnikatelé	819	813	798	791	766	766	122	124	131	138
vyjádření v %	11,91%	11,78%	11,46%	11,29%	10,88%	10,75%	1,82%	1,89%	1,99%	2,14%
právnícké osoby celkem	1069	1092	1148	1158	1202	1223	1278	1308	1335	1359
z toho obchodní společnosti	409	417	446	452	467	465	495	504	508	525
vyjádření v %	38,26%	38,19%	38,85%	39,03%	38,85%	38,02%	38,73%	38,53%	38,05%	38,63%
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	12,9	12,9	12,8	12,6	12,4	12,4	6,8	7,2	7,4	7,6
průmysl celkem	13,2	13,2	13,1	12,7	12,7	12,9	13,6	13,5	13,4	13,1
stavebnictví	12,2	12,2	12,5	12,6	13,3	13,6	15,2	15,3	15,4	15,3
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	24,42	23,98	22,09	22,61	22,52	21,1	21,64	20,51	19,71	18,96

Zdroj: ČSÚ

*Podle Registru ekonomických subjektů

K Tab. 14: Od roku 2003 až do roku 2008 je vývoj trhu práce relativně příznivý, v důsledku ekonomického poklesu v roce 2008 a 2009 však klesá celkový počet ekonomických subjektů. Při podrobnějším zkoumání však klesá jen počet fyzických osob, počet právníckých osob naopak vzrostl.

Pokles počtu zemědělských podnikatelů mezi roky 2008 a 2009 nastal vlivem metodicko-statistického, od té doby počet těchto podnikatelů pozvolna narůstá. Podíl ekonomických subjektů v průmyslu je stabilní, kdežto ve stavebnictví roste, naopak ve velkoobchodu, maloobchodu, oprav a údržby motorových vozidel výrazně klesá.

d. Doprava

Území ORP Bruntál je charakteristické polohou území mimo hlavní spojnice (rychlostní komunikace a dálnice) ekonomických center (velkých sídelních aglomerací). Hlavní komunikační osy představují v západo-východním směru Silnice I. třídy I/11 a v severo-j jižním směru pak silnice I. třídy I/45. Při pohledu na Sčítání dopravy je nutné konstatovat, že pro území je významnější silnice I/45, která je pro ekonomiku regionu významnější než I/11. V neposlední řadě se v tom odráží cílové trhy dodavatelů a odběratelů místních firem. Z pohledu železnice je rovněž možné konstatovat, že do regionu zasahuje několik tratí,

kteře vřak nejsou na transevropských či národních koridorech. Jde převážně o lokální tratě č. 310 Olomouc- Bruntál- Opava východ, trať č. 313 Milotice nad Opavou- Vrbno pod Pradědem a trať č. 311 Valřov- Rýmařov. Vřechny tratě jsou neelektrifikované. Trať č. 312 Bruntál-Malá Morávka byla zruřena v roce 2009. I na trati 313 probíhají optimalizační kroky, jejichž cílem je zruřit nevytížené spoje v méně exponovaných časech.

e. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Pro území ORP je typický menří význam průmyslové výroby, než v ostatních ORP Moravskoslezského kraje. Nejvýznamnějším subjektem je OSRAM Bruntál, Linaset, Husquarna Manufacturing Czech (bývalá Advanced Plastics s.r.o., ALFUN,a.s.. Průmyslové subjekty jsou největřími zaměstnavateli, nicméně z hlediska výrobních faktorů zde nemají nejlepší předpoklady. Jejich podíl má mírně sestupný trend. Ve struktuře ekonomiky mají naopak význam ekonomické podniky ve stavebnictví, částečně díky řadě řemeslných činností, které patří do odvětví stavebnictví, částečně díky existenci subdodávek a zřejmě i "řvarcsystému" větřích stavebních firem v regionu.

Positivní je rovněž růst zemědělských podniků - tradičního odvětví v území, které zde má dobré předpoklady pro svůj rozvoj, zejména díky kvalitnímu životnímu prostředí. V maloobchodní struktuře dominují prakticky pouze menří retailové řetězce diskontního typu - Penny market, Billa a Albert - to pouze v Bruntále a ve Vrbně p/P, v ostatních sídlech jde spíše o drobné provozovny smířšeného zboží. Pro větří obchodní řetězce zde není tržní potenciál a obyvatelé musí za větřími nákupy a jiným zbořím než FMCG jezdit do vzdálenějších měst - Opava, Krnov, Ostrava, Olomouc.

Z hlediska inovací region nemá vzdělanostní úroveň populace vhodnou pro výzkum, vývoj a inovace, nicméně zdejší průmyslové firmy se snaří inovovat svůj produkční cyklus.

f. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Území ORP Bruntál patří pokud jde i kvalitu životního prostředí k nejméně znečiřtěným územím, rezervy přetřvávají v péči o krajinu a větří zhodnocení zemědělské produkce přímo v území. Pro lesnictví má význam velká rozloha lesní půdy na výměře obcí (více než 46 %), v majetku obcí zůstávají minimální rozlohy lesů, s nimiž by mohly obce hospodařit a generovat z nich nějaké výnosy. Drtivá větřina lesů je v majetku Lesy ČR. Na území ORP se nachází CHKO Jeseníky s řadou velkoplořných, ale i maloplořných chráněných území se statutem přírodní rezervace či přírodní památky.

Území je součástí Geoparku Jeseníky, jako subjektu péče a interpretace geologických a souvisejících kulturních a přírodních atraktivit regionu, zprostředkujícího informace o geověděch a vlivu geologie na vývoj území.

g. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a řivelními pohromami)

Vybavenost území technickou infrastrukturou je silně limitována rozptýlenou zástavbou. Dle SLDB bylo 99,88 % obydlených domů napojeno na vodovod (vlastní studna, nebo veřejný vodovod) a 100% bylo napojeno na elektřinu. Pokud jde o kanalizaci, zde se již silně uplatňuje rozptýlená zástavba, která ekonomicky limituje vyšří napojení objektů na kanalizační soustavu – 71,1 % obyvatel území ORP může vyuřívat kanalizace. V případě plynovodních řadů je v území jen 59,4 % obyvatel se zavedeným plynem do bytu.

Svoz odpadů v území je prováděn městřkými společnostmi TS Bruntál, s.r.o., TECHNICKÉ SLUŽBY VRBNO s.r.o., Městřské služby Rýmařov, spol. s r. o. a nadnárodní společností van Gansewinkel, a.s.. Tyto společnosti svážejí odpad fyzických osob, tedy komunální odpady. Pro soukromé subjekty zde působí nadnárodní společnosti, v největří míře Márius Pedersen, a.s., SITA CZ a.s., RUMPOLD s.r.o, skupina AVE a další společnosti zabývající se odpadovým hospodářstvím.

Významné z hlediska technické infrastruktury je vodní hospodářství, které je symbolizováno přehradní nádrží Slezská Harta, která byla postavena původně ke zlepření jakosti surové vody pro výrobu pitné vody na VD Kruřberk a dále k nadlepření průtoků na Moravici, Opavě a Odře, v důsledku toho je omezeno rekreační vyuřítí nádrže jen cca ze 2/3. Přestože není prvořadým úkolem VD Slezská Harta ochrana před

povodněmi, přispěla k tomu, že katastrofální povodně v roce 1997 neměly ještě horší průběh. V souvislosti s ochranou před povodněmi na řece Opavě (zejména Krnov a Opava) bylo ZÚR Moravskoslezského kraje navržena v Nových Heřminovech přehrada, nicméně dotčené obce podaly proti tomuto dokumentu žalobu. Efekt nové přehradě pro snížení povodňových rizik je však sporný, neboť není regulována Opavice, navržený objem navíc v případě větších povodní nic neřeší.

Primární přívod elektrické energie do ORP Bruntál je zajišťován prostřednictvím linky VVN 400 kV, který se v rozvodně Horní Životice transformuje na nižší napětí, které se dále rozvádí prostřednictvím linek VN 110 kV, které další transformací o napětí 230/400 V putují k zákazníkům z řad domácností, firem a ostatních subjektů. Celkový příkon je dostatečný, rozvojový plán ČEPS, a.s. s počítá výstavbou linky VVN Krasíkov-Horní Životice.

Centrální zásobování teplem existuje prakticky jen v Bruntále a Vrbně pod Pradědem. V ostatních obcích počítá územně energetická koncepce Moravskoslezského kraje s využitím plynu a obnovitelných zdrojů energie. Územím ORÚ Bruntál neprochází žádné významné dálkovody (plynovody, ropovody) dle podkladů pro Politiku územního rozvoje České republiky.

Telekomunikační síť je zajišťována jak optickými sítěmi (Bruntál, Vrbno), tak i prostřednictvím sítí mobilních operátorů. Nejlépe jsou pokryta města Bruntál a Vrbno (platforma HSPA+ až do 42 Mb/s), avšak dominuje relativně pomalá technologie GPRS/EDGE až do 236 kb/s. V území díky reliéfu najdeme místa i zcela bez pokrytí signálem.

h. Rekreace, památky a cestovní ruch

Z hlediska cestovního ruchu má území ORP Bruntál má mimořádné hodnoty pro rozvoj cestovního ruchu (jak zimního, tak i letního). Klíčové jsou z pohledu atraktivit pro cestovní ruch turistické a cykloturistické trasy, strojově upravované běžkařské trasy, lyžařské areály, podmínky pro provozování vodních sportů, rybářství, kulturní památky, nepoškozené životní prostředí a klid.

Cestovní ruch může být zajímavým odvětvím pro zaměstnání místních obyvatel (půjde však o sezónní zaměstnání). Počty přenocování mají stále klesající tendenci, klesá rovněž počet hromadných ubytovacích zařízení. Region se musí soustředit na tvorbu nových produktů cestovního ruchu, nikoliv na jejich marketing. Výrazný deficit regionu je rovněž v kvalitě poskytovaných služeb (zejména stravování), nedostatečné jazykové vybavenosti a malé aktivitě lidí včetně jejich nedostatečné spolupráce.

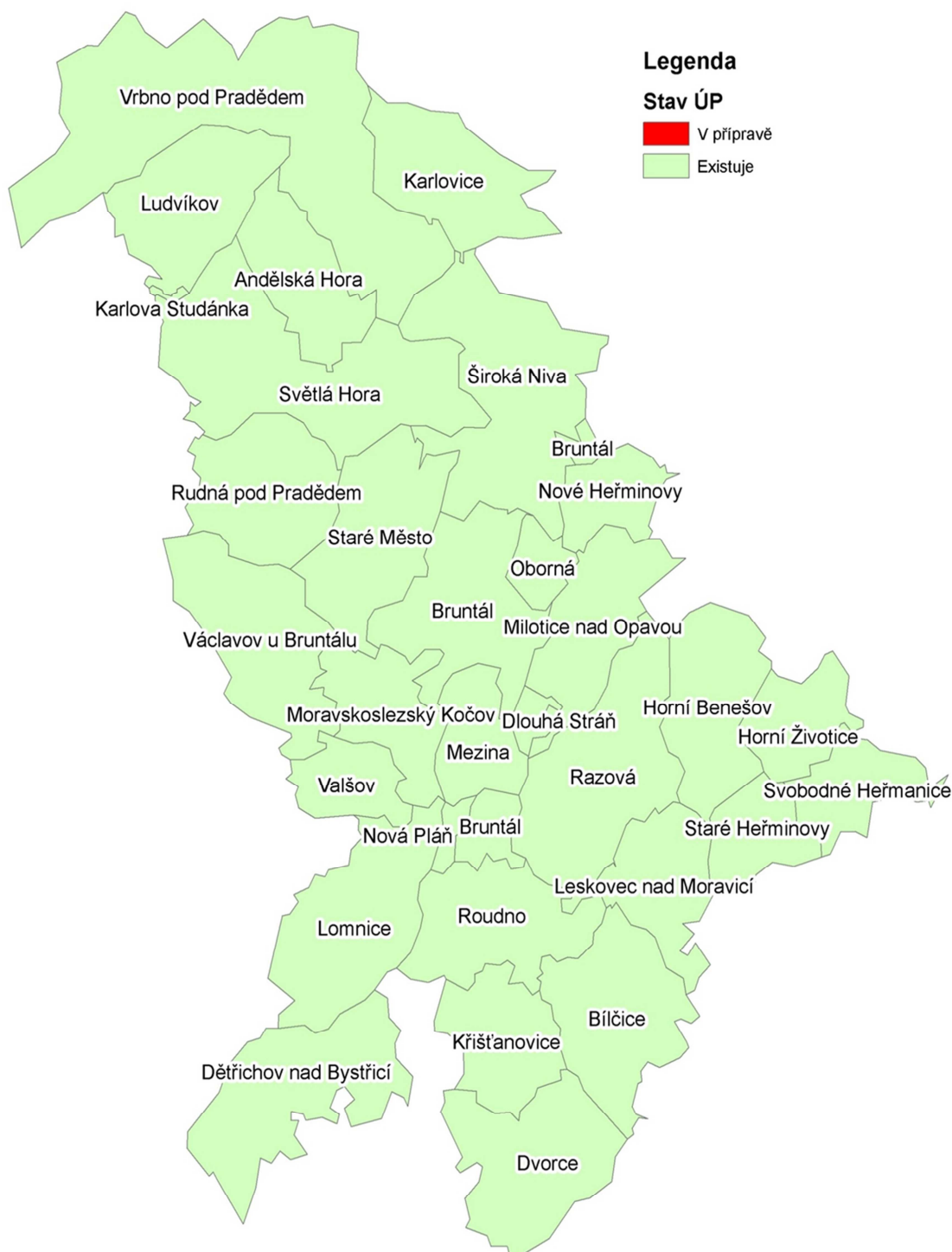
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka 15 Obce s platným územním plánem a strategickým plánem

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	31	100%	Andělská Hora, Bílčice, Bruntál, Dětřichov nad Bystřicí, Dlouhá Stráň, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Ludvíkov, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Oborná, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu, Valšov, Vrbno pod Pradědem
Počet obcí s plánem v přípravě	12	38,70%	Územní plány jsou aktualizovány (resp. měněny) v závislosti na potřebách obyvatel a podnikatelů.
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	2	6,45%	Bruntál, Karlovice

Mapa 2 Stav územních plánů

Zdroj: ČSÚ, Zdroj: MěÚ Bruntál 2014

Území dle ÚAP ORP Bruntál náleží do SOB 3 Specifická oblast Jeseníky–Králický Sněžník. Specifické oblasti jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území, tj. problémy se zajištěním vyváženého vztahu příznivého životního prostředí, hospodářského rozvoje a soudržnosti společenství obyvatel území.

Důvody vymezení:

- a) Potřeba posílit zaostávající sociální a ekonomický rozvoj, který patří k nejslabším v ČR a napravit strukturální postižení ekonomiky s mnohými stagnujícími odvětvími hospodářství. Vzhledem k velkým zásobám dřeva a klimatickým podmínkám, nevhodným pro intenzivní zemědělství je potřeba podpořit především rozvoj lesního hospodářství a zejména dřevozpracujícího průmyslu.
(pozn. Vnitřní posílení ekonomiky regionu včetně lesního hospodářství i dřevozpracujícího průmyslu však naráží na strategie velkých firem mimo region a např. tendry LČR, ve kterých místní malé firmy těm velkým nemohou konkurovat a spíše zvažují ukončení činnosti nebo se účastní tendrů víceméně za náklady, aby udržely svou činnost)
- b) Potřeba rozvíjet a využívat s ohledem na udržitelný rozvoj území vysoký potenciál přírodně cenné a společensky atraktivní oblasti Jeseníků, které jsou chráněnou krajinnou oblastí, pro rekreaci a lázeňství.
- c) Potřeba zlepšit nevyhovující dopravní dostupnost většiny území.
(pozn. Neexistence rychlostní komunikace však z hlediska udržitelného rozvoje a rozvoje CR je spíše pozitivní, neboť každé budování takové komunikace přináší nevratné zásahy do krajiny, zvýšení intenzity dopravy a s tím spojených negativních jevů, jako je hluchost, prašnost, exhalace apod. Je třeba zvážit, zda po vzoru zahraničí není lepší spíše dbát na kvalitu a bezpečnost komunikací včetně lesních a polních, které je možné využít pro rozvoj cyklistické dopravy).
- d) Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat:
 - a) rozvoj rekreace a lázeňství,
 - b) rozvoj ekologického zemědělství a dřevozpracujícího průmyslu,
 - c) zlepšení dopravní dostupnosti území*(pozn. Tak jako u současných i nově připravovaných operačních programů, jdou tyto body proti sobě a není stanovena míra jejich vzájemné provázanosti či jasná priorita. Co tedy bude mít větší přednost, rozvoj rekreace a lázeňství nebo průmyslu a dopravy?)*

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří Politika územního rozvoje České republiky ([http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65 ... je CR 2008](http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65..._je_CR_2008)), Územně analytické podklady MS kraje (<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/>), Územně analytické podklady ORP Bruntál (<http://www.mubruntal.cz/uzemni-planovani/ds-38646/p1=32567>)

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

Dopravní infrastruktura:

- D44 „I/45 Valšov, západní obchvat, dvoupruhová směrově nedělená silnice I. třídy“ (obce Moravskoslezský Kočov, Valšov).
- D45 „I/45 Bruntál, obchvat, dvoupruhová směrově nedělená silnice I. třídy“ (obce Bruntál, Oborná).
- D48 „I/46 Dvorce, obchvat, dvoupruhová směrově nedělená silnice I. třídy“ (obce Bílčice, Dvorce).

Silniční doprava – územní rezervy:

- D526 „I/45 Dětrichov nad Bystřicí – obchvat, dvoupruhová směrově nedělená silnice I. třídy“ (obce Dětrichov nad Bystřicí)
- D527 „I/45 Lomnice – obchvat, dvoupruhová směrově nedělená silnice I. třídy“ (obce Dětrichov nad Bystřicí, Lomnice)
- D529 „I/11 Bruntál – severní obchvat (po napojení I/45), dvoupruhová směrově nedělená silnice I. třídy“ (obce Bruntál, Staré Město).

Limity využití území:

- Městská památková zóna Bruntál
- Vesnická památková zóna Karlova Studánka
- Lázeňské místo, vnitřní a vnější území lázeňského místa, přírodní léčivý zdroj, Karlova Studánka, zdroj přírodní vody Nová Pláň

- CHKO Jeseníky), PR a PP, Natura 2000 – Ptačí oblast a evropsky významné lokality, Vodní nádrž Slezská Harta – CHOPAV
- stará důlní díla,
- aktivní zóny záplavového území (vodní toky Bílá Opava, Černá Opava, Černý potok, Opava, Čížina, Moravice, Razovský potok, Střední Opava). Vodní nádrž Nové Heřmanovy

Hodnoty a příležitosti:

- Vysoká krajinářská hodnota území (převaha krajiny přírodní a harmonické, rozsáhlá území se zvýšenou estetickou hodnotou krajiny)
- Ložiska nerostných surovin: stavební kámen (Bílčice, Razová-Zadní vrch, Valšov), polymetalické rudy (Horní Benešov), zlatonosná ruda (Suchá Rudná), kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu (Svobodné Heřmanice),
- Využití dosud netěžených zásob nerostných surovin (Razová, Staré Heřminovy)
- Převaha ekologických způsobů zemědělského hospodaření (pastvinářství)
- Odlesnění části Anenského vrchu pro obnovení historické dominanty poutního kostela – viditelnosti.

Území těsně spolupracuje v rámci příhraniční spolupráce s městy v Polsku (zejména Město Bruntál a Vrbno pod Pradědem). Horší je spolupráce či rozšíření podnikání ze strany českých firem na polské území, polské firmy český trh využívají daleko lépe.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka 16 Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Bruntál	1	Přirozené ekonomické centrum regionu
Ostatní obce SO	30	Pečují o rozvoj svého území.
Kraj	1	Správa silnic II a III třídy, zřizovatel středních škol, poskytovatelů soc. sl.
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR, rozpočtové určení daní
Správa CHKO Jeseníky	1	Ochrana přírody a krajiny
Mikroregion Slezská Harta, Sdružení obcí Vrbenska	2	Společné aktivity sdružených obcí.
MAS	3	MAS Hrubý Jeseník, MAS Nížký Jeseník, MAS Rýmařovsko
Významní zaměstnavatelé		Ovlivňují kvalitu života v území prostřednictvím naplňování základních potřeb lidí žijících v území.
Euroregion Praděd	1	Zejména marketingové aktivity k rozvoji cestovního ruchu.
Geopark Jeseníky	1	Subjekt péče a interpretace geologických a souvisejících kulturních a přírodních atraktivit regionu, zprostředkujícího informace o geovědách a vlivu geologie na vývoj území.

Zdroj: vlastní zpracování

Aktivity všech těchto uvedených subjektů však nejsou dostatečně provázány, vzájemná koordinace je spíše výjimkou.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka 17 SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Vysoká krajinářská hodnota území (převaha krajiny přírodní a harmonické, rozsáhlá území se zvýšenou estetickou hodnotou krajiny).	1. Přetrvávající vysoká nezaměstnanost.
2. Ložiska nerostných surovin: stavební kámen (Bílčice, Razová-Zadní vrch, Valšov), polymetalické rudy (Horní Benešov), zlatonosná ruda (Suchá Rudná), kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu (Svobodné Heřmanice).	2. Emigrace obyvatel z území, odchod mladých, stárnutí populace.
3. Převaha ekologických způsobů zemědělského hospodaření (pastvinářství).	3. Nedostupnost pracovních příležitostí a základních veřejných služeb
4. Surovinová základna pro tradiční odvětví (dřevozpracující průmysl, zemědělství, potravinářství, kámen, písek)	4. Nízká spolupráce všech subjektů v území.
5. Existence Geoparku Jeseníky	5. Nízká míra meziobecní spolupráce.
	6. Nezakořeněnost lidí v území vlivem historických událostí, nedostatku pracovních příležitostí, nedostatku veřejných služeb, vysoké míry výjezdu dětí do škol z vlastní obce i lidí do práce;
	7. Nedostatečná role města Bruntálu jako leadra rozvoje územní
Příležitosti:	Hrozby:
1. Využití místních zdrojů k obživě sebe sama, ale i ke tvorbě nových pracovních míst	1. Opomíjené území z hlediska zájmu kraje.
2. Převzetí odpovědnosti regionu za vlastní rozvoj, bez ohledu na hranice obcí	2. Neřešení dopravního napojení území na rychlostní komunikační síť, kvalita resp. nekvalita komunikací.
3. Využití společných projektů obcí, MAS a dalších partnerů k nastartování meziobecní spolupráce	3. Neschopnost státu realizovat vlastní regionální politiku bez ohledu na EU
4. Rostoucí význam kvality a zdravého životního prostředí.	4. Nedostatek vlastních finančních prostředků na realizaci klíčových rozvojových projektů
5. Příhraniční poloha a využití obrovského polského trhu.	5. Preference individuálních zájmů před společnými
6. Zapojení dalších subjektů a veřejnosti do rozhodování obcí a regionu.	
7. Využití místních odborníků a zdrojů.	
8. Využití dosud netěžených zásob nerostných surovin (Razová, Staré Heřminovy).	
9. Odlesnění některých dominant a vyhlídek (Uhlířský vrch, Anenský vrch, ...).	
10. Koordinace aktivit, projektů, činností všech subjektů s vlivem na regionální rozvoj území.	

3. Téma 1: ŠKOLSTVÍ A PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území SO ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu

- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné údaje

Zřizování a vedení škol a školských zařízení stanovuje školský zákon doplněný příslušnými vyhláškami v platném znění. Předmětem školského zákona je především upravit předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanovuje podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanovuje působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

Vzdělávání je založeno na základních zásadách a obecných cílech.

V případě zásad se jedná hlavně o možnosti:

- rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,

- vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,
- bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.¹

Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména:

- rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.²
- Povinností obcí v oblasti školství je především zajistit:
- podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území a pro děti umístěné na jejím území v dětském domově. Za tímto účelem obec zřídí mateřskou školu, nebo zajistí předškolní vzdělávání v mateřské škole zřizované jinou obcí či svazkem obcí.
- podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních. Z toho důvodu zřizují hlavně základní školy nebo zajišťují plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí, příp. svazkem obcí. Za tímto účelem se vymezují tzv. školské obvody spádové školy. Pokud obec nestanoví školský obvod spádové školy a je ohroženo plnění povinné školní docházky žáků, rozhodne o školském obvodu spádové školy krajský úřad v přenesené působnosti.
- výdaje škol a školských zařízení, které zřizuje, s výjimkou výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu (NIV, MP, zákonné odvody, pojištění, ONIV). Obec dále může organizacím, které zřizuje přispívat na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu.³

Nejčastěji tak obce zřizují v souvislosti se zřízením mateřské školy školní jídelny/výdejny; v případě základních škol školní jídelny a školní družiny a pro volnočasové aktivity pak střediska volného času. Se souhlasem krajského úřadu mohou zřizovat také přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj.

¹ Zákon č. 561/2004 Sb., § 2 odst. 1

² Zákon č. 561/2004 Sb., § 2 odst. 2

³ Zákon č. 561/2004 Sb., § 178 - 180

Povinností krajů v oblasti školství je kromě dalšího také zajistit:

1. podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy. Za tímto účelem kraj nejčastěji zřizuje základní školy speciální, střední školy, vyšší odborné školy, mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením, školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje, základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, dětské domovy, pedagogicko-psychologické poradny aj..., včetně jejich financování.
2. v přenesené působnosti rozepisuje a poskytuje školám a školským zařízením, které zřizují obce nebo svazky obcí, finanční prostředky na neinvestiční výdaje – platy, zákonné odvody, ONIV. Při rozpisu vychází z návrhů předložených obecními úřady obcí s rozšířenou působností. O rozpisu prostředků informuje příslušné obecní úřady obcí s rozšířenou působností.⁴

Právním jak obcí, tak krajů je jimi zřizované organizace též rušit.

Předškolní vzdělávání (MŠ)

Hlavním cílem předškolního vzdělávání je:

- a. podporovat rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku,
- b. podílet se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů,
- c. vytvářet základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání,
- d. napomáhat vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání,
- e. poskytovat speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Pokud nelze dítě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky přijmout z kapacitních důvodů, zajistí obec, v níž má dítě místo trvalého pobytu, zařazení dítěte do jiné mateřské školy.

Z toho vyplývá, že předškolní vzdělávání není pro rodiče dětí ze zákona povinné, avšak ve chvíli, kdy zákonný zástupce dítěte v posledním roce před zahájením povinné školní docházky projeví o toto vzdělávání zájem, musí obec zajistit podmínky k tomuto vzdělávání a ředitel mateřských škol musí takové děti upřednostnit.⁵

Základní vzdělávání – plnění povinné školní docházky (ZŠ)

Hlavním cílem základního vzdělávání je vést k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Základní vzdělávání v základní škole má 9 ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň šestým až devátým ročníkem. V místech, kde nejsou podmínky pro zřízení všech 9 ročníků, lze zřídit základní školu, která nemá všechny ročníky.⁶

Dokladem o dosažení základního vzdělání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého ročníku.⁷

Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmáctého roku věku.⁸

⁴ Zákon č. 561/2004 Sb., § 181 - 182

⁵ Zákon č. 561/2004 Sb., § 33 - 34

⁶ Zákon č. 561/2004 Sb., § 44, § 46 odst. 2

⁷ Zákon č. 561/2004 Sb., § 54 odst. 1

⁸ Zákon č. 561/2004 Sb., § 36, odst. 1

Střední vzdělávání (SŠ)

Hlavním cílem středního vzdělávání je:

- a. rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince,
- b. poskytovat žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci,
- c. vytvářet předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.⁹

Vzdělávání ve střední škole se člení na teoretické a praktické vyučování a výchovu mimo vyučování. Praktické vyučování se člení na odborný výcvik, cvičení, učební praxi a odbornou nebo uměleckou praxi a sportovní přípravu, a to podle jednotlivých oborů vzdělání.¹⁰

Střední vzdělávání je úspěšně ukončeno:

- a. střední stupeň – úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání.
- b. střední vzdělání s výučním listem – úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem.
- c. střední vzdělání s maturitní zkouškou – úspěšným ukončením vzdělávacích programů šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce 4 let denní formy vzdělávání, vzdělávacího programu nástavbového studia v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.¹¹

Školská poradenská zařízení – pedagogicko-psychologické poradny (PPP)

- a. zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost,
- b. poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči,
- c. napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání,
- d. spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, poskytovateli zdravotních služeb, popřípadě s dalšími orgány a institucemi.¹²

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání – střediska volného času (SVČ)

- a. zajišťují podle účelu, k němuž byla zřízena, výchovné, vzdělávací, zájmové, popřípadě tematické rekreační akce,
- b. zajišťují osvětovou činnost pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky, popřípadě i další osoby.¹³

Zařízení školního stravování – školní jídelny, výdejny, vývařovny (ŠJ)

- a. zajišťují školní stravování dětí, žáků a studentů v době jejich pobytu ve škole,
- b. mohou poskytovat školní stravování také v době školních prázdnin,
- c. mohou zajišťovat stravování zaměstnanců škol a školských zařízení a stravovací služby i pro další osoby, a to za úplatu.¹⁴

Školní jídelny (výdejny, vývařovny) se zřizují většinou ve všech typech škol.

Školská účelová zařízení

⁹ Zákon č. 561/2004 Sb., § 57

¹⁰ Zákon č. 561/2004 Sb., § 65 odst. 1

¹¹ Zákon č. 561/2004 Sb., § 58

¹² Zákon č. 561/2004 Sb., § 116

¹³ Zákon č. 561/2004 Sb., § 118

¹⁴ Zákon č. 561/2004 Sb., § 119

- a. napomáhají školám a školským zařízením podle účelu, k němuž byla zřízena při jejich činnosti,
- b. zajišťují materiálně technické služby, poradenské, informační nebo ekonomicko-administrativní služby,
- c. poskytují odborné, studijně pracovní, knihovnické a informační služby pro žáky, studenty, popřípadě zaměstnance,
- d. zajišťují praktické vyučování a výchovu mimo vyučování nebo vytvářejí podmínky pro praktické vyučování žáků a jejich zájmovou činnost.¹⁵

V obecním školství převažují nejvíce školní družiny, školní kluby, školní knihovny aj.

K tomu, aby školy a školská zařízení mohla čerpat příspěvek ze státního rozpočtu, musí být registrovány v Rejstříku škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT ČR.

Nástrojem pro zajišťování kvality vzdělávání a školských služeb je:

- a. **Česká školní inspekce** - správní úřad s celostátní působností, který je organizační složkou státu a účetní jednotkou.¹⁶ Inspekční činnost vykonávají školní inspektoři, kontrolní pracovníci a přizvané osoby. Výstupem inspekční činnosti je inspekční zpráva nebo inspekční protokol, které průběžně zveřejňuje na webových stránkách.¹⁷
- b. **Zákon o pedagogických pracovnících** - upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.¹⁸

A. Celkové údaje

Území SO ORP Bruntál je charakteristické rozptýlenou sídelní strukturou s převládajícími malými sídly na relativně velkém katastru SO ORP. S tím pochopitelně souvisí charakter základních veřejných služeb, včetně školství, které by mělo na jedné straně respektovat sídelní strukturu a rozmístění obyvatelstva (včetně dopravní obslužnosti), na straně druhé musí splňovat určitý ekonomický rámec. Ideální by bylo, kdyby rozmístění škol a jejich kapacit bylo rovnoměrné, a tak lehce přístupné pro všechny obyvatele SO ORP.

V současné době se v katastru SO ORP Bruntál nachází celkem 31 obcí, z nichž 19 zřizuje školu či školské zařízení. Jedná se o příspěvkové organizace různých zřizovatelů, převažují však školy a školská zařízení zřizovaná obcemi, následují školy a školská zařízení zřizovaná krajem a v menšině pak soukromými osobami.

Počet příspěvkových organizací zřizovaných:

- a. obcí – 13 mateřských škol, 16 základních škol, 1 středisko volného času.
- b. krajem – 1 základní škola (speciální), 1 základní škola s dětským domovem, 1 všeobecné gymnázium, 2 střední školy, 1 základní umělecká škola, 1 pedagogicko-psychologická poradna.
- c. jiným zřizovatelem (soukromníkem) – 1 základní škola, 1 střední škola, 1 středisko praktického vyučování.

Obce zřizují celkem

- 27 mateřských škol, z nichž je 13 samostatnou příspěvkovou organizací se 2 odloučenými pracovišti a 12 mateřských škol integrovaných pod základní školy. Jedna mateřská škola je dlouhodobě mimo provoz (Andělská Hora). Kromě dvou mateřských škol (Moravskoslezský Kočov, Razová), kde jsou zřízeny jen výdejny stravy, mají všechny mateřské školy také vlastní školní jídelnu. Pro pobyt venku mohou školy využívat vlastní školní zahrady vybavené herními prvky a pískovišti.

¹⁵ Zákon č. 561/2004 Sb., § 120

¹⁶ Zákon č. 561/2004 Sb., § 173 odst. 1

¹⁷ Zákon č. 561/2004 Sb., § 174 odst. 8 - 9

¹⁸ Zákon č. 563/2004 Sb., § 1 odst. 1, 2

- 16 základních škol, z nichž je 7 neúplných tzv. malotřídek (Dětrichov nad Bystřicí, Karlova Studánka, Lomnice, Razová, Rudná pod Pradědem, Svobodné Heřmanice, Široká Niva) a 9 úplných. Ve všech základních školách jsou provozovány také školní družiny, k tomu ve dvou případech též školní kluby (Karlovice, Vrbno pod Pradědem) a kromě jedné základní školy s výdejnou stravy (Karlova Studánka) také školní jídelny. V případě 2 základních škol, jejichž součástí jsou i mateřské školy, se na jejich financování podílí též kmenové obce sloučených mateřských škol (Andělská Hora + Světlá Hora, Razová + Leskovec nad Moravicí).
- 1 středisko volného času v Bruntále s odloučeným pracovištěm v Bruntále a Železné.

Moravskoslezský kraj zřizuje 1 gymnázium v Bruntále s odloučeným pracovištěm ve Vrbně pod Pradědem (zaměřené na sport), 2 střední školy s 2 vlastními jídelnami, 1 základní školu se školní družinou a jídelnou, 1 základní uměleckou školu s 3 odloučenými pracovišti (Dvorce, Horní Benešov, Vrbno pod Pradědem), pedagogicko-psychologickou poradnu a dětský domov, jehož součástí je také základní škola, školní družina i školní jídelna (Vrbno pod Pradědem). Obě základní školy byly dříve zřizovány jako speciální a pomocné školy → změnil se pouze název, avšak vzdělávací program zůstal stejný. Všechny střední školy, kromě jednoho odloučeného pracoviště ve Vrbně pod Pradědem, základní škola, základní umělecká škola i pedagogicko-psychologická poradna se nacházejí na území města Bruntálu.

Soukromými osobami jsou zřizovány 1 neúplná základní škola AMOS se školní družinou v Bruntále, 1 střední škola PRAKTIK se školní jídelnou v Horním Benešově a středisko praktického vyučování RENOVA v Miloticích nad Opavou.

Pro nejmenší děti, které ještě nedosáhly věku tří let, a jejich rodiče jsou v Bruntále k dispozici v prostorách Základní školy Bruntál, Jesenická 10 mateřské centrum SKŘÍTCI, v prostorách Mateřské školy Bruntál, U Rybníka 3 „Hernička“, na ulici U Potoka soukromé **zařízení jeslového typu** a 1 třída jeslového typu zřizovaná Městem Bruntál v prostorách budovy Mateřské školy Bruntál, Pionýrská 9.

Za zmínku stojí také vznik „multifunkčního zařízení“ v rekonstruované budově Petrina, kde od září 2014 bude pod jednou střechou mateřská škola, základní škola se školní družinou a jídelnou, středisko volného času s přírodovědnou stanicí a městská knihovna. Školní jídelna základní školy bude zároveň zajišťovat jak stravování dětí mateřské či základní školy a jejich zaměstnanců, tak v případě zájmu i široké veřejnosti.

Možnost využití a trávení volného času pro veřejnost nabízí park „Dětský svět“ při mateřské škole ve Vrbně pod Pradědem na Jesenické ulici. Park je osázen zelení, vybaven moderními funkčními hracími prvky a pískovišti.

Pokud se jedná o školství v rámci SO ORP Bruntál, lze konstatovat, že přestože se na jejím území nacházejí různé typy škol rozdílných zřizovatelů, existují zde i skutečnosti, které by se neměly opomíjet. Proto je namístě také zmínit:

- Přípravné třídy základních škol - podle dřívějších průzkumů narůstají počty sociálně znevýhodněných dětí, kterým by právě tyto třídy mohly pomoci (v současné době není zřízena žádná). Většina těchto dětí se totiž neúčastní předškolního vzdělávání a jejich zařazení do přípravné třídy by mohlo napomoci vyrovnat jejich vývoj před nástupem do 1. ročníku základní školy. Předpokládaným důvodem neúčasti v předškolním vzdělávání je fakt, že se nejedná o zákonnou povinnost vyplývající pro rodiče, tak jako plnění povinné školní docházky v základní škole či základní škole se SVP. Zde se současně projevuje nedostatečná opora v právních předpisech.

V souvislosti s přeplněnými mateřskými školami se chystá návrh legislativní změny, která by nově umožňovala přijímání dětí do přípravných tříd s odkladem povinné školní docházky, čímž by došlo k částečnému uvolnění kapacit mateřských škol.

- Prázdninové provozy mateřských škol – v převážné většině mateřských škol obcí mimo Bruntál či Vrbno pod Pradědem jsou provozy uzavřeny po téměř celou dobu hlavních prázdnin (2 měsíce) - očekává se, že děti těchto obcí budou přechodně přijímány do mateřských škol ve zmíněných městech – bohužel není z kapacitních ani technických důvodů tato eventualita reálná.

- b. Školské obvody spádových škol – skutečností je, že obce, které nezřizují základní školu a jejichž děti dojíždějí do základních škol v rámci SO ORP, nemají uzavřené dohody o společných školských obvodech spádových škol, které lze sjednat i v rámci několika obcí. Tím nevytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky → spoléhají na to, že děti budou automaticky přijaty ve škole jiné obce.
- c. Školní autobusy - v souvislosti se stanovením školských obvodů spádových škol je vhodné zajištění tzv. „školních autobusů“, kterými by děti cestovaly do spádových základních škol a po výuce by zajišťovaly návrat do domovských obcí. Na financování by se podílely dotčené obce.
- d. Zpřístupnění školních zahrad a hřišť pro veřejnost – většina obcí nemá vybudovaná hřiště s vhodnými herními prvky, kde by mohla veřejnost trávit volný čas se svými dětmi → možnost jak zkvalitnit život v obci a příliš nezatížit obecní rozpočet. Příklad dobré praxe existuje v rámci SO ORP ve Vrbně pod Pradědem.
- e. Zařízení jeslového typu, „hlídací centra“ – podpora mladých rodin - umožnit dojíždění za prací do jiné obce; matky na rodičovské dovolené mohou nastoupit do zaměstnání. Z důvodu úspory obecního rozpočtu mohou být nabídnuty např. nevyužívané prostory ve stávajících školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi.
- f. Asistenti pedagoga – pomoc pedagogovi při edukaci zdravotně znevýhodněného dítěte, které by jinak muselo dojíždět mimo obec do školy s vhodnějšími vzdělávacími podmínkami.
- g. Kurz pro získání základního vzdělání – umožní získání základního vzdělání a tím rozšíření možnosti studovat dál ve středních školách ukončených středním vzděláním s výučním listem nebo středním vzděláním s maturitní zkouškou, příp. pak dál pokračovat studiem na vyšších odborných či vysokých školách.

Tabulka 18 Přehled vzdělávacích organizací dle velikostní skupiny obcí bez ohledu na zřizovatele

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Bruntál	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
Počet obcí	3	16	6	3	1	1	1	0	0	0	31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	1	0	2	1	1	4	0	0	0	9
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	3	4	0	0	0	1	0	0	0	8
Počet MŠ	0	9	4	3	1	2	7	0	0	0	26
Gymnázia	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	4	3	2	1	1	0	0	0	0	11
Počet jiných zařízení	0	1	0	1	2	2	6	0	0	0	12

Zdroj: Vlastní šetření, rejstřík škol a školských zařízení MŠMT ČR, webové stránky KÚ MSK

K tab. 18: V počtu ZŠ 1. a 2. st. je zahrnuto 9 ZŠ zřizovaných obcemi. V počtu ZŠ jen s 1. st. je 7 malotřídních škol zřizovaných obcemi a 1 ZŠ soukromá. V počtu základních škol nejsou uvedeny 2 základní školy speciální zřizované krajem, které jsou uvedeny až v řádku „Počet jiných zařízení“. Z počtu MŠ je 13 škol samostatnou příspěvkovou organizací, 1 odloučené pracoviště MŠ a 12 MŠ součástí ZŠ - všechny byly zřízeny obcemi. Gymnázia – jedná se o 1 příspěvkovou organizaci zřizovanou krajem s 1 odloučeným pracovištěm. Z počtu sloučených organizací je 10 ZŠ a MŠ zřizovaných obcemi, 1 ZŠ a DD (dětský domov) zřizovaný krajem – tyto jsou zahrnuty též v řádcích určených pro ZŠ, MŠ a jiné organizace. V počtu jiných zařízení jsou uvedeny školy a školská zařízení různých zřizovatelů: obec – 1 SVČ; kraj – 2 základní školy speciální, 2 SŠ, 1 ZUŠ s 3 odloučenými pracovišti, 1 PPP; soukromník – 1 SŠ, 1 středisko praktického vyučování. Lze konstatovat, že školy a školská zařízení zřizují obce až od počtu 200 obyvatel a sloučený typ škol preferují spíše menší obce do 5 000 obyvatel.

Tabulka 19 Počet vzdělávacích organizací dle počtu obcí v jednotlivých letech

2011/2012											
Počet obyvatel	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	Celkem
Počet obcí	3	16	6	3	1	1	1	0	0	0	31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	1	0	2	1	1	4	0	0	0	9
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	3	4	0	0	0	1	0	0	0	8
Počet MŠ	0	9	4	3	1	2	7	0	0	0	26
Gymnázia	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	3
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	4	3	2	1	1	1	0	0	0	12
Počet jiných zařízení	0	1	0	1	2	2	6	0	0	0	12

Zdroj: *Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT ČR, webové stránky KÚ MSK*

K tab. 19: Ve školním roce 2011/2012 došlo k 1. 1. 2012 ke sloučení 2 mateřských škol v Bruntále – vzniklo 1 ředitelství s odloučeným pracovištěm MŠ; ve sloučených organizacích je započítána ZŠ a městské osmileté gymnázium, které v té době existovalo. V počtu jiných zařízení jsou 2 ZŠ (speciální), 1 ZUŠ se 3 odloučenými pracovišti, 3 SŠ, 1 středisko praktického vyučování, 1 SVČ, 1 PPP.

Další tabulky vývoje počtu vzdělávacích organizací nejsou uváděny, neboť se stav počtu škol a školských zařízení od r. 2005/2006 neměnil. I přesto, že ve školním roce 2012/2013 došlo ke sloučení několika ředitelství středních škol, počet fyzických objektů se nezměnil z důvodu změny na odloučená pracoviště.

Tabulka 20 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

SO ORP Bruntál	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVC	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
Celkem škol	34	26	17	4	1	3	2	3
Andělská Hora	1	1	1					
Bílčice								
Bruntál	14	7	5	1	1	2	2	2
Dětřichov nad Bystřicí	1	1	1					
Dlouhá Stráň								
Dvorce	1	1	1	1				
Horní Benešov	1	1	1	1				
Horní Životice	1	1						
Karlova Studánka	1	1	1					
Karlovice	1	1	1					
Křišťanovice								
Leskovec nad Moravicí	0	1						
Lomnice	1	1	1					
Ludvíkov								
Mezina								
Milotice nad Opavou	1	1						
Moravskoslezský Kočov	0	0						
Nová Pláň								
Nové Heřminovy								
Oborná	1	1						
Razová	1	1	1					
Roudno								
Rudná pod Pradědem	1	1	1					
Staré Heřminovy	1	1						
Staré Město	1	1						
Světlá Hora	0	1						
Svobodné Heřmanice	1		1					
Široká Niva	1	1	1					
Václavov u Bruntálu								
Valšov								
Vrbno pod Pradědem	4	2	1	1		1		1

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT ČR, webové stránky KÚ MSK

K tab. 20: Údaje byly čerpány ze statistických výkonových výkazů MŠMT ČR za školní rok 2012/2013. V počtu MŠ jsou uvedeny 2 mateřské školy, které se nacházejí na území jiné obce než obce zřizující ZŠ a

MŠ (MŠ Světlá Hora je součástí ZŠ a MŠ Andělská Hora zřizovaná Městem Andělská Hora, MŠ Leskovec nad Moravicí je součástí ZŠ a MŠ Razová zřizovaná Obcí Razová). Mateřská škola v Andělské Hoře je stále zapsána v rejstříku škol a školských zařízení, avšak má dlouhodobě pozastavenou činnost. V počtu ZŠ je uvedena soukromá ZŠ. V případě počtu ZUŠ se jedná o 1 ředitelství v Bruntále se 3 odloučenými pracovišti; v počtu ZŠ speciální/se speciálními třídami jsou započítány 2 ZŠ zřizované krajem a 1 speciální třída zřízená v běžné základní škole (Základní škola Bruntál, Jesenická 10); v počtu MŠ speciální/se speciálními třídami jsou započítány 2 speciální třídy pro děti se zdravotním postižením zřízené v běžných mateřských školách (MŠ Bruntál, Okružní 23, MŠ Bruntál, Smetanova 21); v počtu gymnázií se jedná o jedno ředitelství s 2 odloučenými pracovišti.

Ve školním roce 2012/2013 došlo ke sloučení 3 gymnázií pod jedno ředitelství (městské osmileté gymnázium, sportovní gymnázium ve Vrbně pod Pradědem a gymnázium zřizovaného krajem). Vzniklo tak 1 gymnázium zřizované krajem se 2 odloučenými pracovišti ve Vrbně pod Pradědem a na Školní ulici v Bruntále.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že ke slučování dochází spíše v menších obcích, kdy sloučením a sestěhováním jednotlivých organizací pod „jednu střechu“ může dojít k úspoře finančních prostředků na provoz. Pokud počet dětí v jednotlivých typech škol klesne pod zákonné minimum (MŠ 13 dětí, ZŠ 10 žáků), lze tímto způsobem předejít také jejich postupnému zrušení.

Počty soukromých škol/školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

Šetřením bylo zjištěno, že ve školním roce 2012/2013 byla jedinou soukromou základní školou na území SO ORP Základní škola AMOS, školská právnická osoba se sídlem na ulici Cihelní 1620/6 v Bruntále s kapacitou 80 žáků. Jedná se o základní školu neúplnou, tj. s 1. – 5. ročníkem, kdy žáci po úspěšném absolvování 1. stupně přecházejí do ostatních úplných základních škol v Bruntále či na osmiletá gymnázia. V daném školním roce se ve škole vzdělávalo 50 žáků.

Kromě základní školy se na území SO ORP nachází 1 středisko praktické výuky zřizované soukromníkem „Soukromé středisko praktické výuky RENOVA, o.p.s.“ se sídlem v obci Milotice nad Opavou.

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT ČR, webové stránky KÚ MSK

Počty církevních škol/školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

Na území SO ORP Bruntál nejsou žádné školy ani školská zařízení zřizovaná církvemi. Šetřením bylo dále zjištěno, že ve školách nedochází ani k výuce náboženství. Pouze ve 3 školách je provozováno formou mimoškolní činnosti, kdy do školy dojíždí farář či pastorační asistentka, kteří se věnují žákům zdarma. Jedná se spíše o kroužky, kde se žáci věnují např. etické výchově či různým deskovým hrám a tyto činnosti jsou současně doplněny o náboženskou výchovu.

Zdroj: Vlastní zdroj – dotazem u ředitelů škol

Pracovníci ve školství

Tabulka 21 Průměrný přepočtený počet pracovníků škol a školských zařízení

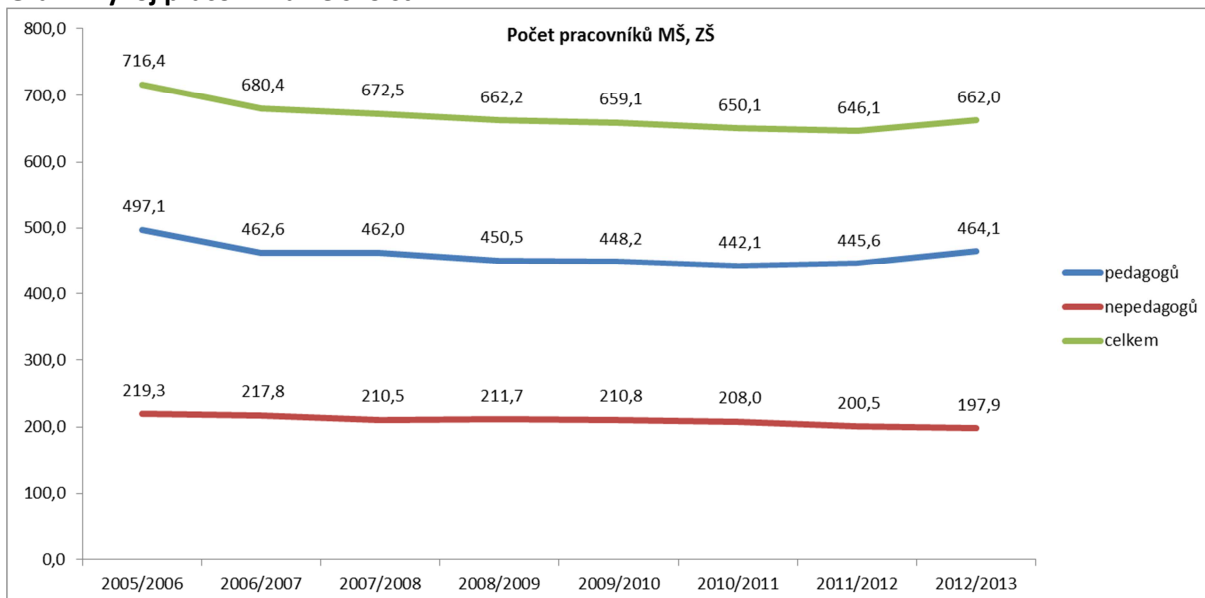
Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	132,5	102,4	30,1
základní školy	276,8	213,5	63,3
základní umělecké školy	24,1	21,0	3,1
gymnázia	43,0	40,6	2,4
mateřské školy pro děti se SVP	0,0	0,0	0,0
základní školy pro žáky se SVP	39,3	28,5	10,8
školní družiny a kluby	29,9	29,9	0,0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,9	4,1	2,8
dětské domovy	30,2	24,1	6,1
zařízení školního stravování	79,3	0,00	79,3
celkem rok 2012/2013	662,0	464,1	197,9

Zdroj: Statistické výkazy MŠMT ČR, výroční zprávy škol a školských zařízení

K tab. 21: Údaje byly čerpány ze statistických výkazů MŠMT ČR, především z výkazu P1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2012 a výkonových výkazů Z 2-01 o školní družině – školním klubu, R 13-01 o ředitelství škol a Z 15-01o činnosti střediska volného času, podle stavu k 31. 10. 2012. Podkladem dále byly výroční zprávy některých škol a školských zařízení. U MŠ, ZŠ, ZUŠ, G, ZŠ se SVP, SVČ a DD jsou ve sloupci „pedagogů“ započítáni všichni pedagogové, včetně asistentů pedagoga, speciální pedagogové a výchovní poradci bez vychovatelů ve školních družinách a ve sloupci „nepedagogů“ pouze správní zaměstnanci (školník, uklízečka, aj...) bez zaměstnanců ŠJ. U gymnázia jsou uvedeni jen pedagogové, kteří se podíleli na výuce studentů nižšího stupně gymnázia – proto i počet správních zaměstnanců je omezen, neboť bývají většinou vedeni jako zaměstnanci celé příspěvkové organizace, tzn. čtyřletého a osmiletého gymnázia. Zde je samozřejmě počet zaměstnanců vyšší. U SVČ nejsou uvedeni externí zaměstnanci v počtu 25 pedagogů a 2,8 úvazků nepedagogů.

Z tabulky vyplývá, že největší podíl na zaměstnanosti v rámci SO ORP v roce 2012/2013 vykazovaly základní a mateřské školy, kde se počty zaměstnanců pohybovaly řádově ve stovkách – v procentuálním vyjádření zaujímali zaměstnanci základních škol (včetně ZŠ se SVP) téměř 48 % a zaměstnanci škol mateřských cca 20 %. U ostatních škol a školských zařízení se jednalo spíše o desítky, kde nejvyšší podíl na zaměstnanosti měly školní jídelny, které tvořily z celku všech zaměstnanců cca 12 %; nejméně pak SVČ s 1 % z celku.

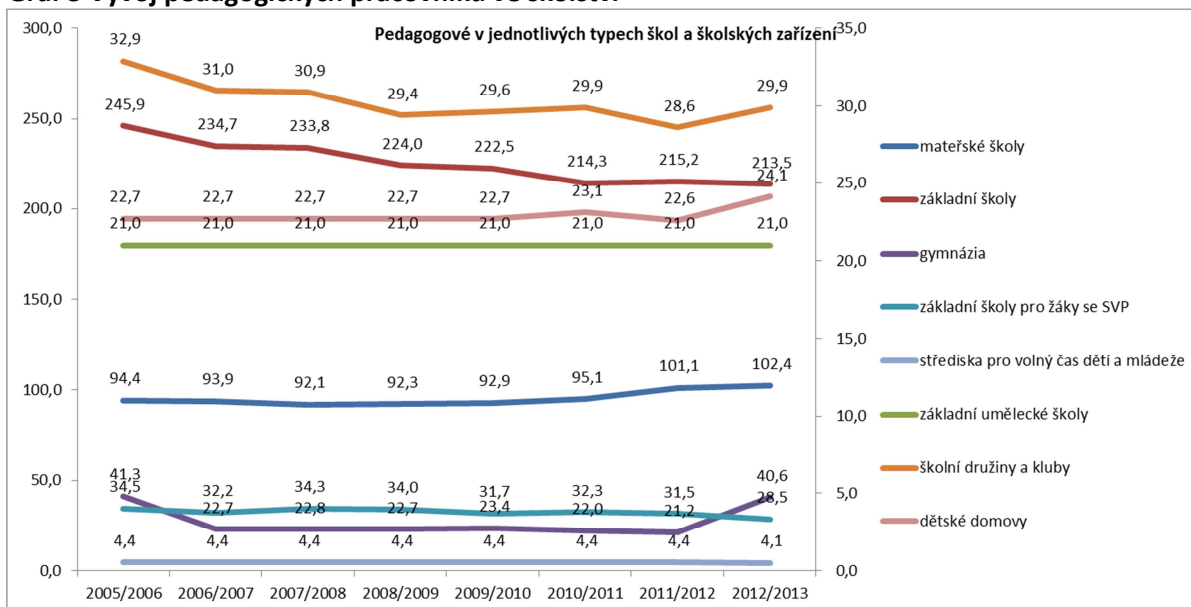
Graf 2 Vývoj pracovníků ve školství

Ke grafu 2: Výsledkem jsou křivky zobrazující vývoj přepočteného počtu pracovníků škol a školských zařízení v rámci SO ORP Bruntál od školního roku 2005/2006 až do školního roku 2012/2013.

Z grafu vyplývá, že k největšímu výkyvu došlo mezi roky 2005/2006 - 2006/2007, kdy se počet zaměstnanců snížil o 36,0 úvazků, z čehož 96 % postihlo hlavně pedagogické pracovníky. K postupnému poklesu pak docházelo až do školního roku 2011/2012, kdy se přepočtený počet zaměstnanců snížil od počátku sledovaného období celkem o 70,3 úvazky, z toho opět převažovali pedagogové 73 % a ostatní zaměstnanci 27 %. Z celkového přepočteného počtu pedagogů se počet snížil o 51,5 úvazků, což činí snížení o 10 % a u nepedagogických pracovníků o celkové snížení 18,8 úvazků, což znamená úbytek o cca 9 %. Lze tedy konstatovat, že v průběhu těchto let docházelo téměř k rovnoměrnému snižování a to jak u pedagogických, tak i nepedagogických pracovníků. K mírnému nárůstu začalo docházet až ve školním roce 2012/2013, a to pouze u pedagogů, kdy se přepočtený počet pracovníků školství zvýšil o 15,9 úvazků, tj. o 2 %. U ostatních zaměstnanců se počet opět snížil o další cca o 1 %.

Graf 3 Vývoj pedagogických pracovníků ve školství

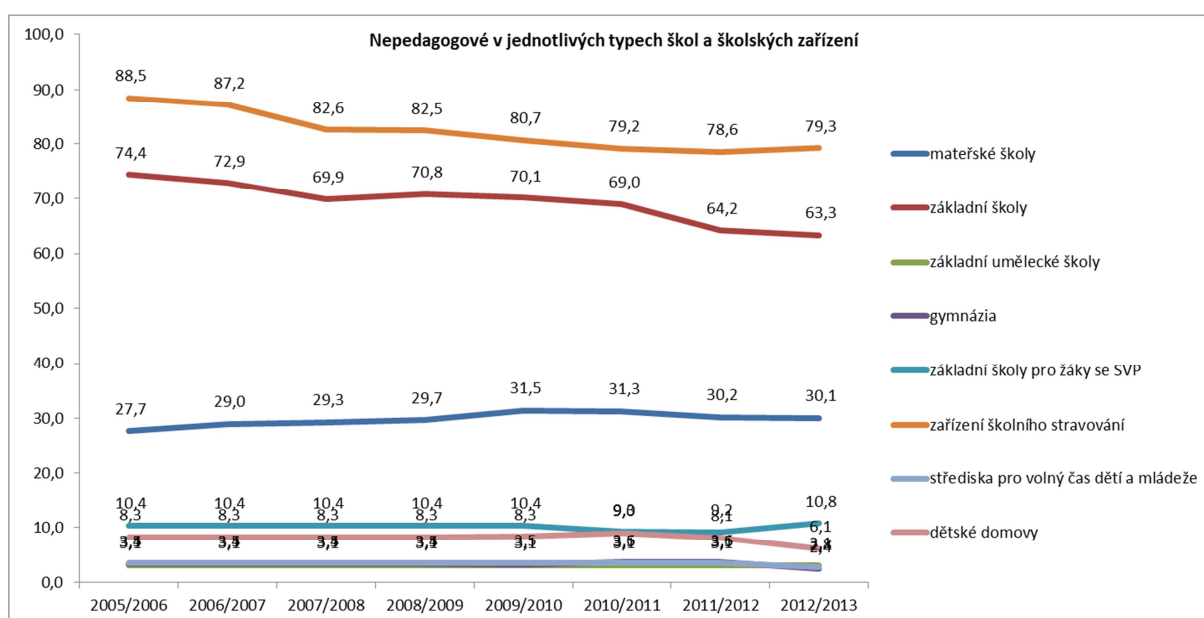
Ke grafu 3: Výsledkem jsou křivky zobrazující vývoj přepočteného počtu pedagogických pracovníků škol a školských zařízení v rámci SO ORP Bruntál od školního roku 2005/2006 až do školního roku 2012/2013.

Z grafu vyplývá, že k největším změnám došlo ve sledovaném období u zaměstnanců:

- mateřských škol – mírný pokles do školního roku 2007/2008 o 2,3 úvazky, cca 2 %; od školního roku 2007/2008 nárůst celkem o 10,3 úvazky, tj. 10 %.
- základních škol – pokles trvá až do školního roku 2010/2011 celkem o 31,6 úvazků, tj. cca o 13 %; 2011/2012 nepatrný nárůst o 0,9 úvazku; 2012/2013 další pokles o 1,7 úvazku; ve sledovaném období došlo k celkovému snížení o 32,4 úvazky, tj. 13 %.
- gymnázia (jedná se o nižší stupeň víceletých gymnázií) – největší výkyv ve školním roce 2006/2007, pokles až o 18,6 úvazků, což činí 45 % a ve školním roce 2012/2013, kdy došlo k nárůstu oproti školnímu roku 2011/2012 o 19,4 úvazky, tj. cca 48 %. V období od 2006/2007 až 2011/2012 došlo k ustálení přepočteného počtu pedagogických pracovníků.

U ostatních škol a školských zařízení se přepočtený počet pedagogů jeví jako stabilní.

Graf 4 Vývoj nepedagogických pracovníků ve školství

Ke grafu 4: Výsledkem jsou křivky zobrazující vývoj přepočteného počtu nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení v rámci SO ORP Bruntál od školního roku 2005/2006 až do školního roku 2012/2013.

Z grafu vyplývá, že k největším změnám došlo ve sledovaném období u zaměstnanců:

- mateřských škol – do školního roku 2009/2010 nárůst přepočteného počtu zaměstnanců o 3,8 úvazků, což činí cca 14 % od školního roku 2005/2006; od 2010/2011 následuje mírný pokles o 1,4 úvazky, tj. snížení oproti školnímu roku 2009/2010 o 4 %.
- základních škol – pokles přepočteného počtu zaměstnanců trvá až do školního roku 2007/2008, celkem o 4,5 úvazků, což je cca 6 %; 2008/2009 mírný nárůst o 0,9 úvazku a v následujících letech opět dochází k průběžnému snižování. Za celé sledované období došlo k poklesu přepočteného počtu nepedagogických zaměstnanců celkem o 11,1 úvazek, což činí snížení o cca 15 %.
- zařízení školního stravování – od školního roku 2005/2006 do školního roku 2011/2012 postupné snižování celkem o 9,9 úvazků, tj. 11 %; od školního roku 2012/2013 zaznamenáno nepatrné zvýšení o necelé 1 %, což činí nárůst o 0,7 přepočteného pracovníka.

Počet pedagogů ve školách zřizovaných obcemi

Šetřením z výkazu R 13-01 bylo dále zjištěno, že ve školním roce 2012/2013 pracovalo ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi:

Mateřské školy

- celkem 99,7 přepočtených pracovníků, z toho 99,7 úvazků žen, z celku 8,4 úvazky bez kvalifikace,
- ve speciálních třídách – celkem 3,0 přepočtení pracovníci, z toho 3,0 úvazky žen, 1,0 úvazek bez kvalifikace.

Základní školy

- stupeň – celkem 100,5 přepočtených pracovníků, z toho 89,2 úvazky žen, z celku 15,2 úvazky bez kvalifikace,
- II. stupeň – celkem 98,5 přepočtených pracovníků, z toho 42,8 úvazků žen, z celku 14,7 úvazků bez kvalifikace,
- učící cizí jazyk – celkem 35,1 přepočtených pracovníků, z toho 13,2 úvazky bez kvalifikace,
- ve speciálních třídách – celkem 1,0 přepočtený pracovník, z toho 1,0 úvazek žena, z celku bez kvalifikace 0.

Středisko volného času

- interní – celkem 5 fyzických osob, z toho 4 ženy,
- externí – celkem 25 fyzických osob, z toho 16 žen.

Dále bylo zjištěno, že ve sledovaném období pracovalo v mateřských školách 100 % žen, z toho 8 % bez kvalifikace. Ve speciálních třídách činila tato nekvalifikovanost 3 %. V základních školách pracovalo na I. stupni 89 % žen, z celku 15 % bez kvalifikace, Na II. stupni vyučovalo celkem 44 % žen, z celku 15 % bez kvalifikace. Z celkového počtu pedagogů vyučujících cizí jazyk (AJ, NJ, RJ) bylo 38 % nekvalifikovaných. Oproti mateřským školám vyučovali ve speciálních třídách 100% kvalifikovaní učitelé. Středisko volného času zaměstnávalo z celku interních zaměstnanců 80 % žen a z celku externích 64 % žen.

Zdroj: statistické výkazy MŠMT ČR, výroční zprávy škol a školských zařízení

B. Základní školy

Tabulka 22 Počet ZŠ za SO ORP

Za SO ORP Bruntál	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	16	9	7
kraj	2	2	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	1	0	1
celkem	19	11	8

Zdroj: Výkonové výkazy MŠ MT ČR

K tab. 22: Ve sledovaném období, tj. od školního roku 2005/2006 – 2012/2013 se stav v počtu základních škol na území SO ORP Bruntál nezměnil.

Tabulka 23 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP

SO ORP Bruntál Název obce	Počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	8	3	3	1		1	
Andělská Hora							
Bílčice							
Bruntál	1					1	
Dětřichov nad Bystřicí	1		1				
Dlouhá Stráň							
Dvorce							
Horní Benešov							
Horní Životice							
Karlova Studánka	1		1				
Karlovice							
Křišťanovice							
Leskovec nad Moravicí							
Lomnice	1	1					
Ludvíkov							
Mezina							
Milotice nad Opavou							
Moravskoslezský Kočov							
Nová Pláň							
Nové Heřminovy							
Oborná							
Razová	1			1			
Roudno							
Rudná pod Pradědem	1	1					
Staré Heřminovy							
Staré Město							
Světlá Hora							
Svobodné Heřmanice	1		1				
Široká Niva	1	1					
Václavov u Bruntálu							
Valšov							
Vrbno pod Pradědem							

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 23: Údaje v tabulce se vztahují ke školnímu roku 2012/2013 a byly čerpány z výkonové statistiky MŠMT ČR, především z výkazu M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2012. Všechny neúplné základní školy jsou zřizované obcemi, kromě jedné malotřídní školy v Bruntále, která je zřizována soukromou osobou (ZŠ AMOS, školská právnická osoba).

Tabulka 24 ZŠ zřizované obcemi

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	16	6	147	1	2 776	198,0	14,0	18,9	173,5
2011/2012	16	5	142	1	2 732	200,8	13,6	19,2	170,8
2010/2011	16	5	145	1	2 768	203,7	13,6	19,1	173,0
2009/2010	16	5	145	1	2 856	204,8	13,9	19,7	178,5
2008/2009	16	5	150	1	3 035	210,5	14,4	20,2	189,7
2007/2008	16	5	153	1	3 154	216,5	14,6	20,6	197,1
2006/2007	16	5	159	2	3 352	221,1	15,2	21,1	209,5
2005/2006	16	5	168	2	3 590	229,0	15,7	21,4	224,4

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 24: Údaje pro tabulku byly čerpány z výkonových statistik MŠMT ČR, konkrétně výkazu M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. daného školního roku a R 13-01 o ředitelství škol, podle stavu k 31. 10. daného školního roku.

Vysvětlení k některým sloupcům:

- počet ZŠ – pouze školy zřizované obcemi
- samost. ZŠ – pouze základní školy, jejichž dalšími součástmi jsou ŠD - ŠK, ŠJ – nejsou zde uvedeny ZŠ sloučené s MŠ či městským osmiletým gymnáziem, které bylo od 1. 9. 2012 převedeno pod gymnázium zřizované krajem.
- počet žáků – pouze žáci vzdělávající se v běžných třídách ZŠ
- úv. pedag. – pouze přepočtený počet pedagogů snížený o pedagogy vyučující ve speciálních třídách.

V tab. není uveden počet 4 – 14 žáků, kteří se v šetřeném období postupně vzdělávali v uvedených speciálních třídách, které byly součástí běžné základní školy, a na jejichž výuce se v průběhu let podíleli 1 – 3 pedagogové.

Na území SO ORP se ve sledovaném období nacházely také 2 základní školy se SVP zřizované krajem, které nejsou uvedeny ani v jednom sloupci. Důvodem je skutečnost, která by značně zkreslila - podhodnotila průměrné počty v posledních třech sloupcích. Podle vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, má třída zřízená pro žáky se zdravotním postižením nejméně 6 a nejvíce 14 žáků s přihlédnutím k věku a speciálním vzdělávacím potřebám žáků a třída zřízená pro žáky s těžkým zdravotním postižením má nejméně 4 a nejvíce 6 žáků - oproti běžným třídám, které se podle vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, plní od počtu 17 do 30 žáků.

Nízké průměry v posledních třech sloupcích jsou ovlivněny také skutečností, že jsou společně posuzovány školy s různou velikostí (úplné, neúplné), jejichž minimální počty stanovené vyhláškou se též liší:

- škola tvořená jednou třídou prvního stupně má nejméně 10 žáků ve třídě,
- škola tvořená dvěma třídami prvního stupně má nejméně 12 žáků v průměru na 1 třídu,
- škola tvořená třemi třídami prvního stupně má nejméně 14 žáků v průměru na 1 třídu,
- škola tvořená čtyřmi a více třídami prvního stupně má nejméně 15 žáků v průměru na 1 třídu.

Další příčiny, které mohou ovlivňovat průměrné počty žáků ve třídách, jsou např. integrace zdravotně postižených žáků do běžných tříd či děti s vyučujícím jazykem národnostních menšin. Jen pro zajímavost

uvádíme, že ve školním roce 2012/2013 bylo v běžných třídách základních škol integrováno celkem 362 zdravotně postižených žáků, z toho 6 mentálním postižením, 2 sluchovým postižením, 1 zrakovým postižením, 1 s vadou řeči, 11 tělesným postižením (z toho 2 těžce), 5 více vadami (z toho 1 hluchoslepé), 328 vývojovými poruchami učení, 4 vývojovými poruchami chování a 4 autisté. V následujícím roce se počet žáků se zdravotním postižením zvýšil na 371 žáků, což činí meziroční nárůst cca o 3 %. Pro představu uvádíme tabulku č. 25 výše zmiňovaných základních škol se SVP zřizovaných krajem.

Tabulka 25 ZŠ se SVP zřizovaných krajem

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	2	1	0	23	178	28,5	6,3	7,7	89,0
2011/2012	2	1	0	22	195	31,5	6,2	8,9	97,5
2010/2011	2	1	0	23	220	32,3	6,8	9,6	110,0
2009/2010	2	1	0	25	206	31,7	6,5	8,2	103,0
2008/2009	2	1	0	25	202	34,0	5,9	8,1	101,0
2007/2008	2	1	0	25	226	34,3	6,6	9,0	113,0
2006/2007	2	1	0	23	191	32,2	5,9	8,3	95,5
2005/2006	2	1	0	25	216	34,5	6,3	8,6	108,0

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR – M 3

K tab. 24 a 25: Lze konstatovat, že v průběhu sledovaného období docházelo v běžných základních školách k postupnému snižování, které vedlo k poklesu až o 814 žáků, což mělo za následek úbytek přepočteného počtu pedagogů o 31,0 úvazek. V procentuálním vyjádření se jedná o snížení cca 23 % u žáků a 14 % přepočteného počtu pedagogických pracovníků. Kdežto ve školách se SVP docházelo střídavě jak k úbytku, tak i ke zvyšování meziročního počtu žáků - v konečné fázi došlo ke snížení 38 žáků a s nimi i k úbytku o 6,0 úvazků, což z celku znamená pokles cca o 18 % u žáků a 17 % u pedagogů.

Tabulka 26 Soukromé ZŠ

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	1	1	5	0	46	5,7	8,1	9,2	46,0
2011/2012	1	1	5	0	48	5,2	9,2	9,6	48,0
2010/2011	1	1	5	0	49	5,0	9,8	9,8	49,0
2009/2010	1	1	5	0	44	5,4	8,2	8,8	44,0
2008/2009	1	1	4	0	46	5,0	9,2	11,5	46,0
2007/2008	1	1	4	0	49	5,8	8,5	12,3	49,0
2006/2007	1	1	4	0	47	5,6	8,4	11,8	47,0
2005/2006	1	1	4	0	49	7,3	6,7	12,3	49,0

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 26: Údaje pro tabulku byly čerpány z výkonových statistik MŠMT ČR, konkrétně výkazu M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. daného školního roku a R 13-01 o ředitelství škol, podle stavu k 31. 10. daného školního roku.

Jedná se o jedinou soukromou základní školu na území SO ORP obce Bruntál. Lze konstatovat, že počty žáků a pedagogů jsou relativně stabilní. K výrazné změně došlo u pedagogů pouze ve školním roce 2006/2007, kdy došlo ke zkrácení o 23 %. S tím pak souvisel nárůst průměrného počtu žáků na 1 pedagoga

a to ve výši 25 %. K další změně došlo až ve školním roce 2009/2010 u průměrného počtu žáků na třídu, kdy poklesl počet žáků oproti školnímu roku 2005/2006 o 28 %.

Podle vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, má škola tvořená čtyřmi a více třídami prvního stupně nejméně 15 žáků v průměru na 1 třídu, čehož v šetřeném období nedosáhla ani v jednom případě.

Církevní ZŠ

Na území SO ORP Bruntál se nenachází žádná základní škola zřizovaná církví.

Dotazem u ředitelů jednotlivých škol však bylo zjištěno, že ve školách nedochází ani k výuce náboženství. Pouze ve 3 školách je provozováno formou mimoškolní činnosti, kdy do školy dojíždí farář či pastorační asistentka, kteří se věnují žákům zdarma. Jedná se spíše o kroužky, kde se žáci věnují např. etické výchově či různým deskovým hrám, a tyto činnosti jsou současně doplněny o náboženskou výchovu.

Zdroj: Vlastní zdroj – dotazem u ředitelů jednotlivých škol

Tabulka 27 Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	19	19	12	21	25	44
Andělská Hora	1	1	2	1	2	3
Bílčice	0	0	0	0	0	0
Bruntál	6	6	0	6	5	12
Dětřichov nad Bystřicí	1	1	1	1	1	2
Dlouhá Stráň	0	0	0	0	0	0
Dvorce	1	1	1	1	2	3
Horní Benešov	1	1	1	1	2	3
Horní Životice	0	0	0	0	0	0
Karlova Studánka	1	1	1	1	2	3
Karlovice	1	1	1	2	2	3
Křišťanovice	0	0	0	0	0	0
Leskovec nad Moravicí	0	0	0	0	0	0
Lomnice	1	1	1	1	1	3
Ludvíkov	0	0	0	0	0	0
Mezina	0	0	0	0	0	0
Milotice nad Opavou	0	0	0	0	0	0
Moravskoslezský Kočov	0	0	0	0	0	0
Nová Pláň	0	0	0	0	0	0
Nové Heřminovy	0	0	0	0	0	0
Oborná	0	0	0	0	0	0
Razová	1	1	2	1	3	2
Roudno	0	0	0	0	0	0
Rudná pod Pradědem	1	1	1	1	1	1
Staré Heřminovy	0	0	0	0	0	0
Staré Město	0	0	0	0	0	0
Světlá Hora	0	0	0	0	0	0
Svobodné Heřmanice	1	1	0	1	1	2
Široká Niva	1	1	1	1	1	1
Václavov u Bruntálu	0	0	0	0	0	0
Valšov	0	0	0	0	0	0
Vrbno pod Pradědem	2	2	0	3	2	6

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT ČR, výkonové výkazy MŠMT ČR, výroční zprávy vzděl. zařízení

K tab. 27: Data uvedená v tabulce byla zpracována za školní rok 2012/2013 a podkladem byly také výkonové statistiky MŠMT ČR S 1-01 výkaz o mateřské škole, M 3 výkaz o základní škole, R 13-01 výkaz o ředitelství škol – všechny podle stavu k 30. 9. daného školního roku; Z 2-01 výkaz o školní družině – školním klubu, Z 17-01 výkaz o činnosti zařízení školního stravování – oba podle stavu k 31. 10. daného školního roku; R 22-01 výkaz o školní knihovně za školní rok 2011/2012 až 2005/2006.

Ve sl. „ŠJ“ jsou uvedeny nejen školní jídelny, kde se strava připravuje i vydává, ale také výdejny stravy, kam se strava dováží z jiných jídelen a zde se pak strážníkům vydá (ZŠ se SVP Bruntál, ZŠ Karlova Studánka, ZŠ Razová).

Ve sl. „Jiné“ jsou uvedeny, dětský domov (ZŠ se SVP), školní knihovny, tělocvičny, sportoviště a SPC (ZŠ se SVP Bruntál). Šetřením bylo zjištěno, že na území SO ORP Bruntál je součástí základních škol:

- 12 mateřských škol + 12 školních zahrad
- 1 dětský domov
- 19 školních družin, 2 školní kluby,
- 22 školních jídelen, 3 výdejny stravy,
- 13 školních knihoven,
- 17 tělocvičen, 12 venkovních sportovišť.
- 1 SPC (speciálně pedagogické centrum).

Je třeba vzít v úvahu také velikosti např. tělocvičen či hřišť, která se samozřejmě různí s ohledem na velikosti jednotlivých škol v obcích a jejichž kvalita vybavení má také různou úroveň.

Tabulka 28 Počty tříd a žáků zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP

SO ORP Bruntál Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	16	147	2 776	173,5	18,9
Andělská Hora	1	9	121	121,0	13,4
Bílčice					
Bruntál	4	80	1 680	420,0	21,0
Dětřichov nad Bystřicí	1	2	21	21,0	10,5
Dlouhá Stráň					
Dvorce	1	9	143	143,0	15,9
Horní Benešov	1	11	221	221,0	20,1
Horní Životice					
Karlova Studánka	1	2	27	27,0	13,5
Karlovice	1	9	105	105,0	11,7
Křišťanovice					
Leskovec nad Moravicí					
Lomnice	1	1	13	13,0	13,0
Ludvíkov					
Mezina					
Milotice nad Opavou					
Moravskoslezský Kočov					
Nová Pláň					
Nové Heřminovy					
Oborná					
Razová	1	3	32	32,0	10,7
Roudno					
Rudná pod Pradědem	1	1	12	12,0	12,0

Staré Heřminovy					
Staré Město					
Světlá Hora					
Svobodné Heřmanice	1	2	21	21,0	10,5
Široká Niva	1	1	14	14,0	14,0
Václavov u Bruntálu					
Valšov					
Vrbno pod Pradědem	1	17	366	366,0	21,5

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 28: V tabulce byly použity data z výkonové statistiky MŠMT ČR M 3 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2012 pro školní rok 2012/2013. Počty tříd a žáků podle obcí zrcadlí sídelní strukturu. Zatímco v Bruntále, Horním Benešově a Vrbně pod Pradědem převažují velké školy s několika stovkami žáků, v okolních menších obcích jsou to školy, kde maximální počet žáků lehce převyšuje 100 žáků.

Tabulka 29 Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP

SO ORP Bruntál Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	19	11	8
Andělská Hora	1	1	
Bílčice			
Bruntál	6	5	1
Dětřichov nad Bystřicí	1		1
Dlouhá Stráň			
Dvorce	1	1	
Horní Benešov	1	1	
Horní Životice			
Karlova Studánka	1		1
Karlovice	1	1	
Křišťanovice			
Leskovec nad Moravicí			
Lomnice	1		1
Ludvíkov			
Mezina			
Milotice nad Opavou			
Moravskoslezský Kočov			
Nová Pláň			
Nové Heřminovy			
Oborná			
Razová	1		1
Roudno			
Rudná pod Pradědem	1		1
Staré Heřminovy			
Staré Město			
Světlá Hora			
Svobodné Heřmanice	1		1

Široká Niva	1		1
Václavov u Bruntálu			
Valšov			
Vrbno pod Pradědem	2	2	

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 29: V tabulce byly použity data z výkonové statistiky MŠMT ČR M 3 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2012 pro školní rok 2012/2013. Z celkového počtu 19 základních škol je 16 zřizovaných obcemi, 2 školy zřizované krajem a 1 neúplná základní škola zřizovaná soukromníkem. Z 16 škol zřizovaných obcemi je 7 škol neúplných. Obě školy zřizované krajem jsou školy se SVP a výuka probíhá jak na 1. tak na 2. stupni. Z šetření vyplývá, že stále převažuje počet základních škol úplných nad tzv. malotřídkami, které se vyskytují spíše v obcích v rozmezí od 200 do 600 obyvatel.

Tabulka 30 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP

SO ORP Bruntál		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		221	199,0	162,0
v tom vyučující	na 1. stupni	221	100,5	89,2
	na 2. stupni		98,5	72,8

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 30: V tabulce byly použity data z výkonové statistiky MŠMT ČR R 13-01 o ředitelství škol podle stavu k 30. 9. 2012 pro školní rok 2012/2013. Ve školním roce 2012/2013 pracovalo v SO ORP Bruntál na pozici učitelky/učitele celkem 324 fyzických osob, z toho 281 žen – v procentuálním vyjádření se jedná o cca 87 %. Po přepočítání na plně zaměstnané se jednalo celkem o 298,9 úvazků, z toho 261,9 úvazků byly ženy (88 %).

Rozdělení v jednotlivých typech škol:

- MŠ – 99,7, z toho ženy 99,7 (100 %),
- ZŠ 1. st. – 100,5, z toho ženy 89,2 (89 %),
- ZŠ 2. st. – 98,5, z toho ženy 72,8 (74 %).

Z výše uvedeného šetření vyplývá, že pracovní místo učitele je oblíbenější spíše u žen než u mužů. Zastoupení mužské populace v základních školách činí celkem 19 %. O něco vyšší je procento na 2 stupni základních škol, kde tvoří cca 26 %.

Tabulka 31 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP

SO ORP Bruntál		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	7	6	4,9	3,9
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	0,0	0,0
psychologové		1	1	0,8	0,8
speciální pedagogové		4	4	1,3	1,3
výchovni poradci		11	10	x	x

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 31: V tabulce byla použita data z výkonové statistiky MŠMT ČR R 13-01 o ředitelství škol podle stavu k 30. 9. 2012 pro školní rok 2012/2013. V tabulce jsou uvedeny pouze údaje za základní školy zřizované obcemi.

Z šetření vyplývá, že v základních školách působí kromě učitelů také výchovni poradci, asistenti pedagoga, speciální pedagogové a školní psycholog. Výchovni poradci byli zastoupeni téměř ve všech základních školách a jedná se spíše o funkci kumulovanou s prací učitele. Školní psychologové ve školách působí ojediněle, většinou v pedagogicko-psychologických poradnách, které se školami spolupracují. Speciální pedagogové působí ve speciálních třídách zřizovaných pro žáky se zdravotním postižením nebo pro žáky se sociálním znevýhodněním. Ve sledovaném období bylo ve školách zřízeno také 4,9 úvazků na funkci asistenta pedagoga (dále jen AP) pro žáky se zdravotním postižením (tělesné vady, autismus, kombinované vady aj.). Zřízení funkce AP schvaluje kraj na základě žádosti ředitele školy - je vždy přidělen konkrétnímu dítěti, které ve škole plní povinnou školní docházku. Pokud žák vzdělávání ve škole ukončí, pozice AP zaniká. Funkce AP je částečně financována z prostředků státního rozpočtu cca 80 %. Aby mohl být AP žákovi přidělen, je nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení (PPP).

Tabulka 32 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	16	2 776	199,0	14,0
2011/2012	16	2 732	201,8	13,5
2010/2011	16	2 768	204,7	13,5
2009/2010	16	2 856	205,8	13,9
2008/2009	16	3 035	211,5	14,4
2007/2008	16	3 154	217,5	14,5
2006/2007	16	3 352	224,1	15,0
2005/2006	16	3 590	232,0	14,5

Zdroj: statistika MŠMT ČR M 3, výkaz o základní škole a R 13 o ředitelství škol, podle stavu k 30. 9. 2005 – 2012

K tab. 32: V tabulce jsou uvedeny pouze údaje z běžných tříd základních škol zřizovaných obcemi v SO ORP Bruntál. Nejsou zde uvedeny 2 základní školy se SVP zřizované krajem, 1 neúplná soukromá základní škola a 1 speciální třída, která je součástí běžné základní školy – v té jsou cca 4 žáci a 1 speciální pedagog.

Důvodem jejich nezapočítání je obava ze zkreslení výsledných průměrů, neboť max. počet žáků ve třídách těchto škol je ze zákona nižší než v běžných školách (viz následující tabulka „Počet škol se SVP a žáků na jednoho přepočteného pracovníka“). I po eliminaci těchto škol nejsou průměry zcela přesné, neboť jsou v nich započítány malotřídky s velmi malou naplněností ve třídě.

Šetřením bylo zjištěno, že počet škol je stabilní, avšak v souvislosti s poklesem žáků dochází úměrně také k poklesu přepočteného počtu učitelů a tím i průměrného počtu žáků na jednoho přepočteného učitele. Ve sledovaném období došlo k poklesu žáků celkem o 23 %, 14 % přepočteného stavu učitelů a 4 % průměrného počtu žáků na jednoho přepočteného pracovníka.

Ve školách se SVP je vývoj zcela jiný, neboť při poklesu žáků o cca 18 % došlo přibližně ke stejnému úbytku pedagogů o 17 %, přičemž průměrný počet žáků na 1 pracovníka zůstal zachován (viz. tab. níže).

Tabulka 33 Počet škol se SVP a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	2	178	28,5	6,2
2011/2012	2	195	31,5	6,2
2010/2011	2	220	32,3	6,8
2009/2010	2	206	31,7	6,5
2008/2009	2	202	34,0	5,9
2007/2008	2	216	34,3	6,3
2006/2007	2	191	32,2	5,9
2005/2006	2	216	34,5	6,2

Zdroj: statistika MŠMT ČR M 3, výkaz o základní škole a R 13 o ředitelství škol, podle stavu k 30. 9. 2005 – 2012

Tabulka 34 Počet absolventů ZŠ v SO ORP

žáci, kteří ukončili školní docházku	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1. – 5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	3	0	2	0	4	0	4	0	2	0	2	0	2	0	2
	v 8. ročníku	13	0	13	0	16	0	14	0	14	0	7	0	12	0	14
	v 9. ročníku	453	3	378	2	351	0	366	0	281	0	275	0	276	0	266
	v 10. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ																
	z 5. ročníku	70	0	79	0	37	0	59	0	57	0	58	0	15	0	14
	ze 7. ročníku	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD	6	0	5	0	2	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0

Zdroj: Statistika MŠMT ČR M 3, výkaz o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2006 – 2013

K tab. 34: V tabulce nejsou uvedeny 2 základní školy se SVP zřizované krajem a 1 neúplná soukromá škola AMOS, odkud žáci po absolvování 5. ročníků přecházejí buď na II. stupeň ostatních ZŠ, případně do osmiletých gymnázií.

V šetřeném období bylo zjištěno, že v daném školním roce ukončilo docházku do základní školy (bez žáků s dodatečným odkladem PŠD) v SO ORP Bruntál celkem:

- 2005/2006 - 544 žáků, z toho 3 % v 6. – 8. roč., 84 % úspěšně absolvovalo, 13 % přešlo do SŠ
- 2006/2007 - 475 žáků, z toho 3 % v 6. – 8. roč., 80 % úspěšně absolvovalo, 17 % přešlo do SŠ
- 2007/2008 - 408 žáků, z toho 5 % v 6. – 8. roč., 86 % úspěšně absolvovalo, 9 % přešlo do SŠ
- 2008/2009 - 443 žáků, z toho 4 % v 6. – 8. roč., 83 % úspěšně absolvovalo, 13 % přešlo do SŠ
- 2009/2010 - 356 žáků, z toho 5 % v 6. – 8. roč., 79 % úspěšně absolvovalo, 16 % přešlo do SŠ
- 2010/2011 - 342 žáků, z toho 3 % v 6. – 8. roč., 80 % úspěšně absolvovalo, 17 % přešlo do SŠ
- 2011/2012 - 305 žáků, z toho 5 % v 6. – 8. roč., 90 % úspěšně absolvovalo, 5 % přešlo do SŠ
- 2012/2013 - 296 žáků, z toho 5 % v 6. – 8. roč., 90 % úspěšně absolvovalo, 5 % přešlo do SŠ.

Od školního roku 2005/2006 došlo celkem k poklesu 248 žáků, což znamená snížení cca o 46 %.

Z šetření dále vyplývá, že:

- mírně vzrostl počet žáků o 2 %, kteří odešli ze základní školy v SO ORP v 6. – 8. ročníku – důvodem mohou být např. opakování některého ročníku vícekrát či stěhování mimo SO ORP (nízká nabídka na trhu práce, proto se rodiny stěhují za prací, aj...);
- do školního roku 2010/2011 absolvovalo všech 9. ročníků základní školy průměrně 82 % - důvodem byl cca 14 % odliv žáků do SŠ;
- od školního roku 2011/2012 došlo ke zvýšení počtu žáků, kteří absolvovali 1. – 9. ročník základní školy, oproti školnímu roku 2010/2011 o 10 % - důvodem bylo, v rámci optimalizace sítě středních škol krajem, sloučení 3 víceletých gymnázií v rámci SO ORP v jednu příspěvkovou organizaci a zredukování 3 ročníků osmiletého gymnázia na 1 ročník;
- každým rokem přecházelo do SŠ cca 9 – 17 %, což způsobovalo v základních školách za SO ORP úbytek 2 – 3 tříd 6. ročníků;
- po optimalizaci SŠ, tj. od školního roku 2011/2012, se stav počtu absolventů základních škol v SO ORP stabilizoval.

Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP

V rámci území SO ORP Bruntál se nachází 2 základní školy určené pouze pro žáky se SVP. Jedná se o příspěvkové organizace zřizované krajem:

- Základní škola, Bruntál, Rýmařovská 15, příspěvková organizace – součástí organizace jsou základní škola se SVP, školní družina, speciálně-pedagogické centrum a školní jídelna – výdejna;
- Základní škola, Dětský domov, Školní družina a Školní jídelna, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17, příspěvková organizace – součástí organizace jsou základní škola se SVP, školní družina, dětský domov a školní jídelna.

K tomu, aby se mohl žák vzdělávat ve „speciální“ škole či speciální třídě pro děti se zdravotním postižením, je potřeba podle školského zákona kromě souhlasu rodiče také písemné doporučení školského poradenského zařízení. Vzdělávání v základní škole speciální má deset ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem, druhý stupeň sedmým až desátým ročníkem. Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole speciální získá žák základy vzdělání.

V rámci území SO ORP je zřizována také jedna speciální třída v běžné základní škole zřizované obcí (ZŠ Bruntál, Jesenická 10). Vzdělávání ve speciálních školách, třídách či skupinách se řídí vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR, výroční zprávy základních škol, webové stránky KÚ MSK

Tabulka 35 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,9	93 %	Hodnota: 2776/147
- jinými subjekty	8,0	8 %	Hodnota: 224/28
Průměrný počet žáků celkem	17,1		Hodnota: 3000/175

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2012

K tab. 35: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez

ohledu na zřizovatele.

V tabulce není započítána 1 speciální třída se 4 žáky, která byla součástí běžné základní školy zřizovaná obcí. Důvodem je, v případě započítání, zkreslení průměrů a ostatních hodnot.

Tabulka 36 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,2	92 %	Hodnota: 2732/142
- jinými subjekty	9,0	8 %	Hodnota: 243/27
Průměrný počet žáků celkem	17,7		Hodnota: 2975/169

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2011

K tab. 36: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez ohledu na zřizovatele. V tabulce není započítána 1 speciální třída s 5 žáky, která byla součástí běžné základní školy zřizovaná obcí. Důvodem je, v případě započítání, zkreslení průměrů a ostatních hodnot.

Tabulka 37 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,1	91 %	Hodnota: 2768/145
- jinými subjekty	9,6	9 %	Hodnota: 269/28
Průměrný počet žáků celkem	17,6		Hodnota: 3037/173

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2010

K tab. 37: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez ohledu na zřizovatele. V tabulce není započítána 1 speciální třída se 4 žáky, která byla součástí běžné základní školy zřizovaná obcí. Důvodem je, v případě započítání, zkreslení průměrů a ostatních hodnot.

Tabulka 38 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,7	92 %	Hodnota: 2856/145
- jinými subjekty	8,3	8 %	Hodnota: 250/30
Průměrný počet žáků celkem	17,8		Hodnota: 3106/175

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2009

K tab. 38: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez ohledu na zřizovatele. V tabulce není započítána 1 speciální třída se 4 žáky, která byla součástí běžné

základní školy zřizovaná obcí. Důvodem je, v případě započítání zkreslení průměrů a ostatních hodnot.

Tabulka 39 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,2	93 %	Hodnota: 3035/150
- jinými subjekty	8,2	8 %	Hodnota: 246/30
Průměrný počet žáků celkem	18,2		Hodnota: 3281/180

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2008

K tab. 39: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez ohledu na zřizovatele. V tabulce není započítána 1 speciální třída se 4 žáky, která byla součástí běžné základní školy zřizovaná obcí. Důvodem je, v případě započítání, zkreslení průměrů a ostatních hodnot.

Tabulka 40 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,6	92 %	Hodnota: 3154/153
- jinými subjekty	9,4	8 %	Hodnota: 275/29
Průměrný počet žáků celkem	18,8		Hodnota: 3429/182

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2007

K tab. 40: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez ohledu na zřizovatele. V tabulce není započítána 1 speciální třída s 5 žáky, která byla součástí běžné základní školy zřizovaná obcí. Důvodem je, v případě započítání, zkreslení průměrů a ostatních hodnot.

Tabulka 41 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,1	93 %	Hodnota: 3352/159
- jinými subjekty	8,8	7 %	Hodnota: 238/27
Průměrný počet žáků celkem	19,3		Hodnota: 3590/186

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2006

K tab. 41: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez ohledu na zřizovatele. V tabulce nejsou započítány 2 speciální třídy se 14 žáky, které byly součástí běžné základní školy zřizované obcí. Důvodem je, v případě započítání, zkreslení průměrů a ostatních hodnot.

Tabulka 42 Tabulka 36 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,4	93 %	Hodnota: 3590/168
- jinými subjekty	9,1	7 %	Hodnota: 265/29
Průměrný počet žáků celkem	19,6		Hodnota: 3855/197

Zdroj: Výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2005

K tab. 42: „% z celkového počtu“ – jedná se o procentuální vyjádření počtu žáků v obecních školách nebo školách zřizovaných jinými subjekty z celkového počtu všech žáků vzdělávaných v základních školách bez ohledu na zřizovatele. V tabulce nejsou započítány 2 speciální třídy s 13 žáky, které byly součástí běžné základní školy zřizované obcí. Důvodem je, v případě započítání, zkreslení průměru a ostatních hodnot.

Souhrn k tab. 35 až 42: V šetřeném období bylo zjištěno, že v rozmezí 91 – 93 % žáků se vzdělává v základních školách zřizovaných obcemi. Pouze 7 – 9 % žáků se účastní vzdělávání ve školách jiných zřizovatelů – v tomto případě se jedná o kraj a soukromníka. Průměrný počet žáků na 1 třídu se od školního roku 2005/2006 snížil o cca 3 žáky u obecních škol a o 1 žáka ve školách jiného zřizovatele. Celkový průměr se tak snížil cca o 2 žáky, což činí necelých 13 %.

Tabulka 43 Popis ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis/komentář
Celkem za SO ORP		5 538	3 004	2 530	
Základní škola a Mateřská škola Andělská Hora, okres Bruntál	Andělská Hora	250	121	129	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: 2x MŠ, ŠD, 2x ŠJ
Základní škola AMOS, školská právnická osoba	Bruntál	80	46	30	Typ: neúplná Zřizovatel: Soukromník Součásti: ŠD
Základní škola, Bruntál, Rýmařovská 15, příspěvková organizace	Bruntál	230	144	86	Typ: speciální, pomocná Zřizovatel: Moravskoslezský kraj Součásti: ŠD, SPC, výdejna
Základní škola Bruntál, Jesenická 10	Bruntál	650	636	14	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: ŠD, ŠJ Zvýšení kap. ZŠ od 1. 9. 2014 na 700 žáků.
Základní škola Bruntál, Cihelní 6	Bruntál	630	405	225	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: ŠD, ŠJ Snížení kap. ZŠ od 1. 9. 2014 na 470 žáků.
Základní škola Bruntál, Okružní 38, příspěvková organizace	Bruntál	540	407	133	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: ŠD, ŠJ Snížení kap. ZŠ od 1. 9. 2014 na 470 žáků.
Základní škola Bruntál, Školní 2	Bruntál	750	236	514	Typ: úplná Zřizovatel: Obec

					Součást: ŠD, ŠJ Snížení kap. ZŠ od 1. 9. 2014 na 470 žáků.
Základní škola a Mateřská škola Dětrichov nad Bystřicí, okres Bruntál, příspěvková organizace	Dětrichov nad Bystřicí	40	21	19	Typ: neúplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠJ
Základní škola a mateřská škola Dvorce, okres Bruntál, příspěvková organizace	Dvorce	408	143	265	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠJ, výdejna
Základní škola a Mateřská škola Horní Benešov, okres Bruntál, příspěvková organizace	Horní Benešov	450	221	229	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠJ, výdejna
Základní škola a Mateřská škola Karlova Studánka, okres Bruntál, příspěvková organizace	Karlova Studánka	50	27	23	Typ: neúplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠJ, výdejna
Základní škola a Mateřská škola Karlovice	Karlovice	200	105	95	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠK, 2x ŠJ
Základní škola a Mateřská škola Lomnice, okres Bruntál, příspěvková organizace	Lomnice	50	13	37	Typ: neúplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠJ
Základní škola a Mateřská škola Razová, příspěvková organizace	Razová	200	32	168	Typ: neúplná Zřizovatel: Obec Součásti: 2x MŠ, ŠD, 2x ŠJ, výdejna
Základní škola a Mateřská škola Rudná pod Pradědem, příspěvková organizace	Rudná pod Pradědem	20	12	8	Typ: neúplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠJ
Základní škola Svobodné Heřmanice, okres Bruntál	Svobodné Heřmanice	90	21	69	Typ: neúplná Zřizovatel: Obec Součásti: ŠD, ŠJ
Základní škola a Mateřská škola Široká Niva, okres Bruntál, příspěvková organizace	Široká Niva	60	14	46	Typ: neúplná Zřizovatel: Obec Součásti: MŠ, ŠD, ŠJ
Základní škola Vrbno pod Pradědem, okres Bruntál	Vrbno pod Pradědem	750	366	384	Typ: úplná Zřizovatel: Obec Součásti: ŠD, ŠK, ŠJ
Základní škola, Dětský domov, Školní družina a Školní jídelna, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17, příspěvková organizace	Vrbno pod Pradědem	90	34	56	Typ: speciální, pomocná Zřizovatel: Moravskoslezský kraj Součásti: ŠD, DD, ŠJ

Zdroj: *Rejstřík škol a školských zařízení, výkaz M 3 o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2012*

K tab. 43: Šetřením bylo zjištěno, že kapacity všech základních škol ve školním roce 2012/2013 vysoko převyšovaly počty skutečně přihlášených žáků k plnění povinné školní docházky. V rámci SO ORP jsou stanovené kapacity vyšší o 46 % než skutečný stav žáků. Nejlépe naplněnou školou je Základní škola Bruntál, Jesenická 10, kde kapacita převyšuje počet žáků o pouhé 2 %, nejhůře pak na tom je základní škola v obci Razová se 74 % volné kapacity.

Je nutno podotknout, že současné stavy žáků dlouhodobě neodpovídají kapacitám škol, jež u většiny byly stanoveny někdy v 90. letech minulého století, kdy skutečně počty žáků byly několikanásobně vyšší než v posledních letech. Šetřením bylo zjištěno, že počty žáků v základních školách stále klesají a nic nenasvědčuje tomu, že by se stav měl změnit. V současné době se stanovené kapacity jeví spíše jako fiktivní čísla důležitá hlavně při rozdělování finančních prostředků státního rozpočtu jednotlivým školám a to v tom smyslu, že škola obdrží příspěvek pouze na počet vykázaných žáků ve výkonových výkazech max. do počtu stanovené kapacity školy, tzn., že na žáky vykázané nad stanovenou kapacitu by škola neobdržela finanční prostředky. Šetření v oddílech výše prokázala, že taková situace vzhledem k vysokým kapacitám a stále se snižujícím početním stavům žáků nemůže ani nastat. Proto postupně dochází k transformaci kmenových tříd na odborné učebny (např. PC, biologie, fyziky, chemie, jazykové aj...). Vhodným opatřením, jak srovnat rozdíl mezi stanovenou kapacitou a počtem žáků, by bylo upravit kapacity škol, tak jak tomu již učinili v Bruntále, kde k 1. 9. 2014 došlo ke změně kapacity všech základních škol zřizovaných obcí. Takové snížení však nesmí být plošné, spíše individuální a je na zvážení každého zřizovatele, zda upraví kapacitu školy na místní podmínky dané obce.

Očekávaný vývoj počtu žáků

Tabulka 44 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu SO ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	5 538	----	----
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	5 078	----	----
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	5 078	----	----
Počet žáků k 30. 9. 2012	3 004	2 534	54,24 %
Předpoklad ke konci roku 2018	3 421	1 657	67,37 %
Předpoklad ke konci roku 2023	2 569	2 509	50,59 %

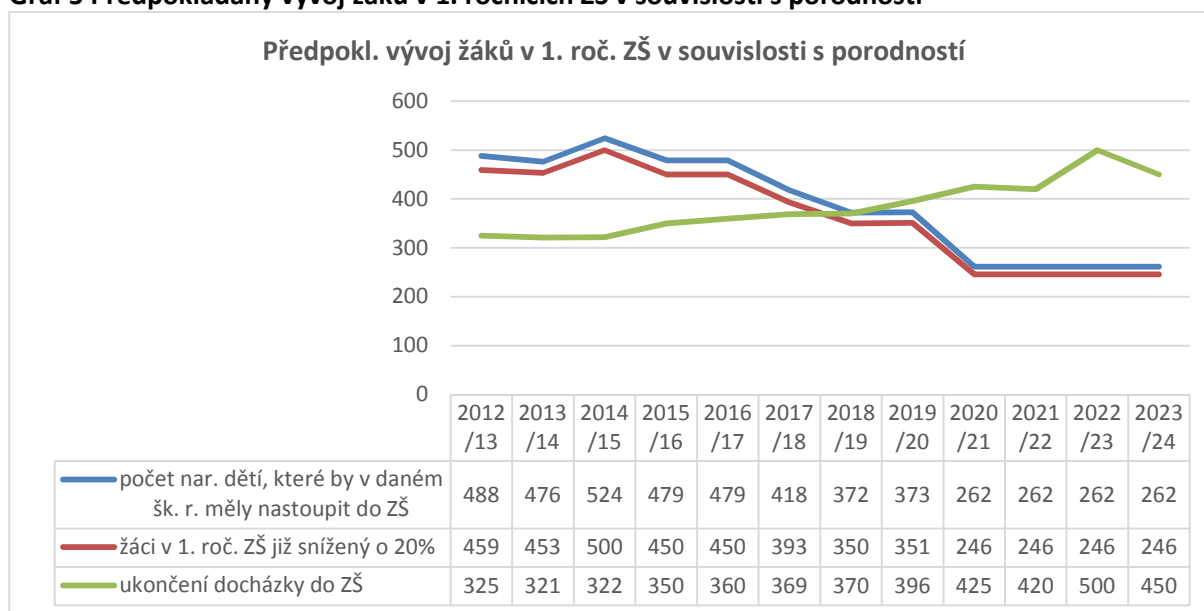
Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, výkonové výkazy MŠMT ČR, vlastní kvalifikovaný odhad, dotazem u SO ORP Bruntál

K tab. 44: Při vyplňování tabulky byla vzata v úvahu získaná data z Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT ČR, výkazu MŠMT ČR M 3 o základní škole, S 53-01 o zahájení povinné školní docházky v základní škole za roky 2005 až 2014, skutečnosti zjištěné dotazem u SO ORP Bruntál, týkající se především změny kapacit a vývoje porodnosti v SO ORP Bruntál.

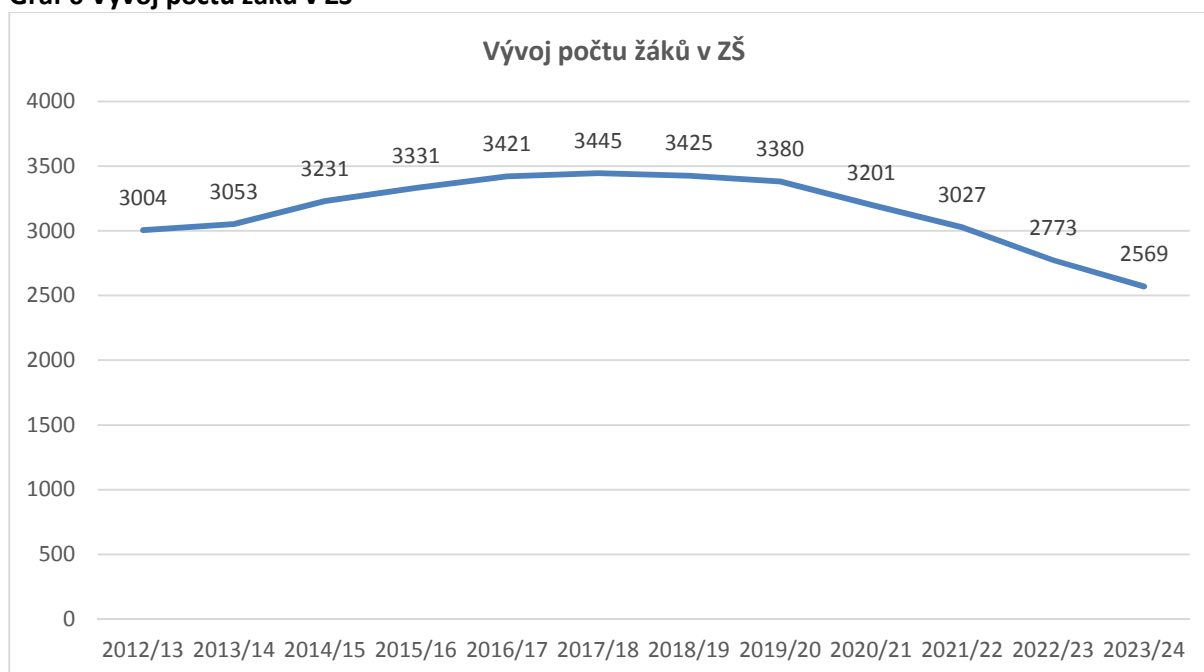
Šetřením bylo zjištěno, že obec Bruntál již přijala opatření v rámci úpravy celkových kapacit základních škol, a od 1. 9. 2014 je snížila celkem o 460 žáků. Úpravy ostatních zřizovatelů zatím nejsou známy. Dále bylo zjištěno, že do základních škol **v jednotlivých letech vždy nastoupí cca o 20 % dětí méně, než je počet dětí skutečně narozených** (viz graf č. 7 níže). Předpokládaným důvodem je **odklad povinné školní docházky a migrace mladých rodin mimo SO ORP Bruntál za prací či bydlením**. Zatím co se bude zvyšovat křivka žáků, kteří ukončí v daném školním roce docházku do základní školy, neboť postupně začnou vycházet ze škol tzv. „silné ročníky“, křivka dětí v prvních třídách bude klesat v souvislosti se snižováním porodnosti v SO ORP Bruntál. K největšímu rozdílu dochází v roce 2014, kdy oproti roku předešlému se ve stejném období narodilo téměř o 110 dětí méně (viz graf č. 5 níže). Předpokládejme, že stav porodnosti se stabilizuje, tak jak tomu bylo i v předešlých letech.

V případě předpokládaného vývoje počtu žáků v základních školách (viz graf č. 6 níže) dochází od školního roku 2012/2013 k postupnému zvyšování, které (za předpokladu, že cca 80 % narozených dětí v SO ORP Bruntál nastoupí k plnění povinné školní docházky ve stejném SO ORP) bude kulminovat v r. 2017, pak začne křivka opět klesat. Důvodem zvyšování křivky je nástup dětí tzv. „silných ročníků“ k plnění povinné školní docházky, které stejně tak ovlivní i její snižování, když ZŠ absolvují a počet narozených dětí se nezvyšuje.

Graf 5 Předpokládaný vývoj žáků v 1. ročnících ZŠ v souvislosti s porodností

Graf 6 Vývoj počtu žáků v ZŠ

C. Předškolní vzdělávání - mateřské školy

Tabulka 45 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	26	1 271	52	1 247	2	24
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	26	1 271	52	1 247	2	24

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2012

K tab. 45: V počtu 26 MŠ jsou započítána také 2 odloučená pracoviště mateřských škol v Bruntále a 1 mateřská škola s dlouhodobě uzavřeným provozem v Andělské Hoře.

Tabulka 46 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2011/2012						
obec	26	1 274	52	1 248	2	26
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	26	1 274	52	1 248	2	26

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2011

K tab. 46: V počtu 26 MŠ jsou započítána také 2 odloučená pracoviště mateřských škol v Bruntále a 1 mateřská škola s dlouhodobě uzavřeným provozem v Andělské Hoře. Od 1. 1. 2012 byla zrušena Mateřská škola Bruntál, Sladovnická 22 a stala se odloučeným pracovištěm Mateřské školy Bruntál, Pionýrská 9.

Tabulka 47 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2010/2011						
obec	26	1 254	52	1 229	2	25
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	26	1 254	52	1 229	2	25

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2010

K tab. 47: V počtu 26 MŠ jsou započítány také 1 odloučené pracoviště Mateřské školy Bruntál, U Rybníka 3 a 1 mateřská škola s dlouhodobě uzavřeným provozem v Andělské Hoře. Odloučené pracoviště Mateřské školy Bruntál, U Rybníka 3 vzniklo k 1. 9. 2010 v prostorách budovy Základní školy Bruntál, Cihelní 6.

Tabulka 48 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2009/2010						
obec	25	1 181	49	1 157	2	24
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	25	1 181	49	1 157	2	24

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2009

K tab. 48: V počtu 25 MŠ je započítána 1 mateřská škola s dlouhodobě uzavřeným provozem v Andělské Hoře.

Tabulka 49 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2008/2009						
obec	25	1 175	49	1 154	2	21
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	25	1 175	49	1 154	2	21

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2008

K tab. 49: V počtu 25 MŠ je započítána 1 mateřská škola s dlouhodobě uzavřeným provozem v Andělské Hoře.

Tabulka 50 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2007/2008						
obec	25	1 168	48	1 145	2	23
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	25	1 168	48	1 145	2	23

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2007

K tab. 50: V počtu 25 MŠ je započítána 1 mateřská škola s dlouhodobě uzavřeným provozem v Andělské Hoře.

Tabulka 51 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2006/2007						
obec	25	1 183	49	1 159	2	24
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	25	1 183	49	1 159	2	24

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2006

K tab. 51: V počtu 25 MŠ je započítána 1 mateřská škola, u které byl ve školním roce 2006/2007 přerušen provoz (škola je pouze mimo provoz, není však zrušena a vyřazena z Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT ČR). Šetřením bylo dále zjištěno, že ve školním roce 2006/2007 byla zrušena 1 speciální třída pro děti s logopedickými vadami, místo které bylo zřízeno 1 oddělení jeslí zřizovaných Městem Bruntál. Děti ze zrušené speciální třídy byly integrovány do běžných tříd mateřské školy.

Tabulka 52 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2005/2006						
obec	25	1 181	49	1 148	3	33
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	25	1 181	49	1 148	3	33

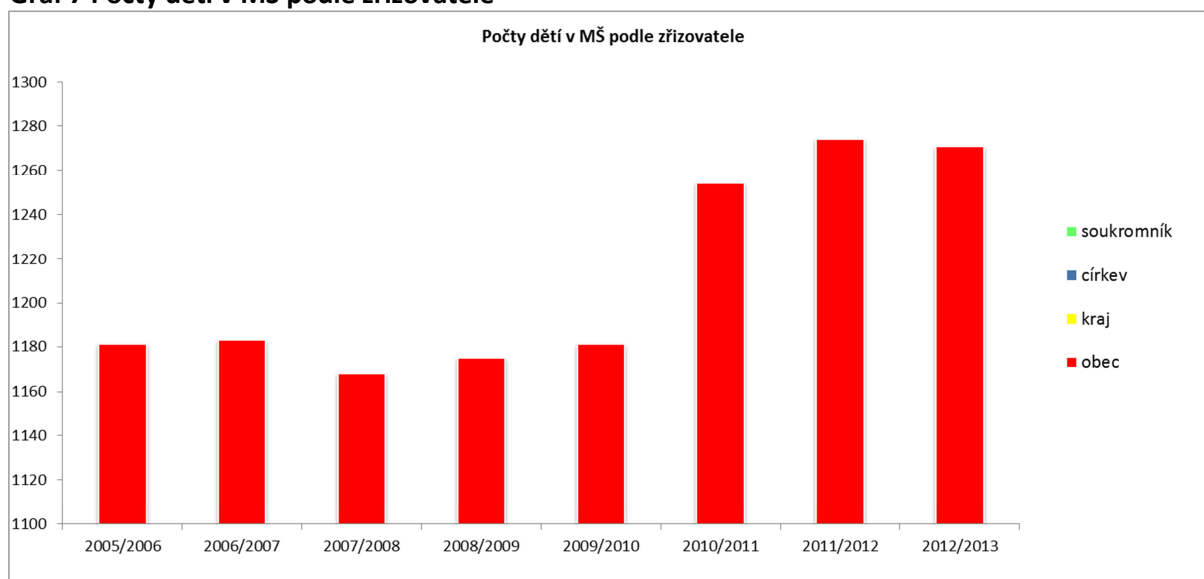
Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2005

K tab. 45 až 52: Šetřením bylo zjištěno, že vývoj v mateřských školách byl od školního roku 2005/2006 až do školního roku 2009/2010 relativně stabilní, kdy se počty dětí pohybovaly v rozmezí 1 168 až 1 181 dětí. K výrazné změně došlo až ve školním roce 2010/2011, kdy se počet dětí zvýšil oproti školnímu roku 2009/2010 o 6 %. Tento stav byl pak navýšen ještě ve školním roce 2011/2012, kdy došlo ke zvýšení o další cca 2 %. Lze konstatovat, že tento stav trvá doposud.

Současně bylo zjištěno, že se průběžně snižoval také počet dětí ve speciálních třídách, který se za sledované období snížil o 27 %. Zásadní vliv mělo zrušení 1 speciální třídy ve školním roce 2006/2007. Tento fakt však neznamená, že by ubývalo dětí se zdravotním postižením, které bývají často integrovány do běžných tříd mateřských škol.

V tabulce není uvedena Mateřská škola Moravskoslezský Kočov, příspěvková organizace, která byla obcí zřízena až k 1. 9. 2013, s kapacitou 15 dětí. Součástí školy je také výdejna stravy, kam se strava dováží ze školní jídelny Základní školy Bruntál, Cihelní 6.

Graf 7 Počty dětí v MŠ podle zřizovatele

Ke grafu 7: Z grafu vyplývá, že počet dětí v MŠ dosáhl ve školním roce 2011/2012 svého maxima. Předpokládaným důvodem je nástup dětí k předškolnímu vzdělávání tzv. "silných ročníků".

Zdroj: tab. 45 až 52

Tabulka 53 MŠ zřizované obcí, popřípadě krajem

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedagog.	počet dětí na 1 pedagog. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	25	12	54	1 271	99,7	12,8	23,5	50,8
2011/2012	25	13	54	1 274	100,1	12,7	23,6	51,0
2010/2011	25	13	54	1 254	97,7	12,8	23,2	50,2
2009/2010	24	13	51	1 181	91,7	12,9	23,2	49,2
2008/2009	24	13	51	1 175	90,8	12,9	23,0	49,0
2007/2008	24	13	50	1 168	90,0	13,0	23,4	48,7
2006/2007	24	13	51	1 183	92,3	12,8	23,2	49,3
2005/2006	25	13	52	1 181	91,9	12,9	22,7	47,2

Zdroj: Výkaz S 1-01 o mateřské škole a R 13-01 o ředitelství škol, podle stavu k 30. 9. 2005 - 2012

K tab. 53: V počtu MŠ není záměrně uvedena 1 mateřská škola, která je od školního roku 2006/2007 doposud mimo provoz – její započítání by ovlivnilo průměrný počet dětí na jednu školu. Ve sl. „samost. MŠ“ je ve školním roce 2012/2013 uvedeno o 1 školu méně, neboť došlo ke zrušení jejího ředitelství, které se následně stalo odloučeným pracovištěm jiné již existující mateřské školy.

Šetřením bylo zjištěno, že počty zřizovaných mateřských škol jsou stabilní – mírně se mění jen počty tříd a dětí, které se od školního roku 2005/2006 zvýšily cca o 7 %. S tím souvisí i počty přepočtených učitelů, které se zvyšují úměrně k narůstajícímu počtu dětí.

Lze konstatovat, že počty v mateřských školách jsou relativně stabilní, čemu odpovídají i průměrné počty dětí ve třídě. Tyto průměry jsou mírně ovlivněny počtem dětí zařazených do speciálních tříd, kde se průměrný počet dětí pohybuje v rozmezí 11 – 13 dětí (stanovuje vyhláška č.73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných).

Počty dětí v běžných třídách mateřských škol řeší vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, kdy:

- mateřská škola s jednou třídou má nejméně 15 dětí,
- mateřská škola se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 18 dětí ve třídě,
- je-li v obci pouze jedna mateřská škola s jednou třídou, má nejméně 13 dětí,
- jediná mateřská škola v obci se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 16 dětí ve třídě,
- třída mateřské školy se naplňuje do počtu 24 dětí – školský zákon umožňuje max. navýšení o 4 děti, tj. na 28 dětí.

Dalším faktorem ovlivňujícím celkový počet dětí v běžných třídách je integrace dětí se zdravotním postižením. Na území se ve sledovaném období nenacházela žádná soukromá nebo církevní mateřská škola.

Soukromé MŠ (např. firemní školky atd.)

Ve sledovaném období se na území SO ORP Bruntál nenacházela žádná soukromá ani firemní mateřská škola.

Církevní MŠ

Ve sledovaném období se na území SO ORP Bruntál nenacházela žádná mateřská škola zřizovaná církvemi.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v SO ORP

Tabulka 54 MŠ zřizované obcí, popřípadě krajem

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	99,7	8,4	8 %
2011/2012	100,1	9,6	10 %
2010/2011	97,7	8,0	8 %
2009/2010	91,7	12,3	13 %
2008/2009	90,8	6,1	7 %
2007/2008	90,0	5,7	6 %
2006/2007	92,3	4,1	4 %
2005/2006	91,9	4,9	5 %

Zdroj: Výkaz R 13-01 o ředitelství škol, podle stavu k 30. 9. 2005 – 2012

K tab. 54: Počet přepočtených úvazků pedagogických pracovníků v mateřských školách ve sledovaném období narůstá, což je přímo úměrné zvyšujícímu se počtu dětí. Lze konstatovat, že počty nekvalifikovaných učitelů v mateřských školách jsou minimální.

Tabulka 55 Popis MŠ v SO ORP ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		1 481	1 271	210	
Mateřská škola Bruntál, Komenského 7	Bruntál	120	120	0	Součástí: 1x ŠJ Od 2013/2014 + 1 speciální třída
Mateřská škola Bruntál, Okružní 23	Bruntál	90	88	2	Součástí: 1x ŠJ, 1 speciální třída
Mateřská škola Bruntál, Pionýrská 9	Bruntál	170	155	15	Součástí: 1x ŠJ, 1 odloučené pracoviště

					MŠ (k: 50) + 1x ŠJ. Od 2014/2015 + 1 x speciální třída
Mateřská škola Bruntál, U Rybníka 3	Bruntál	215	205	10	Součástí: 1x ŠJ, 1 odloučené pracoviště MŠ (k: 55 dětí)
Mateřská škola Bruntál, Smetanova 21	Bruntál	90	63	27	Součástí: 1x ŠJ, 1 speciální třída
Mateřská škola Horní Životice, okres Bruntál, příspěvková organizace	Bruntál	30	28	2	Součást: 1x ŠJ
Mateřská škola Milotice nad Opavou, okres Bruntál, příspěvková organizace	Milotice nad Opavou	25	21	4	Součást: 1x ŠJ
Mateřská škola Oborná, příspěvková organizace	Oborná	25	25	0	Součást: 1x ŠJ
Mateřská škola Staré Heřminovy, okres Bruntál, příspěvková organizace	Staré Heřminovy	30	25	5	Součást: 1x ŠJ
Mateřská škola Staré Město, okres Bruntál, příspěvková organizace	Staré Město	43	28	15	Součást: 1x ŠJ
Mateřská škola Vrbno pod Pradědem, Jesenická 448, okres Bruntál, příspěvková organizace	Vrbno pod Pradědem	84	83	1	Součást: 1x ŠJ
Mateřská škola Vrbno pod Pradědem, Ve Svahu 578, okres Bruntál, příspěvková organizace	Vrbno pod Pradědem	100	94	6	Součást: 1x ŠJ
Základní škola a Mateřská škola Andělská Hora, okres Bruntál	Andělská Hora	90	54	36	1x MŠ A. Hora (k: 25) – mimo provoz, 1x MŠ Světlá Hora (k: 65) + 1x ŠJ
Základní škola a Mateřská škola, Dětrichov nad Bystřicí okres Bruntál, příspěvková organizace	Dětrichov nad Bystřicí	30	19	11	Součást: 1x ŠJ MŠ
Základní škola a mateřská škola Dvorce, okres Bruntál, příspěvková organizace	Dvorce	70	48	22	Součást: 1x ŠJ MŠ
Základní škola a Mateřská škola Horní Benešov, okres Bruntál, příspěvková organizace	Horní Benešov	90	70	20	Součást: 1x ŠJ MŠ
Základní škola a Mateřská škola Karlova Studánka, okres Bruntál, příspěvková organizace	Karlova Studánka	25	20	5	Součást: 1x ŠJ MŠ
Základní škola a Mateřská škola Karlovice	Karlovice	45	40	5	Součást: 1x ŠJ MŠ
Základní škola a Mateřská škola Lomnice, okres Bruntál, příspěvková organizace	Lomnice	20	20	0	
Základní škola a Mateřská škola Razová, příspěvková organizace	Razová	45	30	15	1x MŠ Razová (k: 20) + výdejna MŠ, 1x MŠ

					Leskovec n. Moravicí (k: 25) + ŠJ MŠ
Základní škola a Mateřská škola Rudná pod Pradědem, příspěvková organizace	Rudná pod Pradědem	20	15	5	
Základní škola a Mateřská škola Široká Niva, okres Bruntál, příspěvková organizace	Široká Niva	24	20	4	Součást: 1x ŠJ v MŠ

Zdroj: *Rejstřík škol a školských zařízení, výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2012*

K tab. 55: Údaje vyplněné v tabulce se týkají stavu uvedeného ve školním roce 2012/2013, proto zde nefiguruje Mateřská škola Bruntál, Moravskoslezský Kočov, příspěvková organizace, která vznikla až k 1. 9. 2013, tj. školní rok 2013/2014 s kapacitou 15 dětí a výdejnou stravou. Ve stejném období byla navýšena také kapacita Mateřské školy Bruntál, Komenského 7, ze 120 dětí na 132 – důvodem bylo zřízení nové speciální třídy pro děti se zdravotním postižením, především s logopedickými vadami. K dalším změnám dojde od 1. 9. 2014 (školní rok 2014/2015), kdy bude odloučené pracoviště na Sladovnické ul. Mateřské školy Bruntál, Pionýrská 9 přestěhováno do budovy Petrína, kde se budou děti vzdělávat ve 2 běžných třídách mateřské školy a přibude i 1 speciální třída pro děti se zdravotním postižením, nejvíce pak s logopedickými vadami. Současně dojde k navýšení kapacity v Mateřské škole Moravskoslezský Kočov, příspěvkové organizaci a to z 15 na 19 dětí. Za zmínku stojí také fakt, že ve školním roce:

- 2012/2013 se ve 2 speciálních třídách vzdělávalo celkem 24 dětí se zdravotním postižením, z toho 18s logopedickými vadami, 1 sluchovým postižením, 1 autismem a 4 děti se souběžným postižením více vadami. Kromě dětí ve speciálních třídách bylo také v běžných třídách mateřských škol integrováno dalších 29 dětí, z toho s postižením 2 tělesným (z toho jedno s těžkým) a 27 logopedickými vadami. K 3 dětem byli, se souhlasem kraje, přiděleni 3 asistenti pedagoga na 0,4, 0,5 a 0,6 úvazku.
- 2013/2014 se ve 3 speciálních třídách vzdělávalo již 39 dětí se zdravotním postižením, z toho 30 logopedickými vadami, 1 sluchovým postižením a 8 dětí se souběžným postižením více vadami. Kromě dětí ve speciálních třídách bylo také v běžných třídách mateřských škol integrováno dalších 16 dětí se zdravotním postižením, z toho 3 tělesným (z toho jedno s těžkým), 1 autista, 1 mentálním a 11 dětí s logopedickými vadami. Ke 2 dětem byli, se souhlasem kraje, přiděleni 2 asistenti pedagoga na 0,4 a 0,5 úvazku. Celkem se v mateřských školách vzdělávalo 1 288 dětí.

Lze konstatovat, že kapacity mateřských škol na území SO ORP Bruntál jsou naplněny, a to na 86 %. Na 100 % využitou kapacitu vykazuje Mateřská škola, Bruntál, Komenského 7, Mateřská škola Oborná, příspěvková organizace a mateřská škola při základní škole v Lomnici. Nejméně pak kapacita mateřských škol při základní škole v Andělské Hoře, kde volná kapacita činí 40 %.

Naplněnost mateřských škol a tím i kapacit je ovlivněna:

- počtem dětí vzdělávaných ve speciálních třídách, kde je dle vyhlášky možno přijmout 6 – 14 dětí (vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných);
- počtem integrovaných dětí do běžných tříd, kde se pak počet dětí snižuje z běžných 24 na 12 až 19 dětí (vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání).

V porovnání školních roků 2012/2013 a 2013/14 došlo ke zvýšení dětí ve speciálních třídách o 62 % a ke snížení o 55 % dětí integrovaných – důvodem bylo zřízení nové speciální třídy. Z celku děti se zdravotním postižením tvořily ve školním roce 2012/2013 → 4 % a ve školním roce 2013/2014 → 4 %. Počet asistentů pedagoga klesnul o 1 pracovníka. Celkový počet dětí oproti sledovanému období vzrostl o 1 %.

Zdroj: *výše uvedené vyhlášky, výkaz S 1-01 o mateřské škole, podle stavu k 30. 9. 2013*

Tabulka 56 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	1 508	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	1 481	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	1 426	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	1 288	220	85,41 %
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	905	576	61,10 %
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	825	601	57,85 %

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, výkonové výkazy MŠMT ČR, vlastní kvalifikovaný odhad

K tab. 56: Při vyplňování tabulky byla vzata v úvahu získaná data z Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT ČR, výkazu MŠMT ČR S 1-01 o mateřské škole za roky 2005 až 2013, skutečnosti zjištěné vlastním šetřením týkající se především změny kapacit a vývoje porodnosti v SO ORP Bruntál.

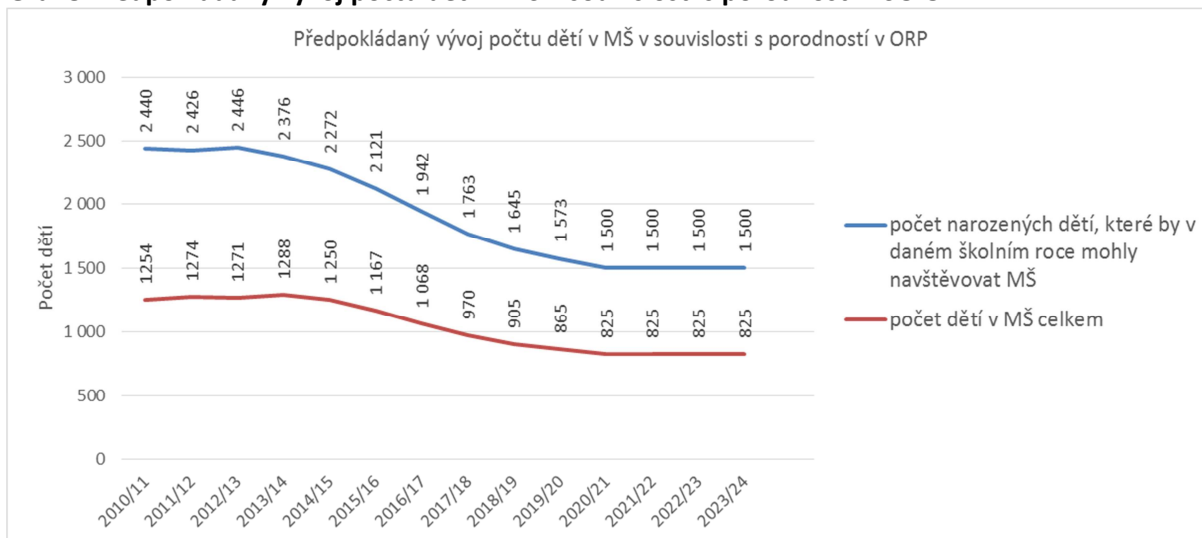
Šetřením bylo zjištěno, že v rámci SO ORP Bruntál některé obce přijaly řadu opatření v rámci úpravy celkových kapacit mateřských škol a to již ve školním roce 2010/2011, když:

- od 1. 9. 2011 byly Městem Bruntál nově zřízeny 2 třídy odloučeného pracoviště s kapacitou 55 dětí Mateřské školy Bruntál, U Rybníka 3, aby tak zareagovalo na vysokou poptávku ze strany veřejnosti vzdělávat jejich děti v mateřských školách ve městě Bruntále;
- od 1. 9. 2013 další navýšení o 12 dětí v nově vzniklé speciální třídě v Mateřské škole Bruntál, Komenského 7 pro děti se zdravotním postižením;
- od 1. 9. 2013 Obec Moravskoslezský Kočov zřídila novou mateřskou školu s kapacitou 15 dětí, kterou od 1. 9. 2014 zvyšuje na 19 dětí;
- od 1. 9. 2014 dochází v Mateřské škole Bruntál, Pionýrská 9 zřizovanou Městem Bruntál ke zřízení další speciální třídy pro max. 14 dětí.

Úpravy ostatních zřizovatelů zatím nejsou známy.

Dále bylo zjištěno, že v jednotlivých letech je k předškolnímu vzdělávání, z celkového počtu narozených dětí, které by mohly být přijaty do mateřské školy, přihlášeno cca o 45 % dětí méně, 27 % dětí je mladších 3 let a cca 20 % dětí zůstává v mateřské škole s odloženou povinnou školní docházkou. Současně od školního roku 2007/2008, kdy se narodilo v rámci SO ORP 524 dětí, až do školního roku 2013/14 došlo k poklesu narozených dětí o 50 %. K největšímu výkyvu došlo ve školním roce 2013/2014, kdy se oproti roku předešlému ve stejném období narodilo téměř o 110 dětí méně. Bohužel se toto snižování začne brzy odrážet na naplněnosti mateřských škol (viz. graf 8 níže). Z předešlých údajů byl také koncipován předpokládaný vývoj počtu dětí v mateřských školách až do roku 2023. Domnělými důvody klesající porodnosti a úbytků dětí v mateřských školách je migrace mladých za prací mimo území SO ORP Bruntál a postupné přechody dětí (k plnění povinné školní docházky do základních škol) tzv. „silných ročníků“.

Graf 8 Předpokládaný vývoj počtu dětí v MŠ v souvislosti s porodností v SO ORP

D. Předškolní vzdělávání - jesle

Tabulka 57 Zařízení jeslového typu a další formy pro děti mladší 3 let

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí v měsících		Kapacita	Počet volných míst k 31. 12. 2013
		od	do		
Celkem				41 + 20	0
Bruntál	Jesle	12	36	15	0
Bruntál	Soukromé jesle	6	36	6	0
Bruntál	Mateřské a rodinné centrum Skřítci, o. s.	6	72	20 (dětí) +20 (dospělých)	0

Zdroj: Vlastní šetření – dotazem u dotčených organizací

K tab. 57: V tabulce jsou uvedena data k 31. 12. 2013.

Na základě šetření bylo zjištěno, že na území SO ORP Bruntál, se nacházejí 2 zařízení jeslového typu pro děti od 6 do 36 měsíců a jedno mateřské centrum. Všechny organizace se nacházejí v městě Bruntále.

- Zařízení jeslového typu „Jesle“ – jsou zřizovány od 1. 9. 2006 Městem Bruntál a vznikly jako součást Mateřské školy Bruntál, Pionýrská 9. Kapacita 15 dětí je celoročně naplněna. O děti se starají 2 zdravotní sestry + provozní personál. Strava je připravována ve školní jídelně mateřské školy. Děti mají k dispozici také školní zahradu. Bohužel každým rokem poptávka převyšuje nabídku.
- Zařízení jeslového typu „Soukromé jesle“ – jsou zřizovány od 1. 10. 2006 soukromou osobou a nacházejí se v prostorách rekonstruovaného rodinné domu se zahradou. Kapacita 6 dětí je celoročně naplněna. Dětem je připravována celodenní strava a mají k dispozici také přilehlou zahradu domu budovy.
- Mateřské a rodinné centrum Skřítci, o. s. - bylo založeno 5. 9. 2007 jako občanské sdružení, které je pro všechny, kdo chtějí aktivně trávit čas se svými dětmi. Věkové složení dětí je v rozmezí od ½ roku do 6 let. Nachází se v prostorách budovy Základní školy Bruntál, Jesenická 10 a jeho kapacita je celoročně obsazená.

Kromě těchto 3 zařízení vznikla od 4. 2. 2014 aktivitou ředitelky Mateřské školy Bruntál, U Rybníka 3 tzv. odpolední „Hernička“, kterou mohou navštívit rodiče se svými dětmi ve věku od 2 – 3 let a to 1x v týdnu od 15:00 do 17:00 hod. Pobyt v Herničce je zdarma a její činnosti nejsou organizované – záleží jen na rodiči, jakou aktivitu si pro své dítě vybere. Průměrně ji navštěvuje kolem 15 ti dětí.

Za zmínku určitě stojí také projekt Mateřské školy Vrbno pod Pradědem, Jesenická 448, příspěvkové organizace, pod názvem Park „Dětský svět“, která nabízí veřejnosti k využití volného času a odpočinku svůj park/školní zahradu, vybavenou moderními a funkčními hracími prvky a pískovišti. Provozní doba je vždy od 1. 5. daného roku do 15. 10. daného roku.

Zdroj: Webové stránky mateřských škol a organizací, dotazem u zmíněných organizací

E. Ostatní školská a předškolní zařízení zřizovaná obcemi

Školní družiny a školní kluby

Činnost školní družiny a školního klubu upravuje školský zákon a vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Specifika školní družiny a školního klubu:

- školní družina – poskytuje zájmové vzdělávání žákům jedné školy nebo několika škol, případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních. Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základních škol; k pravidelné denní docházce do školní družiny může být dále přijat i žák druhého stupně základní školy, žák nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, ovšem pouze v případě, že nebyl přijat k činnosti školního klubu.
- školní klub – poskytuje zájmové vzdělávání žákům jedné školy nebo několika škol. Činnost školního klubu je určena přednostně pro žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře; účastníkem činnosti školního klubu může být dále i žák prvního stupně základní školy, ovšem pouze v případě, že nebyl přijat k pravidelné denní docházce do školní družiny.

Zdroj: Školský zákon, vyhláška č. 74/2005 Sb.

Tabulka 58 Školní družiny a školní kluby v SO ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	2	26	0	26
obcemi	34	897	97	994
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	2	46	0	46
celkem	38	969	97	1 066

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR Z 2-01, Rejstřík škola školských zařízení MŠMT ČR

K tab. 58: V SO ORP Bruntál je součástí všech základních škol i školní družina a ve dvou školách i školní klub (ZŠ a MŠ Karlovice, ZŠ Vrbno pod Pradědem, okres Bruntál). Šetřením bylo zjištěno, že v průběhu sledovaného období (školní rok 2005/2006 až 2012/2013) se počet oddělení ŠD pohyboval v rozmezí od 37 do 39 oddělení, přičemž nejvíce oddělení ŠD bylo zaznamenáno ve školním roce 2008/2009 a 2009/2010, kdy došlo ke zvýšení oproti třem předešlým roků o 2 oddělení. Naopak v roce 2010/2011 došlo ke snížení o 2 oddělení ŠD. V posledních dvou letech se počet ŠD zvýšil na 38 oddělení. Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo 38 oddělení ŠD celkem 981 žáků, což činí v průměru 25,8 žáků na 1 oddělení. Počet žáků navštěvujících školní kluby se pohyboval v rozmezí od 85 do 105 žáků. Z celkového počtu 1 066 žáků ve ŠD a ŠK navštěvovalo školní kluby jen necelých 8 %. Současně lze konstatovat, že zatímco klienty školních družin jsou převážně žáci I. stupně cca 97 %, tak klienty školních klubů jsou ze 75 % žáci II. stupně, což odpovídá specifikům školních družin i školních klubů.

Tabulka 59 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v SO ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	2	2	0	0	0	0
obcemi	36	34	0	11	8	3
církví	0	0	0	0	0	0
soukromou osobou	2	2	0	0	0	0
celkem	40	38	0	11	8	3

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 59: Podkladem při vyplňování byly výkonové výkazy MŠMT ČR Z 2-01 o školní družině – školním klubu, podle stavu k 31. 10. 2012.

Šetřením bylo zjištěno, že ve školních družinách pracovalo 95 % žen na pracovní pozici vychovatele. Stav žen převažoval i u ostatních pedagogických pracovníků. Z celkového počtu všech zaměstnanců bylo 39 zaměstnáno ve školních družinách. Průměrný počet žáků na 1 pracovníka školní družiny činil 25,15 žáků, což zhruba odpovídá průměrnému počtu žáků na 1 oddělení školní družiny. Ve dvou školních klubech bylo zaměstnáno celkem 11 fyzických osob, z toho 2 externí pracovníci.

Základní umělecké školy

Základní umělecké vzdělávání upravené školským zákonem a jeho prováděcími právními předpisy, především vyhláškou č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, se poskytuje pouze v základních uměleckých školách jako druhu školy:

- poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech. Tyto základy vzdělání nemají charakter stupně, což znamená, že základní umělecké vzdělávání je jednou z oblastí vzdělávání podle školského zákona, která nevede k získání stupně vzdělání.
- připravuje také pro vzdělávání ve středních školách uměleckého zaměření a v konzervatořích, popřípadě pro studium na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.
- organizuje přípravné studium, základní studium I. a II. stupně, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studium pro dospělé.

Studium v základní umělecké škole je ukončeno vykonáním závěrečné zkoušky. Závěrečná zkouška může mít formu absolventského vystoupení nebo vystavení výtvarných prací na výstavě.

Zdroj: školský zákon, vyhláška č. 71/2005 Sb.

Tabulka 60 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí SO ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	4	0	0
Andělská Hora			
Bílčice			
Bruntál	1	0	0
Dětřichov nad Bystřicí			
Dlouhá Stráň			
Dvorce	1	0	0
Horní Benešov	1	0	0
Horní Životice			
Karlova Studánka			

Karlovice			
Křišťanovice			
Leskovec nad Moravicí			
Lomnice			
Ludvíkov			
Mezina			
Milotice nad Opavou			
Moravskoslezský Kočov			
Nová Pláň			
Nové Heřminovy			
Oborná			
Razová			
Roudno			
Rudná pod Pradědem			
Staré Heřminovy			
Staré Město			
Světlá Hora			
Svobodné Heřmanice			
Široká Niva			
Václavov u Bruntálu			
Valšov			
Vrbno pod Pradědem		1	

Zdroj: *Rejstřík škol a školských zařízení a výkonové výkazy MŠ MT ČR, výroční zpráva školy*

K tab. 60: Údaje pro tabulku byly čerpány z Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT ČR, výkonového výkazu S 24-01 o základní umělecké škole, podle stavu k 30. 9. 2012 a výroční zprávy školy za školní rok 2012/2013.

Jedinou základní uměleckou školou v SO ORP Bruntál je Základní umělecká škola, Bruntál, nám. J. Žižky 6, příspěvková organizace s detašovanými pracovišti Dvorce, Horní Benešov a Vrbno pod Pradědem. Jedná se o školu s dlouholetou tradicí s kapacitou 710 žáků. Na škole je schváleno vyučovat obory hudební, taneční (v současné době není otevřen) a výtvarný. Ve školním roce 2012/2013 se zde vzdělávalo celkem 605 žáků, z toho 229 žáků ve výtvarném oboru, 353 žáků v hudebním oboru s individuální výukou a 23 žáků v hudebním oboru jen s kolektivní výukou. Že je zájem o umělecké vzdělání dokazuje také skutečnost, kdy se od školního roku 2005/2006 počet žáků zvýšil z počtu 551 na současných 605 žáků, což je nárůst téměř o 10 %. Každoročně je na každém odloučeném pracovišti vzděláváno cca 70 dětí v hudebním i výtvarném oboru. Naplněnost kapacity činí 85 % - důvodem je stanovení maximální hranice přijímaného počtu žáků zřizovatelem, která je nižší než kapacita zapsaná v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT ČR.

Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v SO ORP

Ve sledovaném období, tj. ve školním roce 2013/2014, ve škole vyučovalo 25 pedagogů přepočtených na 20,99 úvazků a také pracovalo 5 nepedagogických pracovníků přepočtených na 3,12 úvazků (školník, uklízečky, ekonom).

Zdroj: *Výroční zpráva školy*

Střediska volného času

Činnost SVČ se řídí školským zákonem a vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Uskutečňuje se ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřuje na konkrétní oblast zájmového vzdělávání.

Středisko může poskytovat metodickou, odbornou, popřípadě materiální pomoc účastníkům zájmového vzdělávání, případně školám a školským zařízením. Má 2 typy:

- a. dům dětí a mládeže, který uskutečňuje činnost ve více oblastech zájmového vzdělávání,
- b. stanice zájmových činností zaměřená na jednu oblast zájmového vzdělávání.

Zpravidla vykonává činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování.

Zdroj: Školský zákon, vyhláška č. 74/2005 Sb.

Přehled středisek volného času podle zřizovatele

Podle Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT ČR se ve školním roce 2012/2013 na území SO ORP Bruntál nacházelo jedno středisko volného času a to Středisko volného času Bruntál, příspěvková organizace zřizovaná od 1. 1. 2011 Městem Bruntál. Do konce roku 2010 bylo vedeno jako odloučené pracoviště Krajského SVČ Juventus Karviná, příspěvková organizace. V současné době má SVČ 2 odloučená pracoviště, z toho jedno v Železné u Vrbna pod Pradědem. Součástí je také stanice mladých přírodovědců. Ve školním roce 2014/2015 dojde k sestěhování SVČ do nově zrekonstruovaných prostor budovy Petrína na Školní ul., kde budou všechny zájmové útvary SVČ „pod jednou střechou“.

Kromě střediska volného času se o vhodné naplnění volného času dětí a mládeže starají a na území SO ORP působí i další organizace, např. centrum volného času Klub Kotlík ve Vrbně pod Pradědem, obecně prospěšné společnosti Liga o. p. s. a Open House o. p. s. v Bruntále i sportovní kluby např. FK Nové Heřminovy, TJ Slavoj Bruntál, TJ Ski Slavoj Bruntál, Sportovní klub při Gymnáziu o. s. ve Vrbně pod Pradědem, SK Figura, TJ Olympia Bruntál, Amatérský cyklistický spolek Drak Vrbno pod Pradědem, FC Slavoj Bruntál – Staré Město, o. s., FBC Panteři Bruntál, TJ Sokol Karlovice, FC Milotice nad Opavou, FK Lomnice, Plavecký klub Slavoj Bruntál, o. s., Šachový klub Bruntál, o. s., Střelecký klub Vrbno, Sportovní klub Bruntál, JK Amír v Rudné pod Pradědem aj...

Zdroj: Webové stránky obcí

SVČ zřizované obcemi v SO ORP

Činnost SVČ Bruntál, příspěvkové organizace se ve školním roce 2012/2013 dělila na 3 druhy:

1. pravidelnou činnost - v 51 kroužcích se vzdělávalo celkem 400 účastníků, z toho 47 dětí, 317 žáků i studentů a 36 dospělých, z celkového počtu tvořili žáci 79 %, děti 12 % a ostatní 9 %;
2. příležitostnou činnost – celkem bylo zorganizováno 196 akcí, na kterých se sešlo 8 376 účastníků, z toho 88 akcí proběhlo o sobotách a nedělích s počtem 3 577 zúčastněných.
3. táborovou a další činnosti spojené s pobytem – celkem proběhlo 25 akcí s 433 účastníky, o které se staralo 66 pracovníků – z toho 5 táborů se 135 účastníky, 7 městských táborů se 75 účastníky a 13 pobytových akcí s 223 účastníky.

Zdroj: Výkaz MŠMT ČR Z 15-01 o činnosti střediska volného času, podle stavu k 31. 10. 2012.

Údaje o pracovnících SVČ v SO ORP

Ve sledovaném období pracovalo v SVČ celkem 36 zaměstnanců, z toho 5 interních pedagogů s přepočteným úvazkem 4,0 a 4 ostatní interní zaměstnanci na úvazek 2,8. Na základě dohod pracovalo 25 pedagogů a 2 ostatní pracovníci. Dále bylo šetřením zjištěno, že na 5 pobytových táborech se o 135 účastníků staralo 29 pracovníků, na 7 městských táborech se o 75 účastníků staralo 7 pracovníků a na 13 ti pobytových akcích se o 223 účastníků staralo 30 pracovníků.

Zdroj: Výkaz MŠMT ČR Z 15-01 o činnosti střediska volného času, podle stavu k 31. 10. 2012.

Školní jídelny

Školní stravování dětí, žáků a studentů se uskutečňuje v zařízeních školního stravování - mohou zajišťovat také stravování zaměstnanců škol a školských zařízení a stravovací služby i pro další osoby, a to za úplaty. Školní stravování je stanoveno školským zákonem a řídí se vyhláškou č. 107/2005 Sb., o školním stravování a 84/2005 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v příspěvkových organizacích zřízených územními samosprávnými celky.

Tabulka 61 Školní jídelny zřizované obcemi v SO ORP

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných dětí, žáků, studentů	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ, SŠ	
celkem	36	3 413	1 266	2 147	6 308
Andělská Hora	2	110	0	110	400
Bílčice	0	0	0	0	0
Bruntál	10	1 968	629	1 339	3 230
Dětřichov nad Bystřicí	1	48	18	30	100
Dlouhá Stráň	0	0	0	0	0
Dvorce	2	123	48	75	425
Horní Benešov	2	191	70	121	290
Horní Životice	1	28	28	0	45
Karlova Studánka	2	47	20	27	60
Karlovice	2	117	37	80	250
Křišťanovice	0	0	0	0	0
Leskovec nad Moravicí	0	10	10	0	25
Lomnice	1	33	20	13	50
Ludvíkov	0	0	0	0	0
Mezina	0	0	0	0	0
Milotice nad Opavou	1	21	21	0	30
Moravskoslezský Kočov	0	0	0	0	0
Nová Pláň	0	0	0	0	0
Nové Heřminovy	0	0	0	0	0
Oborná	1	25	25	0	25
Razová	3	51	20	31	225
Roudno	0	0	0	0	0
Rudná pod Pradědem	1	23	15	8	50
Staré Heřminovy	1	25	25	0	45
Staré Město	1	28	28	0	43
Světlá Hora	0	54	54	0	65
Svobodné Heřmanice	1	21	0	21	120
Široká Niva	1	32	20	12	50
Václavov u Bruntálu	0	0	0	0	0
Valšov	0	0	0	0	0
Vrbno pod Pradědem	3	458	178	280	780

Zdroj: Výkonové výkazy a Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT ČR

K tab. 61: Podkladem byly výkonové výkazy MŠMT ČR Z 17-01 o činnosti zařízení školního stravování, podle stavu k 31. 10. 2012 a data z rejstříku škol a školských zařízení.

Vzhledem k tomu, že tabulka odráží stav školního roku 2012/2013, není v tabulce uvedena školní jídelna – výdejna Mateřské školy Moravskoslezský Kočov, příspěvkové organizace, neboť ta byla obcí Moravskoslezský Kočov zřízena až k 1. 9. 2013, což je až následující školní rok. Její kapacita činí 15 strážníků.

Ve sl. „počet ŠJ a výdejen“ není u řádku Leskovec nad Moravicí uveden počet jídelen, neboť ten je započítán u školní jídelny v Razové, stejně tak jako Světlá Hora je započítána u Andělské Hory. Jak jídelna v Leskovci nad Moravicí, tak i jídelna ve Světlé Hoře jsou odloučenými pracovišti základních škol v započítaných obcích. Kapacity i strážníci těchto odloučených pracovišť jsou uvedeni v obci, ve které se školské zařízení nachází z důvodu, aby bylo zřejmé rozmístění školních jídelen i výdejen.

Ve sl. „ZŠ“ je, kromě žáků základních škol, započítáno také 44 studentů nižšího gymnázia a 88 studentů osmiletého gymnázia v Bruntále a 6 studentů střední školy v Dětrichově nad Bystřicí. Důvodem je fakt, že i tito strážníci jsou účastníky školního stravování a vykazující subjekt na ně dostává také příspěvek státního rozpočtu.

Šetřením bylo zjištěno, že obce celkem zřizují 36 školních jídelen, z toho jsou 2 výdejny stravy a to v obci Karlova Studánka (výdejna ZŠ) a obci Razová (výdejna MŠ). Od 1. 9. 2014 také v obci Moravskoslezský Kočov. Všechny jídelny/výdejny jsou součástí mateřské či základní školy. Z celkového počtu dětí, žáků a studentů je 37 % dětí mateřských škol, 59 % žáků základních škola a 4 % studentů středních škol. Ve školních jídelnách se kromě dětí, žáků a studentů stravovalo 506 zaměstnanců škol a 387 cizích strážníků. Ve školním roce 2012/2013 se ve školních jídelnách pravidelně stravovalo celkem 4 306 strážníků, z toho cca 79 % dětí, žáků a studentů, 12 % zaměstnanců a 9 % cizích strážníků. Cílová kapacita byla tedy využita na 68 %.

V tabulce nejsou uvedeny další 2 školní jídelny jiného zřizovatele, které se nacházejí na území SO ORP Bruntál. Jedná se školní jídelny zřizované krajem a jsou součástí:

- Základní školy, Bruntál, Rýmařovská 15, příspěvkové organizace – kapacita 500 strážníků; ve školním roce 2012/2013 se zde stravovalo celkem 54 strážníků, z toho 15 žáků a 39 ostatních pravidelně stravovaných. Cílová kapacita byla využita pouze z 11 %.
- Základní školy, Dětského domova, Školní družiny a Školní jídelny, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17, příspěvkové organizace – kapacita 120 strážníků; ve školním roce 2012/2013 se zde pravidelně stravovalo celkem 112 strážníků, z toho 58 dětí a 54 ostatních pravidelně stravovaných. Cílová kapacita byla využita na 93 %.

Tabulka 62 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	5	4,1
obcemi	94	73,6
církví	0	0,0
soukromé	0	0,0

Zdroj: Výkonové výkazy MŠMT ČR, výroční zprávy škol

K tab. 62: Podkladem byly výkazy MŠMT ČR Z 17-01 o činnosti zařízení školního stravování a výroční zprávy škol. Ve školním roce 2012/2013 pracovalo ve školních jídelnách/výdejnách celkem 99 lidí s přepočteným úvazkem 77,7. Z celkového přepočteného počtu pracovalo 1,1 úvazků ve školních výdejnách. Průměrný počet všech strážníků na 1 přepočtený úvazek pracovníka školní jídelny/výdejny činil cca 58 stravovaných.

Financování

Provozní výdaje

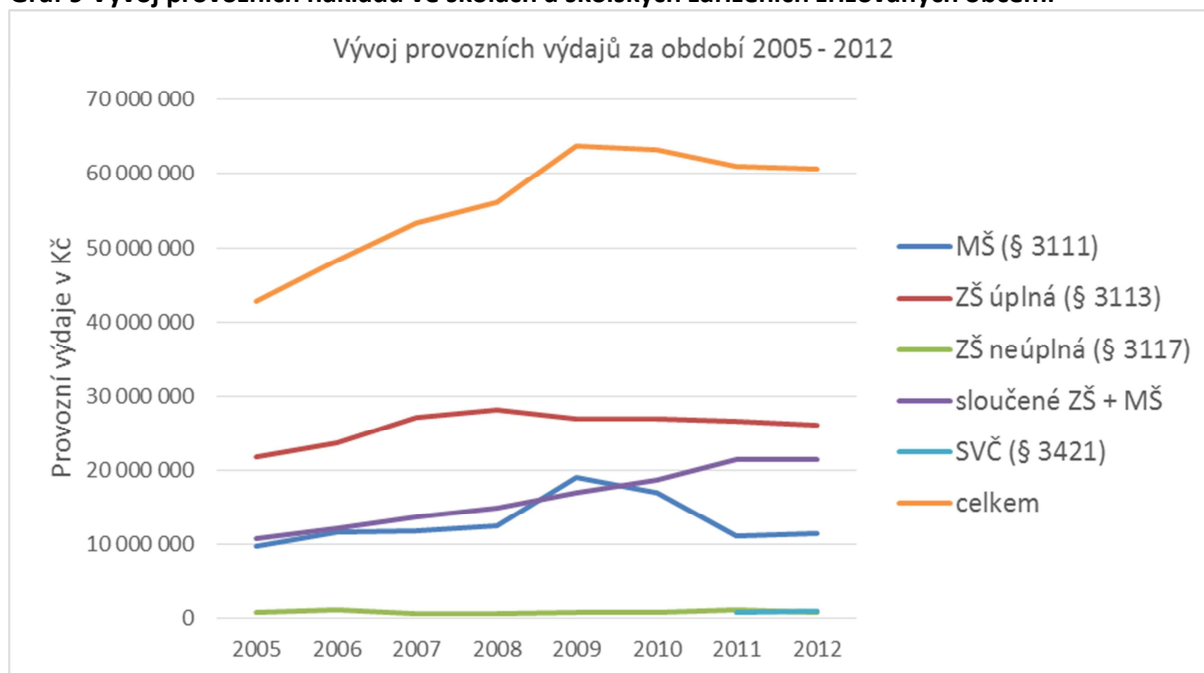
Tabulka 63 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaná obcemi v Kč

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
MŠ (§ 3111)	9 615 880	11 635 640	11 823 930	12 491 950	19 046 740	16 844 130	11 143 620	11 432 120
ZŠ úplná (§ 3113)	21 671 090	23 680 760	27 137 790	28 100 010	26 877 400	26 976 940	26 600 520	26 104 480
ZŠ neúplná (§ 3117)	690 960	1 045 460	580 940	593 200	786 010	707 200	1 009 770	705 760
sloučené ZŠ + MŠ	10 755 020	12 018 910	13 730 680	14 816 440	16 866 670	18 641 060	21 367 730	21 395 120
SVČ (§ 3421)							793 000	971 000
celkem	42 732 950	48 380 770	53 273 340	56 001 600	63 576 820	63 169 330	60 914 640	60 608 480

Zdroj: Veřejný portál: www.rozpocetobce.cz

K tab. 63: V tabulce jsou uvedeny provozní náklady, které obce vynaložily pouze na školy a školská zařízení, které zřizují. V ř. MŠ (§ 3111) je uvedeno 12 mateřských škol včetně jejich odloučených pracovišť; v ř. ZŠ úplná (§ 3113) je uvedeno 5 základních škol (4 Bruntál, 1 Vrbno pod Pradědem); v ř. ZŠ neúplná (§ 3117) je uvedena pouze jedna základní škola (Svobodné Heřmanice); v ř. sloučené ZŠ + MŠ je uvedeno 10 základních škol, jejichž součástí jsou také mateřské školy a v ř. „jiné“ je uvedeno jedno SVČ, které bylo dříve odloučeným pracovištěm krajského SVČ. V těchto provozních výdajích jsou zahrnuty také náklady vynaložené na provozování školních družin/klubů a školních jídelen/výdejen. Ve sledovaném období obce zřizovaly mateřské školy, základní školy, do 31. 8. 2012 jedno městské osmileté gymnázium, které bylo součástí základní školy, a od r. 2011 i středisko volného času.

Graf 9 Vývoj provozních nákladů ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi

Zdroj: tab. 63

Ke grafu 9: Lze konstatovat, že nejnáročnější na provoz jsou úplné základní školy, jejichž příspěvek na provoz, kromě toho, že je nejvyšší, od r. 2005 vzrostl cca o 20 %, u neúplných základních škol o 2 % a

v mateřských školách o 19%. Největší procentuální nárůst však vykazuje financování provozů tzv. sloučených škol, v našem případě základních a mateřských škol, kde provozní příspěvek vzrostl téměř dvojnásobně a to o 99%. V rámci celkového vývoje výdajů na provoz všech škol a školských zařízení zřizovaných obcemi docházelo od roku 2005 až do roku 2009 k pravidelnému meziročnímu nárůstu v rozmezí od 5 do 14 %, ten začal klesat v roce 2010 a do roku 2012 došlo k postupnému snížení, až o 5 %. Důvodem zvyšování může být provozování velkých budov nebo několika budov v rámci jedné organizace náročné na vytápění a celkovou údržbu a v neposlední řadě také stále rostoucí ceny energií.

Tabulka 64 Provozní výdaje roku 2012 na jednotku výkonu v Kč

ZŠ/MŠ/jiné	2012	výkony	průměr
MŠ (§ 3111)	11 432 120	941	12 149
ZŠ úplná (§ 3113)	26 104 480	2 025	12 889
ZŠ neúplná (§ 3117)	705 760	18	38 496
sloučené ZŠ + MŠ	21 395 120	1 040	20 579
SVČ (§ 3421)	971 000	407	2 384
celkem	60 608 480	4 432	13 676

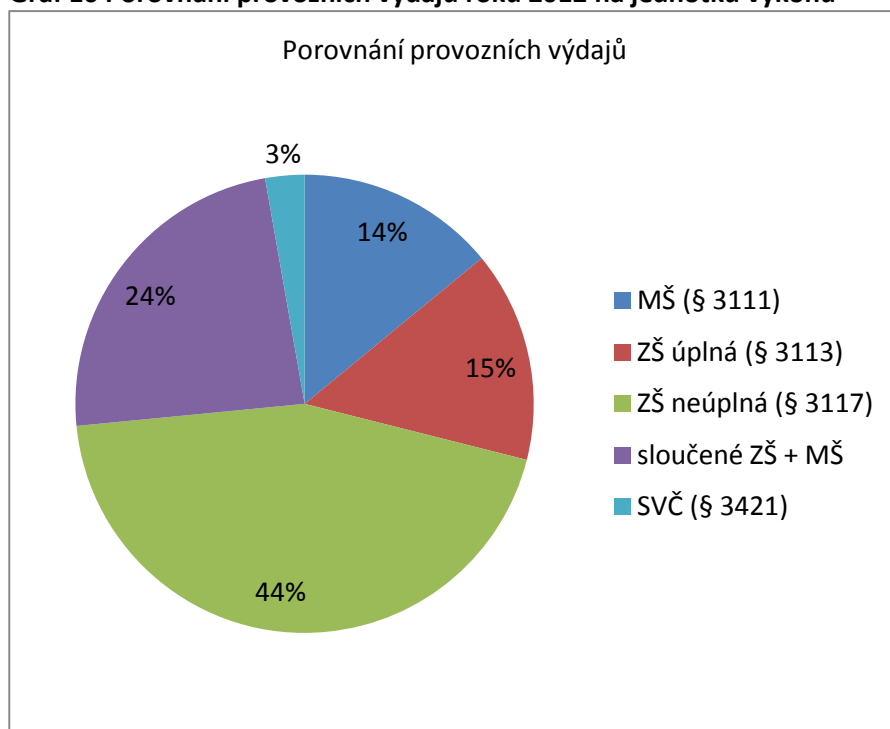
Zdroj: Veřejný portál: www.rozpocetobce.cz, výkonové výkazy MŠMT ČR

K tab. 64: Podkladem pro tabulku byl veřejný portál a výkonové výkazy MŠMT ČR, hlavně S 1-01 výkaz o mateřské škole a M 3 výkaz o základní škole, oba podle stavu k 30. 9. 2011 a 2012. Jednotkou výkonu se rozumí dítě MŠ, žák ZŠ.

Aby bylo vyjádření objektivní, je třeba vzít v úvahu, že do jednoho účetního roku vstupují 2 školní roky, v tomto případě do roku 2012 → školní rok 2011/2012 a 2012/2013, takže i počty výkonů se přepočítávají (výkaz k 30. 9. 2011 na školní rok 2011/2012 započítáno 8 měsíců – leden až srpen, výkaz k 30. 9. 2012 na školní rok 2012/2013 započítáno 4 měsíců – září až prosinec).

Šetřením bylo zjištěno, že nejvyšší náklady na jednotku výkonu vykazují neúplné základní školy, v našem případě se jedná pouze o 1 základní školu, a nejnižší středisko volného času, kdy se také jedná pouze o jedno zařízení. Rozdíl mezi nimi činí cca 94 %.

Graf 10 Porovnání provozních výdajů roku 2012 na jednotku výkonu

Zdroj: tab. 64

Ke grafu 10: Z grafu vyplývá, že nejvyšší provozní výdaje byly vynaloženy v neúplné základní škole, následují sloučené školy, základní školy úplné, mateřské školy a poslední středisko volného času tzn., že nejnáročnější na údržbu jsou základní a mateřské školy, což odpovídá i počtu vzdělávaných, kdy se nejvíce dětí a žáků vzdělává v základních školách, následují školy mateřské a středisko volného času. Svým způsobem to potvrzuje také fakt, že důležitou součástí je opora v zákonných normách (plnění povinné školní docházky je povinné a vzdělávání v mateřských školách či jiných školských zařízeních je na bázi dobrovolnosti).

Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřizovaných obcemi v SO ORP

Školám a školským zařízením jsou prostřednictvím krajských úřadů ze státního rozpočtu za podmínek stanovených školským zákonem poskytovány finanční prostředky na platy, náhrady platů, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu odvodu z úhrnu mezd na veřejná pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle školského zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Zdroj: školský zákon

Tabulka 65 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu školám a školským zařízením zřizovaných obcemi v SO ORP v Kč

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	119 416 000	122 353 000	122 754 000	121 921 000	123 806 000	124 292 000	131 413 000	129 395 000
z toho	platy	118 993 000	121 733 000	122 437 000	121 634 000	123 329 000	123 823 000	130 761 000
	ostatní osobní náklady	423 000	620 000	317 000	287 000	477 000	469 000	853 000
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	48 331 000	49 378 000	48 383 000	47 335 000	46 860 000	45 776 000	47 740 000	48 916 000
neinvestiční výdaje celkem	167 747 000	171 731 000	171 137 000	169 256 000	170 666 000	170 068 000	179 153 000	178 311 000

Zdroj: Statistické výkazy P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2006 až 2013, spolupráce SO ORP Bruntál

K tab. 65: K největšímu nárůstu platů došlo v roce 2012, kdy se platy od roku 2006 zvýšily téměř o 10 % → důvodem mohou být narůstající výkony hlavně v mateřských školách (s tím související zvyšování přepočteného počtu pracovníků a tedy i nákladů na platy) a úprava stupnice platových tarifů pro pedagogické i nepedagogické zaměstnance škol a školských zařízení. Snížení o 1 % v následujícím roce zapříčinilo především převedení studentů a zaměstnanců městského osmiletého gymnázia pod kraj a tím došlo k úbytku i finančních prostředků.

Dalšími důvody ovlivňujícími vývoj odměňování ve školství mohou být úpravy krajských normativů, způsob rozdělování finančních prostředků státního rozpočtu a změny v metodikách rozpisů přímých výdajů na vzdělávání.

Tabulka 66 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v SO ORP v Kč

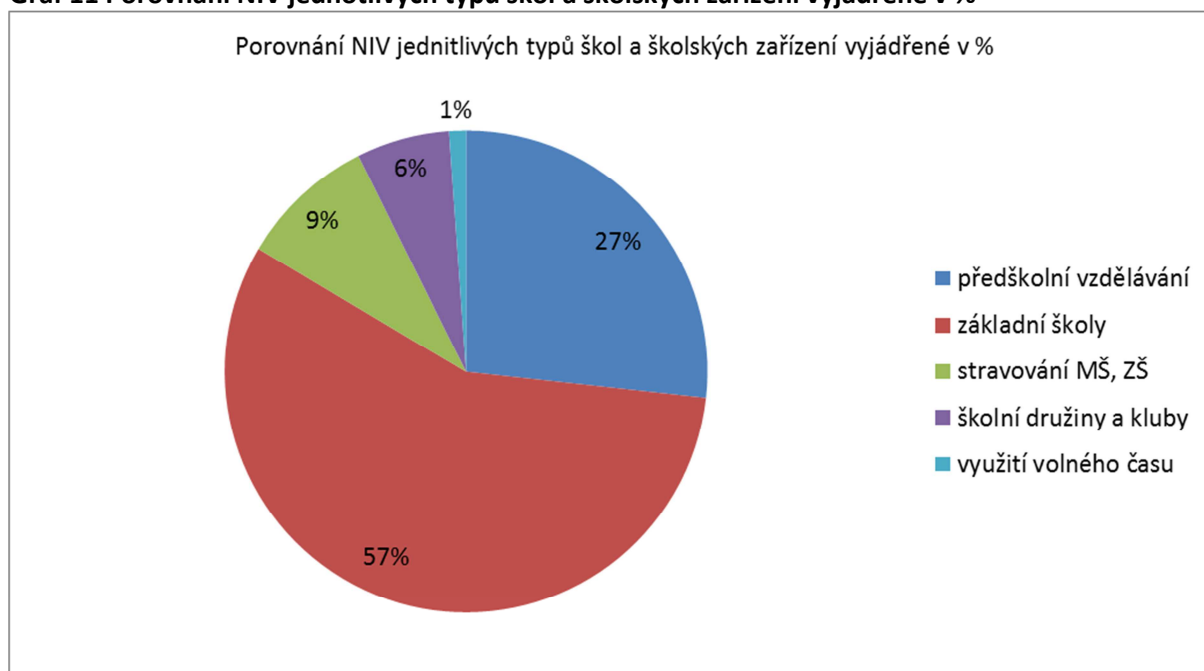
druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	47 699 000	37 362	407
základní školy	101 230 000	44 347	1 278
gymnázia	0	0	0
stravování MŠ, ZŠ	16 263 000	5 960	76
školní družiny a kluby	11 104 000	10 954	38
základní umělecké školy	0	0	0
středisko volného času	2 015 000	5 021	42
celkem použité finanční prostředky	178 311 000	23 148	480

Zdroj: Krajská metodika rozpisu přímých výdajů na rok 2013, spolupráce SO ORP Bruntál

K tab. 66: V tabulce jsou uvedena skutečná data za rok 2013 tak jak byla přidělena krajským úřadem a čerpána školami či školskými zařízeními. Ve sl. „přímé náklady na vzdělávání celkem“ jsou započítány celkové NIV přidělené krajským úřadem jednotlivým typům škol (prostředky na platy, ostatní osobní náklady, odvody, zákonné pojištění, FKSP, ONIV). Ve sl. „celkové náklady“ je vyjádřen podíl NIV a počtu dětí, žáků a studentů zapsaných ke vzdělávání. Ve sl. „ONIV“ je vyjádřen pouze podíl vykázaných ONIV a počtu dětí, žáků a studentů zapsaných ke vzdělávání.

Aby bylo vyjádření objektivní, je třeba vzít v úvahu, že do jednoho účetního roku vstupují 2 školní roky, v tomto případě r. 2013 → školní rok 2012/2013 a 2013/2014, takže i počty výkonů se průměrují (výkaz k 30. 9. 2012 na školní rok 2012/2013 započítáno 8 měsíců – leden až srpen, výkaz k 30. 9. 2013 na školní rok 2013/2014 započítáno 4 měsíců – září až prosinec).

Graf 11 Porovnání NIV jednotlivých typů škol a školských zařízení vyjádřené v %

Zdroj: tab. 66

Ke grafu 11: Z výše uvedených údajů vyplývá, že nejvyšší náklady na vzdělávání vykazují u obecních škol a školských zařízení základní školy, oproti mateřským školám, jejichž náklady jsou o 19 % nižší. Nejnižší náklad pak vykazuje středisko volného času.

Dále pak bylo zjištěno, že v roce 2013 bylo zaměstnancům škol a školských zařízení vyplaceno na platech 131 897 739,- Kč, z toho 97,46 % ze SR; 0,15 % z prostředků ESF a 1,75 % z ostatních zdrojů. Další finanční prostředky byly poskytnuty např. z doplňkové činnosti škol a školských zařízení či fondu odměn. Na OPPP bylo celkem vyplaceno 5 235 437,- Kč, z toho 16,52 % ze SR; 58,08 % z prostředků ESF a 23,25 % z ostatních zdrojů. Další finanční prostředky byly poskytnuty z doplňkové činnosti škol a školských zařízení.

Financování z RUD

Tabulka 67 Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	31 738 485	53 900 940
Andělská Hora	1 369 725	2 634 000
Bílčice	0	0
Bruntál	18 150 813	24 828 000
Dětřichov nad Bystřicí	313 080	1 269 240
Dlouhá Stráň	0	0
Dvorce	1 494 957	2 839 968
Horní Benešov	2 277 657	4 799 819
Horní Životice	219 156	330 000
Karlova Studánka	367 869	741 850
Karlovice	1 134 915	3 475 973
Křišťanovice	0	0
Leskovec nad Moravicí	0	0
Lomnice	258 291	813 442

Ludvíkov	0	0
Mezina	0	0
Milotice nad Opavou	164 367	273 000
Moravskoslezský Kočov	0	0
Nová Pláň	0	0
Nové Heřminovy	0	0
Oborná	195 675	254 000
Razová	485 274	1 582 226
Roudno	0	0
Rudná pod Pradědem	211 329	575 000
Staré Heřminovy	195 675	228 216
Staré Město	219 156	300 000
Světlá Hora	0	0
Svobodné Heřmanice	164 367	888 206
Široká Niva	266 118	400 000
Václavov u Bruntálu	0	0
Valšov	0	0
Vrbno pod Pradědem	4 250 061	7 668 000

Zdroj: *Vlastní šetření – oslovení starostů dotčených obcí, www.rozpocetobce.cz*

K tab. 67: Podkladem pro výpočet finančních prostředků přidělených z RUD pro tyto účely byly:

- výše sdílených daní ČR za r. 2012 ve výši 62,400 mil.
- kritérium/váha z celku stanovená ministerstvem financí → 7 %
- celkový počet dětí/žáků zapsaných ke vzdělávání ve výkonových výkazech MŠMT ČR k 30. 9. 2012 → 1 124 154
- výpočet: $62,400,000,000 * 0,07 / 1\,124\,154 = 7\,827,-$ Kč → průměrná částka na jednotku výkonu (dítě, žák)
- počet dětí/žáků zapsaných ke vzdělávání ve výkonových výkazech MŠMT ČR k 30. 9. 2012 v jednotlivých obcích zřizujících mateřské a základní školy
- výpočet: součin částky 7 827,- Kč a počtu zapsaných výkonů k 30. 9. 2012 v jednotlivých obcích zřizujících mateřské a základní školy.

Celkové skutečné náklady vynaložené obcemi na provoz škol a školských zařízení, které zřizují, byly zjištěny dotazem jednotlivých starostů obcí nebo čerpány z veřejného portálu.

Šetřením bylo zjištěno, že finanční prostředky přidělené z RUD na financování regionálního školství zdaleka nepokrývají skutečné náklady vynaložené obcemi v roce 2013 na provoz jejich škol a školských zařízení, neboť celková potřeba byla o 41 % vyšší než finanční příspěvek přidělený z RUD. Procenta rozdílů se pohybovala v rozmezí od 14 % do 75 %, přičemž nejvyšší rozdíl (nedostatek) byl zaznamenán u obce Dětřichov nad Bystřicí a nejnižší u obce Staré Heřminovy.

Nezbytné investiční potřeby

Tabulka 68 Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP týkající se škol/školských zařízení zřizovaných obcemi do roku 2023

Obec	Název a popis investice	Odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
Celkem			246,6 mil.	
Andělská Hora			0	
Bruntál	rekonstrukce objektů a okolí MŠ (výměny oken, oprava střechy, rekonstrukce soc. zařízení, zateplení...)	2012 - 2015	8 mil.	rekonstrukce MŠ
	rekonstrukce objektů a okolí ZŠ (modernizace sportovišť, výměny oken, zateplení, výměna elektroinstalace, rekonstrukce soc. zařízení, rekonstrukce ŠJ...)		18,5 mil.	rekonstrukce ZŠ
	výměna střešních oken, rekonstrukce hřiště, oplocení, rekonstrukce soc. zařízení, radonová opatření, rekonstrukce tělocvičny, výměna oken, rekonstrukce vchodových dveří, chodník, zastřešení vstupu	2015	7,1 mil.	rekonstrukce ZŠ
	opravy: rozvodů vody, oken, podlah, stříšek u vstupů, fasády, venkovní dlažby; rekonstrukce schodiště, terasy, oplocení, chodník, nové herní prvky; výměna oken, úprava zahrady		2,7 mil.	rekonstrukce MŠ
	sanace zdiva - odstranění vlhkosti, oprava střechy, elektro, kanalizace		1,8 mil.	budovy v majetku města s plněním školy (ZUŠ, SVČ)
	rekonstrukce ŠJ, střechy + zateplení ZŠ, elektroinstalace, odpočinková zóna, oplocení, tělocvičny a jejich zázemí, sport campus, modernizace školních sportovišť, oprava oken, radiátorů, šaten, chodníků, oplocení	2016 - 2023	88,6 mil.	rekonstrukce ZŠ
	oprava fasády, střechy, oken, elektroinstalací, varny, rekonstrukce zahrad, obnova herních prvků, oplocení, chodníků, vybudování dopravního hřiště		32,1 mil.	rekonstrukce MŠ
	oprava instalací, oken, střechy, soc. zařízení, kuchyně, omítek, podlah, fasády		4,4 mil.	budovy v majetku města s plněním školy (ZUŠ, SVČ)
Dětrchov nad Bystřicí	vybudování nového víceúčelového sportoviště doplněného o hřiště na míčové hry, doskočiště a běžeckou dráhu	2015 - 2016	2 mil.	Současné školní hřiště o rozloze cca 60 m ² nevyhovuje.
	Rekonstrukce podkroví objektu ZŠ na klubovou činnost a knihovnu pro využití volnočasových aktivit.	2016 - 2017	3 mil.	

	Rekonstrukce a zateplení přístavby objektu ZŠ pro budoucí přestěhování MŠ, tak aby byly v jednom objektu.	2019 - 2021	5 mil.	V současné době je MŠ v jiné budově.
Dvorce	rekonstrukce sociálních zařízení v budově MŠ	2015	1 mil.	
	revitalizace budovy školy (zateplení, výměna oken)	2015 - 2016	10 mil.	
	vybudování sportoviště (hřiště, běžecké dráhy, doskočiště)	2015 - 2017	4 mil.	
	rekonstrukce budovy ŠD, výměna oken, izolace...)	2018	5 mil.	
Horní Benešov	vybudování víceúčelového hřiště s atletickým oválem	do 2023	20 mil.	
	Vybudování multifunkční učebny pro 1. st. ZŠ, vnitřní úpravy budovy 1. st. ZŠ		10 mil.	
	vytvoření zázemí pro pobočku ZUŠ, ŠK (rekonstrukcí budovy bývalé ŠJ)		10 mil.	
Horní Životice	-	-	0	Do r. 2023 zatím nejsou žádné investice v plánu.
Karlova Studánka	-	-	0	
Karlovice			0	V letech 2010 – 2014 proběhla velká rekonstrukce školy včetně zateplení a změn vytápění s celkovými náklady cca 20 mil. Kč.
Lomnice	-	-	0	
Milotice nad Opavou	rekonstrukce budovy MŠ – výměna střešní krytiny, zateplení střechy a fasády, výměna oken, výměna vnitřního vybavení, úprava zahrady	2015	2 – 3 mil.	
Moravsko slezský Kočov			0	V r. 2014 byla vybudována školní zahrada pro MŠ za cca 0,8 mil. Kč.
Oborná	-	-	0	MŠ byla zrekonstruována již v r. 2003 nákladem 3,1 mil. Kč a další investice do r. 2023 zatím neplánují.

Razová	sestěhování MŠ do budovy ZŠ	2015	3,2 mil.	Budova ZŠ byla zrekonstruována již v r. 2013 nákladem 9 mil. Kč (zateplení, výměna oken, výměna tepelného zdroje).
Rudná pod Pradědem	-	-	0	V r. 2011 prošla škola velkou rekonstrukcí za cca 3,5 mil. Kč. Další investice kromě běžných oprav a údržby nejsou do r. 2023 plánovány.
Staré Heřminovy	-	-	0	
Staré Město	realizace ateliéru, mateřského centra a oplocení MŠ	do 2023	1,5 mil.	
Svobodné Heřmanice	-	-	0	
Široká Niva	rekonstrukce střechy budovy ZŠ	2016	0,5 mil.	
	rekonstrukce střechy budovy MŠ	2018	0,4 mil.	
	výměna podlahy v tělocvičně ZŠ	2019	0,2 mil.	
Vrbno pod Pradědem	1. etapa výměny rozvaděčů, el. instalace	2015 - 2016	0,6 mil.	
	revitalizace zahrady ZŠ	2016	1 mil.	
	rekonstrukce kurtů a tělocvičny		1,6 mil.	
	výměna oken budovy č. 2 ZŠ	2017	1,4 mil.	

Zdroj: Vlastní šetření – oslovení starostů dotčených obcí

K tab. 68: Z 19 oslovených obcí neodpověděly 4 dotazované obce. Z počtu spolupracujících obcí se celkové investiční náklady vyšplhaly na cca 277,4 mil. Kč. Nejsou v nich započítány finanční prostředky získané z projektové činnosti, avšak jsou uvedeny v poznámkách jednotlivých obcí.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 69 Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	Bezpečí a odborná péče po celou dobu pobytu ve škole; maximální kvalita vzdělávání; nadstandardní aktivity; vysoká odbornost pedagogického personálu; individuální přístup, eliminace „problémových“ dětí/spolužáků; informovanost; minimální finanční zatížení rodinného rozpočtu; kvalitní strava; příprava dětí před nástupem k plnění PŠD, příprava k budoucímu studiu ve SŠ; optimální směřování a atmosféra školy, partnerský vztah s učiteli.	Různá kvalita vzdělávání; nedostatečná nabídka aktivit; ne vždy 100% kvalifikovanost pedagogů; při větším počtu dětí/žáků ve třídě, nepřiměřený počet integrovaných dětí/žáků ve třídě bez AP či speciálního pedagoga; snížení individuálního přístupu; konflikty mezi rodiči a pedagogy příp. rodiči vzájemně; vyšší finanční náklady; nedůvěra v školní stravování; výskyt sociálně-patologických jevů.	Osobní jednání, třídní schůzky, informovanost prostřednictvím telefonu či elektronického spojení, webové stránky, průběžné vytváření portfolií žáků, školní veřejné vývěsky, školní časopis. Spolupráce pedagog – rodič – žák. Aktualizace webových stránek.	Dostatečná vzájemná informovanost; přístup k veřejným dokumentům školy; zvyšování kvalifikovanosti personálu, DVPP, vzdělávání výchovných poradců, odborné semináře, školení; podpora spolupráce se speciálními pedagogy a PPP, zřizování funkcí AP; eliminace sociálně-patologických jevů, prevence a řešení rizikových forem chování dětí/žáků, řešení problémů v zárodku; čerpání finančních prostředků z projektů a to i na aktivity sociálně slabších žáků, sponzorské dary; podpora zdravého školního stravování; zapojení rodičů do života školy; vzájemné dodržování zákonných postupů a norem; propagace SŠ ve spolupráci se zaměstnavateli a ostatními sociálními partnery. Aktivní zapojení rodičů při ovlivňování směřování školy.
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání a plnění PŠD ve škole dle vlastního výběru; bezpečná cesta do školy, minimální vzdálenost od bydliště; bezproblémová adaptace dítěte na nové prostředí; minimální finanční zatížení rodinného rozpočtu; bezpečí a odborná péče, příprava dětí před nástupem k plnění PŠD; vysoká kvalifikovanost a odbornost pedagogického personálu; nadstandardní aktivity; max. informovanost; v případě zdravotního postižení integrace do běžné třídy, v případě tělesného postižení bezbariérový přístup; kvalitní stravování; zajištění péče i po dobu prázdnin – MŠ. Nové přístupy k výuce, odpovídající vybavenost škol.	Nepřijetí dětí/žáků do předem vybrané školy; vzdálenost mezi bydlištěm a školou, dojíždění MHD; nedostatečný individuální přístup; vyšší finanční náklady; ne vždy 100% kvalifikovanost personálu; rozdílné představy o aktivitách školy; nedostatečná vzájemná spolupráce; omezené možnosti integrace zdravotně znevýhodněných dětí/žáků a integrace dětí/žáků sociálně znevýhodněných, nemožnost bezbariérového přístupu; uzavření provozů MŠ v době prázdnin.	Osobní jednání, informovanost prostřednictvím telefonního či elektronického spojení, webové stránky, nástěnky, mediální propagace škol na veřejných místech a v tisku, školní časopis; dny otevřených dveří; aktuální weby škol.	Spolupráce jednotlivých obcí či svazků obcí - uzavření dohody o stanovení společných školských obvodů ZŠ, svazkové školy; školní BUS; zvyšování kvalifikovanosti personálu, DVPP, odborné semináře; dostatečná vzájemná informovanost; podpora spolupráce s PPP, speciálními pedagogy a zabezpečení AP, zřizování přípravných ročníků; stavební úpravy objektů škol bezbariérovými přístupy; čerpání finančních prostředků z projektů, získávání sponzorů; podpora zdravého školního stravování; spolupráce škol a zřizovatelů v období školních prázdnin.

Děti v MŠ a žáci v ZŠ	Atraktivní vzdělávání; příjemné, bezpečné a přátelské prostředí; pozitivní hodnocení; získávání nových dovedností a přátel.	Složení třídy, rivalita mezi žáky, veřejné srovnávání známek; rozdílné hodnocení žáků napříč školami; ztráta vnitřní motivace, vyhasnutí, stres ze známkování, záškoláctví; sympatie versus antipatie žáka a učitele, momentální fyzické a psychické nálady učitele; výskyt sociálně-patologických jevů.	Osobní a individuální práce s dítětem, průběžné vytváření portfolia žáka, častější rodičovské schůzky.	Dostatečná komunikace s dítětem, pozitivní motivace k učení, odstranění negativních návyků, dostatek tvůrčích činností, individuální přístup a hodnocení, potřeba reagovat na další vývoj učení; hodnocení dle jasných kritérií, zvýšení srovnatelnosti hodnocení žáků ve školách; profesionalita pedagoga; komunikace „ve třech“ – žák, rodič, učitel, spolupráce s PPP, školním psychologem, speciálním pedagogem; prevence rizikových forem chování a sociálně-patologických jevů ve školách, kamerový systém. Vytváření rodinné a přátelské atmosféry ve školách.
Pedagogové a další zaměstnanci	Žáci s respektem ke vzdělávání; optimální počet dětí/žáků ve třídě; dostatečná spolupráce s rodiči; možnost odborného růstu; stabilita zaměstnání, dostatečné finanční ohodnocení, zaměstnanecké výhody; bezpečné pracovní prostředí.	Nerovnoměrně naplněné třídy, vysoký počet integrovaných dětí bez AP; vyhoření, neaktivní rodiče; znemožnění odborného růstu a vzdělávání; snižování stavů z důvodu optimalizace sítě škol a školských zařízení; nedostatečné ekonomické ohodnocení zaměstnanců, omezené zaměstnanecké výhody; nadměrná rivalita mezi zaměstnanci; nepřípustné jednání a útoky ze strany žáků či rodičů.	Vzájemná komunikace a osobní jednání mezi jednotlivými řediteli škol, zřizovateli, obcemi i rodiči zaměstnanci a žáky; umožnění přístupu k veřejné dokumentaci škol; častá hospitační činnost; aktuální webové stránky.	Aktivní zapojení při ovlivňování školské politiky, možnost vyjádření k odborným problémům výchovy a vzdělávání; zapojení rodičů do života školy; spolupráce s VŠ při otvírání oborů VŠ studia; podpora DVPP a začínajících učitelů, podpora motivovat ředitele PO v případě zajišťování dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení a vzdělávání; ekonomická podpora školy ze str. zřizovatele; dostatečná právní ochrana, zařazení Pp mezi vybrané profese vyjmenovaných v § 34 trestního zákona, pedagogická prevence chování žáků, prevence negativních jevů, posílení autority školy.

Představitel obce, která má MŠ, ZŠ	Zachování školy v obci, vliv na vytváření vztahu dětí k obci; škola, jako významná obecní instituce, zapojení škol do života obce – aktivity pro veřejnost; dobrá úroveň vzdělávání a široké spektrum aktivit a služeb, vliv na orientaci školy, posílení role zřizovatele; uspokojení všech zájemců o vzdělání; dostatečné údaje o ekonomickém fungování škol; dostatek informací o hodnocení pedagogických procesů a výsledků vzdělávání; odbornost pedagogů; nízké náklady na provozování škol; uplatnění žáků na trhu práce, propojení vzdělávání s potřebami trhu práce; vzájemná spolupráce všech typů škol a dalších partnerů.	Konkurence jiných škol - různá úroveň vzdělávání a poskytování školských služeb; nedostatečné podmínky pro uspokojení různých vzdělávacích potřeb; nedostatek informací a odborné kapacity pro posouzení pedagogických procesů a výsledků vzdělávání; neúplná odbornost ředitele a potřebná kvalifikovanost dalších pedagogů a ostatních pracovníků; vysoké náklady na provoz škol; snižující se porodnost a migrace mladých rodin za prací → nedostatečně naplněné školy; nedostatek atraktivních oborů; odliv žáků 5. ročníků do 8letých gymnázií; minimální spolupráce mezi jednotlivými stupni vzdělávání. Škola svým zaměřením a procesy neplní požadovanou roli v obci.	Úzká spolupráce mezi zřizovateli a řediteli jednotlivých typů škol, pravidelné zveřejňování zpráv o činnosti školy (aktivity, úspěchy, spolupráce s partnery, činnost pro obec a region, vztah dětí k obci a regionu, exkurze do podniků, řemesel aj...), regionální tisk; aktuální webové stránky škol, dny otevřených dveří, burzy nabídek učebních oborů a středních škol.	Profilace škol – jazyky, sport, ekologie, technika, podpora zdravého rozvoje dětí/žáků a zdravého školního stravování; podpora zajištění materiálně - technických podmínek (bezbariérový přístup, nízkonákladové školy, modernizace sportovišť); rozšíření nabídky dalšího vzdělávání a využívání kapacity škol k dalšímu vzdělávání dospělých – komunitní školy; koncepčnost ve zřizování škol a jejich rovnoměrné naplňování; aktivní podíl na vzdělávací politice, podpora mladých rodin; podpora rozvoje vzájemné spolupráce různých typů škol (MŠ, ZŠ, SŠ) ve spolupráci se zaměstnavateli a ostatními sociálními partnery; zamezení úbytku obyvatel SO ORP → podpora mladých rodin a atraktivní podmínky k žití.
Představitel obce, kde MŠ nebo ZŠ není	Automatické přijetí dětí do škol jiných zřizovatelů k předškolnímu vzdělávání a plnění povinné školní docházky; minimální náklady na vzdělávání; krátká vzdálenost pro dojíždění do škol, optimální řešení dopravy do škol.	Odmítnutí či přijetí jen omezeného počtu dětí/žáků k předškolnímu vzdělávání nebo plnění PŠD ve školách jiných zřizovatelů; možná finanční spoluúčast na provozování škol, které navštěvují děti z obce, školu nezřizující; obtížnost dojíždění do vzdálenějších obcí zřizujících školu.	Informování obyvatel obce na jednání obecních zastupitelstev, prostřednictvím obecního rozhlasu, veřejné vývěsky či v místním tisku; aktuální webové stránky; spolupráce více obcí.	Aktivní vytváření podmínek pro plnění PŠD - dohoda o společném školském obvodu základních škol, kterou lze sjednat i v rámci několika obcí, svazkové školy; finanční podíl na provozu spádové školy; zajištění školního autobusu; zamezení úbytku obyvatel SO ORP → podpora mladých rodin a atraktivní podmínky k žití.
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	Zájem o jejich školu; vysoký počet dětí/žáků; možný příspěvek na provoz od obce, ve které sídlí; spolupráce se školami jiných zřizovatelů; spokojenost veřejnosti.	Konkurence škol jiných zřizovatelů; nedostatek výkonů; u soukromých škol nutnost výběru školního.	Osobní jednání s rodiči; web školy, sdělovací prostředky, veřejná vývěska; dny otevřených dveří.	Atraktivní nabídka školy, nadstandardní aktivity; individuální přístup k dětem i rodičům; zajištění vysoké aprobovanosti personálu; zapojení do projektů, získávání sponzorů; zveřejňování kladného hodnocení a referencí školy; podpora rozvoje vzájemné spolupráce různých typů škol (MŠ, ZŠ, SŠ).

Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	Zvýšení úrovně vzdělávání v souladu s požadavky partnera; různorodé aktivity propojené se zájmy partnerů; hospodárné nakládání s finančními prostředky a dary; vysoká odbornost personálu; podrobné informace o hospodaření, vedení a směřování školy; spolupráce se zřizovatelem, vedením školy, rodiči a sponzory.	Omezené aktivity školy; nedostatečná spolupráce a informovanost.	Úzká spolupráce všech zainteresovaných skupin; aktuální weby organizací, diskusní fóra.	Zavádění nových prvků do vzdělávání, podpora zlepšování kvality výuky a učení; zapojení do různorodých projektů; motivace spolupráce a zapojení partnerů školy do jejího chodu; spolupráce se sociálními partnery při řešení konkrétních optimalizačních záměrů.
Představitelé obcí SO ORP	Rovnoměrné rozmístění škol a školských zařízení; optimální naplněnost škol; stabilita výkonů a pracovních příležitostí; dodržování stanovených závazných ukazatelů a zákonných norem; možnost ovlivnění školské politiky.	Snižování počtu škol a pracovních příležitostí v rámci optimalizačních záměrů; nedostatek výkonů; omezená spolupráce se zřizovateli a řediteli škol; nedodržení závazných ukazatelů stanovených rozpočtů a zákonných norem.	Spolupráce se zřizovateli a řediteli škol, KÚ, ČŠI a veřejností; osobní nebo písemná komunikace mezi jednotlivými subjekty, informovanost prostřednictvím tel. nebo elektronického spojení, webů organizací a regionálních tiskovin.	Podpora zachování škol a školských zařízení v rámci SO ORP; objektivní stanovení rozpočtu finančních prostředků přímých výdajů na vzdělávání škol a školských zařízení; rozvoj meziobecní spolupráce; metodická pomoc; možnost vyjednat se k návrhům zákonných norem.
Kraje	Zajištění efektivity sítě škol a školských zařízení; optimální vzdělávací podmínky; kvalita vzdělávání; rovné příležitosti v přístupu ke vzdělávání a rozvoj poradenských služeb; uplatnění absolventů na trhu práce; možnost celoživotního vzdělávání, rozvoj dovedností a kompetencí; odborná kvalifikovanost pedagogů; efektivní vynakládání s prostředky státního rozpočtu.	Rozbujelá síť škol a školských zařízení; nerovné vzdělávací podmínky; snižování výkonů; nevhodná nabídka odborných škol; nevhodná struktura absolventů odborných škol; omezená nabídka nebo nezáměr o celoživotní vzdělávání; neefektivní nakládání s finančním příspěvkem státního rozpočtu.	Spolupráce/komunikace se zástupci MŠMT ČR, měst i obcí a odbornou veřejností formou diskusí či elektronickou cestou formou dotazníků; info prostřednictvím veřejných sdělovacích prostředků, v regionálním tisku; aktuální weby.	Změna cílů a obsahu vzdělávání směrem k utváření a rozvoji životních dovedností a k přípravě žáků pro praktický život; zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávacích programů; rozvoj spolupráce SŠ se sociálními partnery při tvorbě, realizaci a inovaci ŠVP; posílení rozpočtů škol a školských zařízení; finanční prostředky z projektové činnosti; osvěta ve vzdělávání.

Stát	Zvýšení kvality a efektivity ve vzdělávání a tím také konkurenceschopnost ČR; čerpání finančních prostředků z fondů EU - snižování nerovností ve vzdělávání; podpora kvalitní výuky učitelů, s čímž souvisí dokončení a zavedení kariérního systému či posílení kvalitní výuky budoucích pedagogů na vysokých školách; odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.	Přijetí a zavádění kontraproduktivní legislativy; přebujelá síť škol a školských zařízení; neefektivní řízení vzdělávacího systému.	Spolupráce/komunikace se zástupci krajů, měst i obcí a odbornou veřejností formou diskusí či elektronickou cestou formou dotazníků; info prostřednictvím veřejných sdělovacích prostředků, odborným tiskem.	Zavedení povinného posledního ročníku v MŠ, snížení počtu odkladů PŠD, zavedení systému přípravných tříd, podpora kompenzací všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání; potřeba dokončit a zavést kariérní systém pro učitele a zlepšovat podmínky pro jejich práci, modernizovat počáteční vzdělávání učitelů a vstupní vzdělávání ředitelů, modernizovat systém hodnocení; zlepšení dostupnosti a kvality informací o vzdělávacím systému, systematicky využívat výsledky výběrového testování výsledků žáků jako zpětnou vazbu o fungování vzdělávacího systému, otevřeně a srozumitelně prezentovat změny rodičům i širší veřejnosti, zlepšit komunikaci mezi aktéry ve vzdělávání včetně široké veřejnosti.
Média	Svobodné šíření informací a myšlenek, hlubší informovanost veřejnosti, zvyšování povědomí v otázkách školství a vzdělávání.	Komerční charakter zpráv, neobjektivní informovanost, porušování novinářské etiky, nedůvěryhodnost některých médií.	Vzájemná komunikace mezi médii a školskou odbornou veřejností; tiskové konference, kulaté stoly.	Podpora zlepšení přístupu médií ke vzdělávání a školství; nezaujatá informovanost; dodržování novinářské etiky; spolupráce s osvědčenými a důvěryhodnými médii.

Zdroj: Vlastní šetření – dotazem u SO ORP Bruntál, <http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>, [Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje](http://www.csicr.cz/); <http://www.csicr.cz/>

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 70 Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	5	15	Snížení nákladů na provoz (energetický audit, zateplení budov, střech, výměna oken, ekologické topení, změna operátora telekomunikačních služeb aj...) - čerpání finančních prostředků z dotačních programů; příspěvek obcí, které aktivně nezajišťují podmínky pro plnění PŠD a jejichž děti/žáci plní PŠD ve škole jiné obce.	Zřizovatelé škol/školských zařízení
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	5	20	Čerpání finančních prostředků z dotačních programů; příspěvek obcí, které aktivně nezajišťují podmínky pro plnění PŠD a jejichž děti/žáci plní PŠD ve škole jiné obce.	Zřizovatelé škol/školských zařízení
Nedostatek financí na platy	3	4	12	Optimalizace sítě škol a školských zařízení; vícezdrojové financování; efektivní řízení a organizace školy.	Stát, zřizovatel, ředitel
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	2	4	8	Efektivní optimalizace škol a školských zařízení; spolupráce více obcí.	Obce v rámci území
Nedostatek dětí (nepříznivý demografický vývoj)	4	5	20	Zamezení odlivu obyvatel, zvýšená porodnost - podpora zaměstnanosti, podpora mladých rodin, budování vztahu k rodišti; dobré místo k žití; propojená síť celoživotního vzdělávání.	Obce, kraj
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	3	4	12	Školní autobusy v rámci spolupráce více obcí.	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	3	3	9	Vhodná motivace a argumenty ke spolupráci.	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	2	4	8	Uplatnění rozporu na KÚ; vícezdrojové financování; zefektivnění řízení školy.	Ředitelé škol/školských zařízení, zřizovatelé

Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	4	12	Aktivní zapojení při ovlivňování školské politiky; čerpání finančních prostředků z dotačních zdrojů.	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	4	4	16	Aktivní zapojení při ovlivňování školské politiky, možnost vyjádření k odborným problémům výchovy a vzdělávání.	Stát, kraje, obce
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	4	12	Rekonstrukce; optimalizace budov; příspěvek zřizovatele, zapojení finančních prostředků z operačních programů a projektů EU.	Zřizovatelé škol/školských zařízení
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	Modernizace vybavení; příspěvek zřizovatele, zapojení finančních prostředků z operačních programů a projektů EU.	Zřizovatelé škol/školských zařízení
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	3	5	15	Podpora managementu škol jako klíčových osob pro rozvoj školy; vzdělávání Pp v rámci celoživotního vzdělávání.	Zřizovatelé škol/školských zařízení, ředitel
Nízká kvalita výuky	3	5	15	Zavádění nových prvků do vzdělávání, podpora zlepšování kvality výuky a učení; sjednocení kritérií hodnocení žáků i školy; podpora DVPP; dostatečný kontrolní systém; zapojení finančních prostředků z projektové činnosti; výměnné stáže Pp, motivace.	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	3	6	Podpora využívání moderních forem a metod vzdělávání - zkvalitňování výuky; nadstandardní aktivity školy; individuální přístup; podpora dopravní obslužnosti; propagace školy.	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	3	3	9	Spolupráce s VŠ při otvírání žádaných oborů VŠ studia; podpora DVPP a začínajících učitelů; motivace ředitele PO v případě zajišťování dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení; zapojení finančních prostředků z projektové činnosti.	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: osobní názor, předchozí analýzy

3.1.4. SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání

Tabulka 71 SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> Vhodné rozmístění škol a školských zařízení (MŠ, ZŠ, ZŠ se SVP, ZUŠ, SŠ, SVČ) Dostatečné kapacity škol a školských zařízení Existence 2 typů základních škol (úplné, neúplné) a předškolního vzdělávání Existence školských služeb (ŠD, ŠJ, SVČ) Optimální počet dětí/ žáků ve třídách Nízký počet žáků na jednoho Pp Integrace dětí/žáků zdravotně postižených Speciální třídy pro děti se zdravotním postižením v MŠ i ZŠ Zájem zřizovatelů o udržitelnost zřizovaných škol a školských zařízení Dobrá spolupráce s KÚ MSK a SO ORP Bruntál 	<ul style="list-style-type: none"> Vysoký počet dětí s odkladem PŠD Zvyšující se počty dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí Nízká spolupráce škol Nevytváření podmínek pro plnění PŠD některých obcí Absence školních autobusů Minimální počet zařízení pro děti mladší 3let Minimální počet AP k dětem/žákům se zdravotním postižením Absence AP k dětem/žákům se sociálním znevýhodněním Vzdělávání v rámci doplnění vzdělání a celoživotního učení dospělých Neaprobovanost nebo nedostatečná kvalifikace Pp Nízká provázanost mezi jednotlivými typy škol a soc. partnery Žádná nebo zastaralá hřiště a sportoviště Vysoké provozní náklady Nedostatek investičních prostředků Nízké platy zaměstnanců Malá spolupráce mezi obcemi Nízká míra využívání role zřizovatele školy v jejím směřování
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> Možnost přijetí všech dětí a žáků k předškolnímu vzdělávání a plnění PŠD Individuální přístup k dětem a žákům Podpora přípravných ročníků ZŠ Podpora dětí a žáků znevýhodněných i nadaných Zkvalitnění výuky průřezových témat v rámci ŠVP (zaměřenost na obec a SO ORP) Podpora celoživotního učení a vzdělávání – komunitní školy Podpora odborného vzdělání Pp a DVPP Spolupráce škol/školských zařízení v rámci prázdninových provozů Podpora rodin s dětmi mladšími 3 let (jesle, MC, hlídací centra) 	<ul style="list-style-type: none"> Demografický vývoj obyvatel Neadekvátní optimalizační kroky zřizovatelů Špatné řízení školy Nízká kvalita výuky Nerovné podmínky ke vzdělávání dětí a žáků Výskyt sociálně-patologických jevů Nízká aprobovanost Pp Špatná dopravní obslužnost Nedostatek finančních prostředků na provoz, investice i platy zaměstnanců Nezájem o spolupráci jednotlivých obcí, zřizovatelů, ředitelů škol a školských zařízení a jejich soc. partnerů Nevhodné legislativní změny, příp. nedostatečná legislativní opora

<ul style="list-style-type: none"> • Podpora volnočasových aktivit • Podpora projektové činnosti • Zapojení rodičů a zák. zástupců dětí/žáků do života školy • Zapojení škol a školských zařízení do života obce • Zvýšení spolupráce mezi jednotlivými školami a typy škol • Zvýšení spolupráce mezi obcemi • Zvýšení spolupráce mezi dalšími partnery • Orientace na potřeby trhu • Aktivity pro veřejnost 	
---	--

Zdroj: předešlá analýza a výsledky šetření, vlastní znalost školské problematiky SO ORP

K tab. 71: V tabulce jsou shrnuty přednosti i nedostatky šetřeného území včetně možností vhodných k dalšímu obohacení či naopak ohrožení stavu SO ORP.

Ve sl. „silné stránky“ jsou uvedeny výhody, které již dlouhodobě fungují a přispívají k rozvoji a zachování školství v rámci území SO ORP.

Ve sl. „slabé stránky“ jsou uvedena fakta, která v území existují, je potřeba se jim věnovat, neboť svým rozvojem mohou ještě více obohatit a vylepšit existenci zřizovaných škol a školských zařízení a tím i zpříjemnit život obyvatel SO ORP.

Ve sl. „příležitost“ jsou uvedeny cíle, které podporují rozvoj oblasti školství v dané lokalitě a jejichž dosažení může mít zásadní vliv na další kladný vývoj celého území.

Ve sl. „hrozby“ jsou uvedeny skutečnosti, které v případě jejich existence a rozvoje mohou mít pro obce na území SO ORP fatální následky.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Výsledky analýzy správního obvodu z pohledu školství a předškolního vzdělávání

Výhodou území je relativně **rovnoměrné rozmístění všech typů škol** a školských zařízení různých zřizovatelů. Jsou zde zastoupeny **mateřské školy, základní školy, gymnázium i střední školy**, i když jen ve velmi omezené míře, také typy **zařízení vhodná pro děti mladší 3 let** (Bruntál). Důkazem zájmu jednotlivých zřizovatelů o udržení škol a školských zařízení je fakt, že i přes **nízké počty výkonů** a mnohdy **vysoké provozní náklady** hledají možnosti jejich podpory a udržení, např. přeměnou školy úplné na neúplnou, tzv. **malotřídku, slučováním mateřských a základních škol** v jednu příspěvkovou organizaci či **vzájemnou spolupráci obcí** mezi sebou (Andělská Hora se Světlou Horou, Razová s Leskovcem nad Moravicí) - taková spolupráce je ojedinělá. Dále lze konstatovat, že školy a školská zařízení zřizují obce až od počtu 200 obyvatel a **sloučený typ škol** preferují spíše menší obce do 5.000 obyvatel. Ke slučování přistupují většinou ty obce, kdy sloučením a sestěhováním jednotlivých organizací pod „jednu střechu“ může dojít k úspoře finančních prostředků na provoz a hlavně lze tímto způsobem předejít také jejich zrušení - pokud počet dětí v jednotlivých typech škol klesne pod zákonné minimum (MŠ 13 dětí, ZŠ 10 žáků). Výhodou menších typů škol jsou **nízké počty dětí/žáků** ve třídách, což umožňuje pedagogům **individuální přístup**, avšak školy bývají **hůře financovatelné**. Naproti tomu, se v úplných školách s vyšším počtem žáků ve třídách, problémy s financováním sice snižují, ale zvyšuje se riziko **výskytu sociálně-patologických jevů**. Pozitivní je **existence speciálních tříd** zřizovaných pro děti/žáky se zdravotním znevýhodněním, a pokud jejich kapacita nedostačuje, jsou **integrovány do běžných tříd** mateřských či základních škol, kde je jim věnována individuální péče uzpůsobená typu postižení. Bohužel i tato pozitivní skutečnost může negativně ovlivnit možnosti škol a to především u mateřských škol v přijímání nových dětí k předškolnímu vzdělávání a v základních školách v naplňování tříd a zabezpečení organizace efektivitu výuky, neboť počty dětí/žáků ve speciálních třídách a integrace automaticky **snižují možnost naplnění škol do plné kapacity**. Dalším faktorem ovlivňujícím přijímání dětí do mateřských škol je **vysoký počet dětí s odkladem povinné školní docházky**, což způsobuje nemožnost uspokojení poptávky všech zájemců o předškolní vzdělávání a následně nedostatek žáků v prvních ročnících základních škol, který má **negativní vliv na zaměstnanost** ve školách. Přesto-že se **zvyšuje počet sociálně znevýhodněných dětí**, na celém území **není zřízena jediná třída přípravného ročníku a ani v žádné ze škol nepůsobí asistenti pedagoga**, kteří by těmto dětem mohli pomoci. Podobná situace se týká **vzrůstajícího počtu integrací zdravotně postižených dětí/žáků s minimálním počtem asistentů pedagoga**. Důležitou roli má **existence školských zařízení** napomáhající školám v činnostech nesouvisejících přímo se vzděláváním, avšak důležitých při pobytu ve škole - patří mezi ně školní družiny, které jsou součástí všech základních škol (ve dvou případech i školní klub), zařízení školního stravování, ať již v podobě školní jídelny či výdejny, a v neposlední řadě **středisko volného času a základní umělecká škola** - napomáhají při rozvíjení činností, dovedností a talentu dětí/žáků v odpoledních hodinách a také působí jako prevence proti rizikovému chování dětí a mládeže. Přesto-že se v území nacházejí 2 školy se SVP, zcela zde chybí zařízení, které by poskytovalo **kurzy pro doplnění základního vzdělání**. Dalším zjištěným negativem je **uzavření provozů mateřských škol** po celou dobu hlavních prázdnin bez ohledu na možnosti rodičů a zvýšený počet **nevyhovujících hřišť a sportovišť**. Ve většině obcí **nejsou vybudována hřiště s vhodnými herními prvky**, kde by mohla veřejnost trávit volný čas se svými dětmi. Pokud rodina nevlastní automobil, dopravují se děti, žáci i studenti do škol mimo svou obec prostředky veřejné hromadné dopravy bez ohledu na jejich individuální potřeby. Většina obcí **nemá uzavřené dohody o společném školském obvodu základní školy**, které lze sjednat v rámci několika obcí, čímž dochází k **ohrožení plnění povinné školní docházky**. Výhodou území je velmi dobrá spolupráce a **podpora ze strany krajského úřadu a obce rozšířenou působností**, kteří se podílejí nejen na zabezpečování neinvestičních výdajů finančních prostředků státního rozpočtu, ale snaží se o **zohledňování individuálních potřeb jednotlivých škol**, a v případě zájmu poskytují také **metodickou činnost**.

Velkým nepřítelem rozvoje území SO ORP je **razantně snižující se porodnost, migrace obyvatel a následný demografický vývoj** ovlivňující naplněnost všech typů škol v území.

Výsledky analýzy zaměstnanosti ve školství

Ve správním obvodu ORP ve školním roce 2012/2013 pracovalo v mateřských školách 99,7 přepočtených pedagogů (100 % žen), z toho **8,43 % bez kvalifikace**. Ve speciálních třídách mateřských škol byla tato **nekvalifikovanost 3,33 %** z 3,0 přepočtených úvazků. V základních školách pracovalo na I. stupni celkem 100,5 přepočtených úvazků pedagogických pracovníků, z toho 88,76 % žen a z celku **15,12 % bez kvalifikace**. Na II. stupni vyučovalo celkem 98,5 přepočtených úvazků pedagogů, z toho 43,45 % žen, z celku **14,92 % bez kvalifikace**. Z celkového počtu 35,1 přepočtených úvazků pedagogů vyučujících cizí jazyk (AJ, NJ, RJ) bylo **37,60 % nekvalifikovaných**. Oproti mateřským školám vyučovali ve speciálních třídách 100%ně kvalifikovaní učitelé. Středisko volného času zaměstnávalo z celku interních zaměstnanců 80 % žen a z celku externích 64 % žen.

Počet pracovníků jak pedagogických tak nepedagogických se v průběhu sledovaného období vyvíjel úměrně s počtem měnicích se výkonů ve školách a školských zařízeních.

Výsledky analýzy financování školství a předškolního vzdělávání

Provozní náklady – šetřením bylo zjištěno, že nejnáročnější na provoz jsou úplné základní školy, jejichž příspěvek na provozní náklady, kromě toho že je nejvyšší, od r. 2005 vzrostl cca o 20 %, u neúplných základních škol pouze o 2 % a v mateřských školách o 19 %. **Největší nárůst však vykazuje financování provozů tzv. sloučených typů škol, v našem případě základních a mateřských škol, kde příspěvek na provoz vzrostl téměř dvojnásobně a to o 99 %**. V rámci celkového vývoje výdajů na provoz všech škol a školských zařízení zřizovaných obcemi docházelo od r. 2005 až do r. 2009 k pravidelnému meziročnímu nárůstu v rozmezí od 5 % do 14 %, ten začal klesat v roce 2010 a do roku 2012 došlo k postupnému snižování až o 5 %.

Důvodem zvyšování může být provozování velkých budov nebo několik budov v rámci jedné organizace náročné na vytápění i celkovou údržbu a v neposlední řadě také stále rostoucí ceny energií.

- **Plánované investiční akce** – z počtu spolupracujících obcí se celkové investiční náklady vyšplhaly **cca na 246,6 mil. Kč**. Nejsou v nich započítány finanční prostředky získané z **projektové** činnosti, avšak jsou uvedeny v poznámkách dotčených obcí.
- **Finanční prostředky státního rozpočtu** – zaměstnancům škol a školských zařízení zřizovaných obcemi bylo v roce 2013 poskytnuto ze státního rozpočtu na platech a OPPP **celkem 94,37 %** z celkového objemu finančních prostředků přidělených těmto zaměstnancům v roce 2013.

Celkem bylo vyplaceno 131 897 739,- Kč, z toho z dalších zdrojů:

– ESF	2,36 %
– doplňková činnost	0,53 %
– fond odměn	0,18 %
– ostatní zdroje	2,56 %.

Důvodů ovlivňujících vývoj odměňování ve školství může být několik: **neefektivní řízení škol a školských zařízení, způsob rozdělování finančních prostředků státního rozpočtu a změny v metodikách rozpisů přímých výdajů na vzdělávání, úpravy normativů a legislativy.**

- **Financování obcí z RUD** - finanční prostředky přidělené z RUD na financování regionálního školství zdaleka **nepokrývají skutečné náklady** vynaložené obcemi v roce 2013 na provoz jejich škol a školských zařízení, neboť celková **potřeba byla cca o 41 % vyšší než finanční příspěvek přidělený z RUD**. Procenta rozdílů se pohybovala v rozmezí od 14 % do 75 %, přičemž nejvyšší nedostatek byl zaznamenán u obce Dětřichov nad Bystřicí a nejnižší u obce Staré Heřminovy.

Závěr

Aby se zamezilo odlivu dětí a žáků z obcí v rámci SO ORP, je důležité **budovat v nich vztah k obci a území, seznamovat je s jejich historií a zvláštnostmi**, např. **komplexní vzdělávací nabídkou**, aby nemuseli za vzděláváním cestovat do větších měst mimo území SO ORP, **zapojením do života školy i obce**, aby se

v rámci možností mohli vyjadřovat k jejich fungování a podílet se na rozvoji (školní parlament, komunikace se zástupci obce, umožnění zkvalitnění prostředí aj...) a v neposlední řadě následná možnost **pracovního uplatnění**. K tomu je zapotřebí nejen **spolupráce v rámci několika obcí**, ale také **zřizovatelů všech typů škol a jejich sociálních partnerů**. Důležitým faktorem je též **posílení regionální konkurenceschopnosti a kvality života obyvatel**. Je třeba dát naději na dobré žití nejen dětem, ale také rodičům, kterým bude poskytnuta **široká nabídka služeb** tak, aby nabyly oprávněného pocitu, že právě obec a prostředí kde bydlí, jsou ta nejlepší, kde chtějí vychovávat své děti a plnohodnotně žít.

Předešlá šetření a analýzy prokázaly, že podpora oblasti školství a vzdělávání je velmi důležitým faktorem ovlivňující nejen vzdělanost obyvatel, ale také pro zachování kvalitního života SO ORP a další strategii rozvoje celého území. Z důvodu trvalého rozvoje je žádoucí, aby představitelé obcí, škol a školských zařízení dokázali reagovat na měnící se společenské i ekonomické podmínky a tyto změny následně promítli do odpovídajících opatření politiky obcí.

3.2. Návrhová část pro oblast školství a předškolního vzdělávání

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu SO ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců z území SO ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střežou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

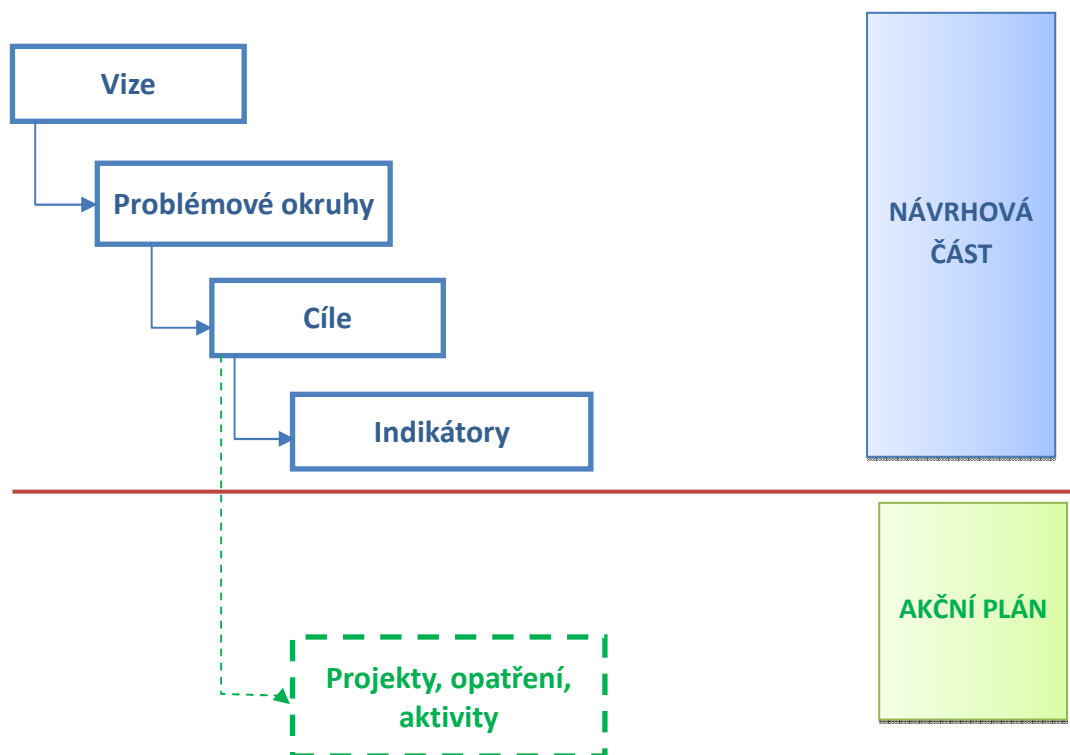
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 72 Struktura problémových oblastí a cílů

Vize meziobecní spolupráce		
<p>Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel.</p> <p>Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí.</p> <p>Motivující, účelný a nejvhodnější způsob svozu, třídění a likvidace odpadů vede ke snižování množství odpadů a ceny za jeho svoz a likvidaci.</p> <p>Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využít vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjejí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí.</p> <p>Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nekvalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery.</p>		
Školství	Problémová oblast 1 Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol	Problémová oblast 2 Nedostatek regionální identity
	cíl 1.1 Zavedení školských obvodů spádových škol	cíl 2.1 Organizace kurzu pro získání základního vzdělání
	cíl 1.2 Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	Cíl 2.2 Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol
	cíl 1.3 Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství	Cíl 2.3 Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové okruhy (oblasti)

Vizi chápeme jako stav, který má nastat na konci plánovaného období (předpoklad 2023) a současně jako nástroj marketingu.

3.2.2.1. Vize a slogan

Vize

- Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel.
- Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí.
- Motivující, účelný a nejvýhodnější způsob svozu, třídění a likvidace odpadů vede ke snížení množství odpadů a ceny za jeho svoz a likvidaci.
- **Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využít vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjejí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí.**
- Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nequalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery.

Slogan

Bruntálsko – region se zlatým srdcem a silou vulkánu.

Slogan vychází z v minulosti prováděné těžby zlata (zlaté srdce regionu) a existence sopek kolem vodní nádrže Slezská Harta. Má evokovat vazbu na minulost a historický vývoj území, potenciál krajiny i lidí a poukázat na sílu a odpovědnost lidí za své území (region se silou vulkánu).

3.2.2.2. Problémové okruhy

Na základě provedené analýzy byla sestavena sada problémových okruhů zabývajících se předškolním a základním vzděláváním, které korespondují se zformulovanou vizí. Jedná se o tři okruhy řešení problémů:

- Problémový okruh 1 – Řešení regionálního školství
- Problémový okruh 2 – Zapojení škol do rozvoje a života obce a regionu
- Problémový okruh 3 - Aktivity škol k podpoře podnikavosti a zaměstnanosti

Popis problémových okruhů předškolního a základního vzdělávání

Problémové okruhy tedy vycházejí z provedené analýzy. Základním podkladem se stala SWOT analýza, zejména její slabé stránky a hrozby. Přestože z analýzy vyplynulo více problémů k řešení, byly vybrány tři nejpalčivější tematické celky představující základy problémových okruhů. Ty jsou seřazeny podle významnosti. Vzhledem k tomu, že v předchozích aktivitách projektu byly vytvořeny Nástinu opatření, byly okruhy problémů vytvořeny také s perspektivou případných budoucích opatření.

Výhodou území jsou relativně rovnoměrně rozmístěné školy různých zřizovatelů a snaha o zachování i malých venkovských škol (malotřídek), avšak to sebou nese i některé problémy se kterými jsou obce, potažmo obyvatelé, nuceni se potýkat. Je důležité, aby obce spolu aktivně spolupracovaly, a tím vzájemně přispívaly ke zkvalitnění života obyvatel celého území.

Velkým problémem území je nedostatek pracovních míst a s tím související nepříznivý demografický vývoj ovlivněný odlivem obyvatel, studentů a mladých rodin a následná snižující se porodnost.

Předchozí analýzy prokázaly, že od školního roku 2007/2008, kdy se narodilo v rámci SO ORP 524 dětí, až do školního roku 2013/14 došlo k poklesu narozených dětí o 50 %. K největší odchylce došlo ve školním roce 2013/2014, kdy se oproti předešlému roku ve stejném období narodilo téměř o 110 dětí méně. Dále bylo prokázáno, že **v jednotlivých letech je k předškolnímu vzdělávání, z celkového počtu všech narozených dětí, které by mohly být přijaty do mateřské školy, přihlášeno cca o 45 % dětí méně, 27 % dětí je mladších 3 let a cca 20 % dětí zůstává v mateřské škole s odloženou povinnou školní docházkou.** Obdobný vývoj existuje také v základních školách, kdy do základních škol **v jednotlivých letech nastoupilo cca o 20 % dětí méně než je počet dětí skutečně narozených.** Předpokládaným **důvodem je odklad povinné školní docházky a migrace mladých rodin mimo SO ORP Bruntál za prací či bydlením, plnění povinné školní docházky dětí v místě pracoviště rodičů mimo obec.**

Snižující se počet obyvatel území má samozřejmě vliv na nedostatek finančních prostředků obcí, které jsou vázány, kromě jiného, i na počet obyvatel jednotlivých obcí. Důvodem může být i **obtížné dojíždění dětí, žáků a studentů do škol,** kteří pak využívají lépe dostupné školy jiného regionu s pestřejší vzdělávací nabídkou, a v případě dospělých hlavně **stěhování za prací mimo region,** kde následně pobývají a vychovávají své děti. Vlivem cestování mimo obec a území může dojít k nedostatečnému vytvoření vztahu a přetrhání vazeb k rodné obci, potažmo celému území a následnému odlivu mimo území SO ORP.

Problémový okruh č. 1 - Řešení regionálního školství

Důležité je vytvořit takové podmínky ke vzdělávání v regionu, které usnadní dostupnost všech stupňů vzdělávání, zpestření a zatraktivnění vzdělávací nabídky, budování vztahů dětí a žáků ke svému rodišti i celému regionu a v neposlední řadě maximální pomoc rodinám s dětmi, aby se např. matky mohly následně vrátit po mateřské dovolené do zaměstnání i na zkrácený pracovní úvazek bez obav, co bude s jejich dětmi. V rámci řešení regionálního školství sehrává důležitou úlohu **naplnění povinnosti zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky** a s tím související **zajištění dopravní obslužnosti dětí, žáků a studentů do spádových škol.** Podporou **zřizování tzv. přípravných tříd** pro děti s odkladem povinné školní docházky a děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné, a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj. Analýza dále prokázala stále se zvyšující počty dětí/žáků se zdravotním postižením zařazovaných buď do speciálních tříd či integrovaných do běžných tříd škol vyžadujících individuální přístup s minimálním počtem **asistentů pedagogů.** Vzhledem k existenci speciálních škol v území, kdy jejich žáci získávají pouze základy vzdělání nikoliv vzdělání základní, by bylo na místě v rámci rovného přístupu ve vzdělávání, umožnit i těmto absolventům možnost doplnění základního vzdělání. Řešení se naskýtá v **otevření kurzu pro doplnění základního vzdělání** a tím rozšíření možností dalšího získání vzdělání ve středních školách. Nedílnou součástí řešení rozvoje regionálního školství musí být **dostatečné finanční zabezpečení** ať již ze státních zdrojů, či různých projektů nabízených např. z evropských fondů apod.

- **Stanovení školských obvodů spádových škol** - v současné době obce, které nezřizují základní školu, nemají stanoveny školské obvody spádových škol, a tudíž nevytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky → dochází k ohrožení plnění povinné školní docházky žáků, kteří jsou často odkázáni na dojíždění do vzdálenějších škol i mimo území SO ORP → řešení se nabízí v uzavření dohody o společném školském obvodu spádové školy, kterou lze sjednat i v rámci několika obcí či svazkem → **neřešení problému:** přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce i území SO ORP.
- **Zajištění dopravní obslužnosti** – vzhledem k existenci obcí, které nezřizují mateřskou/základní školu, a v rámci podpory existence malotřídek, jsou jejich děti/žáci nuceni cestovat za vzděláním do jiných obcí zřizujících školy s požadovaným stupněm vzdělávání → dochází k tomu, že jsou často odkázáni na omezený počet spojů neodpovídajících jejich časovým potřebám nebo jsou dopravováni rodiči do školy v místě jejich pracoviště i mimo území SO ORP → řešení se nabízí ve zřízení sezónních linek „školních autobusů“, které by zajišťovaly bezpečnou dopravu dětí/žáků v rámci několika obcí do spádových škol a v odpoledních hodinách zpět do místa jejich bydliště → **neřešení problému:** může dojít k zamezení možnosti výběru vhodné školy a mimoškolních činností; snižování počtů dětí/žáků ve školách v rámci SO ORP a tím k uspíšení zániku škol v malých obcích; přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce i území SO ORP.

- **Přípravné třídy pro děti s odkladem povinné školní docházky** – vzhledem ke zvýšenému počtu dětí s odkladem povinné školní docházky, které zůstávají v mateřských školách (20 %), nemohou být přijaty všechny děti k předškolnímu vzdělávání, jejichž rodiče o něj projeví zájem → dochází k úbytku žáků v základních školách a v případě nepřijetí k umístění dětí do mateřské školy i mimo území SO ORP → řešení se nabízí v podpoře zřízení přípravných ročníků pro děti s odloženou povinnou školní docházkou, čímž by došlo ke zvýšení počtů žáků v základních školách, uvolnění kapacit mateřských škol a tím možnosti vyhovění většímu počtu zájemců o mateřskou školu z obce, blízkého okolí i území SO ORP → **neřešení problému**: může dojít ke snižování počtů žáků základních škol; umisťování dětí do mateřských škol mimo obec a území SO ORP; přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce i území SO ORP.
- **Asistenti pedagoga (AP) pro děti se zdravotním znevýhodněním** – vzhledem ke stále se zvyšujícím počtům dětí/žáků se zdravotním znevýhodněním jsou tyto děti/žáci zařazovány do speciálních tříd mateřských a základních škol, a pokud jsou jejich kapacity naplněny, bývají integrovány do běžných tříd (ty jsou většinou vykazovány jen ve velkých městech) → dochází ke snižování počtů dětí/žáků ve třídách a omezení celkové kapacity školy; pedagogové se nemohou věnovat všem dětem/žákům stejně; nutnost výběru školy s vhodnějšími vzdělávacími podmínkami → řešení se nabízí ve zřízení funkcí AP k dětem/žákům se zdravotním znevýhodněním, který by pomáhal pedagogovi při edukaci postiženého dítěte/žáka; podpora vzdělávání speciálních pedagogů; zapojení do projektové činnosti a čerpání finančních prostředků z projektů → **neřešení problému**: může dojít k omezení kapacit škol a tím k nedostatku finančních prostředků; dojíždění mimo obec či území do škol s vhodnými vzdělávacími podmínkami; přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce i území SO ORP.
- **Přípravné třídy/AP pro děti se sociálním znevýhodněním** – nelze opomenout existenci dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, které se ve většině případů neúčastní předškolního vzdělávání, neexistenci přípravných tříd i AP pro děti se sociálním znevýhodněním a nedostatečnou oporou v právních předpisech → dochází ke skutečnosti, že děti přicházejí do prvních ročníků základních škol nepřipravené, je jim následně udělen odklad povinné školní docházky a vracejí se do mateřských škol – ředitelky mateřských škol jsou povinny předškoláky přijmout, a pokud obec nezřizuje mateřskou školu, je povinna zajistit předškolní vzdělávání v mateřské škole jiné obce → řešení se nabízí ve zřízení přípravných tříd základních škol pro děti se sociálním znevýhodněním nebo zřizováním funkcí AP, kteří by mohli pomoci ve vyrovnání vývoje těchto dětí a lepšímu zvládnutí povinné školní docházky; podpora legislativní změny podporující povinnost předškolního vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky v základní škole; zapojením do tematických projektů → **neřešení problému**: může dojít ke snižování počtů žáků základních škol; nedostatek míst v mateřských školách; umisťování dětí do mateřských škol mimo obec a území SO ORP; přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce i území SO ORP.
- **Organizace kurzu pro získání základního vzdělání** – v území se nacházejí 2 základní školy se SVP (dříve speciální/pomocné školy), jejichž absolventi dosahují pouze základy vzdělání, nikoli základní vzdělání; pokud žák základní školy nezíská základní vzdělání v rámci plnění povinné školní docházky, je nejbližší místo k jeho doplnění ve městě Ostrava → bez základního vzdělání není možnost dalšího odborného růstu → řešení se nabízí v zřízení kurzu pro získání základního vzdělání v některé zřizované základní škole dostupné pro všechny obyvatele SO ORP, který by umožnil získání základního vzdělání a tím rozšíření možnosti studovat dál ve středních školách ukončených středním vzděláním s výučním listem nebo středním vzděláním s maturitní zkouškou → **neřešení problému**: může způsobit nedostupnost získání základního vzdělání, znevýhodnění především žáků a obyvatel ze sociálně slabšího prostředí a následné prohlubování nezaměstnanosti v obci či území; odchod za prací mimo území SO ORP; přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce i území SO ORP.
- **Získávání finančních zdrojů** – analýza prokázala všeobecný nedostatek financí ať již z prostředků státního rozpočtu přidělovaných krajským úřadem, či prostředků přidělených obcím z RUD. Plánované investiční akce se vyšplhaly cca na 277 mil. Kč → nedostatek finančních prostředků

způsobuje nemožnost rozvoje škol a mimoškolních aktivit, nedostatečně vybavené školy, zastaralé budovy škol s vysokými provozními náklady, nedostatečné finanční ohodnocení zaměstnanců za vykonanou práci → řešení nabízí spolupráce obcí a svazků v definování a přípravě investičních i neinvestičních akcí se zapojením jednotlivých zřizovatelů škol a školských zařízení, veřejnosti a dětí; projekty spolupráce jednotlivých typů škol a projekty podporující spolupráci v území; využití role MAS v přípravě záměrů → **neřešení problému**: může způsobit rušení škol a školských zařízení vedoucím k jejich nerovnoměrnému rozmístění v území; dojíždění za vzděláváním mimo obec a území SO ORP; zvýšení nezaměstnanosti a následné dojíždění za prací mimo SO ORP; přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce a území SO ORP.

Problémový okruh č. 2 - Zapojení škol do rozvoje a života obce a regionu

Aby se zamezilo odlivu obyvatel z obcí, je důležité vytvořit nejen dětem, ale i jejich rodičům a široké veřejnosti takové podmínky, aby nebyli nuceni cestovat za základními potřebami mimo obec a území SO ORP. Je třeba dát naději na dobré žití poskytnutím **široké nabídky služeb** tak, aby nabyli oprávněného pocitu, že právě obec a prostředí kde bydlí, jsou ty nejlepší, kde chtějí plnohodnotně žít. To se však neobejde bez posílení **regionální identity, vytvoření komplexní vzdělávací nabídky a služeb pro veřejnost podporujících zaměstnanost**, např. **zřizováním zařízení jeslového typu** či „hlídacích center“, která mohou ulehčit návrat rodičům do zaměstnání, **zajištěním prázdninových provozů mateřských škol**, což by zaměstnaným rodičům ulehčilo situaci v době hlavních prázdnin, **umožněním stravovacích služeb či zpřístupněním školních zahrad a hřišť pro veřejnost** po skončení provozů škol. Neméně důležité je **celkové zapojení dětí a veřejnosti do života škol a obcí** s možnostmi ovlivňování jejich rozvoje a tím k přispívání rozvoje celého regionu.

K tomu je zapotřebí nejen **spolupráce v rámci několika obcí**, ale také **zřizovatelů všech typů škol a školských zařízení a jejich sociálních partnerů**.

- **Posílení regionální identity**
 - budováním vztahu k obci a území, seznamování s jejich historií a zvláštnostmi, např. začleněním vhodných výukových materiálů či formou besed za účasti slavných rodáků a obyvatel území, vedení dětí k aktivnímu občanství,
 - budováním a posílením rodinné atmosféry škol nabídkou takových činností, kdy by děti a rodiče mohli společně trávit čas (např. sportovní či jiná tematická odpoledne), čímž by docházelo k upevňování vztahů k rodině a k sobě navzájem,
 - pomoc mladších starším (úcta ke stáří) a starších k mladším v jejich dalším existenčním rozvoji.

Neřešení problému by mohlo negativně ovlivnit vztah k obci vedoucímu k následnému odlivu z území.

- **Vytvoření komplexní vzdělávací nabídky škol a školských služeb** podporujících vztah k obci/území, rozvoj mimoškolních činností a odpovídající potřebám trhu práce v území → tím by došlo k podpoře regionální identity, rozvoji specifických aktivit obcí a podpoře zaměstnanosti v území → **neřešení problému**: může negativně ovlivnit vztah k obci/území, vyhledávání specifických potřeb žáků/studentů mimo region, následný odlivu z obce/území, zvyšující nezaměstnanost.
- **Vytvoření služeb pro veřejnost**
 - **zřizováním zařízení jeslového typu, „hlídacích center“** pro děti mladší tří let – šetřením bylo zjištěno, že v území se vyskytují pouze 2 zařízení typu jesle vhodná pro děti mladší tří let s velmi omezenou kapacitou, kdy poptávka vysoce převyšuje nabídku → nerovnoměrné rozmístění a nedostatečná kapacita tak způsobuje problémy mladým rodinám, především při možném návratu maminek z mateřské dovolené do zaměstnání či dojíždění rodičů za prací do jiné obce – rodiče mohou v lepším případě přihlásit i mladší dítě k předškolnímu vzdělávání, kde mu nemusí být z důvodu nízkého věku dítěte vyhověno; v případě dojíždění za prací přihlásit dítě do mateřské školy v obci svého pracoviště či řešit hlídání jinými způsoby; v horším případě může dojít ke ztrátě zaměstnání → řešení se nabízí ve zřizování zařízení jeslového typu, či „hlídacích center“, která by se mohla nacházet v prostorách škol a školských

zařízeních nebo v jiné obecní budově, čímž by došlo k plnému využití objektů obcí, a tak i k úspoře finančních prostředků na jejich provozování → **neřešení problému**: může způsobit využívání hlídání nebo umístování dětí mimo obec; ztrátu zaměstnání a tím zvýšení nezaměstnanosti v rámci obce a SO ORP; odchod za prací mimo území SO ORP; přetrhání vazeb k rodné obci/okolí a následnému odlivu z obce i území SO ORP.

- **zajištění prázdninových provozů mateřských škol**, by zaměstnaným rodičům ulehčilo situaci v době hlavních prázdnin, kdy nedisponují počtem dnů dovolené jako pedagogové → **neřešení problému**: může způsobit dojíždění a využívání služeb mimo obec/území, negativně ovlivnit zaměstnanost, odliv z obce a území.
- **umožněním stravovacích služeb** prostřednictvím škol pro veřejnost i v době, kdy ve školách neprobíhá vzdělávání → v současné době některé obce zajišťují stravovací služby pro veřejnost po dobu otevřeného provozu škol → sociální služba obce obyvatelům, rozšíření pracovních příležitostí → **neřešení problému**: vyhledávání podobné služby mimo obec, ohrožení pracovních příležitostí.
- **zpřístupněním školních zahrad a hřišť** po skončení provozu škol → šetřením bylo zjištěno, že většina obcí nemá vybudovaná dětská hřiště s vhodnými herními prvky, kde by mohla široká veřejnost trávit volný čas → podpora upevňování vztahů k obci, posílení rodinných vazeb, možnost jak zkvalitnit život v obci a příliš nezatižit obecní rozpočet, rozšíření pracovních příležitostí → **neřešení problému**: vyhledávání obdobné služby mimo obec, snížení pracovních příležitostí, přetrhání vazeb k obci.
- **Zapojení do života školy i obce** → možnost žáků a veřejnosti, vyjadřovat se k jejich fungování a podílet se na rozvoji např.:
 - zřizování školních parlamentů – vedení žáků k aktivnímu občanství formou setkávání se starosty a představiteli obce,
 - zapojením do přípravy relevantních projektů v rámci zlepšování a rozvoje obce a okolí např. ekologických projektech umožňujících zkvalitnění prostředí,
 - organizací akcí pro děti a veřejnost,
 - otevírání a zpřístupnění škol školské veřejnosti - „komunitní školy“ využívající své prostory, materiální i personální potenciál pro další vzdělávání, které samy organizují, umožnění pronájmu prostor škol a vybavení, případně vzdělávání, zajištění lektorů (kroužky, kurzy, semináře, výstavy, vernisáže atd...),
 - zpřístupněním školských služeb veřejnosti (knihovny, stravování),
 - spoluprací s organizacemi různého charakteru, např. poskytnutím prostor v rámci dalšího vzdělávání, spoluprací s neziskovými organizacemi, kdy by se děti seznamovaly s jejich rolí a působením v území, společně se podílely na projektech.

Neřešení problému by mohlo negativně ovlivnit vztah k obci vedoucímu k následnému odlivu z území.

Problémový okruh č. 3 - Aktivity škol k podpoře podnikavosti a zaměstnanosti

Z hlediska rozvoje území je důležitým faktorem přizpůsobení vzdělávací nabídky individuálním potřebám regionu, aby školy dokázaly reagovat na měnící se společenské a ekonomické podmínky podporou profilací a vzdělávání s ohledem na požadavky území SO ORP.

Proto je důležité:

- vhodným působením a strategií škol připravovat žáky na osobní, občanský, odpovědný, úspěšný pracovní život v podmínkách měnícího se regionu → aby žáci mohli získat představu o studijních možnostech regionu např. návštěvami středních i vysokých škol, rozšiřováním společných aktivit žáků a studentů, podporou společných projektů,
- zohlednění potřeb regionálního trhu práce ve spolupráci se sociálními partnery škol s vhodným zakomponováním do ŠVP → při rozhodování o budoucím povolání přiblížit žákům např. formou besed s podnikateli či exkurzemi podniků, řemeslných dílen apod. možnosti, které jsou nabízeny přímo v regionu a tím následné posílení regionální zaměstnanosti,
- aktivní zapojení škol do individuálních projektů,

- rozvoj spolupráce všech stupňů vzdělávání se zapojením jejich sociálních partnerů a dalších institucí např. se zástupci trhu práce → seznámení s úlohou ÚP, Hospodářské komory aj.
- využití potenciálu území podporou vzdělávací nabídky → např. posílením role zřizovatelů, kteří by mohli působit na své školy a v rámci možností směřovat jejich vzdělávání a činnosti ve prospěch regionu, např. vhodným začleněním do výuky,
- podpora rozvoje škol ve spolupráci se sociálními partnery, nejen v rámci běžných činností, ale i neinvestičních a investičních záměrů,
- podpora rozvoje kompetencí ovlivňující rozhodování zaměstnavatelů při přijímání absolventů do pracovního poměru, např. samostatnost, odpovědnost, komunikativnost, schopnost rozhodování, flexibilita, cizí jazyky, využívání informací i manuálních schopností aj.

Neřešení problému může negativně ovlivnit rozhodování žáků o svém budoucím povolání, nedostatek studijních oborů s ohledem na potřeby regionu a tím prohloubení nezaměstnanosti, dojíždění za prací mimo region, postupný odliv z obce a regionu.

Tyto problémové okruhy navrhnul realizační tým a dne 23. 9. 2014 byly ověřeny ve fokusní skupině složené ze 7 členů:

- Bedřich Buřák – starosta obce Leskovec nad Moravicí, motivující starosta
- PhDr. Renata Mecnerová – ředitelka ZŠ a MŠ Razová, příspěvkové organizace (dříve inspektorka ČŠI a ředitelka sloučeného typu školy úplné, nyní ředitelka sloučeného typu školy neúplné)
- Ing. Radek Štoller – vedoucí oddělení školství MěÚ Bruntál
- Mgr. Leoš Sekanina – ředitel ZŠ Bruntál, Okružní 38, příspěvkové organizace (dříve ředitel sloučeného typu školy, nyní člen zastupitelstva obce Světlá Hora, ředitel úplné základní školy)
- Romana Flajzarová – pracovník pro analýzy a strategie v oblasti školství
- Ing. Petra Kostková – asistentka projektu
- Bc. Ivana Metelková – koordinátorka

Zásadní poznatky ze strany členů fokusní skupiny:

- nedostatečná spolupráce jednotlivých obcí
- nestanovení spádovosti škol
- nedostatečná dostupnost škol – nevyřešená služba školních autobusů
- nevhodné zásahy a opatření státu v neprospěch obcí, potažmo škol
- problémové financování malotřídek – obrovská finanční zátěž – výjimky z minimálního počtu dětí ve třídách je nutno doplácet
- problémem celkově je nedostatek dětí a žáků ve školách ovlivněný dojížděním mimo obec rodičů za prací a migrací mladých rodin mimo území
- politiky zajímá pouze finanční otázka, nikoliv zájmy venkova
- rozpor mezi realitou a tím, co je možné ufinancovat a to i z pohledu zřizovatelů jako partnerů škol, kteří se podílejí, kromě poskytování provozního příspěvku, i na financování a doplácení mezd
- problémem je také normativní financování školství (normativ na žáka)
- nepodpora neúplných škol (malotřídek)
- sociální situace rodin - časovaná bomba - otázka „normálnosti“ – matka neplní funkci matky, otcové neplní funkci otců – nezáměr o podporu základního vzdělávání - podpora nefunkčnosti rodin - rodiče si jsou vědomi, že je stát zabezpečí – rodiny plní funkci rodin doplácet na politiku státu...
- zvyšující se počty integrovaných dětí - nepodpora AP ze strany státu – nedostatek financí - asistenti pedagoga pro školy velká pomoc, problémem je vysoká finanční náročnost (možností by mohlo být získávání finančních prostředků z regionálních projektů)
- nedostatek finančních prostředků škol, obcí – řešením by mohlo být získávání finančních zdrojů jedině z projektů – bohužel se jedná o nesystémové řešení časově omezené; bezvadné by bylo, kdyby v rámci obce III byl přímo člověk zabývající se projekty pro školy, zaměstnanec

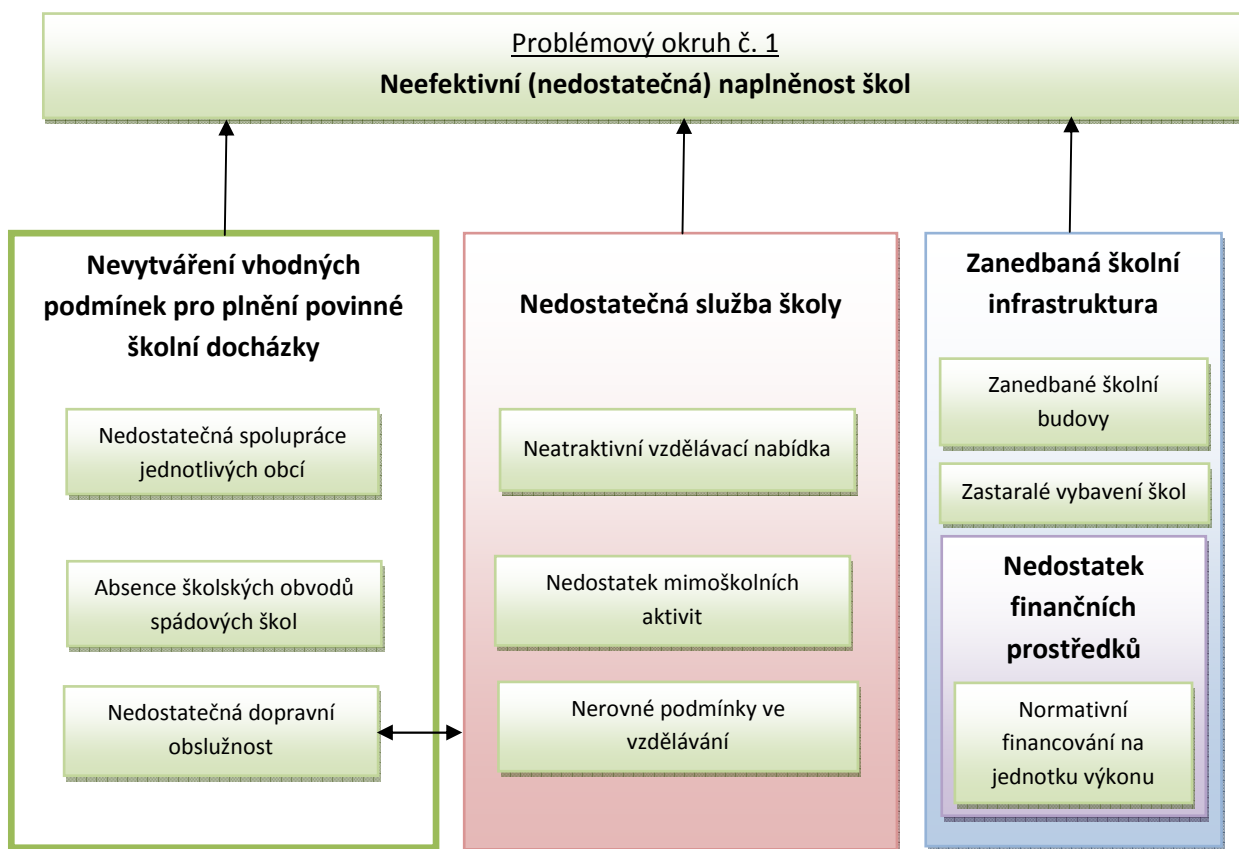
- obce, ale placený z projektů – problém s povinnými podíly, ale možnost, jak dostat peníze do regionu – nutná podpora ze strany obcí
- přípravné třídy pro sociálně slabé děti ano, ale ne v malých obcích, jedná se spíše o záležitost větších škol
 - určitě podpora vzniku kurzů pro doplnění základního vzdělání, alespoň na dvou až třech místech
 - prázdninové provozy MŠ – ve větších městech ano, v malých obcích problém – je to řešitelné; minimální efektivita, ale služba zůstane pro občany zachována
 - otázka možností hlídacích center
 - podpora otevření zahrad, ŠJ pro veřejnost – hrozí riziko poškozování školního majetku a tím ke zvyšování provozních výdajů obce – myšlenka dobrá, ale nutné rozpracovat a domyslet do detailů
 - městská škola nikdy nebude komunitním centrem, ale v malé obci může mít velký pozitivní vliv
 - otázka migrace – školy rukojmí rodičů - rodiče ignorují obecní zájmy a sami si určují školu, kam dítě přihlásí; ředitelé s volnou kapacitou musí přijmout dítě i odjinud
 - problém s náhradní péčí – peníze nejdu za dítětem; nevhodná legislativa
 - nutné posílení role zřizovatele ve vztahu k zřizované škole (nyní pouze zřizovatel zřizuje a zrušuje zřizované školy, jmenuje a odvolává ředitele, stanovuje mu plat, finančně přispívá na provoz), ale nesmí zasahovat do chodu školy a řediteli něco nařizovat.
 - nutná podpora malotřídek – možnost ovlivnění dětí k vazbám na obec, ke starým lidem, k sobě navzájem a k lidem obecně, občanský život aj...
 - cílem je, aby se děti z obce vzdělávaly v dané obci, pokud škola není, tak v nejbližší škole a nedojížděly do větších škol ve městech
 - nelze očekávat profilaci malotřídek nějakým směrem (sportovní, technické) – nejsou podmínky materiální ani finanční a není zájem ze strany rodičů investovat do základního vzdělávání – možnost profilace ve větších školách.

Členové fokusní skupiny se shodli na nutnosti řešení všech tří navrhovaných problémových okruhů, avšak došlo k jejich sloučení do dvou problémových okruhů a novému pojmenování problémů:

- 1. Neefektivní (nedostatečná) naplněnost škol**
- 2. Nedostatek regionální identity**

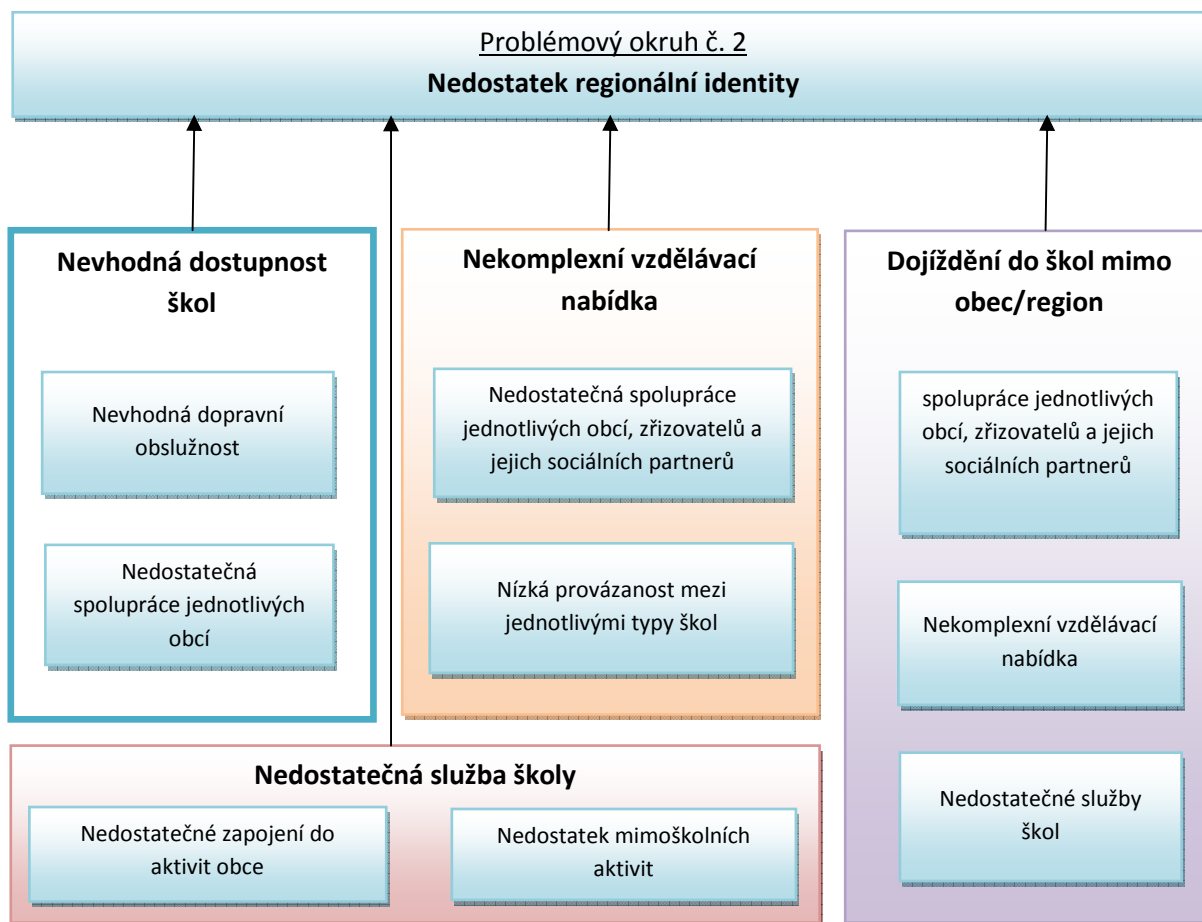
Stromy problémů

Identifikované problémy jsou znázorněny tzv. stromem problémů, v němž jsou zřejmé příčiny a důsledky problémů.

Na výše uvedeném stromu problémů je zřejmé, že realizační tým spolu s fokusní skupinou identifikoval 4 existující základní příčiny problémového okruhu „Neefektivní (nedostatečná) naplněnost škol“, a sice:

- nevytváření vhodných podmínek pro plnění povinné školní docházky spočívající zejména v:
 - nedostatečné spolupráci jednotlivých obcí,
 - absenci školských obvodů spádových škol,
 - nedostatečné dopravní obslužnosti.
- nedostatečná služba školy spočívající zejména v:
 - neatraktivní vzdělávací nabídce,
 - nedostatku mimoškolních aktivit,
 - nerovných podmínkách ve vzdělávání.
- zanedbaná školní infrastruktura spočívající zejména v:
 - zanedbaných školních budovách,
 - zastaralém vybavení školy,
 - nedostatku finančních prostředků.
- nedostatek finančních prostředků spočívající zejména v:
 - normativním financování na jednotku výkonu.

Na výše uvedeném stromu problémů je zřejmé, že realizační tým spolu s fokusní skupinou identifikoval 4 existující základní příčiny problémového okruhu „Nedostatek regionální identity“, a sice:

- nevhodná dostupnost škol spočívající zejména v:
 - nevhodné dopravní obslužnosti,
 - nedostatečné spolupráci jednotlivých obcí.
- nekomplexní vzdělávací nabídka spočívající zejména v:
 - nedostatečné spolupráci jednotlivých obcí, zřizovatelů a jejich sociálních partnerů,
 - nízké provázanosti mezi jednotlivými typy škol.
- dojíždění do škol mimo obec/region spočívající zejména v:
 - nedostatečné spolupráci jednotlivých obcí, zřizovatelů a jejich sociálních partnerů,
 - nekomplexní vzdělávací nabídce,
 - nedostatečných službách škol.
- nedostatečná služba školy spočívající zejména v:
 - nedostatečném zapojení do aktivit obce,
 - nedostatku mimoškolních aktivit.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Na základě provedených analýz byly stanoveny cíle, které mohou vést k řešení identifikovaných problémových okruhů a jejichž postupným naplňováním může dojít k vyřešení či překonání problému. Při tvorbě návrhu cílů se také vycházelo ze zpracovaných Nástinů opatření.

Všechny definované cíle jsou formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART, tzn., že jsou specifické, měřitelné, ambiciózní, realistické a termínově orientované. Byly navrženy realizačním týmem a upřesněny jak návrhy odborné veřejnosti, tak zástupci dotčených obcí. Názory odborné veřejnosti i zástupců obcí byly získány na základě osobního setkání a prodiskutovány s členy předešlé fokusní skupiny. Obdržené připomínky se zohlednily a následně zapracovaly do jednotlivých cílových oblastí. Výsledkem je stanovení celkem 6 cílů, které spolu vzájemně souvisí. Gestoři dohlížející na plnění jednotlivých cílů budou představitelé samospráv (starosta, místostarosta) dotčených obcí, zástupci SO ORP a ředitelé škol.

Problémový okruh 1	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol
Cíl 1.1	Zavedení školských obvodů spádových škol
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky pro žáky s trvalým pobytem v obcích neplnících tuto povinnost podle zákona a zabezpečení rovnoměrného naplňování škol a podpora zachování málotřídních základních škol v území SO ORP.</p> <p>Na území SO ORP Bruntál se nachází celkem 30 obcí, z nichž 6 obcí zřizuje úplnou ZŠ, 7 neúplnou ZŠ a 17 obcí nezřizuje ZŠ vůbec. Z obcí, které nezřizují ZŠ má pouze 1 obec (Světlá Hora) sepsanou smlouvu o stanoveném školském obvodu spádové školy. Ostatní obce spoléhají na fakt, že povinnost zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území „se vyřeší samy“, respektive je vyřeší okolní obce zřizující ZŠ – toto platí také o obcích zřizujících pouze malotřídní ZŠ, kdy žáci po absolvování 5. ročníku stojí před otázkou výběru ZŠ, na které budou pokračovat v plnění povinné školní docházky. Nestanovením školských obvodů spádových ZŠ tak obce nejenže nevytvářejí vhodné podmínky pro plnění povinné školní docházky jak jim ukládá zákon, ale současně tím přispívají k tomu, že jsou děti z jejich obcí od útlého věku nuceny dojíždět za vzděláváním i do vzdálenějších měst a obcí i mimo region, kde pak tráví většinu času a tím dochází k nedostatečnému vytvoření vazeb k rodné obci, následnému postupnému vyklidňování území, k vysokým počtům žáků ve třídách městských škol a naopak k nedostatku žáků v malých obecních školách, kdy právě tyto mohou kladně ovlivnit vztah dětí/žáků k rodné obci i celému území. Školy s nedostatečným počtem žáků jsou pak hůře financovatelné, jejich finanční možnosti velmi omezené, mnohdy pracují na výjimku z minimálního počtu žáků a bez výrazné dotace zřizovatele (i na platy zaměstnanců) může dojít k jejich zániku. Proto je důležité, aby obce začaly vzájemně spolupracovat a plnit zákonem stanovené povinnosti a další možnosti. Dohodu o školských obvodech spádových škol lze realizovat nejen mezi jednotlivými obcemi, ale i v rámci více obcí a svazkem obcí. Tím by došlo k jasně stanoveným pravidlům, která by byla závazná pro obce i ředitele zřizovaných škol. Rodiče by tak získali jistotu vzdělávání svých dětí v nejbližší zřizované škole, a došlo by i k úspoře finančních prostředků vynakládaných rodinami na každodenní dojíždění dětí do škol. K tomu, aby se rodiče rozhodovali dávat své děti do požadovaných ZŠ, by mohly přispět i samotné obce, které školu či II. stupeň základního vzdělávání nezřizují, např. příspěvkem na dopravu, stravné, školní družinu – pouze těm, kteří respektují stanovený školský obvod spádové školy.</p>

Hlavní opatření	<p>A. 1. Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza výdajů jednotlivých obcí zřizujících školy na 1 žáka – analýza výdajů jednotlivých obcí nezřizujících školy na 1 žáka – zpracování variant řešení pro snížení nákladů obcím zřizujících školy – analýza možností jednotlivých obcí v případě přispívání rodičům na dopravu, stravné, poplatek za MŠ a ŠD – uzavření dohody spolupracujících obcí hradit za „dojíždějícího žáka“ obci (nebo svazku obcí), která školu zřizuje, neinvestiční výdaje ZŠ připadající na jednoho žáka školy – zajištění vlastních finančních zdrojů <p>B. 1. Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza počtu dětí narozených v obci – analýza počtu dětí dojíždějících do ZŠ mimo obec – zpracování variant řešení stanovení školských obvodů spádových škol v souladu s platnou legislativou – zpracování návrhu úpravy kapacity škol a školských zařízení – zpracování návrhu dohody několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více ZŠ – úprava požadovaných kapacit škol a školských zařízení – uzavření dohody více obcí o společném školském obvodu ZŠ – stanovení školských obvodů ZŠ a pravidel společného provozování ZŠ – je-li na území svazku obcí jedna ZŠ nebo více ZŠ zřizovaných svazkem obcí nebo dojde-li k dohodě několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více ZŠ zřizovaných některou z těchto obcí, stanoví každá z dotčených obcí příslušnou část školského obvodu obecně závaznou vyhláškou (OZV) – intenzivní spolupráce neúplných ZŠ s navazujícím II. stupněm příslušné ZŠ – osvěta a cílená metodická pomoc pro zřizovatele ze strany zástupců SO ORP
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – počet uzavřených dohod o vytvoření společného školského obvodu spádové školy – vymezení příslušných částí školských obvodů OZV – úprava kapacit ZŠ – počet málotřídních základních škol – počet žáků v málotřídních základních školách
Správce cíle	Starosta. SO ORP

Přiřazení cílů problémovým okruhům

1. Problémový okruh 1 - Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol

Návrh cílů:

- 1.1. Zavedení školských obvodů spádových škol
- 1.2. Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 1.3. Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství

2. Problémový okruh 2 - Nedostatek regionální identity

Návrh cílů:

- 1.1. Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol
- 1.2. Organizace kurzu pro získání základního vzdělání
- 1.3. Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce

Popis cílů

Problémový okruh 1	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol
Cíl 1.2	Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a tím možné ovlivnění rovnoměrného naplňování škol v území SO ORP. V rámci vytváření dostatečných služeb škol/školských zařízení je nutné zabezpečení podmínek ke vzdělávání přístupných všem dětem/žákům, zamezujících nerovné podmínky ve vzdělávání, které vedou k nerovnoměrnému naplňování škol. Tento fakt se týká i vzdělávání dětí/žáků se zdravotním i sociálním znevýhodněním a zdravotně postižených, jejichž počet rok od roku vzrůstá. V rámci SO ORP Bruntál jsou tyto děti vykazovány především v bruntálských MŠ a ZŠ, kde se vzdělávají ve speciálních třídách a pokud jsou jejich kapacity naplněny, bývají integrovány do běžných tříd MŠ a ZŠ. V případě integrace hraje velmi důležitou roli funkce asistenta pedagoga (AP), který pomáhá nejen pedagogovi školy při výchovné a vzdělávací činnosti, ale především postiženému dítěti při výuce a přípravě na výuku – poskytuje mu nezbytnou pomoc při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou. Přestože je funkce AP velmi důležitá, je zřizována zřídka a to hlavně ve velkých školách, neboť se jedná o finančně náročnou záležitost, kterou si malé/neúplné školy především z finančních důvodů nemohou dovolit. Krajský úřad sice poskytuje příspěvek ze státního rozpočtu, ale ten nestačí na pokrytí všech potřeb. Rodiče jsou pak nuceni vyhledat školu s vhodnými vzdělávacími podmínkami i mimo obec či region. Proto je důležité vyvinout ze strany obcí a SO ORP, prostřednictvím krajských úřadů, maximální tlak na navýšení finančních prostředků k financování platů AP. Proklamuje-li stát jejich potřebnost, je nutná i 100% finanční podpora. Velmi důležitá je také podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti péče o tyto děti/žáky a kvalita zpracovávaných žádostí ze strany ředitelů škol, na základě kterých pak krajský úřad rozhoduje o udělení souhlasu se zřízením funkce AP. Podobná je situace také v případě školních psychologů, jejichž působení na školách hraje velmi důležitou roli, avšak jejich financování je poměrně problematické a tudíž pro většinu škol je zřizování této funkce nedostupné.</p>
Hlavní opatření	<p>A. 1. Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none">– vyvinutí iniciativy ze strany zřizovatelů a SO ORP na 100% finanční zajištění AP, školního psychologa <p>B. 1. Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none">– analýza finančních nákladů potřebných k zabezpečení funkce AP, školního psychologa (platy, vzdělávání)– zpracování variant řešení pro financování funkce AP, školního psychologa– zajištění finančních zdrojů ze státního rozpočtu– zajištění dotačních zdrojů– zajištění vlastních finančních zdrojů <p>C. 1. Věcná opatření</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – analýza počtu potřebných dětí – zpracování návrhu žádosti o udělení souhlasu se zřízením funkce školního psychologa – zpracování návrhu žádosti o udělení souhlasu se zřízením funkce AP ve třídě, ve které se vzdělává dítě/žák se zdravotním postižením/znevýhodněním – zpracování návrhu smlouvy při uplatnění AP – podpora vzdělávání dětí/žáků se zdravotním postižením/znevýhodněním – vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti péče o tyto děti/žáky – vyvinout tlak na fakulty VŠ v regionu zařadit do studijních programů obor učitele I. stupně a II. stupně v kombinaci se speciální pedagogikou
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – počet dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zařazených do běžných tříd MŠ/ZŠ – počet asistentů pedagoga – výše finančních prostředků na zabezpečení funkce asistenta pedagoga – počet školních psychologů – výše finančních prostředků na zabezpečení funkce školního psychologa
Správce cíle	starosta, SO ORP

Problémový okruh 1	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol
Cíl 1.4	Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je pomoc školám při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé školy/školská zařízení a získávání finančních zdrojů pro rozvoj škol/školských zařízení i jejich aktivit, definování a přípravě vhodných investičních, neinvestičních záměrů, tato skutečnost může nejen pozitivně ovlivnit jejich naplňování, ale také přispět k rozvoji regionální identity.</p> <p>Na území SO ORP Bruntál se nachází 7 neúplných základních škol, tzv. málotřídek, jejichž financování je velmi problematické a to jak ze strany zřizovatele, tak ze strany státního rozpočtu. Problémem jsou nízké počty žáků ovlivňující příspěvek státního rozpočtu - financování škol probíhá na jednotku výkonu, kterou se rozumí dítě/žák/student/žák ŠD/stravující. Díky velmi omezenému rozpočtu jsou ředitelé malých venkovských škol nuceni se potýkat častěji s finančními problémy než ředitelé velkých škol, kde ředitel školy může delegovat své pravomoci a úkoly na nižší články řízení – zástupce, ekonoma apod. V malých školách zůstává vše na řediteli, který již nemá, i kdyby chtěl, další prostor ke zpracování projektů, kdy se jedná o velmi administrativně, časově a finančně náročnou činnost. Výhodou velkých měst je skutečnost, že v rámci městských úřadů jsou zaměstnanci zabývající se prací projektových manažerů, což si malé obce nemohou dovolit.</p> <p>Proto by školám, a to nejen těm malým, velmi pomohlo, mít k dispozici „projektového manažera“, se kterým by školy aktivně spolupracovaly, soustředěného na více škol, který by se zaměřil na vytipování a zpracování projektů se školskou problematikou. Je nutné, aby se jednalo o odborníky se vztahem a znalostí školství a školské problematiky v daném regionu. Jedná se totiž o jedinou možnost, jak získat další finanční prostředky do škol.</p> <p>Řešení se naskytá ve spolupráci obcí SO ORP, kdy by, v rámci obce s rozšířenou působností, působil jedinec příp. tým lidí zabývajících se např. jedním programem, jehož činnost pro školy by byla hrazena z daných projektů, příspěvku zřizovatele či</p>

	rozpočtu školy. Výsledkem by pak mohly být rekonstruované školy a školská zařízení, modernizace vybavení škol/ školských zařízení odpovídající současným trendům a moderním výukovým metodám, např. zavádění ICT, multimediálního vybavení do výuky, podpora jazykového vzdělávání, podpora aktivního využívání volného času dětí a mládeže, umožnění celoživotního vzdělávání, podpora komunitní role školy aj.. Dotace a granty totiž představují nejvýznamnější cizí zdroj financování školství.
Hlavní opatření	<p>A. 1. Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza finančních nákladů potřebných k zabezpečení pracovní pozice regionálního manažera (plat, pracovní zázemí) – zajištění dotačních zdrojů – zajištění vlastních finančních zdrojů <p>B. 1. Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpracování variant řešení pro vytvoření pracovní pozice regionálního projektového manažera – zpracování vhodných záměrů škol – zpracování návrhu společné smlouvy o spolupráci – návrh a schválení smlouvy pro pracovní pozici projektového manažera – realizace projektové činnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – počet škol zapojených do projektové činnosti – počet regionálních projektových manažerů
Správce cíle	starosta

Problémový okruh 2	Nedostatek regionální identity
Cíl 2.1	Organizace kurzu pro získání základního vzdělání
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je umožnění dokončení základního vzdělání, rozšíření možností dalšího odborného růstu v souladu s regionálními požadavky trhu práce a tím podpoření rozvoje regionální identity.</p> <p>K tomu, aby se jedinec mohl vzdělávat ve středních školách a dále se rozvíjet, je nutné získat stupeň základního vzdělání, který lze získat po splnění povinné školní docházky, tj. úspěšným ukončením 9. ročníku ZŠ, a rovněž úspěšným ukončením kurzu pro získání základního vzdělání uskutečněného v základní nebo střední škole. Žáci, kteří po splnění povinné školní docházky z jakéhokoliv důvodu nezískají stupeň základního vzdělání a nevyužijí nebo již nemohou využít institutu pokračování v základním vzdělávání, mohou navštěvovat kurz pro získání základního vzdělání. Organizace kurzu je tedy pojata jako součást činnosti školy a není třeba ji zvlášť vymezovat ve zřizovací listině školy nebo zapisovat do rejstříku škol a školských zařízení. Kurz lze organizovat v denní či dálkové formě vzdělávání. Uchazeči zařazení do kurzu nejsou žáky organizující školy. Skutečnost, že účastníci kurzu nejsou žáky školy, znamená, že počty účastníků kurzu se nezapočítávají do minimálních počtů žáků školy. Maximální počet je stanoven na 24 žáků. Délku kurzu stanoví ředitel školy po zjištění úrovně dosavadního vzdělání účastníka, nejvýše však v délce jednoho roku. Není však vyloučena možnost kurz opakovat, pokud účastník během jednoho roku základní vzdělání nezíská. O tom, zda škola bude organizovat kurz pro získání základního vzdělání, rozhoduje ředitel školy, a to po projednání se zřizovatelem školy a krajským úřadem.</p> <p>Dalším důvodem, proč podpořit organizaci kurzu pro doplnění základního vzdělání v regionu, je existence dvou základních škol speciálních, jejichž žáci po úspěšném absolvování dosahují pouze základy vzdělání a nikoliv vzdělání základní, bez něhož</p>

	nemohou být dále vzdělávání v některých typech středních škol ukončených odbornou zkouškou a středních školách ukončených maturitní zkouškou. Tím dochází k omezeným možnostem vzdělávání, jež v případě nevhodné nabídky na trhu práce má vliv i na zvyšování nezaměstnanosti a následné dojíždění za prací mimo region.
Hlavní opatření	<p>A. 1. Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – finanční prostředky státního rozpočtu – vlastní zdroje – prostředky získané projektovou činností <p>B. 1. Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza počtu obyvatel v území SO ORP bez základního vzdělání – projednání organizování kurzu pro doplnění základního vzdělání se zřizovatelem a krajským úřadem – návrh a schválení podmínek organizování kurzu pro získání základního vzdělání – vydání rozhodnutí ředitele školy o organizování kurzu pro doplnění základního vzdělání – příprava a následná realizace zapojení do rozvojových programů – medializace kurzu v regionálním tisku, webech škol a obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	– počet zřizovaných kurzů pro získání základního vzdělání
Správce cíle	starosta

Problémový okruh 2	Nedostatek regionální identity
Cíl 2.2	Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je podpora posílení regionální identity lidí, které spojuje region, kde bydlí a pracují, včetně vytváření podmínek pro veřejnost zvyšujících kvalitu života v obcích.</p> <p>K posílení regionální identity je důležité zapojení obyvatel do života obce i školy, uspokojení jejich vzdělávacích, kulturních, sociálních nebo rekreačních potřeb, podpora společného trávení volného času rodičů s dětmi a aktivní využívání volného času dětí a mládeže. K tomu může přispět zavádění principů komunitních škol a podpora funkce komunitní školy (KŠ) provozující vzdělávání za účelem obohacení života dětí, mládeže, dospělých i celé komunity.</p> <p>Komunitní vzdělávání (KV) přivádí lidi z regionu dohromady, sblízuje je a tím jim dává možnost popsat problémy, které je trápí, přemýšlet o nich a řešit je. Výsledkem by mělo být zvýšení kvality života. Nejde jen o děti a jejich rodiče, ale může být výzvou i pro různé organizace, spolky či firmy. KŠ se může stát každá škola se zájmem o maximální využití svých materiálních a lidských zdrojů, tzn., že poskytuje své prostory a vybavení pro celou komunitu v odpoledních hodinách a dnech, kdy ve škole neprobíhá hlavní činnost, snaží se o celoživotní vzdělávání, připravuje a organizuje vzdělávací kurzy a semináře pro členy komunity bez rozdílu věku. Může nabízet nejen vzdělávací, ale i kulturní, sportovní, rekreační akce se zapojením zdravotních a sociálních programů. Při sestavování plánu kurzů, akcí a seminářů je vhodné vycházet z dotazníků a rozhovorů s obyvateli a snažit se tak reagovat na místní poptávku. KŠ působí v jedné obci, případně umožňuje vzdělání občanům z nejbližších spádových obcí, které vlastní školu nemají. KŠ disponuje vlastním samostatným odděleným rozpočtem a je řízena s respektováním principů finanční soběstačnosti a dlouhodobé udržitelnosti.</p> <p>Ke správné implementaci KV na škole je však potřeba podpora obcí a celé</p>

	komunity. Místní samosprávy by měly myšlenku KV podporovat, protože právě ony musejí často řešit problémy spojené s nezaměstnaností, volným časem mládeže, nízkou vzdělaností atd. Strukturovaný model KV se snaží těmto nepříjemnostem předcházet.
Hlavní opatření	<p>A. 1. Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza finančních prostředků nutných k provozování komunitní školy – vlastní zdroje – příspěvky obcí – příspěvky účastníků – finanční prostředky získané projektovou činností <p>B. 1. Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – návrh a schválení právní formy komunitní školy (občanské sdružení, příspěvková organizace, vedlejší doplňková činnost v rámci školy) – návrh a stanovení provozních podmínek KŠ – návrh a realizace vhodných obsahů činnosti KŠ – medializace KŠ v regionálním tisku, webech škol a obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – počet komunitních škol/počet škol se zavedenými principy KŠ – počet akcí/kurzů organizovaných komunitní školou
Správce cíle	starosta

Problémový okruh 2	Nedostatek regionální identity
Cíl 2.3	Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je podpora regionální identity prostřednictvím prohloubení spolupráce mezi jednotlivými školami, vedení žáků k sociální soudržnosti a aktivnímu občanství.</p> <p>K tomu, aby nedocházelo k odlivu obyvatel z území, je nutné rozvíjení regionální identity, ke které mohou ve vysoké míře přispět školy a to zejména svou vzájemnou spoluprací, vzdělávacími opatřeními a podporou dětí/žáků k aktivnímu občanství. Jedná se o to, aby se školy mezi sebou nepovažovaly za rivaly, ale naopak za partnery, kteří by vzájemným učením od sebe samých mohli pozitivně působit na své žáky a tím podpořit jejich vztah k území.</p> <p>Právě setkávání zástupců jednotlivých škol je často dosti opomíjené a přitom by značně přispělo ke zkvalitnění práce všech. Nejedná se o schůzky jen ředitelů škol, ale také pedagogického sboru obecně, kde se budou vzájemně informovat o tom, co je v dané situaci zajímavé a společně hledat řešení případných problémů. V tomto mají opět výhodu velké školy s větším počtem pedagogů, které mohou vytvořit tým a společně tvořit, realizovat a ověřovat různé projekty/činnosti. Oproti malým školám, kde pracuje minimální počet učitelů, často jen ředitel nebo dva či tři pedagogové. Zde jen velmi těžko mohou získat srovnání od dalších učitelů stejného zaměření či jiný myšlenkový proud. Náplní spolupráce může být i burza nápadů, kde se účastníci mohou vzájemně informovat, inspirovat se a seznamovat s vlastní tvorbou školních vzdělávacích programů. Mohou pracovat na společných projektech např. v rámci vytváření regionálních učebnic a jiných učebních pomůcek, organizovat společná školení, exkurze či výměnné stáže. Do svých činností mohou zapojit i žáky a umožnit jim vyjadřovat se k činnosti školy např. zřízením školního parlamentu, aby žáci nabyli pocitu důležitosti a zajímali se o dění nejen školy, ale i obce. Proto je velmi důležitá spolupráce, kterou mohou v rámci regionu sami rozvíjet. Důležitou roli zde sehrává podpora ze strany zřizovatelů, jejichž školy chtějí vzájemně spolupracovat, např. zajištěním publicity škol v regionálním tisku či prezentací na webových stránkách obce.</p>

Hlavní opatření	<p>A. 1. Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza finančních prostředků nutných k provozování záměru Otevřené školy – finanční prostředky státního rozpočtu (DVPP) – vlastní finanční zdroje – finanční zdroje získané projektovou činností <p>B. 1. Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravidelné setkávání škol i obcí a škol – dohoda nad rolí zřizovatelů škol a rolí škol v obcích – zřízení žákovského parlamentu – definování společných projektů, akcí, spolupráce i přeshraniční spolupráce – tvorba regionálních webových prezentací – medializace v regionálním tisku, webech škol a obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – počet spolupracujících škol – počet žákovských parlamentů
Správce cíle	starosta

Shrnutí cílů

Pro zajištění rovnoměrného naplňování škol a k podpoře utváření regionální identity je nutné vytvářet takové podmínky, které zajistí dostupné kvalitní vzdělávání všem, a jehož obyvatelé se budou moci zapojit do dění života obcí, jež uspokojí jejich vzdělávací, kulturní, sociální či rekreační potřeby.

K tomu nám mohou pomoci právě stanovené cíle:

- zavedení školských obvodů spádových škol,
- podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství,
- organizace kurzu pro získání základního vzdělání,
- podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol
- otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce.

3.2.4. Indikátory

Problémový okruh č. 1 Neefektivní (nedostatečná) naplněnost škol

Cíl 1.1 Zavedení školských obvodů spádových škol

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Zavedení školských obvodů spádových škol		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	POČET UZAVŘENÝCH DOHOD O VYTVOŘENÍ SPOLEČNÉHO ŠKOLSKÉHO OBVODU SPÁDOVÉ ŠKOLY		
Měrná jednotka	počet smluv		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Pro zajištění rovnoměrného naplňování škol je nutné vytváření vhodných podmínek pro plnění povinné školní docházky. K tomu patří zákonem stanovená povinnost obcím zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území. Tuto povinnost může obec splnit především zřízením základní školy, ve které budou mít děti skutečně vytvořeny		

	podmínky pro plnění povinné školní docházky. Pokud obec školu nezřídí nebo zřídí ZŠ, ve které nejsou vytvořeny podmínky pro plnění povinné školní docházky, ukládá se jí zajistit plnění povinné školní docházky v ZŠ zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. To lze zajistit dohodou o stanovení školského obvodu spádové školy mezi jednotlivými obcemi, v rámci více obcí nebo svazkem obcí. Společný školský obvod základní školy lze vytvořit dohodou obcí, z nichž jedna je zřizovatelem této základní školy. Vzhledem k faktu, že v území SO ORP je 25 obcí, které nevytvářejí optimální podmínky po celou dobu plnění povinné školní docházky dětí s trvalým pobytem na území jejich obce, je vhodné, aby hodnota tohoto indikátoru měla vzrůstající tendenci až do doby splnění podmínky všemi obcemi. Indikátor umožňuje sledovat počet obcí podílejících se na rovnoměrném naplňování škol a současně plnění jejich zákonné povinnosti.
Metodika a výpočet:	Součet všech dohod o stanoveném školském obvodu spádové školy
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, webové stránky obcí

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Zavedení školských obvodů spádových škol		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	VYMEZENÍ PŘÍSLUŠNÝCH ČÁSTÍ ŠKOLSKÝCH OBVODŮ OZV		
Měrná jednotka	počet OZV		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Pro zajištění rovnoměrného naplňování škol je nutné vytváření vhodných podmínek pro plnění povinné školní docházky. Pokud obec školu nezřizuje nebo zřizuje školu, ve které nejsou tyto podmínky splněny, lze je zabezpečit také formou dohody o stanovení školského obvodu spádové školy mezi jednotlivými obcemi, v rámci několika obcí či svazkem obcí. K tomu je nezbytné vydat obecně závaznou vyhlášku (OZV) vymezující příslušnou část školského obvodu spádové školy. V návaznosti na uzavřenou dohodu o společném školském obvodu tato povinnost vzniká každé obci, která je smluvní stranou této dohody. Obvody stanovené v OZV musí v souhrnu pokrýt celé území obce. Indikátor umožňuje sledovat počet obcí podílejících se na rovnoměrném naplňování škol a současně plnění jejich zákonné povinnosti. Hodnota indikátoru by měla mít vzrůstající tendenci až do doby splnění podmínky všemi dotčenými obcemi.		
Metodika a výpočet:	Součet všech vydaných OZV v rámci SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, webové stránky obcí		

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Zavedení školských obvodů spádových škol		
Číslo indikátoru	1.1.3		
Název indikátoru	ÚPRAVA KAPACIT ZŠ		
Měrná jednotka	Kapacita ZŠ		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5 078	5 078
Skutečnost	5 338		
Popis měřítka:	Pro zajištění nejen rovnoměrného naplňování škol, ale také jejich vhodného financování a zabezpečení kvality výuky je nezbytné přizpůsobení kapacit ZŠ.		

	Tzn., že je nutné upravit kapacity ZŠ v souladu s počtem dětí s trvalým pobytem na území školských obvodů spádových ZŠ vymezených OZV. Vzhledem k faktu, že v současné době stanovené kapacity ZŠ jsou vůči počtu dětí v SO ORP značně nadsazené, mělo by jejich úpravou dojít ke snížení a uzpůsobení počtu žáků v rámci stanovených školských obvodů spádových škol a současně, alespoň částečnému zamezení odlivu žáků z malých/neúplných škol do škol „městských“. Je vhodné, aby hodnota tohoto indikátoru měla klesající tendenci do doby dosažení požadovaného stavu. Indikátor umožňuje sledovat vývoj kapacity škol v rámci SO ORP.
Metodika a výpočet:	Součet všech stanovených kapacit ZŠ v rámci SO ORP
Zdroj čerpání dat:	Rejstřík škol a školských zařízení, výroční zprávy škol

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Zavedení školských obvodů spádových škol		
Číslo indikátoru	1.1.4		
Název indikátoru	VÝVOJ POČTU MÁLOTŘÍDNÍCH ZŠ		
Měrná jednotka	počet málotřídních ZŠ		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		7	7
Skutečnost	7		
Popis měřítka:	Stanovením školských obvodů spádových škol a vhodnými úpravami kapacit jednotlivých škol chceme současně podpořit existenci neúplných /málotřídních ZŠ, které díly menším kolektivům vytvářejí tzv. rodinné prostředí a současně umožňují individuální přístup ke všem žákům. Není vhodné, aby hodnota tohoto indikátoru měla klesající tendenci. Indikátor umožňuje sledovat vývoj počtu málotřídních ZŠ na území SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu všech málotřídních ZŠ v rámci SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	výkaz M3 o základní škole podle stavu k 30. 9. sledovaného roku, výroční zprávy škol		

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Zavedení školských obvodů spádových škol		
Číslo indikátoru	1.1.5		
Název indikátoru	VÝVOJ POČTU ŽÁKŮ V MÁLOTŘÍDNÍCH ZŠ		
Měrná jednotka	počet žáků		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		150	160
Skutečnost	140		
Popis měřítka:	Cílem stanovení školských obvodů spádových škol a vhodnými úpravami kapacit ZŠ chceme nejen zachovat počet neúplných ZŠ v území, ale také podpořit nárůst žáků v těchto školách, neboť školy s nedostatečným počtem žáků jsou hůře financovatelné, jejich finanční možnosti velmi omezené, mnohdy pracují na výjimku z minimálního počtu žáků a bez výrazné dotace zřizovatele může dojít k jejich zániku. Proto je vhodné, aby hodnota tohoto indikátoru měla vzrůstající tendenci. Indikátor umožňuje sledovat vývoj počtu žáků v málotřídních ZŠ.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu žáků ve všech málotřídních ZŠ v rámci SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	výkaz M3 o základní škole podle stavu k 30. 9. sledovaného roku, výroční zprávy škol		

Cíl 1.2 Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	POČET DĚTÍ/ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI ZAŘAZENÝCH DO BĚŽNÝCH TŘÍD MŠ/ZŠ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	ředitelé škol		
Roky	2013	2017	2020
Plán		43	50
Skutečnost (počet integrovaných ve venkovských školách)	38		
Popis měřítka:	V rámci rovnoměrného naplňování škol je nutné vytváření podmínek ke vzdělávání přístupných všem dětem/žákům, zamezujících nerovné podmínky ve vzdělávání. To se týká i dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jejichž počet rok od roku vzrůstá. Vzhledem k finanční náročnosti vzdělávání těchto žáků jsou vzdělávány především v městských školách (349), čímž dochází k úbytku ve školách menších obcí, pro které je důležité každé dítě/žák. Proto je nutné podpořit venkovské školy, aby rodiče nebyly nuceni vyhledat školu s vhodnými vzdělávacími podmínkami mimo obec. Indikátor by měl umožnit sledování počtu dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školách, jejichž počet by měl mít v městských školách klesající a naopak ve venkovských školách vzrůstající charakter.		
Metodika a výpočet:	Porovnání souhrnného počtu integrovaných dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami venkovských škol s počtem integrovaných dětí/žáků městských škol.		
Zdroj čerpání dat:	výkaz S 1-01, M 3 podle data sledovaného období, výroční zprávy ZŠ		

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	POČET ASISTENTŮ PEDAGOGA (AP)		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	ředitelé škol, SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		7,0	8,0
Skutečnost	6,3		
Popis měřítka:	V rámci podpory integrace dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je nutné zabezpečení dostatečného počtu funkcí AP, který pomáhá nejen pedagogovi školy při výchovné a vzdělávací činnosti, ale hlavně dítěti/žákovi při výuce, přípravě na výuku, poskytuje mu nebytnou pomoc při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou. Indikátor umožňuje sledovat přepočtený počet AP s tím, že je vhodné, aby tato funkce byla zřizována s úměrným růstem počtu integrovaných dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.		
Metodika a výpočet:	Součet přepočteného počtu AP ve všech školách		
Zdroj čerpání dat:	výkaz R 13-01 za sledované období, výroční zprávy ZŠ		

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		
Číslo indikátoru	1.2.3		
Název indikátoru	VÝŠE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA ZABEZPEČENÍ FUNKCE ASISTENTA PEDAGOGA		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	SO ORP (oddělení školství)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		105 000	120 000
Skutečnost	94 311		
Popis měřítka:	V rámci podpory zřizování funkcí AP i v malých venkovských školách je nutné jejich finanční zabezpečení, bez kterého není možné tuto pracovní pozici zřídit. V současné době krajské úřady sice poskytují příspěvek ze státního rozpočtu, avšak ten nestačí na pokrytí všech potřeb. Rodiče jsou pak nuceni vyhledat školu s vhodnými vzdělávacími podmínkami mimo obec či region. Proto je velmi důležité vyvinout tlak ze strany obcí na navýšení finančních prostředků k financování platů AP. Proklamuje-li stát jejich potřebnost je nutná i 100% finanční podpora. Indikátor umožňuje sledovat výši finančních prostředků vynaložených na zřizování funkcí asistentů pedagoga, přičemž by jeho 100% krytí mělo pocházet z prostředků státního rozpočtu a jeho výše by měla mít zvyšující tendenci.		
Metodika a výpočet:	Součet všech finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na financování funkce AP		
Zdroj čerpání dat:	rozpisy rozpočtů ve sledovaném období		

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		
Číslo indikátoru	1.2.4		
Název indikátoru	POČET ŠKOLNÍCH PSYCHOLOGŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	ředitelé škol, SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1,0	1,5
Skutečnost	0,8		
Popis měřítka:	V rámci zkvalitnění systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je vhodná také podpora dostupnosti a zdokonalení poradenských služeb přímo ve školách a to zřizováním funkcí školních psychologů, kteří mohou současně působit i jako preventisté sociálně patologických jevů a v případě jejich výskytu je včas eliminovat. Indikátor umožňuje sledovat počet školních psychologů, který by měl mít vzestupný charakter.		
Metodika a výpočet:	Součet přepočteného počtu školních psychologů ve všech školách		
Zdroj čerpání dat:	výkaz R 13-01 za sledované období, výroční zprávy ZŠ		

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		
Číslo indikátoru	1.2.5		
Název indikátoru	VÝŠE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA ZABEZPEČENÍ FUNKCE ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		180 000	270 000
Skutečnost	144 000		
Popis měřítka:	V rámci podpory zřizování funkce školního psychologa i v menších (venkovských) školách je nutné jejich finanční zabezpečení, bez kterého není možné tuto pracovní pozici zřídit. Rodiče jsou pak nuceni vyhledat školu s vhodnějšími vzdělávacími podmínkami mimo obec či region. Proto je velmi důležité vyvinout tlak ze strany obcí na navýšení finančních prostředků k financování platů školních psychologů. Indikátor umožňuje sledovat výši finančních prostředků vynaložených na zřizování funkcí školních psychologů, přičemž by jeho výše měla mít zvyšující tendenci.		
Metodika a výpočet:	Součet všech finančních prostředků poskytnutých na financování funkce školního psychologa		
Zdroj čerpání dat:	rozpisy rozpočtů ve sledovaném období		

Cíl 1.3 Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství		
Číslo indikátoru	1.3.1		
Název indikátoru	POČET ŠKOL ZAPOJENÝCH DO PROJEKTOVÉ ČINNOSTI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ve spolupráci: starosta a ředitel		
Roky	2013	2017	2020
Plán		23	25
Skutečnost	18		
Popis měřítka:	V rámci vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými školami a podpory vytváření podmínek ke vzdělávání přístupných všem dětem/žákům, zamezujících nerovné podmínky ve vzdělávání je nutné získávání dostatečného objemu finančních prostředků. To, jak se školy prezentují na veřejnosti, jak jsou modernizované, zda zavádějí moderní výukové programy odpovídající současným trendům, totiž ovlivňuje také jejich naplňování. Proto je nutné získávání finančních prostředků z jiných zdrojů. Řešení se naskýtá v zapojení škol a školských zařízení do různých projektů, které mohou pomoci při jejich rozvoji a modernizaci. Indikátor umožňuje sledovat počet škol a školských zařízení zapojených do projektové činnosti umožňující získávání finančních prostředků z jiných zdrojů, které představují jeden z nejdůležitějších zdrojů financování. Hodnota tohoto indikátoru by měla mít vzrůstající charakter		
Metodika a výpočet:	Součet všech škol a školských zařízení v rámci SO ORP zapojených do projektové činnosti		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ		

Problémový okruh/ Cíl	Neefektivní (nedostatečná) naplněnost obecních škol/ Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství		
Číslo indikátoru	1.3.2		
Název indikátoru	POČET REGIONÁLNÍCH PROJEKTOVÝCH MANAŽERŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Spolupráce: ředitel, starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci podpory všech typů škol, jejich rovnoměrného naplňování i podpory vytváření podmínek ke vzdělávání přístupných všem dětem/žákům, zamezujících nerovné podmínky ve vzdělávání je nutné získávání dostatečného objemu finančních prostředků. Řešení se naskýtá ve zřízení pracovní pozice regionálního projektového manažera, který by aktivně spolupracoval se školami zřizovanými obcemi v rámci SO ORP, zaměřeného na vytipovávání a zpracovávání projektů zabývajících se školskou problematikou. Dotace a granty totiž představují nejvýznamnější cizí zdroj financování školství. Indikátor umožňuje sledovat počet regionálních projektových manažerů zabývajících se školskou problematikou, přičemž by se mělo jednat o odborníky se vztahem a znalostí školství a jeho problematiky v rámci regionu SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Součet všech regionálních projektových manažerů pro oblast školství v rámci SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	info u ředitele, výroční zprávy škol		

Problémový okruh č. 2 Nedostatek regionální identity

Cíl 2.1 Organizace kurzu pro získání základního vzdělání

Problémový okruh/ Cíl	Nedostatek regionální identity/ Organizace kurzu pro získání základního vzdělání		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	POČET ZŘIZOVANÝCH KURZŮ PRO ZÍSKÁNÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci podpory vytváření regionální identity je umožnění celoživotního vzdělávání v souladu s regionálními požadavky trhu práce. K tomu, aby se člověk mohl vzdělávat ve středních školách a dále se rozvíjet je nutné splnění povinné školní docházky, tj. úspěšným ukončením 9. ročníku ZŠ. Žáci, kteří z různého důvodu základního vzdělání nedosáhli, pak mají omezené možnosti v dalším vzdělávání, jež v případě nevhodné nabídky na trhu práce ovlivňuje i zvyšování nezaměstnanosti v regionu, případně dojíždění či stěhování za prací mimo region. Řešení se naskýtá v organizování kurzu pro získání základního vzdělání, který by zajišťovala některá z úplných ZŠ v rámci SO ORP. Jeho zřízením by došlo k umožnění dokončení základního vzdělání všem, kteří jej do té doby nezískali, čímž by došlo k otevření dalších možností ve vzdělávání. Indikátor umožňuje sledovat počet kurzů pro získání základního vzdělání.		
Metodika a výpočet:	Součet kurzů pro získání základního vzdělání v rámci SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ		

Cíl 2.2 Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol

Problémový okruh/ Cíl	Nedostatek regionální identity/ Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol		
Číslo indikátoru	2.2.2		
Název indikátoru	POČET KOMUNITNÍCH ŠKOL		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	ředitel		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	K posílení regionální identity je důležité zapojení obyvatel do života obce i školy, uspokojení jejich vzdělávacích, kulturních, sociálních či rekreačních potřeb, podpora společného trávení volného času rodičů s dětmi a aktivní využívání volného času dětí a mládeže. K tomu může přispět zavádění principů komunitních škol (KŠ) a podpora funkce KŠ. KŠ působí v jedné obci, případně umožňuje vzdělávání občanů z nejbližších spádových obcí, které vlastní školu nemají. Indikátor umožňuje sledovat počet KŠ a škol se zavedenými principy KŠ v rámci území SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu komunitních škol v rámci území SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy KŠ, ZŠ, weby obcí, škol		

Problémový okruh/ Cíl	Nedostatek regionální identity/ Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol		
Číslo indikátoru	2.2.3		
Název indikátoru	POČET AKCÍ POŘÁDANÝCH KOMUNITNÍ ŠKOLOU/ŠKOLAMI SE ZAVEDENÝMI PRINCIPY KŠ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	ředitel		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	K posílení regionální identity přispívá také zřizování KŠ či ZŠ se zavedenými principy KŠ, jejichž cílem je zapojení obyvatel do života obce i školy. Řešením je organizování akcí různého charakteru, besed, kurzů, seminářů, pořádání volnočasových aktivit, kulturních akcí pro obyvatele obce zřizující školu, popř. pro obyvatel nejbližších obcí, které školu nemají. Indikátor umožňuje sledovat počet akcí pořádaných KŠ a ZŠ se zavedenými principy KŠ v rámci území SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu akcí pořádaných KŠ v rámci SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy KŠ, ZŠ, weby obcí, škol		

Cíl 2.3 Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce

Problémový okruh/ Cíl	Nedostatek regionální identity/ Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce		
Číslo indikátoru	2.3.1		
Název indikátoru	POČET SPOLUPRACUJÍCÍCH ŠKOL		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		13	15
Skutečnost	8		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní výuky a budování regionální identity je nutný rozvoj partnerství a výměny zkušeností mezi školami v rámci regionu SO ORP. Řešení se naskýtá ve spolupráci škol v rámci výměnných stáží, pořádání tzv. burz nápadů, kde se účastníci mohou vzájemně informovat, inspirovat se a seznamovat s vlastní tvorbou ŠVP, mohou spolupracovat na společných projektech, např. v rámci vytváření regionálních pomůcek, organizovat společná školení či exkurze. Indikátor umožňuje sledovat počet spolupracujících škol v rámci SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu spolupracujících škol v rámci SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, weby škol		

Problémový okruh/ Cíl	Nedostatek regionální identity/ Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce		
Číslo indikátoru	2.3.2		
Název indikátoru	POČET ŠKOLNÍCH PARLAMENTŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Pro zajištění podpory regionální identity je nutné zapojení žáků do života obce a školy, umožnit jim vyjadřovat se k činnostem školy, aktivně se zapojovat při organizování školních i obecních akcí, navrhnout podněty, dát prostor k dialogu pro nalezení optimálního řešení, aby se žáci sami zajímali o dění školy i obce. Pomoc se naskýtá ve zřizování školních parlamentů. Indikátor umožňuje sledovat počet zřizovaných školních parlamentů.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu spolupracujících škol v rámci SO ORP.		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, weby škol		

3.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 73 Řídící skupina

Složení řídící skupiny	
Starostové	
Ředitelé škol	
Členové fokusní skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Tabulka 74 Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zavedení školských obvodů spádových škol	Motivující starosta
1.2	Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	Motivující starosta
1.3	Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství	Motivující starosta
2.1	Organizace kurzu pro získání základního vzdělání	Motivující starosta
2.2	Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol	Motivující starosta
2.3	Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce	Motivující starosta

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 75 Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1	Počet uzavřených dohod o vytvoření společného školského obvodu spádové školy	Starostové dotčených obcí
1.1.2	Vymezení příslušných částí školských obvodů OZV	Starostové dotčených obcí
1.1.3	Úprava kapacit ZŠ	Starostové obcí zřizující školu
1.1.4	Vývoj počtu málotřídních ZŠ	Starosta
1.1.5	Vývoj počtu žáků v málotřídních ZŠ	Starosta
1.2.1	Počet dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zařazených do běžných tříd MŠ/ZŠ	Ředitelé škol
1.2.2	Počet asistentů pedagoga (AP)	Ředitelé škol, SO ORP
1.2.3	Výše finančních prostředků na zabezpečení funkce asistenta pedagoga	SO ORP
1.2.4	Počet školních psychologů	Ředitelé škol, SO ORP
1.2.5	Výše finančních prostředků na zabezpečení funkce školního psychologa	SO ORP
1.3.1	Počet škol zapojených do projektové činnosti	Starosta, ředitel
1.3.2	Počet regionálních projektových manažerů	Starosta, ředitel
2.1.1	Počet zřizovaných kurzů pro získání základního vzdělání	Starosta
2.2.1	Počet komunitních škol	Ředitelé škol
2.2.2	Počet akcí pořádaných komunitní školou/školami se zavedenými principy KŠ	Ředitelé škol
2.3.1	Počet spolupracujících škol	Ředitelé škol
2.3.2	Počet školních parlamentů	Ředitelé škol

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 76 Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.- 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.- 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

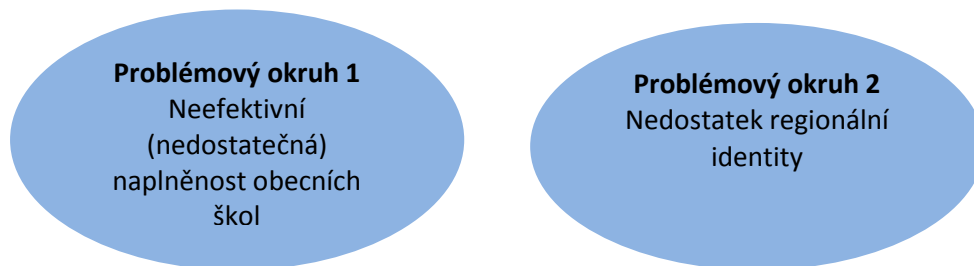
Tabulka 77 Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2018														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán r. 2019														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

3.4. Závěr, postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Na základě provedených analýz byly stanoveny 2 problémové okruhy:

K těmto problémovým okruhům byly navrženy cíle, které mohou vést k jejich řešení.

Všechny definované cíle byly navrženy realizačním týmem a upřesněny jak návrhy odborné veřejnosti, tak zástupci dotčených obcí. Názory odborné veřejnosti i zástupců obcí byly získány na základě osobního setkání a prodiskutovány s členy předešlé fokusní skupiny. Obdržené připomínky se zohlednily a následně zapracovaly do jednotlivých cílových oblastí. Výsledkem je stanovení celkem 6 cílů, které spolu vzájemně souvisí.

Cíl k problémovému okruhu 1:

Zavedení školských obvodů spádových škol.

Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství.

Cíl k problémovému okruhu 2:

Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol.

Organizace kurzu pro získání základního vzdělání.

Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce.

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů, jejichž první verze byla taktéž zpracována.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tvorba strategie pro oblast školství zahrnovala analytickou část, v rámci které proběhla dotazníková šetření na obcích a ve školách, studium dokumentace a veřejně dostupných materiálů na webu MŠMT, MSK, rozhovory s řediteli škol. Následovala formulace problémových okruhů, a v rámci návrhové části, nástin variantních řešení meziobecní spolupráce. Proběhlo projednání ve fokusní skupině a na setkání starostů. V další fázi došlo k rozpracování do cílů a opatření. Proběhlo vnitřní připomínkové řízení týmu s vybranými zástupci obcí. Jednotlivé cíle byly rozpracovány do první verze akčních plánů.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

4. TÉMA 2: SOCIÁLNÍ SLUŽBY

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31.12.2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.

- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

Vymezení některých pojmů dle zákona

- sociální službou** činnost nebo soubor činností podle zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení,
- nepříznivou sociální situací** oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením,
- dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem** zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládnání základních životních potřeb,
- přírozeným sociálním prostředím** rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity,
- sociálním začleňovacím procesem**, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný,
- sociálním vyloučením** vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace,
- zdravotním postižením** tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby,
- plánem rozvoje sociálních služeb** výsledek procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis způsobu zpracování plánu, popis a analýza existujících zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.

Smyslem zákona o sociálních službách je chránit práva a oprávněné zájmy těch, kteří jsou z různých důvodů v jejich prosazování znevýhodněni či oslabeni. Důvodem může být věk, zdravotní postižení, nepodnětné sociální prostředí, složitá životní situace apod. Kromě toho zákon vymezuje rovněž práva a povinnosti obcí, krajů, státu a pochopitelně všech poskytovatelů sociálních služeb.

Zákon o sociálních službách rozlišuje následující členění služeb:

1. základní:

- **Sociální poradenství** – poskytuje osobám v nepříznivé situaci informace, které přispívají k řešení jejich situace. **Základní** poradenství je složkou všech poskytovaných sociálních služeb, **odborné** poradenství je specializované na určitou cílovou skupinu nebo situace.
- **Služby sociální péče** – hlavním cílem je zabezpečení životních potřeb osobám, které nemohou být zajištěny bez péče a pomoci jiné osoby, za současného zachování co nejvyšší možné míry zapojení do běžného života společnosti a zachování důstojného prostředí a zacházení v co nejméně omezujícím prostředí. Konkrétně se jedná o tyto typy služeb: osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, průvodcovské a pečovatelské služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, domovy pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.

- **Služby sociální prevence** – slouží zejména k předcházení sociální exkluze v případě osob, které jsou ohroženy sociálně negativními jevy. Cílem těchto služeb je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé situace a zamezit šíření společensky nežádoucích jevů. Spektrum těchto služeb zahrnuje ranou péči, telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizovou pomoc, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy, sociální rehabilitaci.

U každého druhu služeb je stanoven soubor základních činností, které je nutno zajistit a současně je možnost poskytovat také fakultativní (dobrovolné) činnosti.

2. dle místa poskytování:

- **Terénní služby** – jsou poskytovány v přirozeném prostředí, kde člověk žije (domácnost, místo kde pracuje, vzdělává se, nebo tráví volný čas - např. pečovatelská služba, osobní asistence, podpora samostatného bydlení, sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi nebo pro seniory,).
- **Ambulantní služby** – za těmito službami dochází osoby, nebo jsou dopravovány, do specializovaných zařízení (poradny, denní stacionáře, kontaktní centra, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež apod.).
- **Pobytové služby** – jsou spojeny s ubytováním, tedy jsou poskytovány v zařízeních, kde člověk v určitém období svého života dlouhodobě žije (domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, azylové domy, domy na půl cesty apod.).

Služby mohou být poskytovány také v kombinované formě např. sociálně – aktivizační služba pro rodiny s dětmi jako terénní služba (kdy pracovníci docházejí do domácností rodin) a současně některé aktivity probíhají na pracovišti poskytovatele (ambulantní forma).

Poskytovatelem sociálních služeb může být obec, kraj, MPSV a jimi zřizované státní nebo samosprávné organizace a dále další právnické a fyzické osoby, které splní podmínky registrace, kterou uděluje krajský úřad příslušný dle adresy sídla poskytovatele.

Nástrojem pro zajišťování kvality sociálních služeb jsou:

- inspekce sociálních služeb**, které v současné době zajišťují úřady práce (jejich krajské pobočky), přičemž členy inspekčních týmů jsou také externí inspektoři vyškolení a vedeni v evidenci MPSV.
- zákonem stanovené kvalifikační předpoklady** pro výkon sociálního pracovníka a pro činnost v sociálních službách.

Sociální služby jsou klientům poskytovány za úhradu nebo bez úhrady. Výši úhrad stanoví výše uvedena vyhláška.

Nástrojem pro zjišťování potřeb sociálních služeb na území obce nebo kraje je střednědobé plánování sociálních služeb, které je v současné době povinné pro kraje a dobrovolné pro obce.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Po celou dobu zpracování analytické části nebyl a není "Registr poskytovatelů sociálních služeb" plně funkční. Navíc filtrovat je možné pouze okresy nikoliv ORP¹⁹ (informace z registru typu, že v okrese Bruntál je 29 azylových domů, 31 domovů pro seniory apod., jsou naprosto nerelevantní). Informace byly tedy zjišťovány především ze znalosti místní situace, z údajů v komunitních plánech, ze stránek MPSV (dotace na služby v r. 2012), z informací obcí a poskytovatelů.

K zákonem stanoveným zařízením (těch je 19) jsme v rámci ostatních přidali ještě pobyтовую odlehčovací službu a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních (celkem 2). Jedná se o pobytové služby a

¹⁹ Je-li v textu uvedeno ORP, je tím myšleno SO ORP (správní obvod obce s rozšířenou působností)

jejich činnost je stejně jako u ostatních pobytových a ambulantních služeb vázána na zařízení (objekt či prostory), ve kterém probíhají.

Situační analýza

Situační analýza v oblasti sociálních služeb uvádí přehled o zařízeních sociálních služeb, službách v nich poskytovaných a o finančních zdrojích využívaných pro jejich zajištění.

Tabulka 78 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	5
Sociálně terapeutické dílny	2
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní -Odlehčovací služba, Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2
celkem	21

Zdroj: registr poskytovatelů, ČSÚ

Tabulka 79 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	5
Sociálně terapeutické dílny	2
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	
Ostatní - Odlehčovací služba, Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2
celkem	21

Zdroj: registr poskytovatelů, ČSÚ

Tabulka 80 Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Manemi, o.p.s.	domov ze zvláštním režimem		Krnov

Zdroj: Komunitní plán Albrechticka, Bruntálu, Vrbna p/P, H. Benešova, dotazník poskytovatelů sociálních služeb

Domov se zvláštním režimem Manemi v Krnově je v provozu od 1.1. 2011, přičemž deklaruje působnost i pro ORP Bruntál. Má kapacitu 29 lůžek, v současné době zde má 5 uživatelů z území ORP.

Tabulka 81 Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	5
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	2
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	0
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	0
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
	Služby sociální prevence	Raná péče
Telefonická krizová pomoc		0
Tlumočnické služby		0
Azylové domy		2
Domy na půl cesty		1
Kontaktní centra		0
Krizová pomoc		0
Intervenční centra		0
Nízkoprahová denní centra		0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		2
Noclehárny		0
Služby následné péče		0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		3
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		0
Sociálně terapeutické dílny		2
Terapeutické komunity		0
Terénní programy		2
Sociální rehabilitace		1

Zdroj: Registr poskytovatelů, dotazník poskytovatelů, dotazník obcí

V území ORP je registrováno celkem 32 služeb. Ze 33 možných druhů sociálních služeb je na území ORP poskytováno 18 druhů.

Tabulka 82 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) – vlastní šetření

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	5
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	2
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	0
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	0
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
	Služby sociální prevence	Raná péče
Telefonická krizová pomoc		0
Tlumočnické služby		0
Azylové domy		2
Domy na půl cesty		1
Kontaktní centra		0
Krizová pomoc		0
Intervenční centra		0
Nízkoprahová denní centra		0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		2
Noclehárny		0
Služby následné péče		0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		3
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		0
Sociálně terapeutické dílny		2
Terapeutické komunity		0
Terénní programy		2
Sociální rehabilitace	1	

Zdroj: KPSS Bruntál, Vrbno p/P, H. Beneš, dotazník poskytovatelů SS

Poskytovatelé služeb v území

Registrované sociální služby

Sociální poradenství:

Help-in, o.p.s. (sociální a dluhové poradenství + půjčovna kompenzačních pomůcek)
Slezská Diakonie - Elpis (poradna pro týrané ženy)
Liga, o.p.s. (dluhové poradenství)
Centrum pro zdravotně postižené MSK, o.p.s. (speciální poradenství pro ZP)
Centrum psychologické pomoci, p. o. (rodinná a manželská poradna)
Všechny poradny působí v Bruntále. Help-in, o.p.s. a Centrum zdravotně postižených MSK kromě toho zajíždějí do Vrbna pod Pradědem.

Služby sociální péče:

Centrum sociálních služeb pro seniory Pohoda, p.o., provozuje v Bruntále (klienti jsou ze spádové oblasti Moravskoslezského kraje)

Domov pro seniory (P)

Domov pro osoby se zdravotním postižením (P)

Odlehčovací služba (P)

Sagapo, p.o., provozuje v Bruntále (klienti jsou ze spádové oblasti okresu Bruntál)

Domov pro osoby se zdravotním postižením (P)

Podpora samostatného bydlení (T)

Slezská Diakonie, provozuje (klienti jsou ze spádové oblasti okresu Bruntál)

Chráněné bydlení (Široká Niva) (P)

Podpora samostatného bydlení (Bruntál) (T)

Město Bruntál, provozuje v Bruntále

Pečovatelská služba (T)

Help-in, o.p.s., provozuje

Pečovatelská služba (T) (Bruntál, Vrbno pod Pradědem, Ludvíkov, Světlá Hora, Staré Město, Horní Benešov)

Centrum pro zdravotně postižené MSK, o.p.s., provozuje

Osobní asistence (T), (působnost okres Bruntál)

Spolkový dům Marianny Berlové, provozuje v Bruntále

Centrum denních služeb (A)

Domov pro seniory Vrbno, provozuje ve Vrbně pod Pradědem

Domov pro seniory (P)

Podhorská nemocnice

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče (P)

Služby sociální prevence:

Slezská diakonie, provozuje v Bruntále

Azylový dům pro muže (P)

Azylový dům pro ženy s dětmi (P)

Dům na půl cesty (P)

Sociální rehabilitace (A+T)

Raná péče (T)

Help-in, o.p.s., provozuje v území ORP Bruntál

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi (T)

Sagapo, p.o., provozuje v Bruntále (klienti jsou ze spádové oblasti okresu Bruntál)

Sociálně terapeutická dílna (A)

Liga, o.p.s., provozuje v Bruntále

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi (A+T)

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (A+T)

Open House, o.p.s. provozuje v Bruntále

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (A+T)

Terénní programy - Open street (T)

Terénní programy - služby drogové prevence (T) - (Bruntál, Vrbno p/P)

Fond ohrožených dětí, provozuje v Bruntále a Světlé Hoře

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi (T)

Polárka, o.p.s., provozuje v Bruntále

Sociálně terapeutická dílna (A)

Dostupnost služeb v rámci území ORP

Ze 32 služeb jich má 29 sídlo v Bruntále, 1 ve Vrbně pod Pradědem, 1 v Široké Nivě a 1 mimo území ORP v Krnově (v území působí pobočka Bruntál). Z 29 služeb z Bruntálu má většina pobytových a ambulantních služeb spádovost tj. místo odkud přicházejí klienti, celé území ORP.

2 služby odborného poradenství z Bruntálu mají detašované pracoviště ve Vrbně pod Pradědem (Centrum ZP MSK a Help-in, o.p.s.)

Z 10 terénních resp. kombinovaných služeb má přesah do území ORP:

Pečovatelská služba Help-in, o.p.s. (zajišťuje dalších 6 měst a obcí)

Osobní asistence Centra pro ZP MSK (zajišťuje celé ORP nicméně nízkým počtem úvazků)

Sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi Help-in, o.p.s. (zajišťuje území celého ORP)

Sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi FOD (Světlá Hora)

Služby drogové prevence Open House (zajišťuje Vrbno pod Pradědem)

Raná péče Slezské Diakonie (území SO ORP)

Návazné služby

Zdravotní - hrazené z veřejného zdravotního pojištění

Charita Krnov, provozuje v Bruntále

Domácí péče

Diakonie ČCE Rýmařov, provozuje

Domácí péče – 2 úvazky (působnost POÚ Bruntál a Horní Benešov)

Pečovatelská služba Německého řádu

Domácí péče – úvazek 1 (působnost dle obvodů praktických lékařů)

Přesah mimo území SO ORP Bruntál

Domovy pro seniory mají uživatele v největší míře z SO ORP Bruntál, ale při volné kapacitě je jejich spádovost celý Moravskoslezský kraj a ojediněle i Olomoucký kraj (Domov ve Vrbně má klienty i z Jesenicka).

Domovy pro osoby se zdravotním postižením mají uživatele - Sagapo, p.o. (SO ORP Bruntál), Domov Pohoda Bruntál (Moravskoslezský kraj)

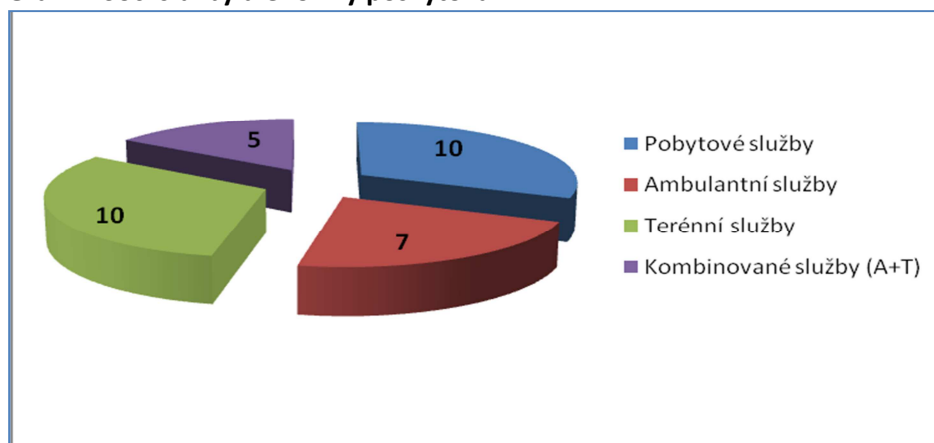
Sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi FOD (Světlá Hora)

Služby drogové prevence Open House (zajišťuje Vrbno pod Pradědem)

Raná péče Slezské Diakonie (území SO ORP)

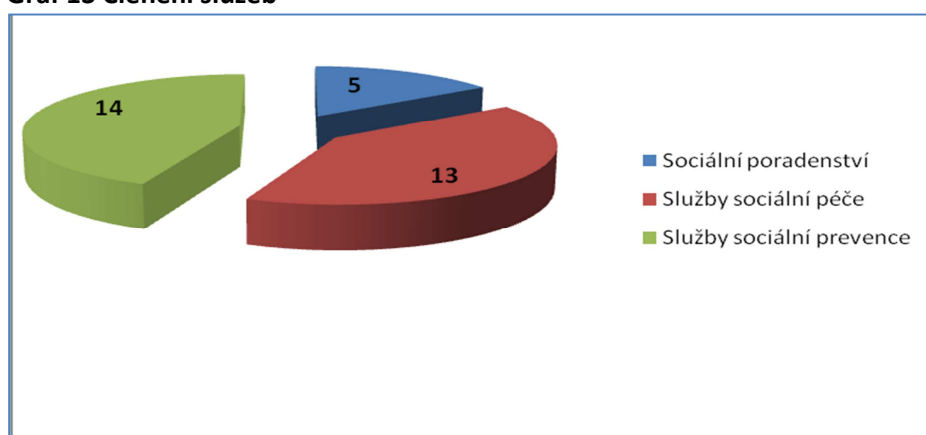
Podle formy poskytování se dělí na pobytové (P), ambulantní (A), terénní (T) a jsou i kombinované (A+T) a jejich členění znázorňuje graf 12.

Graf 12 Soc. služby dle formy poskytování

Členění na sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence znázorňuje graf 13 (uvádí členění všech služeb nejen zařízení).

Graf 13 Členění služeb

Zdroj: KPSS Bruntál, Vrbno p/P, H. Beneš, dotazník poskytovatelů SS

Tabulka 83 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	Bruntál					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						1
Denní stacionáře						
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
Domovy pro seniory		1	1			
Domovy se zvláštním režimem						
Chráněné bydlení				1		
Azylové domy				2		
Domy na půl cesty				1		
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						2
Noclehárny						
Terapeutické komunity						
Sociální poradny		1		1		3
Sociálně terapeutické dílny		1				1
Centra sociálně rehabilitačních služeb				1		
Pracoviště rané péče						
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní - odlehčovací služba, Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče		1				1
celkem		6	1	6		8

Zdroj: registr poskytovatelů, dotazník obcí, dotazník poskytovatelů SS

Údaje jsou za rok 2012, přičemž od 1. 1. 2014 došlo k převodu zřizovatelské funkce Domova Pohoda, p.o. z Moravskoslezského kraje na Město Bruntál, kde došlo ke změně názvu na Centrum sociálních služeb pro seniory Pohoda, p.o. Organizace má registrovány 3 služby: domov pro seniory, domov pro osoby se zdravotním postižením a pobytovou odlehčovací službu. Aktuálně kraj tedy zřizuje 3 zařízení a obec 4.

Tabulka 84 Počet sociálních služeb dle zřizovatele

	typ sociální služby						
	Sociální poradenství		1		1		3
Služby sociální péče	Osobní asistence						1
	Pečovatelská služba			1			1
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení		1		1		
	Odlehčovací služby		1				
	Centra denních služeb						1
	Denní stacionáře						
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
	Domovy pro seniory		1	1			
	Domovy se zvláštním režimem						
	Chráněné bydlení				1		
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						1
	Služby sociální prevence	Raná péče				1	
Telefonická krizová pomoc							
Tlumočnické služby							
Azylové domy					2		
Domy na půl cesty					1		
Kontaktní centra							
Krizová pomoc							
Intervenční centra							
Nízkoprahová denní centra							
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež							2
Noclehárny							
Služby následné péče							
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi							3
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením							
Sociálně terapeutické dílny			1				1
Terapeutické komunity							
Terénní programy							2
Sociální rehabilitace						1	
	celkem	0	7	2	8	0	15

Zdroj: registr poskytovatelů, dotazník obcí, dotazník poskytovatelů SS

Celkem je poskytováno 32 služeb, které poskytuje 13 organizací. Aktuálně je kraj zřizovatelem 4 služeb a obce 5 služeb.

Členění dle organizací

V případě církevního zřizovatele se jedná pouze o jednu organizaci (Slezská Diakonie), která provozuje všech 8 služeb. V případě jiného zřizovatele se jedná o 7 organizací (Help-in, o.p.s., Liga, o.p.s., Open House, o.p.s., Polárka, o.p.s., Spolkový dům Marianny Berlové, Centrum pro zdravotně postižené MSK,

Podhorská nemocnice, a.s.). Moravskoslezský kraj zřizuje 2 organizace (Sagapo, p.o. a Centrum psychologické pomoci, p. o., detašované pracoviště Rodinná a manželská poradna Bruntál)
 Obce zřizují 2 organizace (Domov pro seniory Vrbno p/P a Centrum sociálních služeb pro seniory Pohoda, p.o. Bruntál) a 1 organizační složku (Město Bruntál - Pečovatelská služba).

Finanční analýza registrovaných služeb

Tabulka 85 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 (ne všech služeb)

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	Bruntál						
Druh zařízení sociálních služeb							
Centra denních služeb	921 000		100 923	25 233	58 129	27 876	
Denní stacionáře							
Týdenní stacionáře							
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	8 492 000		93 780	652 600	11 789 099	326 575	1 987 789
Domovy pro seniory	10 697 000		10 720	2 647 400	24 386 754	36 052	4 615 248
Domovy se zvláštním režimem							
Chráněné bydlení	1 260 000				1 186 511		123 129
Azylové domy	3 676 430	150 000	275 542		1 933 986		76 605
Domy na půl cesty	1 400 000		125 817		496 301		223 394
Zařízení pro krizovou pomoc							
Nízkoprahová denní centra							
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	789 000	80 000	196 648				1 799 365
Noclehárny							
Terapeutické komunity							
Sociální poradny	1 587 000		258 779	188 200	44 715	10 000	738 600
Sociálně terapeutické dílny	2 027 000		312 506	29 000	0	257 146	506 476

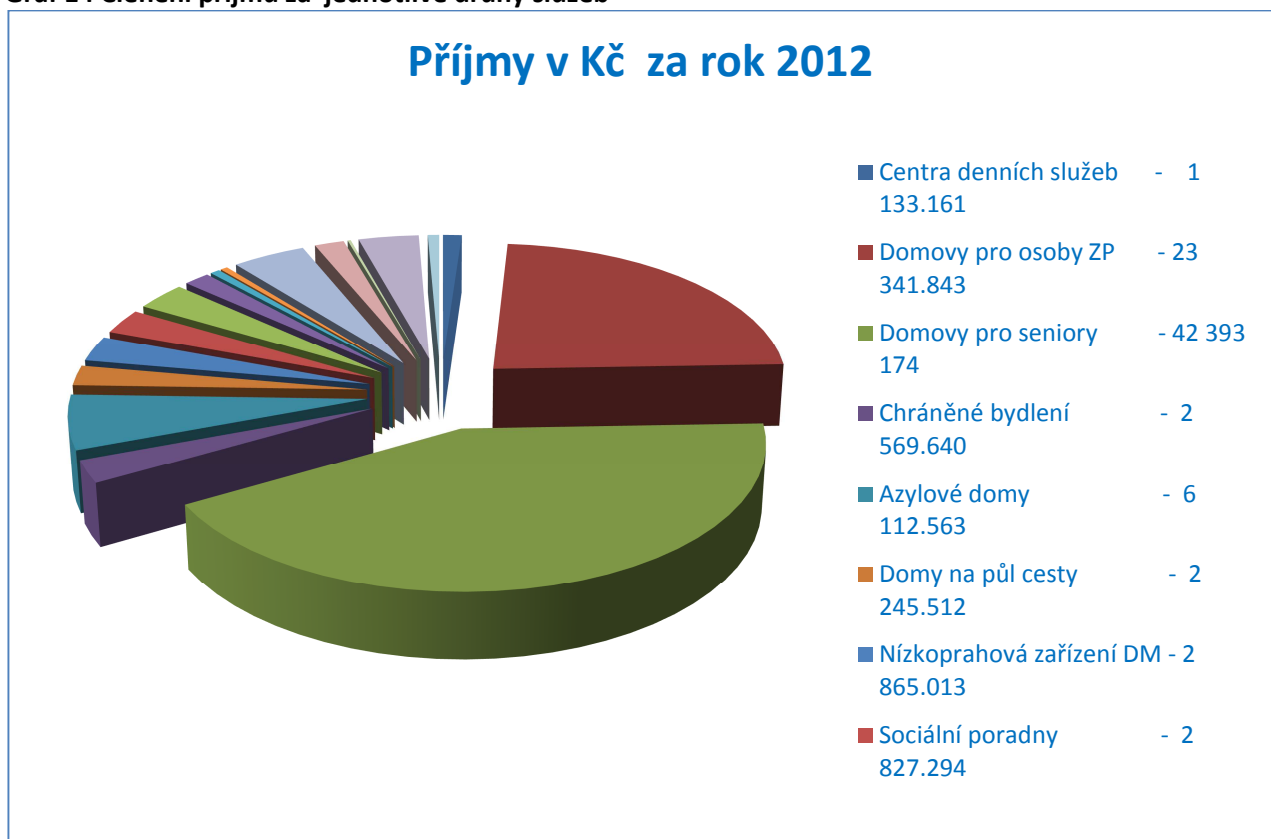
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1 240 000	100 000	115 832				144 864
Pracoviště rané péče							
Intervenční centra							
Služby následné péče							
Ostatní - odlehčovací služba	262 000		72 322		258 202		7 348
celkem za všechna zařízení	32 351 430	330 000	1 562 869	3 542 433	40 153 697	657 649	10 222 817

Zdroj: vlastní šetření

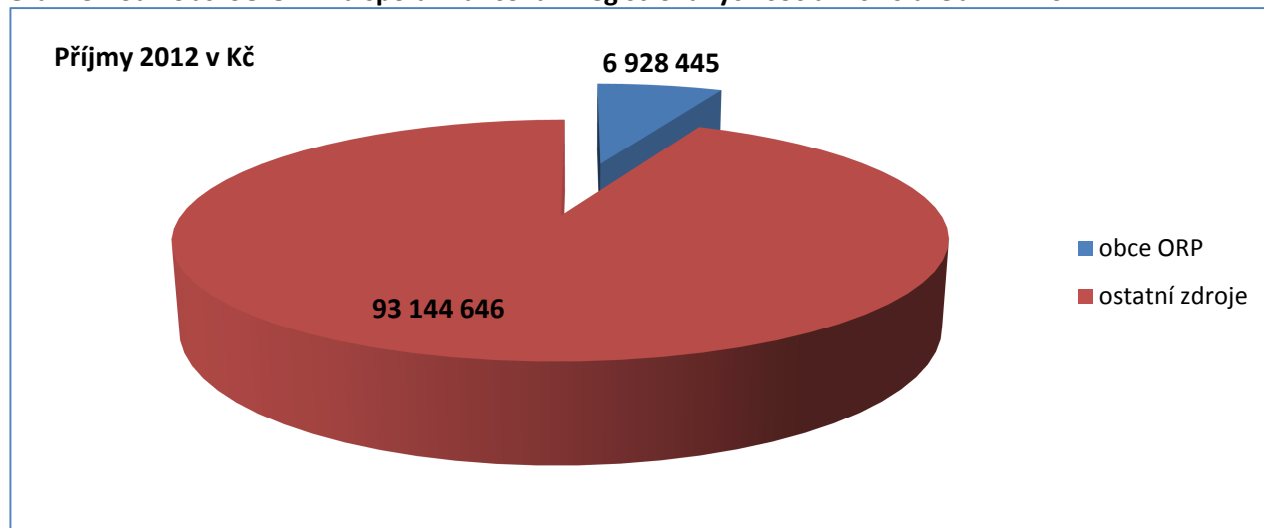
V r. 2012 činily příjmy **všech** registrovaných sociálních služeb 100 073 091 Kč.

Členění příjmů za jednotlivé druhy služeb

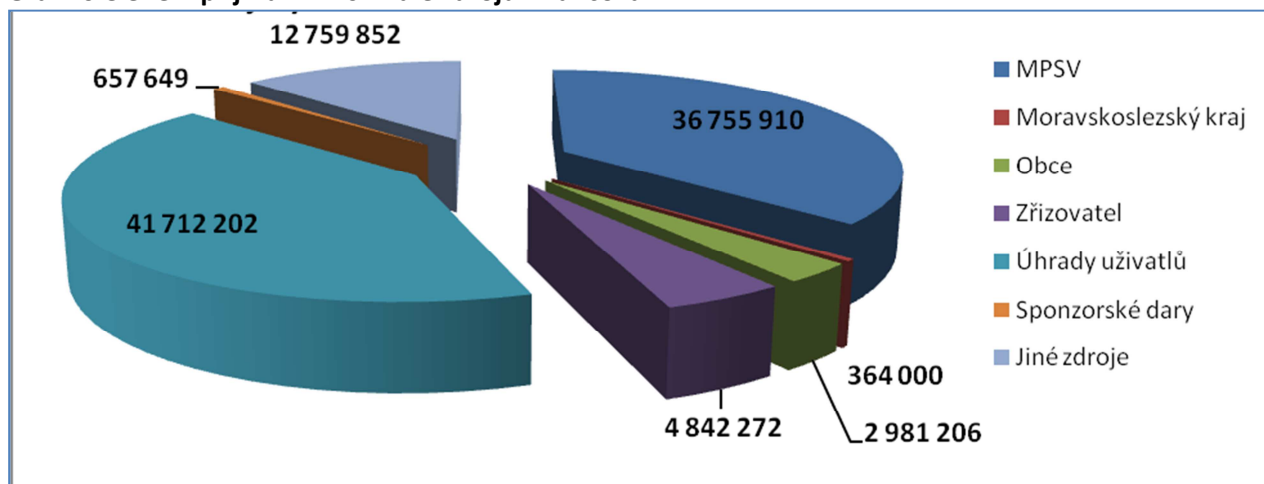
Graf 14 Členění příjmů za jednotlivé druhy služeb

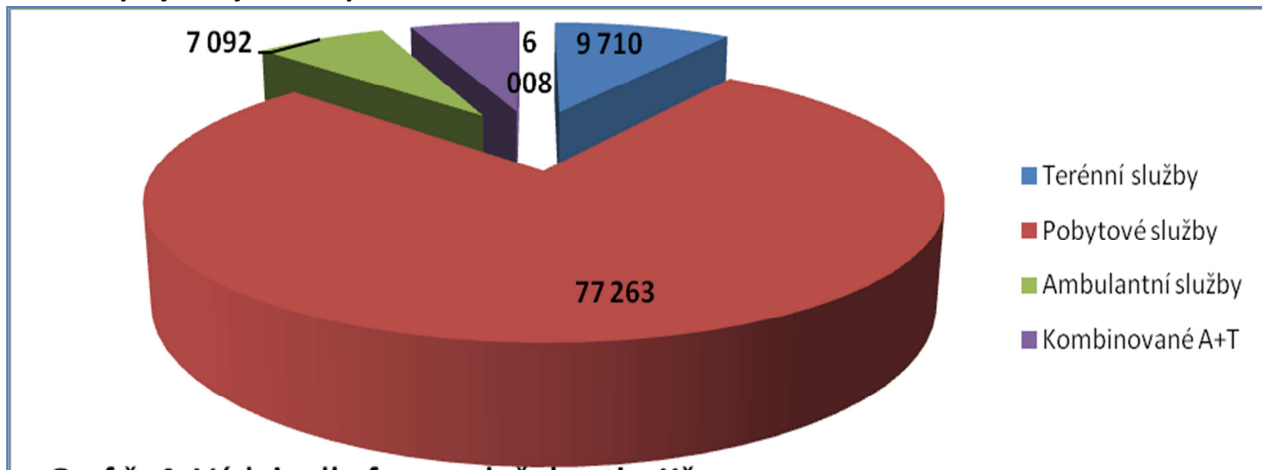
Graf 15 Podíl obcí SO ORP na spolufinancování registrovaných sociálních služeb v r. 2012

Graf 16 Členění příjmů z r. 2012 dle zdrojů financování

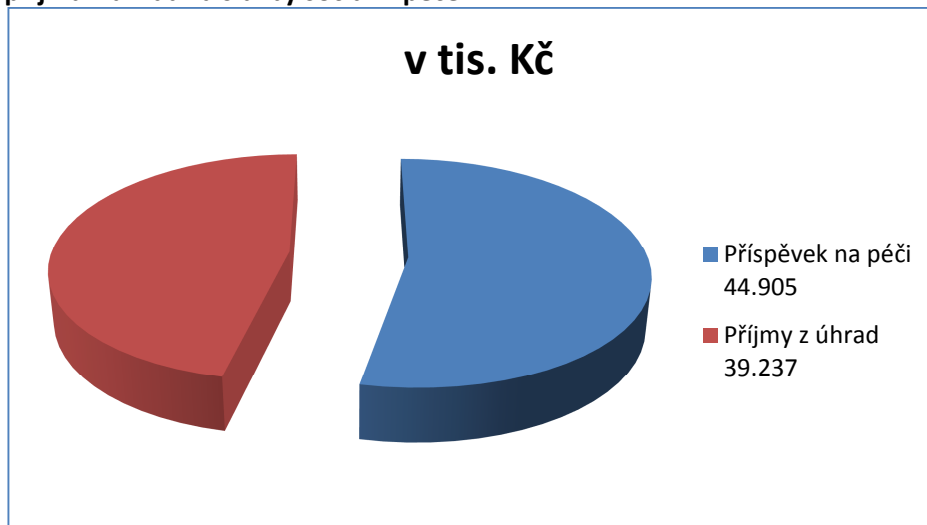

Graf 17 Výdaje dle jednotlivých forem služeb

V grafu 18 je uvedeno porovnání výdajů na příspěvek na péči vyplacený ÚP práce do území SO ORP Bruntál v r. 2012 a příjmů z úhrad za služby sociální péče tzn. ty, kde se vybírají úhrady za péči, služby, stravu, bydlení (je-li to relevantní).

Graf 18 Porovnání výdajů na příspěvek na péči vyplacený ÚP práce do území ORP Bruntál v r. 2012 a příjmů z úhrad za služby sociální péče

Zdroj: Výsledky dotačního řízení na portále MPSV, dotazník pro poskytovatele soc. služeb, výsledky dotačního řízení www.mubruntal.cz, portál MPSV – výše příspěvku na péči vyplaceného v r. 2012

Příjmy z úhrad v tabulce 105 však zahrnují i příjmy pobytových služeb za stravu a bydlení a služby (které jsou hrazeny z důchodů), nikoliv jen péči (která je hrazena z příspěvku na péči). Údaje o příjmu z příspěvku na péči zaslali Centrum Pohoda Bruntál a Sagapo, p.o., přičemž v jejich příjmech z úhrad klientů činí podíl příspěvku na péči 41% v případě Sagapo a 45% v případě Centra Pohoda. Jenom tyto dvě organizace by tak snížily příjmy z úhrad o 14 mil. Kč na cca 25 mil Kč. Odhadujeme, že návratnost příspěvku na péči do systému služeb je tedy v lepším případě poloviční.

Tabulka 86 Kapacita zařízení sociálních služeb

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení soc.sl.															
Centra denních služeb						15		2915							
Denní stacionáře															
Týdenní stacionáře															
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	65			77											
Domovy pro seniory	161			150											
Domovy se zvláštním režimem															
Chráněné bydlení	15			14											
Azylové domy	156			64											
Domy na půl cesty	82			15											
Zařízení pro krizovou pomoc															
Nízkoprahová denní centra															
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						324	2427	1387	5						
Noclehárny															
Terapeutické komunity															
Sociální poradny															
Sociálně terapeutické dílny						69									
Centra sociálně rehabilitačních služeb						34	1400	2900							
Pracoviště rané péče											5	68	18	4	
Intervenční centra															
Služby následné péče															
Ostatní - odlehčovací služba	2			2											

Zdroj: Registr poskytovatelů, dotazník poskytovatelů

Podhorská nemocnice finanční údaje neposkytla za sociální službu poskytovanou ve zdravotnickém zařízení (položka ostatní proto obsahuje údaje pouze za odlehčovací službu).

Tabulka 87 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	991 897	148 318			418 290	258 202		
Výdaje	4 407 551	448 527			1 794 770	668 205		
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	22,50%	33%			23,30 %	38,40%		

Zdroj: dotazník poskytovatelů SS

Tabulka 88 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	7
Osobní asistence	0
Tísňová péče	
Průvodcovské a předčitatelské služby	
Podpora samostatného bydlení	1
Odlehčovací služby	0
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	

Zdroj: dotazník poskytovatelů SS

Kromě pečovatelské služby a podpory samostatného bydlení, je poptávka uspokojena. Není však známa poptávka po 3 druzích služeb pro seniory a OZP, které nesou v území ORP vůbec poskytovány.

Tabulka 89 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Zařízení sociálních služeb	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
Centra denních služeb	15	9	6
Sociální poradny		654	861
Sociálně terapeutické dílny		44	25
Sociální rehabilitace		15	19
Domov pro osoby se zdravotním postižením	2	37	26
Domovy pro seniory		47	114
Chráněné bydlení		6	6
Azylové domy	25	104	27
Domy na půl cesty		18	21
Ostatní		2	

Zdroj: dotazník poskytovatelů SS

Informace neposkytla Podhorská nemocnice.

Tabulka 90 Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb	1 133 161	321		
Denní stacionáře				
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	23 361 820			883,6
Domovy pro seniory	42 304 154			741,3
Domovy se zvláštním režimem				
Chráněné bydlení	2 569 640			469
Azylové domy	6 112 563			110,5
Domy na půl cesty	2 245 512			158
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2 865 013	54,1		
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny	2 827 294	24,4		
Sociálně terapeutické dílny	3 132 128	298,5		
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1 600 696	128		
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
ostatní	668 205			915,4

Zdroj: dotazník poskytovatelů SS

Náklady r. 2010 = 90 250 644 Kč

Náklady r. 2011 = 95 075 106 Kč

Náklady r. 2012 = 88 820 186 Kč

Pokles nákladů v r. 2012 zřejmě souvisí se snížením příjmů služeb sociální prevence v důsledku ukončení tříleté podpory (2009-2011) z OP LZZ. Nejedná se však o náklady za všechny služby, ale pouze za zařízení.

Dobrovolnická služba

Tabulka 91 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP	1	2	3	1	2	5
z toho Občanská sdružení						
z toho Církevní právnické osoby			1			
z toho Obecně prospěšné společnosti						
Z toho krátkodobá						
Z toho dlouhodobá	1	2	2			
Z toho krátkodobá i dlouhodobá			1			

Zdroj: dotazník poskytovatelů SS

Práci s dobrovolníky dle zákona o dobrovolnické službě zajišťovala Slezská Diakonie a Domov Pohoda.

Tabulka 92 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
nezaměstnaným			
osobám sociálně slabým			
osobám zdravotně postiženým	1	2	2
příslušníkům národnostních menšin			
imigrantům			
osobám po výkonu trestu odnětí svobody			
osobám drogově závislým			
osobám trpícím domácím násilím			
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase			1
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách			
při ochraně a zlepšování životního prostředí			
při péči o zachování kulturního dědictví			
pořádání kulturních akcí			1
při sbírkových charitativních akcích			1
uskutečňování rozvojových programů			

Zdroj: dotazník poskytovatelů SS

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 93 Analýza cílových skupin

číslo	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Klienti služeb, jejich rodinní příslušníci a veřejnost (potencionální klienti)	<ul style="list-style-type: none"> - nabídka služeb - dostupnost služeb - vysoká kvalita služeb - přehled a informovanost o službách 	<ul style="list-style-type: none"> - absence služby - nedostupnost - nedostatečná kvalita - špatná informovanost 	<ul style="list-style-type: none"> - individuální jednání se zájemcem o službu - informační materiály a webové stránky poskytovatelů, obcí - průzkum poptávky a hodnocení kvality - veletrhy sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Katalog poskytovatelů celého území ORP - Plánování sociálních služeb na úrovni ORP, Interní hodnocení kvality poskytovateli a externí hodnocení uživateli - Odkazy na weby poskytovatelů na obecních webech - Pravidelné zjišťování potřeby služeb
2.	Obce (jako zadavatelé)	<ul style="list-style-type: none"> - Vytvořená optimální a efektivní síť sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná politická podpora - nedostatek financí - nedostatek personálního i technického vybavení 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná setkání (např. v rámci struktur MAS, mikroregionu apod.) - e-komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - výběr a zajištění motivující obce pro sociální služby
3.	Poskytovatelé služeb	<ul style="list-style-type: none"> - poptávka po jejich službách - zařazení do sítě podporovaných služeb - dostatek finančních prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> - absence určité služby - nízká kvalita služby - nedostatečná kapacita služby - nedostatečná nebo nevyhovující provozní doba služby 	<ul style="list-style-type: none"> - setkání v rámci pracovních skupin plánování služeb - představení služeb na zastupitelstvech obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - Plánování sociálních služeb na úrovni POU - Pořádání „kulatých stolů“ pro zastupitele

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 94 Analýza rizik

číslo	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V=P*D		
1.	Finanční	Nedostatek financí na provoz	2	5	10	<ul style="list-style-type: none"> - meziobecní spolupráce, - vytvoření optimální sítě poskytovatelů včetně systému financování na základě potřeby, efektivity a kvality - vyšší zapojení krajských zdrojů (díky nízké spoluúčasti MSK hrozí krácení ze SR) – zapojit SMO 	<ul style="list-style-type: none"> - Obec jako zřizovatel služby - Poskytovatel služby
		Nedostatek financí na investice a rozvoj služeb	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> - meziobecní spolupráce, - dotace EU, - dotace MMR 	<ul style="list-style-type: none"> - Obec jako zřizovatel služby - Poskytovatel služby
		Nevyhovující Cash flow – tok peněz v daném roce (dotace MPSV, kraje, obce = konec prvního čtvrtletí)	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Vytvořit systém spolufinancování a v rámci něj zvážit -víceleté financování služeb na úrovni ORP -bezúročné půjčky obcí - Fond obcí (MOS) 	<ul style="list-style-type: none"> - Obec jako zřizovatel služby - ORP - Poskytovatel
		Snížení dotací Města Bruntál poskytovatelům služeb z důvodu převodu zřizovatelské funkce k Centru Pohoda z kraje na město	2	5	10	<ul style="list-style-type: none"> - Meziobecní spolupráce - vytvoření sítě poskytovatelů a systému spolufinancování na základě potřeby, efektivity a kvality 	<ul style="list-style-type: none"> - Obec jako zřizovatel služby - Poskytovatel služby - Obec jako zadavatel
2.	Právní	Zneužívání příspěvku na péči	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> - Úprava zákona o sociálních službách: účinnější kontrola, kombinace financí a poukázek - zapojit SMO 	<ul style="list-style-type: none"> - ČR -Úřad práce
		Střet zájmů kraje co by zřizovatele pobytových služeb a orgánu rozhodujícím o výši dotace ze SR	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> - Zachování stávající praxe, kdy rozhoduje MPSV - zapojit SMO nebo zrušit zřizovatelské funkce k zařízením 	<ul style="list-style-type: none"> - ČR – MPSV

		pro poskytovatele sociálních služeb (od 1.1. 2015)					
		Omezení příjmů poskytovatelů díky vyhl. dané maximální výši úhrady a zůstatku důchodu	3	5	15	- Zrušení max. úhrad za služby - zapojit SMO	- ČR - MPSV
3.	Technické	Uzavření služby z důvodu nevyhovujícího stavebního uspořádání objektů Domova pro seniory Vrbno pod Pradědem	2	5	10	- Rekonstrukce objektu (zvážení rozvolnění do několika objektů a v rámci jednoho zřídit službu domov se zvláštním režimem)	- Město Vrbno pod Pradědem (zřizovatel), Domov pro seniory
4.	Věcné	Stárnutí obyvatel, vysoká nezaměstnanost včetně obtížnému zaměstnávání ZP osob chudoba a zadluženost, odliv obyvatel v produktivním věku, vznik vyloučených lokalit, rozpad rodin, bezdomovectví	4	3	12	- Podpora zaměstnanosti s akcentem na zaměstnávání ZP, nízkokvalifikovaných (viz. samostatná oblast řešení MOS) - Rozšíření působnosti a kapacit terénních a ambulantních služeb pro seniory - Zachování a případné rozšíření územní působnosti služeb sociální prevence i návazných programů (zvyšování finanční gramotnosti, dluhové poradenství, systém dostupného bydlení)	Obce územní ORP
5.	Organizační riziko	Neexistence koordinace aktivit – nefungující MOS	4	4	16	Formální nastavení koordinačního centra ORP	Obce územní ORP

c. Další potřebné analýzy

Bylo provedeno dotazníkové šetření mezi obcemi a zdravotními pojišťovnami:

1. Dotazník k sociálním službám vyplnilo 15 z 31 obcí tj. 48,3 %.

7 z těchto obcí a měst uvedlo, že v současné době přispívá na provoz nějaké sociální služby. Z vlastní činnosti víme, že minimálně 1 další obec, která dotazník nevyplnila, také přispívá.

11 obcí uvedlo, že by bylo ochotno přispívat na lůžko v pobytovém zařízení na území ORP (6 obcí 5 -15 tis. Kč na lůžko za rok, 3 obce 16 - 50 tis. Kč, 2 obce - dle rozhodnutí ZO).

Na provoz sociálních služeb je ochotno přispívat 14 obcí, z toho 4x (do 20 tis. Kč ročně), 4 x (21-75 tis. Kč ročně), 1x (76-150 tis. Kč ročně), 1x (151-300 tis. Kč ročně), 1x (3,1 mil Kč ročně), 1x (3,6 mil Kč). 2 obce uvedly, že o výši musí rozhodnout zastupitelstvo.

1 obec, která dotazník nevyplnila, přispívá min. 90 tis. Kč ročně.

Kromě finanční pomoci obce nabízely **podporu sociálních služeb** následujícími způsoby (4 nejčastěji uváděné):

- zajištění a organizace dobrovolníků nebo pracovníků v rámci veřejně prospěšných prací
- sdružení obcí pro vytvoření regionální sítě sociálních služeb
- výroba a tisk informačních materiálů
- pověření Svazu měst a obcí ČR, aby se angažoval proti převedení kompetencí při přerozdělování dotací na provoz služeb ze SR z MPSV na kraje, které jsou současně zřizovateli především pobytových zařízení sociálních služeb, protože se jedná o střet zájmů.

Mezi **vývojovými trendy**, které se projevují v obcích, byly nejčastěji uváděny:

- stárnutí obyvatel (s akcentem na nárůst psychického onemocnění)
- nezaměstnanost
- opakovaně se objevily ještě závislost obyvatel na dávkách a zadluženost obyvatelstva

Jako **chybějící služby** nejčastěji obce uváděly domy s pečovatelskou službou resp. byty pro seniory, na druhém místě domov pro seniory a třetí byla odlehčovací služba, denní stacionář a azylový dům.

2. Dotazník k meziobecní spolupráci v části A vyplnilo 19 obcí a části B 30 obcí. K důležitým výstupům, které se vztahují k sociálním službám, patří:

Mezi oblastmi, ve kterých se nedaří spolupráce, byly sociální věci na 1. místě (6 odpovědí) a současně 80% odpovědí považovalo tuto oblast pro spolupráci **naprosto nebo velmi vhodnou**. Zájem obcí spolupracovat v budoucnu se projevil v oblasti sociálního podnikání a zaměstnanosti.

Při výběru nevhodnější úrovně spolupráce v oblasti sociálních služeb, byla celkem jednoznačně preferována **úroveň území ORP** (před územím POÚ a územím kraje).

Obce se **standardně** zaměřují zejména na tyto cílové skupiny: **senioři** (16), **rodiny s dětmi, nezaměstnaní** (14), **sociálně slabí** (s nízkými příjmy) (13), děti a mládež (13), zdravotně postižené, sociálně vyloučené nebo ohrožené (9), mladí lidé po ukončení studia (7); **Významně nebo velmi významně** se obce zaměřují na: **děti a mládež** (14), **rodiny s dětmi** (12), seniory (9), nezaměstnané (6); **Vůbec nebo málo** se obce nezaměřují na: **zdravotně postižené a mladé lidi po ukončení studia** (12), **sociálně slabé** (s nízkými příjmy) (10), skupiny osob sociálně vyloučených nebo ohrožených (7);

Za největší problémy v oblasti sociálních služeb starostové považují: **chybějící možnosti dostupného bydlení** (8), jiné - nevedlo jaké (8), **nedostatečnou kapacitu služeb pro seniory, problémy s osobami se sociálně vyloučených lokalit** (7), nedostatek financí (6), financování poskytovatelů (4), nedostatečná kapacita pečovatelské služby, služeb sociální prevence, neochota zastupitelů investovat do sociální oblasti (3), bezdomovectví (2);

Vhodným tématem pro MOS v sociální oblasti je dle starostů na prvních místech: **aktivní zapojení seniorů do veřejného života** (12), **udržení ZP osob a seniorů v přirozeném prostředí** (10), **ambulantní a terénní služby** (9).

Obce by podle starostů měly zajišťovat v oblasti sociální péče: **pečovatelskou službu** (16), v oblasti sociální prevence: **sociálně aktivizační služby pro seniory a ZP** (8), v oblasti sociálního poradenství: **jiné** (8) - nevedeno jaké.

Stávající sociální služby v obcích mohli starostové hodnotit známkami jako ve škole od výborné po nedostatečnou, přičemž hodnotili služby z hlediska spektra (pro koho jsou určeny), kapacity a kvality. V hodnocení z hlediska spektra nabídky převažovalo hodnocení od **dobré po nedostatečné**. Z hlediska kapacity převažovala **nedostatečná po dobrou**. Z hlediska kvality převažovala **dostatečná a nedostatečná po dobrou**. Znamka **velmi dobře** se objevila sporadicky a **výborná** se ani jednou v hodnocení neobjevila.

3. Byly osloveny zdravotní pojišťovny ohledně kapacit domácí péče

Odpověděla se pouze Revírní bratrská pokladna, která sdělila, že území ORP je saturováno a v případě nárůstu je toto připravena řešit.

4.1.4. SWOT analýza oblasti

Tabulka 95 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - stávající síť služeb v Bruntále a Vrbně p/P - existence prvních komunitních plánů sociálních služeb (dále KPSS) v Bruntále, Vrbně pod Pradědem, Horním Benešově - zapojení obcí příslušných POÚ Vrbno p/P do KPSS - zájem cca poloviny obcí ORP řešit sociální problémy občanů - transformace Harmonie, p.o. Krnov (bývalého ÚSP Jindřichov) – vznik domova pro osoby se ZP ve Vrbně pod Pradědem – kap. 16 lůžek a dále - ÚSP Horní Životice - vznik domova pro osoby se ZP v Horním Benešově – kap. 16 lůžek - přínos poskytovatelů cca 94 mil. Kč ročně do území ORP Bruntál 	<ul style="list-style-type: none"> -nerovnoměrné pokrytí službami v rámci –ORP (v Bruntále má sídlo 29 z 32 reg. služeb) -nedostatečná kapacita terénních služeb ve většině obcí pro seniory a ZP (pečovatelská služba, osobní asistence, odlehčovací služba) -absence služeb v území pro cílovou skupinu osob s psychickým onemocněním (stařecká demence, Alzheimerova choroba) - nejbližší je v Krnově (kapacita je však naplněna) -nedostatek financí pro rozvoj služeb, neexistence objektivního systému spolufinancování provozu a nerovnoměrné cashflow v území ORP -různá úroveň kvality stávajících služeb zjištěná nejen při inspekci služeb, ale také interním hodnocením zejména provozních podmínek (např. špatný stavebně technický stav domova pro seniory ve Vrbně, vícelůžkové pokoje, bariérovost objektu) -více než 75% zdrojů jde do pobytových služeb -nízký podíl obcí ORP na financování sociálních služeb (s výjimkou Vrbna p/P.) -nedostatečná informovanost klientů -existence vyloučených lokalit v Bruntále a nově také ve Vrbně pod Pradědem
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - vytvořit komunitní a strategický dokument pro větší územní celek (nejlépe pro celý SO ORP) a jeho následná realizace - Vytvoření optimální a efektivní sítě soc. služeb na území celého SO ORP – doplnění, posílení dostupnosti, zřízení chybějících služeb, eliminace nekvalitních, ale i nepotřebných (včetně vytvoření regionálního systému financování) - vytvoření nových pracovních míst v sociálních službách 	<ul style="list-style-type: none"> - stárnutí obyvatel - zvyšování zadluženosti obyvatel - vysoká nezaměstnanost - vznik dalších sociálně vyloučených lokalit - financování sociálních služeb formou veřejných zakázek - nízký podíl MSK na financování sociálních služeb, který je zohledňován při dotačním řízení MPSV (poskytovatelé tak jsou kráceni 2x)

<ul style="list-style-type: none"> - významnější využití dobrovolnické práce - efektivnější využití místních zdrojů - rozvoj komunitních a návazných služeb - vytvoření jednotného informačního systému pro území ORP - Transformace a humanizace pobytových zařízení - sociální podnikání (i obecní) – nová pracovní místa pro ZP apod. 	
--	--

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

a. **Zhodnocení stávající kapacity zařízení a sociálních služeb v komparaci se srovnatelnými regiony**
 29 služeb ze 32 má sídlo v Bruntále a přestože spádovost pobytových, některých ambulancí a částečně terénních přesahuje i do území ORP zejména do Vrbna pod Pradědem, je patrná značná **nerovnoměrnost v rozložení, lokální nedostupnost některých služeb a v Bruntále zase naopak koexistence několika stejných druhů služeb.**

Srovnání s kapacitami ve srovnatelných regionech díky nefunkčnosti registru poskytovatelů nebylo možné a formou vlastního šetření vzhledem k časové náročnosti a personálnímu zajištění týmu zatím nereálné.

b. **Požadavky na kapacitu či změnu nabídky potřebných zařízení a sociálních služeb – přizpůsobení aktuální poplavce.**

Vzhledem ke **stárnutí obyvatel** se předpokládá **zvýšená poptávka služeb pro seniory zejména terénních resp. v domech s pečovatelskou službou.** V rámci pobytových služeb se jeví vhodný záměr Domova pro seniory Vrbno vyčlenit část stávající kapacity při transformaci jako **domov ze zvláštním režimem** (pro osoby s psychickým a duševním onemocněním).

Jedním z důsledků nezaměstnanosti je **nárůst chudoby a zadlužení obyvatel.** Průvodními jevy jsou dále **výskyt sociálně patologických jevů, narušení mezilidských vztahů, rozpad rodin, bezdomovectví a zvýšená poptávka po různých službách poradenství** (např. dluhové, partnerské) a **sociální prevence** (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, domy na půl cesty). Tyto služby ve SO ORP působí, převážně však pouze v Bruntále.

Ve městech Bruntál ale nově i Vrbno pod Pradědem se k vyloučení ekonomickému (chudoba, zadluženost, dlouhodobě na sociálních dávkách) přidružuje také prostorové vyloučení, tzn. koncentrace těchto osob do zpravidla okrajových, stigmatizovaných částí města s bytovým fondem s nevyhovujícím vybavením a vznikají tzv. **vyloučené lokality.** Město Bruntál v současné době realizuje investiční i neinvestiční projekt ze zdrojů OP LZZ zaměřený na sociální integraci, který by měl zlepšit poměry v lokalitě Dlouhá a ubytovna A+H. Vrbno pod Pradědem zahájilo spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování, přičemž záměrem je zmapovat situaci a připravit podobný projekt jako v Bruntále.

c. **Přínos procesu transformace a deinstitucionalizace pobytových zařízení**

Proces transformace a deinstitucionalizace pobytových zařízení v území ORP probíhá částečně. Jedná se však o pobytová zařízení původně z ORP Krnov (konkrétně Harmonie,p.o.), která transformuje bývalé ÚSP Jindřichov, t. č. dočasně přemístěné v ubytovně Slezské Univerzity v Krnově a z ORP Opava (ÚSP Horní Životice). V rámci rozvolnění těchto zařízení se připravuje mimo jiné výstavba a zřízení dvou služeb na území ORP Bruntál - domovy pro osoby se zdravotním postižením - s kapacitou 16 osob v každém z nich. Jeden záměr bude realizován ve Vrbně pod Pradědem a druhý v Horním Benešově. Kromě zlepšení životních podmínek stávajících klientů, bude sekundárním přínosem pro území realizace stavební investice a možnost využití místních služeb, vznik nových pracovních míst. Rozšíření kapacit služeb pro zdravotně postižené, které budou moci díky přirozenému úbytku postupně využívat i obyvatelé ORP.

d. **Zhodnocení efektivity využití vynaložených finančních zdrojů a hledání dalších možností získávání těchto zdrojů**

32 sociálních služeb v území ORP Bruntál je poskytováno v ročních nákladech cca 100 mil. Kč. Jedná se o celkem 17 druhů služeb, z toho 6 druhů pobytových, jejichž roční náklady jsou přes 77 mil. Kč. Znamená to, že **77% stávajících nákladů je určeno na pobytové služby**. Další pobytová služba se připravuje v rámci transformace bývalých ÚSP Jindřichov a Horní Životice, jako domovy pro osoby se ZP ve Vrbně pod Pradědem a Horním Benešově (oba kapacita 16 míst).

Tento stav signalizuje jednak vysokou finanční náročnost pobytových služeb, a také potřebnost zvýšení podílu především terénních příp. kombinovaných služeb.

V území ORP je **nízký podíl kraje i obcí na spolufinancování služeb**. U obcí to činilo v r. 2012 6,9 % a u kraje 0,36 %. Jedná se o značný výpadek 2 zdrojů. Město Bruntál zaostává ve financování oblasti sociálních věcí.

Tabulka 96 Pro srovnání uvádíme několik měst příslušných k podobnému regionu nebo srovnatelných dle výše celkového rozpočtu i počtu obyvatel

Název města	Počet obyvatel	Celkové výdaje města v r. 2012 v tis. Kč	Výdaje na sociální věci v r. 2012 v tis. Kč	Podíl z rozpočtu v %
Bruntál	17 tis.	301 000	4 200	1,4
Jeseník	12 tis.	229 000	9 500	4,1
Šternberk	13 tis.	207 000	5 800	2,8
Vrbno pod Pradědem	5,8 tis.	115 000	3 085	2,7
Uherský Brod	17 tis.	320 000	5 100	1,6
Krnov	24 tis.	425 000	23 400	5,5

Zdroj: vlastní šetření

e. **Plánování sociálních služeb**

V současné době mají zpracovaný střednědobý plán sociálních služeb na území ORP města Bruntál, Vrbno pod Pradědem a Horní Benešov, všechna města pro svoji potřebu. Na další období připravují plán Bruntál pro svoji potřebu a Vrbno pod Pradědem pro území POÚ. Zbytek území SO ORP není do procesu plánování zapojeno.

Společné plánování sociálních služeb pro území celého ORP může být platformou, při které by se „nastartovala“ starosty poptávaná spolupráce v této oblasti.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále zpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní

spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

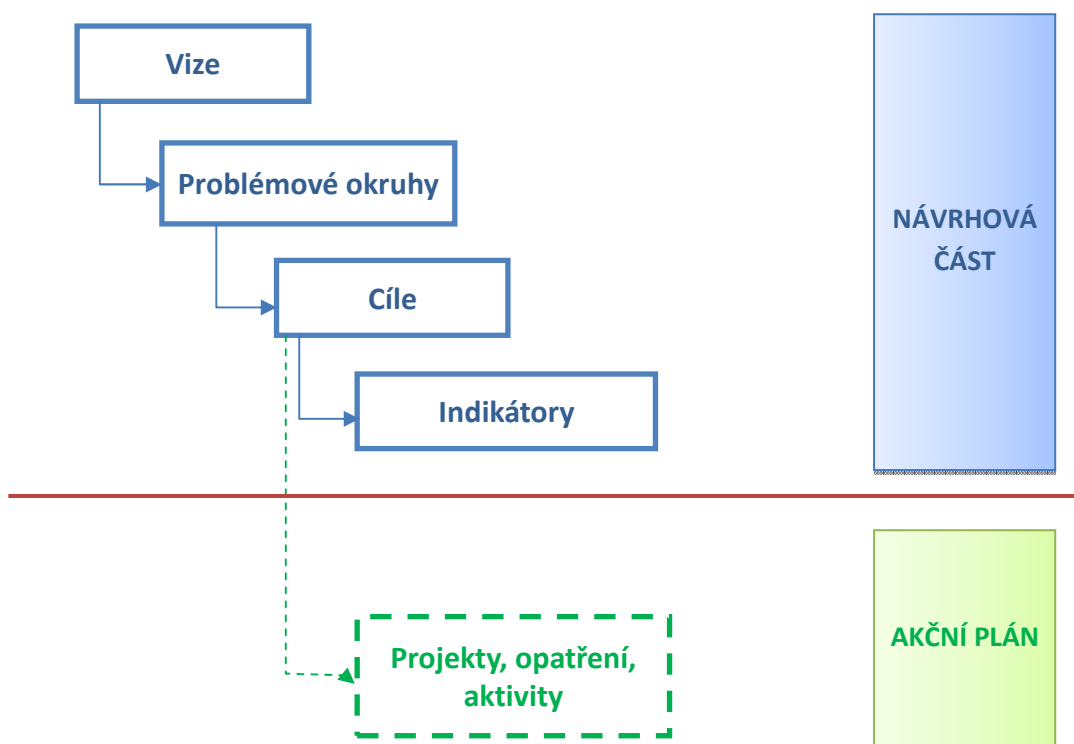
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 97 Struktura problémových oblastí a cílů

Vize meziobecní spolupráce				
<ul style="list-style-type: none"> • Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel. • Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí. • Motivující, účelný a nejvýhodnější způsob svozu, třídění a likvidace odpadů vede ke snižování množství odpadů a ceny za jeho svoz a likvidaci. • Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využit vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí. • Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nekvalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery. 				
Sociální služby	Problémová oblast 1 Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývá celé území SO ORP	Problémová oblast 2 Nízká finanční spoluúčast obcí SO ORP na financování sociálních služeb	Problémová oblast 3 Stárnutí populace a nedostatečné zajištění seniorů terénními službami	
	cíl 1.1 Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území SO ORP Bruntál na 4 roky	cíl 2.1 Vytvořit systém financování sociálních služeb na území SO ORP	cíl 3.1 Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence	cíl 3.2 Zřídit terénní odlehčovací službu a tísňovou péči
	Cíl 1.2 Vytvoření jednotného informačního systému sociálních služeb pro území SO ORP			

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vizi chápeme jako stav, který má nastat na konci plánovaného období (předpoklad 2023) a současně jako nástroj marketingu.

4.2.2.1. Vize a slogan

Vize

- Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel.
- **Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí.**
- Motivující, účelný a nejvýhodnější způsob svozu, třídění a likvidace odpadů vede ke snižování množství odpadů a ceny za jeho svoz a likvidaci.
- Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využit vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí.

- Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nekvalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery.

Slogan

Bruntálsko – region se zlatým srdcem a silou vulkánu.

Slogan vychází z v minulosti prováděné těžby zlata (zlaté srdce regionu) a existence sopek kolem vodní nádrže Slezská Harta. Má evokovat vazbu na minulost a historický vývoj území, potenciál krajiny i lidí a poukázat na sílu a odpovědnost lidí za své území (region se silou vulkánu).

4.2.2.2. Problémové okruhy

Problémový okruh č. 1 - Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývá celé území ORP

Stávající situace

V současné době využívají metodu komunitního plánování pro účely zpracování střednědobého plánu sociálních služeb města Bruntál a Horní Benešov, ale pouze pro svou potřebu a Vrbno pod Pradědem pro území pověřeného obecního úřadu (dále POÚ). Město Bruntál v současné době připravuje opět pouze pro svou potřebu nový plán sociálních služeb na období 2015-2018. Město Horní Benešov ve svém strategickém plánu na období 2008-2015 předpokládalo realizaci komunitního plánu sociálních služeb, který byl vytvořen na období 2010-2013, návazný zatím není vytvořen. Již při přípravě předchozího plánu se město H. Benešov dotazovalo na možnost společného postupu při plánování s Městem Bruntál, tato varianta však nebyla zvolena.

Město Vrbno pod Pradědem má dosud jako jediné v území ORP zkušenost s plánováním pro větší územní celek, tzn., že již dva plány sociálních služeb realizovalo pro území pověřeného obecního úřadu. V současné době se připravuje 3. plán sociálních služeb. Kromě Vrbna p/P. zahrnovalo ještě obce Ludvíkov, Karlova Studánka, Karlovice.

Znamená to tedy, že 25 obcí v území ORP nemá zkušenost s komunitním plánováním sociálních služeb a nemá tedy zřejmě objektivně zmapovanou poptávku po sociálních službách na svém území a nemusí znát ani jejich nabídku, pokud na ni ze svého rozpočtu nepřispívá a také vzhledem k tomu, že kromě Vrbna p/P a Bruntálu není, žádná jiná obec zřizovatelem žádné sociální služby. Tato situace je zřejmá také z toho, že pouze 8 obcí ORP z 31 přispívá na provoz nějaké sociální služby.

Příčiny problému

- zpracování střednědobého plánu sociálních služeb není pro obce ze zákona povinné, pouze pro kraje;
- obce nedůsledně případně z neznalosti ne-plní ustanovení § 94 zák.č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který ukládá zejména:
 - ✓ *zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území;*
 - ✓ *zajišťovat dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území;*
 - ✓ *spolupracovat s dalšími obcemi, kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou;*
- zejména malé obce s neuvolněnými představiteli nemají vesměs kapacity (personální, organizační, technické ani finanční) na zajišťování tak specifických a odborných úkolů a povinností byt i zákonem daných;
- jak vyplynulo z dotazníkového šetření obcí ORP, nedaří se spolupráce v sociální oblasti, přestože 80% z vyplněných dotazníků považuje tuto oblast za „naprosto nebo velmi vhodnou“ ke spolupráci;

- občané resp. potencionální klienti nevyžadují mnohdy důsledně spoluúčast obce při zprostředkování pomoci pro svou osobu resp. člena rodiny (mnohdy ani nevědí, že toto mohou žádat);

Důsledky neřešení problému

- obtížně se sladuje poptávka služeb s jejich nabídkou
- nerovnoměrná dostupnost služeb

Již nyní má 29 služeb ze 32 sídlo v Bruntále a přestože spádovost pobytových, některých ambulantních a částečně terénních přesahuje i do území ORP zejména do Vrbna pod Pradědem, je patrná značná **nerovnoměrnost v rozložení, lokální nedostupnost některých služeb a v Bruntále zase naopak koexistence několika stejných druhů služeb**. Tento trend se může prohlubovat.

- služby vznikají nikoliv na základě zjištěné poptávky a potřeby, ale jako např. druhotný produkt (trochu jako nutné zlo), kdy primárně jde o výstavbu či rekonstrukci nějakého obecního či soukromého objektu a teprve následně se do něj hledají služby;
- bude se zmenšovat příležitost k rozvoji některých služeb především těch s obecní působností případně vzniku nových, neboť MSK bude spolupracovat a podporovat především ta území, která plánují a spolupracují při utváření sítě služeb;
- vznik a působení soukromých zařízení bez registrace sociální služby, která mají charakter ubytovacích zařízení a služby mají charakter sociálních služeb, neodpovídají však potřebné kvalitě a mají převážně nepřiměřenou výši úhrad, mohou vést až k porušování práv a osobních svobod osob zde ubytovaných.

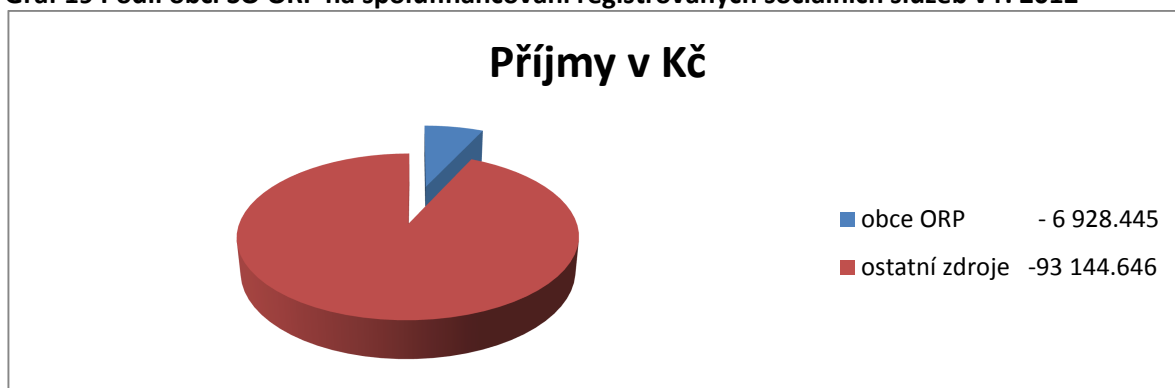
Problémový okruh č. 2 - Nízká finanční spoluúčast obcí SO ORP na financování sociálních služeb

Stávající situace

V r. 2012 činily příjmy registrovaných sociálních služeb **100 073 091 Kč**. Podhorská nemocnice finanční údaje neposkytla za sociální službu poskytovanou ve zdravotnickém zařízení.

Níže uvedený graf ukazuje podíl obcí SO ORP na spolufinancování registrovaných sociálních služeb v r. 2012

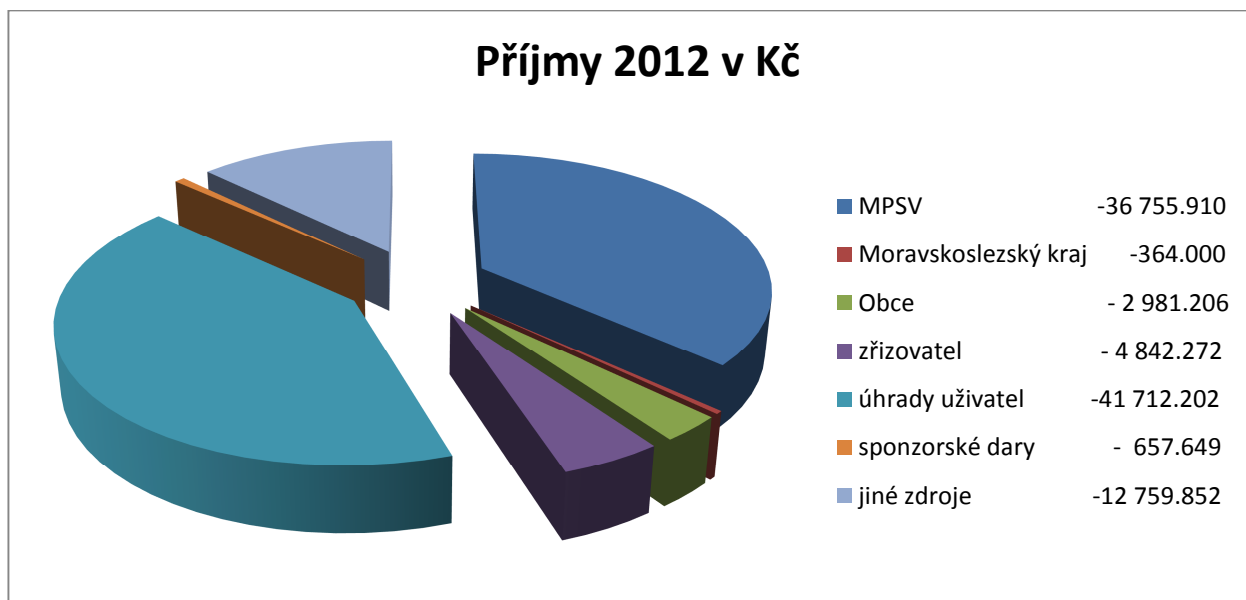
Graf 19 Podíl obcí SO ORP na spolufinancování registrovaných sociálních služeb v r. 2012

Jedná se o podíl **6,9 %** a jsou zde zahrnuty příjmy jako příspěvky z titulu obce jako zřizovatele a jako dotace jiným právnickým subjektům. Navíc se jedná pouze o 8 obcí z počtu 31, které se na financování sociálních služeb podílely. **Poskytovatelé tedy do území přinesou cca 93 mil Kč ročně.**

Další graf ukazuje členění příjmů poskytovatelů dle zdrojů financování. Zřizovatelem jsou míněny obce a Moravskoslezský kraj.

Graf 20 Členění příjmů poskytovatelů dle zdrojů financování

Pro srovnání výdajů na sociální věci, uvádíme několik měst příslušných k podobnému regionu nebo srovnatelných dle výše celkového rozpočtu i počtu obyvatel:

Tabulka 98 Srovnání výdajů na sociální věci

Název města	Počet obyvatel	Celkové výdaje města v r. 2012 v tis. Kč	Výdaje na sociální věci v r. 2012 v tis. Kč	Podíl z rozpočtu v %
Bruntál	17 tis.	301 000	4 200	1,4
Jeseník	12 tis.	229 000	9 500	4,1
Šternberk	13 tis.	207 000	5 800	2,8
Vrbno pod Pradědem	5,8 tis.	115 000	3 085	2,7
Uherský Brod	17 tis.	320 000	5 100	1,6
Krnov	24 tis.	425 000	23 400	5,5

Zdroj: vlastní zpracování

Příčiny problému

- celková zaostalost a postavení území ORP v rámci republiky
- historicky převládající názor, že se má postarat stát
- jiné priority obcí
- možnosti rozpočtu zejména malých obcí

Důsledky neřešení problému

- snížení dalších zdrojů poskytovatelům (SR, rozpočet MSK) – kraje přebírají od r. 2015 pravomoc rozhodovat o dotaci poskytovatelům služeb ze státního rozpočtu a poskytují také dotace z vlastního rozpočtu, přičemž MSK bude přihlížet na spolufinancování obce, v případě nízkého podílu, mohou být kráceny i tyto dotace, což v konečném důsledku může vést až **existenčnímu ohrožení služeb**.
- minimální možnost rozšíření kapacit, působnosti nebo rozvoje nových služeb
- nezlepšení dostupnosti služeb pro dosud nepokrytá území ORP
- nemožnost reagovat na aktuální potřeby různých cílových skupin, nové rizikové jevy, krizové situace

Problémový okruh č. 3 - Stárnutí populace a nedostatečné zajištění seniorů terénními službami

Stávající situace

Mezi vývojovými trendy, které obce uváděly při dotazníkovém šetření, se na předních místech objevilo stárnutí obyvatel (s akcentem na nárůst psychických onemocnění). Hrozba stárnutí byla uvedena také ve SWOT analýze stejně jako nedostatečná kapacita terénních služeb ve většině obcí pro seniory a ZP (pečovatelská služba, osobní asistence, odlehčovací služba) a absence služeb v území pro cílovou skupinu osob s psychickým onemocněním (stařecká demence, Alzheimerova choroba). Se vzrůstajícím trendem odchodu lidí z tohoto regionu za prací a tím, že studenti se po ukončení studia do regionu nevrací, se zvyšuje věkový průměr obcí a přibývá také osamělých seniorů.

Současné zajištění službami pro seniory je následující (v závorkách je označeno, zda se jedná o terénní –T, pobytovou – P nebo ambulantní – A službu):

Služby sociální péče zajišťují tito poskytovatelé:

- ✓ **Centrum sociálních služeb pro seniory Pohoda, p.o.**, provozuje v Bruntále (klienti jsou ze spádové oblasti Moravskoslezského kraje)
 - Domov pro seniory (P)
 - Domov pro osoby se zdravotním postižením (P)
 - Odlehčovací služba (P)
- ✓ **Město Bruntál**, provozuje v Bruntále
 - Pečovatelská služba (T)
- ✓ **Help-in, o.p.s.**, provozuje
 - Pečovatelská služba (T) (Bruntál, Vrbno pod Pradědem, Ludvíkov, Světlá Hora, Staré Město, Horní Benešov)
- ✓ **Centrum pro zdravotně postižené MSK, o.p.s.**, provozuje
 - Osobní asistence (T), (působnost okres Bruntál, ale při nízkém počtu úvazků)
- ✓ **Domov pro seniory Vrbno**, provozuje ve Vrbně pod Pradědem
 - Domov pro seniory (P)
- ✓ **Podhorská nemocnice** (provozuje v Bruntále)
 - Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče (P)

Služby sociálního poradenství zajišťují tito poskytovatelé:

- ✓ **Help-in, o.p.s.** (sociální a dluhové poradenství + půjčovna kompenzačních pomůcek - A)
- ✓ **Centrum pro zdravotně postižené MSK, o.p.s.** (speciální poradenství pro ZP i seniory - A)

Obě mají sídlo v Bruntále a detašované pracoviště ve Vrbně pod Pradědem.

Návazné služby – zdravotní (hrazené z veřejného zdravotního pojištění)

- ✓ **Charita Krnov**, provozuje v Bruntále
 - Domácí péče (1 úvazek dle obvodu praktických lékařů)
- ✓ **Diakonie ČCE Rýmařov**, provozuje
 - Domácí péče – 2 úvazky (působnost POÚ Bruntál a Horní Benešov)
- ✓ **Pečovatelská služba Německého řádu**
 - Domácí péče – úvazek 1 (působnost dle obvodů praktických lékařů)

Máme na území ORP tedy 5 pobytových soc. služeb, 2 ambulantní a 2 terénní. Působnost a kapacita terénních reálně nezabezpečuje celé území ORP. Spádovost pobytových území ORP vesměs zahrnuje území ORP, domov pro seniory ve Vrbně pod Pradědem je však ve špatném stavebně technickém stavu za ambulantními je nutno přijet do Bruntálu nebo do Vrbna p/P.

Příčiny problému

- přetrvávající názor z minulosti, ať vše hradí a zajišťuje stát
- po rozvolnění OÚSS, který zajišťoval pečovatelskou službu na území celého tehdejšího okresu Bruntál v r. 1991, převzaly pečovatelskou službu z území ORP pouze Město Bruntál,

- k jejímu obnovení došlo částečně v podstatě v souvislosti s dotačními tituly MMR na výstavbu domů s pečovatelskou službou (DPS), které se realizovaly po r. 2000, kdy byly postaveny DPS ve Vrbně pod Pradědem, Bruntále, Světlé Hoře a Horním Benešově a poskytování služby je zde podmínkou udržitelnosti,
- zanikl institut dobrovolných pečovatelek, které působily téměř v každé obci,
- obce měly jiné priority, než terénní sociální služby pro seniory,
- historicky byly podporovány především pobytové služby, stáří a nemoci se skrývaly za zdi DD a ústavů.

Důsledky neřešení

- zhoršení kvality života seniorů v důsledku nedostupnosti terénních služeb nebo nutnosti přestěhovat se do pobytového zařízení nebo přinutit ekonomicky činného rodinného příslušníka zůstat doma
- snížení možnosti seniorů v území ORP dožít ve svém přirozeném prostředí při zachování přirozených sociálních vazeb
- nevyužití možnosti zřízení pracovních míst pečovatelů, asistentů i na malých obcích pro místní občany.

Tyto problémové okruhy navrhl realizační tým a dne 15.9. 2014 byly ověřeny ve fokusní skupině tohoto složení:

Ing. Helena Kudelová – motivující starostka

Mgr. Jana Hančilová – analytik v oblasti sociálních služeb

Zuzana Hazan - Slezská Diakonie

Ivana Májková – vedoucí odboru sociálních věcí – MÚ Bruntál

Bc. Ivana Metelková – koordinátor projektu

Zásadní výstupy fokusní skupiny:

Okruh 1:

- starostové sociálním službám málo rozumí, nejsou seznámeni s procesy, které zde probíhají.
- Pokud není pobočka v obci, nechtějí obce na službu přispívat.
- Starosta začne chápat soc. služby, až když je musí řešit.
- Každý starosta by měl mít takový plán či harmonogram, co má dělat v určité situaci, která může nastat.
- Obce dostávají mnoho žádostí o příspěvek, peníze by ale měly jít z RUD za občanem.
- Obec má povinnost vůči svému občanovi, i když je umístěn mimo tuto obec. MěÚ Bruntál, jako ORP má ze zákona povinnost koordinovat sociální služby na území přenesené působnosti. S touto povinností ale nejde dostatek financí od státu.
- Propojení přípravy komunitního plánu Bruntál a tohoto projektu.
- Je potřeba zajišťovat služby pro lidi s psychickým onemocněním.
- Mělo by být jasné pravidlo, ke které obci občan náleží dle místní příslušnosti.
- Chybí lepší orientace volených zástupců o povinnostech obce v této oblasti.
- Při rozhodování o nové službě v obcích se často zanedbává pravidlo, že se službou přichází i požadavek platit příspěvek – ten je potřeba při tomto rozhodování dopředu vyčíslit, aby byl dopředu jasný závazek obce.

Okruh 2:

- Je třeba zvážit, jak nastavit financování ze strany obcí – dotace z kraje budou vázány na výši příspěvku obcí.
- MSK dává na služby ve srovnání s jinými kraji málo financí, přitom dotace z MPSV budou vázány na to, co kraj přispívá poskytovatelům.

Okruh 3:

- Zjišťování potřeb je velmi složité, ale nepotvrdila se potřeba zajišťovat služby pro lidi s psychickým onemocněním.

- Mezi lidmi je velmi malá informovanost o tom, jak je možné zajistit seniora doma, lidé také nemají představu o finančních nárocích při využívání služeb pro seniora v pobytovém zařízení.
- Stále převládá názor, že je malá kapacita pobytových zařízení.
- Jak zlepšit informovanost? – např. interaktivní katalog – Kopřivnice.
- Je třeba zamezit spekulacím s výstavbou sociálních bytů. Bez stanoviska obce, že bude přispívat na služby, by neměla být povolena.
- MMR má nyní program na výstavbu sociálních bytů, ale není navázáno na MPSV.

Pro nástin variantních řešení a rozvoje meziobecní spolupráce na úseku sociálních služeb fokusní skupina doporučuje:

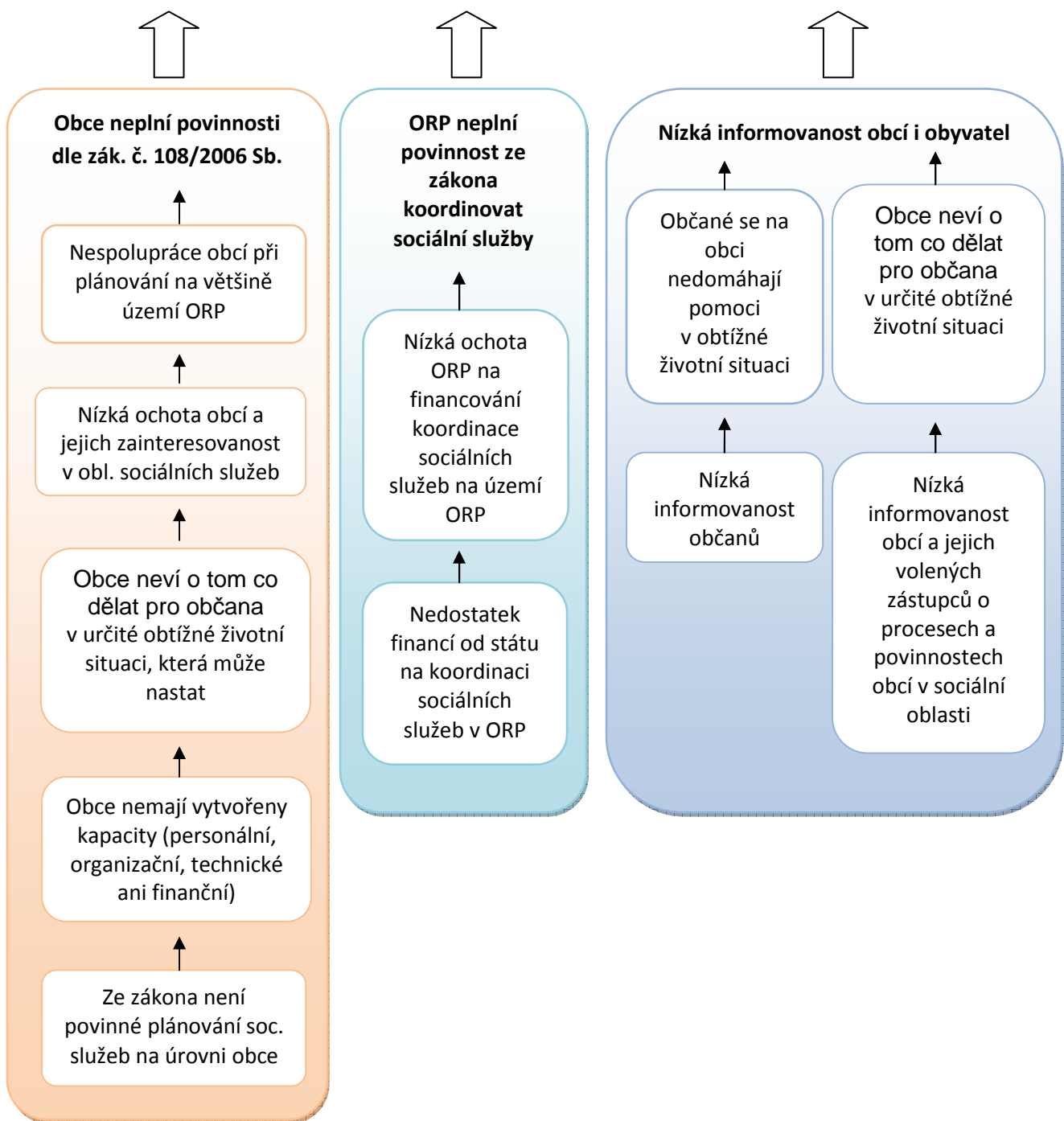
- Zlepšit informovanost občanů i představitelů samospráv.
- Starostové i zastupitelé musí být lépe seznámeni s procesy probíhajícími v oblasti sociálních služeb a komunitního plánování a s povinnostmi obcí vůči občanům.
- Vytvořit plán či mapu postupů pro starosty i obyvatele.
- propojit výstupy přípravy komunitního plánu Bruntál a tohoto projektu.
- připravit prezentaci aktualizovaných komunitních plánů Bruntál a Vrbno starostům – modelové příklady – leden 2015.
- formulovat podněty z tohoto jednání na SMO na legislativní nebo procesní úpravy (rozpočtové určení daní, institut domovské obce, dotace investiční (MMR) bez návaznosti na provozní (MPSV, obce).

Závěr: Fokusní skupina souhlasila s navrženou formulací problémových okruhů.

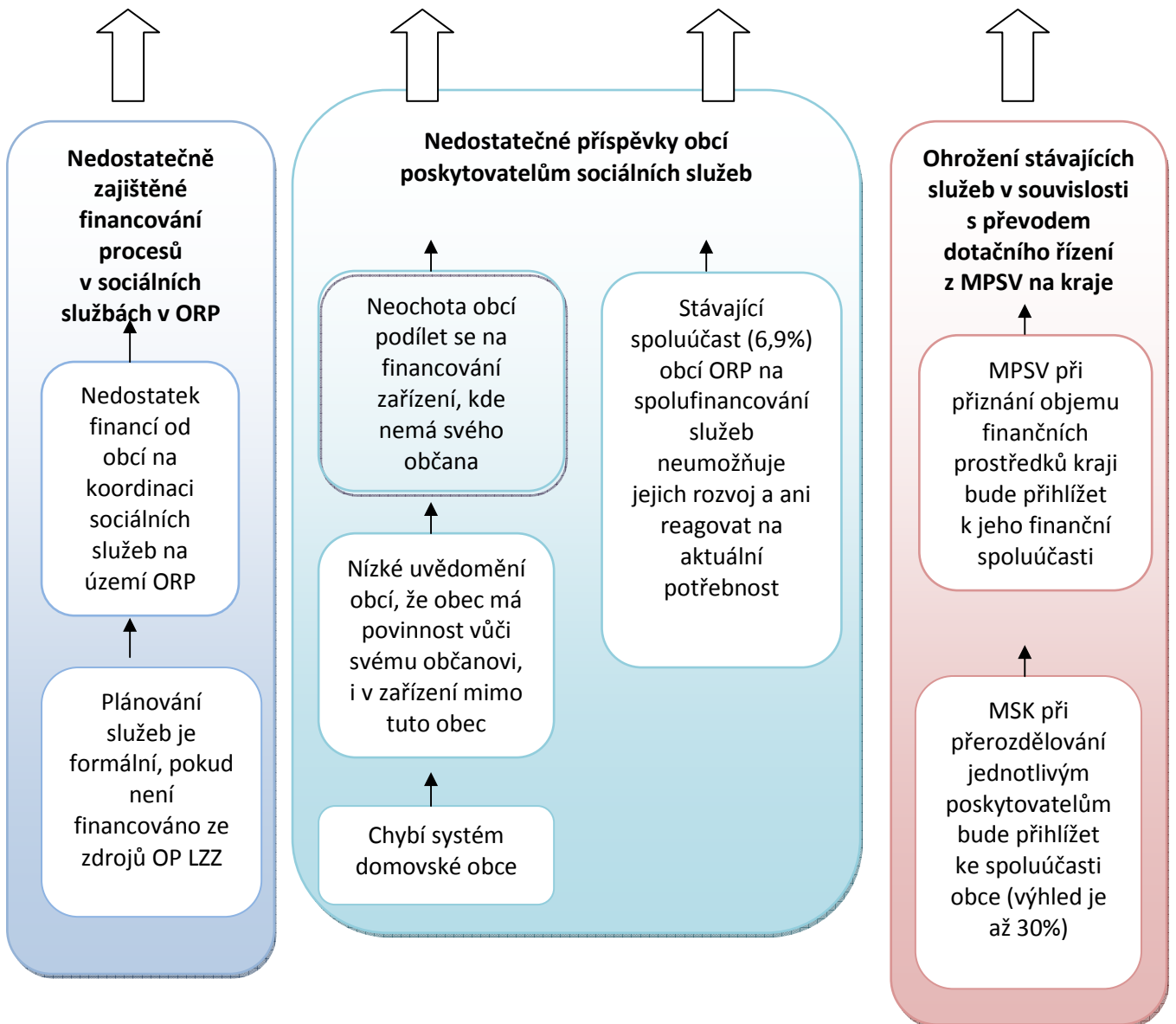
Stromy problémů

Identifikované problémy jsou znázorněny graficky tzv. stromem problémů, v němž jsou zřejmé příčiny a důsledky problémů

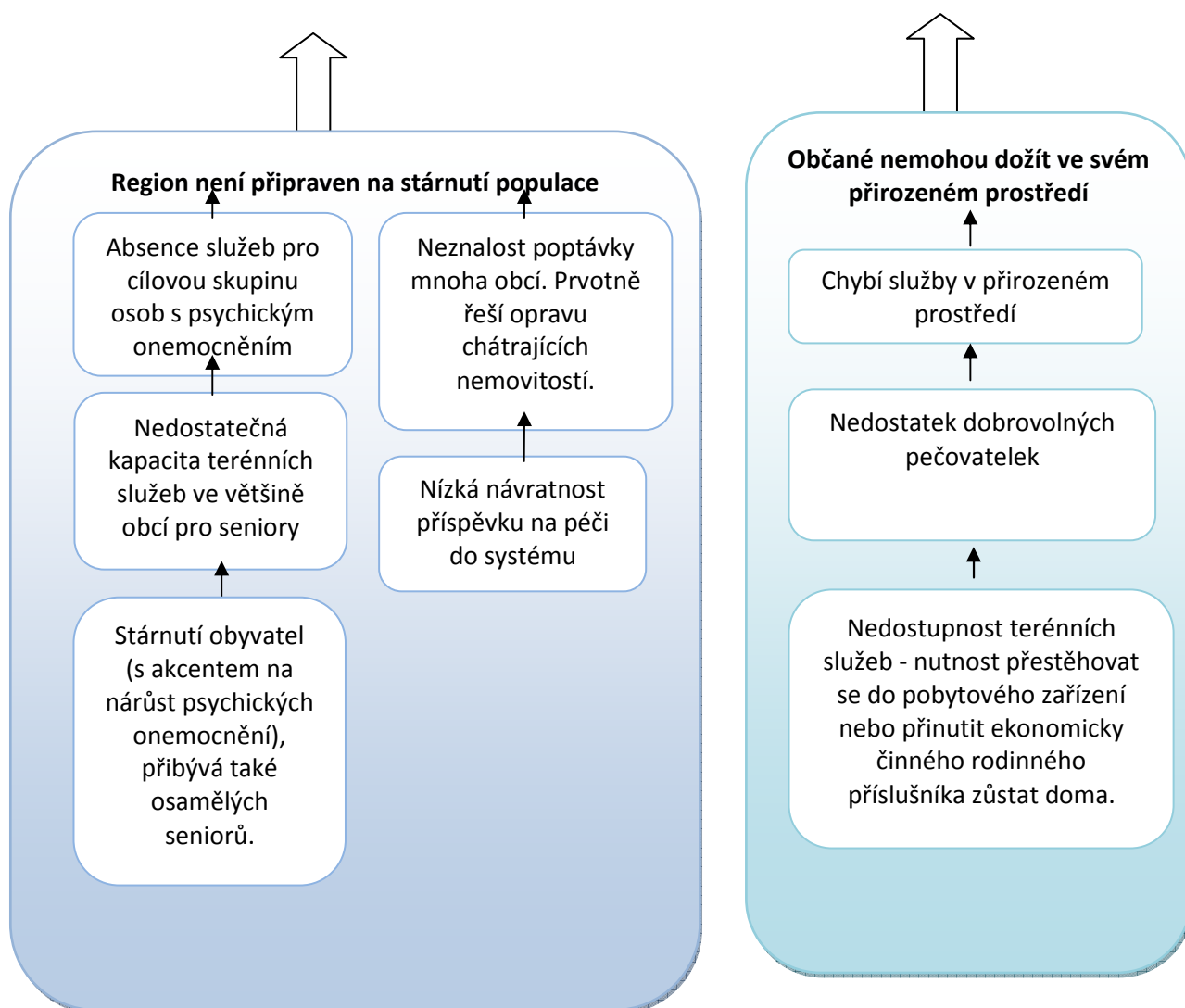
Problémový okruh 1: Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývá celé území ORP

Problémový okruh 2: Nízká finanční spoluúčast obcí na financování sociálních služeb

Problémový okruh 3: Stárnutí populace a nedostatečné zajištění seniorů terénními službami

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Cíle byly stanoveny na základě provedených analýz tak, aby vedly k řešení identifikovaných problémových okruhů. Každému problémovému okruhu, který byl definován v předchozí kapitole, byl přiřazen určitý počet cílů. Vhodnost návrhů cílů byla ověřena v připomínkovém řízení.

Přiřazení cílů k problémovým okruhům

1. Problémový okruh 1 - Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývá celé území SO ORP

Návrh cílů:

- 1.1. Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území SO ORP Bruntál na 4 roky
- 1.2. Vytvořit jednotný informační systém sociálních služeb pro území ORP

2. Problémový okruh 2 - Nízká finanční spoluúčast obcí ORP na financování sociálních služeb

Návrh cílů:

2.1. Vytvořit systém financování sociálních služeb na území ORP

3. Problémový okruh 3 - Stárnutí populace a nedostatečné zajištění seniorů terénními službami

Návrh cílů:

3.1. Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence

3.2. Zřídit terénní odlehčovací službu a tísňovou péči

Popis cílů

Problémový okruh 1	Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývá celé území SO ORP
Cíl 1.1	Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území SO ORP Bruntál na 4 roky
Popis cíle	<p>V současné době na území SO ORP plánují sociální služby pouze města Bruntál, Horní Benešov (pro vlastní potřebu) a Vrbno pod Pradědem (pro území POÚ – tj. 4 obcí). Znamená to tedy, že 25 obcí v území ORP nemá zkušenost s komunitním plánováním sociálních služeb a nemá tedy zřejmě objektivně zmapovanou poptávku po sociálních službách na svém území a nemusí znát ani jejich nabídku, pokud na ni ze svého rozpočtu nepřispívá a také vzhledem k tomu, že kromě Vrbna p/P a Bruntálu není, žádná jiná obec zřizovatelem žádné sociální služby. Tato situace je zřejmá také z toho, že pouze 8 obcí SO ORP z 31 přispívá na provoz nějaké sociální služby.</p> <p>Cílem tedy je metodou komunitního plánování zpracovat střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP na dobu 4 let. Plánem přitom rozumíme vytvořit na základě zjištěných potřeb definovanou optimální síť sociálních služeb, jejíž součástí bude vymezení tzv. základní sítě. Všechny obce by tak začaly naplňovat ust. § 94 zák.č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění - zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území.</p>
Hlavní opatření	<p>A. právní opatření - získání politické podpory</p> <ul style="list-style-type: none"> – vytvoření skupiny pro úkol (koordinátor, zástupce zadavatele, poskytovatele, uživatele sociálních služeb, metodik = z obcí, které již komunitně plánují) – skupina pro úkol realizuje vzdělávací seminář pro starosty obcí, kde vysvětlí princip KPSS a výhody pro území – zpracování návrhu usnesení zastupitelstev obcí na schválení zapojení obce do procesu KPSS na území ORP – schválení v zastupitelstvech obcí (1. účast v procesu + návrh organizační struktury a jednacího řádu 2. zpracovaný střednědobý plán sociálních služeb na území ORP) <p>B. ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpracování projektu na financování celého procesu příp. dílčích aktivit (bude-li relevantní výzva) – sdružení prostředků minimálně na financování koordinátora, zajištění jeho prostorového zázemí a vybavení (nebude-li relevantní výzva) <p>C. organizační a věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – porovnání časové působnosti stávajících plánů sociálních služeb v území ORP a zahájení procesu v návaznosti na jejich ukončení – zpracování organizační struktury KPSS, jednacího řádu, sestavení

	<p>manažerské skupiny a pracovních skupin</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpracování analytické části Střednědobého plánu sociálních služeb ORP Bruntál – zpracování návrhové části Střednědobého plánu sociálních služeb ORP Bruntál, jeho připomínkování obcemi, kompletace a tisk
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – Souhlas zastupitelstev obcí ORP s procesem KPSS – Zpracovaný dokument „Střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP“ na období 4 let – Schválený Střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP Bruntál v zastupitelstvech obcí ORP
Správce cíle	Starosta města Bruntál

Problémový okruh 1	Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývá celé území ORP
Cíl 1.2	Vytvořit jednotný informační systém sociálních služeb pro území ORP
Popis cíle	<p>V současné době území ORP nedisponuje informačním systémem v oblasti sociálních služeb, který by byl schopen při zadání jména obce vyhledat služby, které v obci působí. Registr MPSV filtruje pouze po okresy, přičemž ještě není zcela přesný. Ostatní informační materiály, akce či zdroje jsou v režii jednotlivých poskytovatelů služeb a několika málo měst a obcí. Má však různou kvalitu i dostupnost a zpravidla řeší služby pouze na svém území působnosti. Jednotný informační systém by zlepšil dostupnost informací až na úroveň obcí, sjednotil jejich obsah i kvalitu. Všechny obce by tak začaly naplňovat ust. § 94 zák.č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění – zajišťovat dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území</p>
Hlavní opatření	<p>A. právní - získání politické podpory</p> <ul style="list-style-type: none"> – vytvoření pracovní skupiny KPSS pro tvorbu jednotného informačního systému (JIS) – schválení v zastupitelstvech obcí (současně s organizační strukturou KPSS) – schválení JIS v zastupitelstvech včetně smlouvy o partnerství při jeho realizaci <p>B. ekonomická</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpracování projektu na financování celého procesu příp. dílčích aktivit (bude-li relevantní výzva) – sdružení prostředků na financování webových stránek s vyhledavačem služby, tisk katalogu pro celé území ORP <p>C. organizační a věcná</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpracování návrhu jednotného informačního systému (JIS) a jeho připomínkování obcemi
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – Zpracovaný dokument JIS sociálních služeb pro území ORP Bruntál – Schválené smlouvy obcí o partnerství při realizaci JIS – fungující JIS
Správce cíle	Starosta města Vrbna pod Pradědem

Problémový okruh 2	Nízká finanční spoluúčast obcí ORP na financování sociálních služeb
Cíl 2.1	Vytvořit systém financování sociálních služeb na území ORP
Popis cíle	<p>Při analýze byl zjištěn nízký podíl obcí na příjmech (spolufinancování) poskytovatelů sociálních služeb (6,9 %). Přitom pobytová zařízení, ambulantní, ale i terénní služby mají v mnoha případech klienty z obcí, která ani neví, že její občan</p>

	<p>nějakou službu využívá. Navíc z ostatních zdrojů přinášejí poskytovatelé do území ORP téměř 100 mil. Kč ročně. Moravskoslezský kraj připravuje systém financování, který bude postupně vyžadovat po obcích spoluúčast až 30% provozní ztráty na krytí výdajů jednotlivých služeb. Poskytovatelé služeb se potýkají s nejistotou ohledně každoročního financování, kdy jsou současným systémem nuceni každý rok podávat projekty a neví, zda budou podpořeni, navíc finance se k nim dostanou až v průběhu roku. Tento systém ohrožuje samou jejich existenci a tím i existenci (dostupnost) služeb.</p> <p>Cílem tedy je, aby na základě zjištěné poptávky a definování sítě sociálních služeb viz cíl 1.1, byl vytvořen systém financování sociálních služeb na území ORP, který by eliminoval zjištěné potíže.</p>
Hlavní opatření	<p>A. právní</p> <ul style="list-style-type: none"> - získání politické podpory - vytvoření pracovní skupiny KPSS pro tvorbu systému financování sociálních služeb - schválení v zastupitelstvech obcí (současně s organizační strukturou KPSS) - schválení vybrané varianty systému financování sociálních služeb na území ORP v zastupitelstvech včetně smlouvy o partnerství (resp. smlouvy o sdružení prostředků) <p>B. ekonomická</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování podrobné analýzy současného stavu financování a podpory sociálních služeb jednotlivých obcí (včetně „skryté“ podpory např. bezplatný nebo formální nájem prostor pro služby, hrazení energií, věcná a materiální podpora, dobrovolnická práce, výpůjčky majetku, automobilů apod., dublování nákladů - financování koordinátora, tvorba webových stránek, tisk katalogů či jiných informačních materiálů, pořádání dnů sociálních služeb) <p>C. organizační a věcná</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování návrhu na systém financování pro celé území ORP s variantními řešeními (roční a víceleté) - seznámení obcí se závěry a výstupy analýzy, - připomínkování návrhu systému financování obcemi
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Zpracovaný dokument Systém financování sociálních služeb pro území ORP Bruntál - Schválené smlouvy obcí o partnerství (o sdružení prostředků) při realizaci - fungující Systém financování sociálních služeb pro území ORP Bruntál
Správce cíle	Starosta města Bruntál

Problémový okruh 3	Stárnutí populace a nedostatečné zajištění seniorů terénními službami
Cíl 3.1	Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence
Popis cíle	S ohledem na demografický vývoj, kterým je stárnutí populace, které bylo akcentováno také v rámci provedené analýzy obcí, se objevuje poptávka po službách pro seniory, která je v současné době podporována také dotačními tituly MMR na rekonstrukci či výstavbu bytů pro seniory. Mimo 6 měst a obcí území ORP však tyto služby nejsou poskytovány.
Hlavní opatření	<p>A. právní</p> <ul style="list-style-type: none"> - schválit plán rozšiřování kapacit - realizovat postupně poptávková řízení na registrovaného poskytovatele s historií - rozšíření registrace vybraného poskytovatele

	<p>B. ekonomická</p> <ul style="list-style-type: none"> – provést finanční analýzu a ekonomickou rozvahu rozšiřování kapacit v jednotlivých letech <p>C. organizační a věcná</p> <ul style="list-style-type: none"> – provést aktuální analýzu poptávky na obcích v kontextu s plánováním zvyšování kapacit bytů zvláštního určení a také jejich finanční spoluúčasti – stanovit v rámci ORP priority dle místa i časové dostupnosti a vytvořit akční plán rozšiřování kapacit na 4 roky
Název indikátorů k hodnocení cíle	– Dokument Akční plán rozšíření kapacit PS a OA do území ORP
Správce cíle	Starosta města Vrbna pod Pradědem

Problémový okruh 3	Stárnutí populace a nedostatečné zajištění seniorů terénními službami
Cíl 3.2	Zřídít terénní odlehčovací službu a tísňovou péči
Popis cíle	S ohledem na demografický vývoj, kterým je stárnutí populace, které bylo akcentováno také v rámci provedené analýzy obcí, se objevuje poptávka po službách pro seniory. Mimo 6 měst a obcí území ORP však tyto služby nejsou poskytovány. Navíc se jedná pouze o pečovatelskou službu a osobní asistenci. Existují však případy, kdy se stará rodina nebo asistent sociální péče, kteří potřebují v různých situacích vystřídat. Proto máme zájem zřídit domácí odlehčovací službu. Tísňovou péčí potom z důvodu, že přibývá seniorů žijících osaměle a vnímají potřebu jakéhosi dohledu a monitoringu.
Hlavní opatření	<p>A. právní</p> <ul style="list-style-type: none"> – schválit plán rozvoje nových terénních služeb – realizovat postupně poptávková řízení na registrovaného poskytovatele s historií – rozšíření registrace vybraného poskytovatele <p>B. ekonomická</p> <ul style="list-style-type: none"> – provést finanční analýzu a ekonomickou rozvahu zřízení služeb v jednotlivých letech <p>C. organizační a věcná</p> <ul style="list-style-type: none"> – provést aktuální analýzu poptávky na obcích v kontextu jejich finanční spoluúčasti – stanovit v rámci ORP priority dle aktuální potřebnosti a vytvořit akční plán zřízení služeb na 4 roky
Název indikátorů k hodnocení cíle	– Dokument Akční plán zřízení tísňové péče a terénní odlehčovací služby do území ORP
Správce cíle	Starosta města Horní Benešov

4.2.4. Indikátory

Cíl	1.1 Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP Bruntál na 4 roky		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ PRO ÚZEMÍ ORP BRUNTÁL		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starosta Města Bruntál		
Roky	2013	2017	2020
Plán		22	22
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Do procesu zpracování střednědobého plánu na území ORP Bruntál je nutno zapojit jednotlivé obce tak, aby do něj promítly svou potřebnost sociálních služeb na svém území s možností přesahu nebo naopak využití možností celého území ORP. Indikátor předpokládá zapojení nadpoloviční většiny obcí ORP.		
Metodika a výpočet:	Součet zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Usnesení zastupitelstev obcí o zapojených do komunitního plánování		

Cíl	1.1 Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP Bruntál na 4 roky		
Číslo indikátoru	1.2.		
Název indikátoru	SCHVÁLENÝ DOKUMENT „STŘEDNĚDOBÝ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO ÚZEMÍ ORP“ NA OBDOBÍ 4 LET		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	starosta Města Bruntál		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	80
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Předmětný dokument je zásadním strategickým materiálem pro sladění nabídky a poptávky sociálních služeb v území ORP, který definuje jejich optimální resp. základní síť.		
Metodika a výpočet:	80% ze součtu zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Usnesení zastupitelstev obcí o schválení střednědobého plánu sociálních služeb		

Cíl	Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP Bruntál na 4 roky		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	DOKUMENT „JEDNOTNÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO ÚZEMÍ ORP BRUNTÁL“ (DÁLE JIS)		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta Města Vrbno pod Pradědem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	JIS sjednocuje kvalitu a zvyšuje dostupnost informací o nabídce sociálních		

	služeb v území ORP
Metodika a výpočet:	Zpracovaný dokument
Zdroj čerpání dat:	Partnerská smlouva obcí o realizaci JIS

Cíl	Vytvořit systém financování sociálních služeb na území ORP		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	SMLOUVA O SDRUŽENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	starosta Města Bruntál		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	80
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Na střednědobým plánem definovanou optimální síť sociálních služeb v území ORP je nutné zajistit finanční spoluúčast obcí na jejich provoz. Na základě zpracované společné strategie financování bude dle předem daných kritérií stanoven podíl obce na spolufinancování, který bude vymezen smlouvou o sdružení prostředků. Ke smlouvě mohou přistoupit i obce, které nebudou zapojeny do KPSS, budou však mít zjištěnu poptávku služeb na vlastním území a budou-li mít zájem využívat služeb přesahujících jejich působnost nebo obce, které se do KPSS zapojí později.		
Metodika a výpočet:	Součet obcí, které uzavřou smlouvu		
Zdroj čerpání dat:	Usnesení zastupitelstev obcí o schválení smlouvy o sdružení finančních prostředků		

Cíl	Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	ROZŠÍŘENÍ REGISTRACE POSKYTOVATELŮ PEČOVATELSKÉ SLUŽBY A OSOBNÍ ASISTENCE		
Měrná jednotka	Počet poskytovatelů s rozšířenou registrací, počet obcí, ve které je služba poskytována		
Správce měřítka	Starosta Města Vrbno pod Pradědem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stárnutí populace a odliv osob v produktivním věku v území ORP zvyšuje potřebnost terénních služeb pro seniory, díky kterým mohou v maximální možné míře setrvat ve svém přirozeném prostředí. Naplnění indikátoru toto umožní na větším území ORP než je tomu dosud (poskytovatelé rozšíří místní působnost služby, a také ji budou poskytovat v době, kdy to uživatel potřebuje (časovou působnost služby – večerní hodiny, víkendy). Tyto změny podléhají rozšíření registrace dané služby registrujícím orgánem, kterým je KÚ MSK. Rozšíření registrace může být provedeno pouze po předchozí zajištěné součinnosti s příslušnou obcí. Tato součinnost znamená zjištěnou poptávku a garantovanou finanční spoluúčast obce na spolufinancování služby.		
Metodika a výpočet:	Součet poskytovatelů, součet obcí, kde se služba poskytuje		
Zdroj čerpání dat:	Rozhodnutí MSK o registraci		

Cíl	Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence		
Číslo indikátoru	3.1.2.		
Název indikátoru	POČET KLIENTŮ		
Měrná jednotka	Uzavřená smlouva		
Správce měřítka	Starosta Města Vrbno pod Pradědem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stárnutí populace a odliv osob v produktivním věku v území ORP zvyšuje potřebnost terénních služeb pro seniory, díky kterým mohou v maximální možné míře setrvat ve svém přirozeném prostředí. Naplnění indikátoru toto umožní uspokojit na větším území ORP než je tomu dosud a také v době, kdy to uživatel potřebuje, úkony, které jsou sjednány v písemné smlouvě.		
Metodika a výpočet:	součet		
Zdroj čerpání dat:	Evidence poskytovatelů		

Cíl	Zřídít terénní odlehčovací službu a tísňovou péči		
Číslo indikátoru	3.2.1		
Název indikátoru	REGISTRACE ODLEHČOVACÍ SLUŽBY A TÍŠŇOVÉ PÉČE		
Měrná jednotka	Počet poskytovatelů nových služeb		
Správce měřítka	Starosta Města Horní Benešov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stárnutí populace a odliv osob v produktivním věku v území ORP zvyšuje potřebnost terénních služeb pro seniory, díky kterým mohou v maximální možné míře setrvat ve svém přirozeném prostředí. Naplněním indikátoru se zvýší bezpečí osaměle žijících seniorů a uleví se rodinám, které pečují samy.		
Metodika a výpočet:	součet		
Zdroj čerpání dat:	Rozhodnutí MSK o registraci		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 99 Řídící skupina

Složení řídicí skupiny
Starosta města Bruntál
Starosta města Vrbno pod Pradědem
Starosta města Horní Benešov
Starosta obce Světlá Hora
Vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Bruntál

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 100 Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1	Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP Bruntál na 4 roky	Starosta Města Bruntál
2	Vytvořit systém financování sociálních služeb na území ORP	Starosta Města Bruntál
3.1	Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence	Starosta Města Vrbno pod Pradědem
3.2	Zřídit terénní odlehčovací službu a tísňovou péči	Starosta Města Horní Benešov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 101 Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Počet obcí zapojených do komunitního plánování pro území ORP Bruntál	Místostarosta Bruntálu (gesce sociální věci)
1.2.	Schválený dokument „Střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP“ na období 4 let	Místostarosta Bruntálu (gesce sociální věci)
1.3.	Dokument „Jednotný informační systém sociálních služeb pro území ORP Bruntál“ (dále JIS)	Místostarosta Bruntálu (gesce sociální věci)
2.	Smlouva o sdružení finančních prostředků	Místostarosta Bruntálu (gesce sociální věci)
3.1.	Rozšíření registrace poskytovatelů pečovatelské služby a osobní asistence	Řídící skupina KPSS ORP Bruntál
3.2.	Registrace odlehčovací služby a tísňové péče	Řídící skupina KPSS ORP Bruntál

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3. souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 102 Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok²⁰. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

²⁰ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako proces dlouhodobý a opakovaný, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

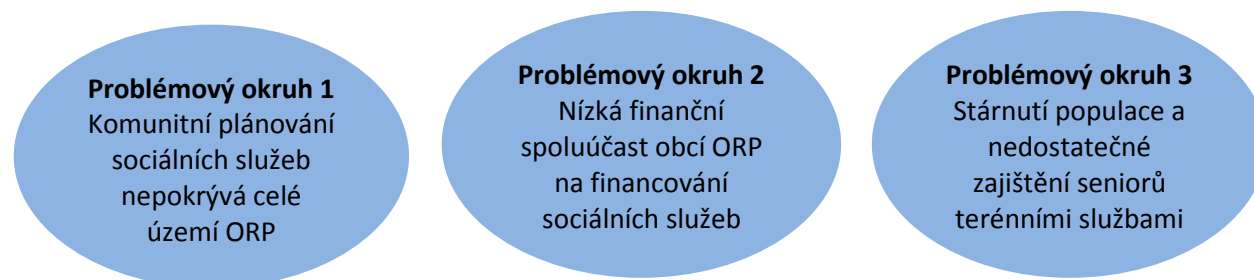
Tabulka 103 harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2018														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2019														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Analytická část vygenerovala 3 základní problémové okruhy:

Na jejich základě byl navržen nástin variantních řešení, který byl rozpracován do jednotlivých cílů, které jsou následující :

Cíle k problémovému okruhu č. 1

Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP Bruntál na 4 roky

Vytvoření jednotného informačního systému sociálních služeb pro území ORP

Cíle k problémovému okruhu č. 2

Vytvořit systém financování sociálních služeb na území ORP

Cíle k problémovému okruhu č. 3

Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence

Zřídit terénní odlehčovací službu a tísňovou péči

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů, jejichž první verze byla taktéž zpracována a obsahuje celkem 15 projektů resp. speciálních činností a aktivit na období 2015-2018.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

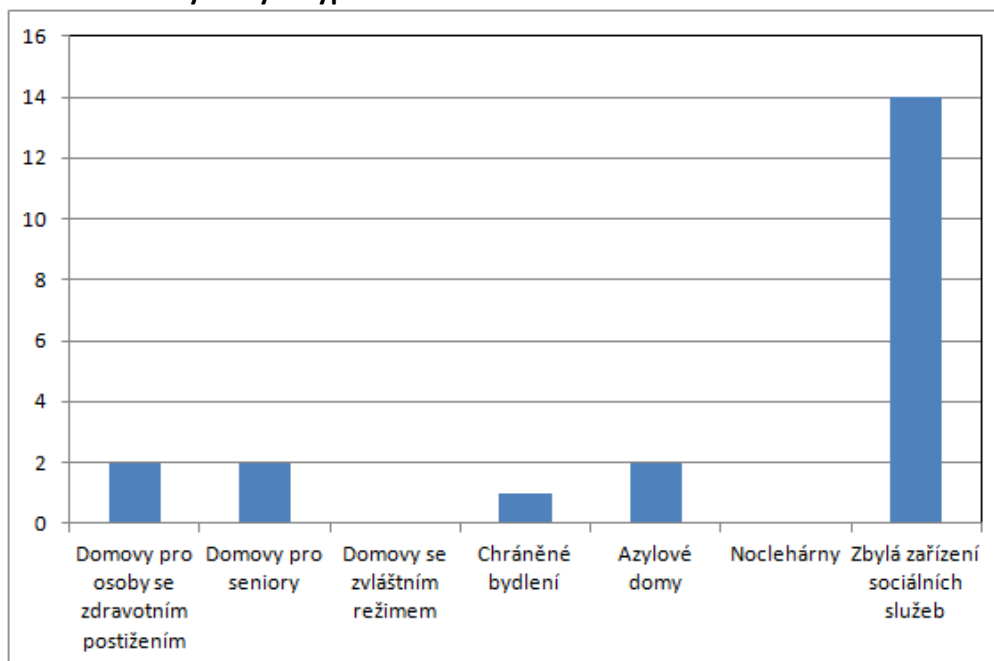
Tvorba strategie pro sociální služby zahrnovala analytickou část, v rámci které proběhla dotazníková šetření na obcích, u poskytovatelů sociálních služeb, studium dokumentace a veřejně dostupných materiálů na webu MPSV, MSK, MV, rozhovory s poskytovateli. Následovala formulace problémových okruhů a v rámci návrhové části nástin variantních řešení meziobecní spolupráce. Proběhlo projednání ve fokusní skupině a na setkání starostů. V další fázi došlo k rozpracování do cílů a opatření. Proběhlo vnitřní připomínkové řízení týmu s vybranými zástupci obcí. Jednotlivé cíle byly rozpracovány do první verze akčních plánů.

4.5. Přílohy

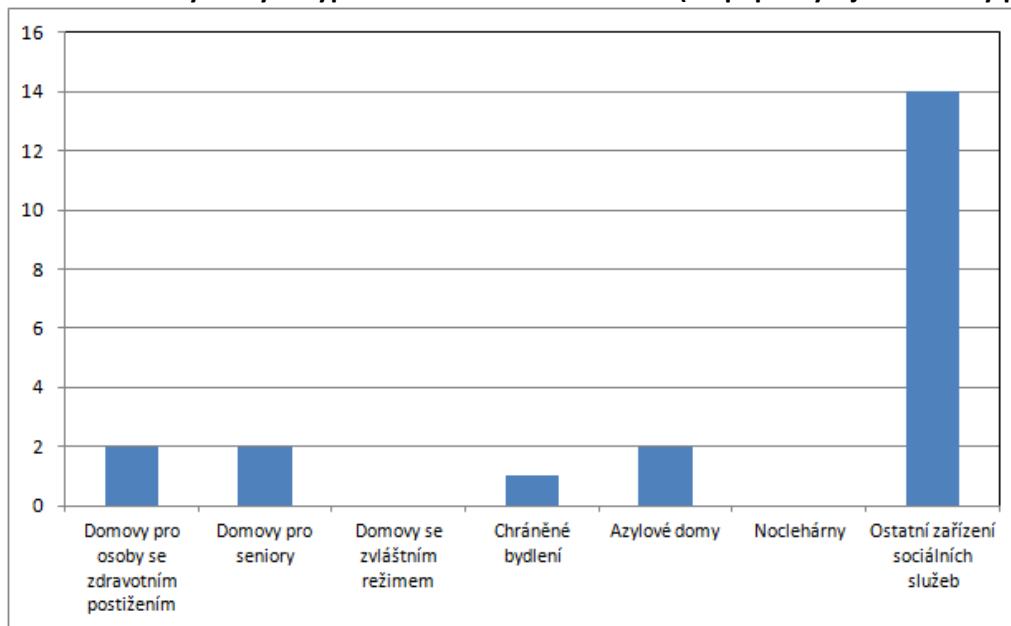
Příloha 1 Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části sociální služby

4

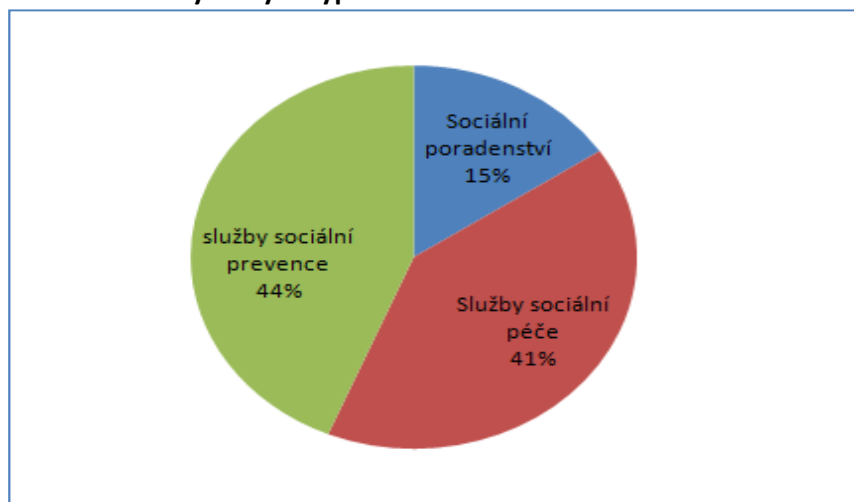
Graf 21 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb

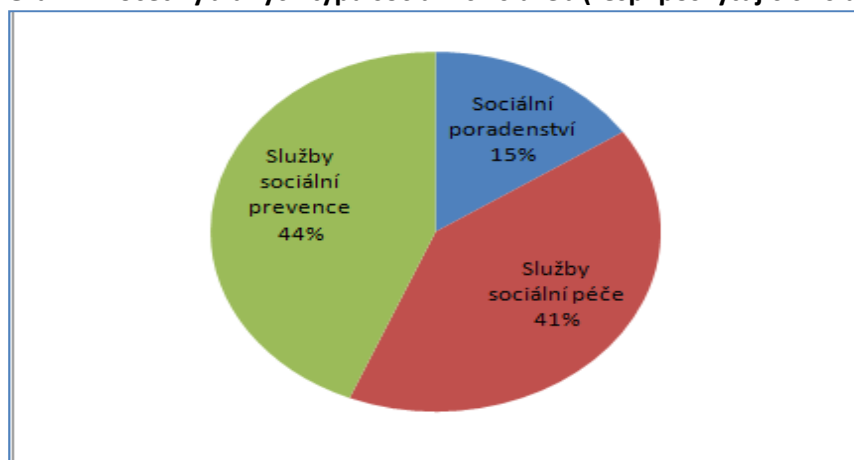
Graf 22 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb (resp. poskytujících služby pro obyvatele)

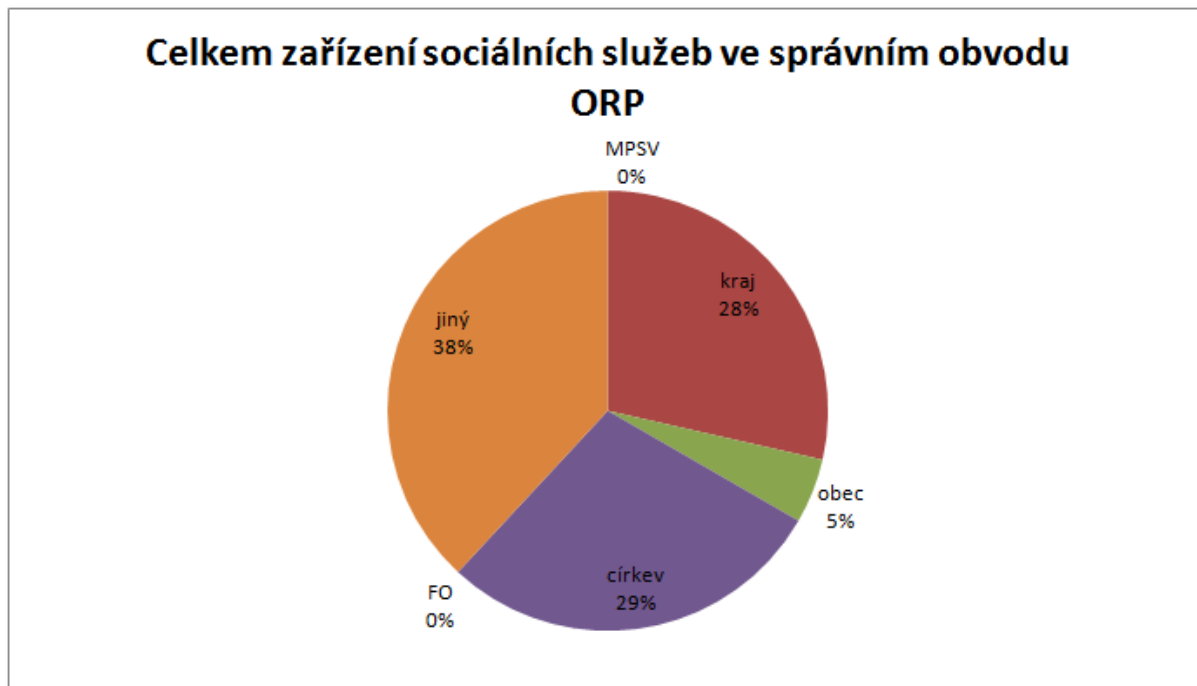
Graf 23 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

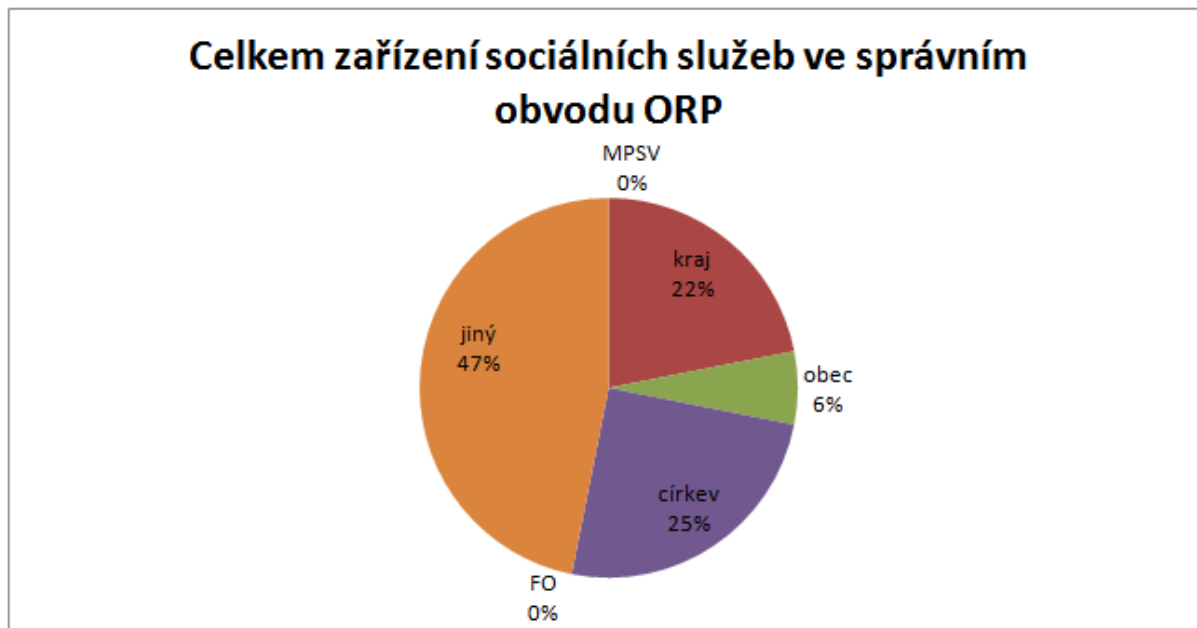
Graf 24 Počet vybraných typů sociálních služeb (resp. poskytujících služby pro obyvatele)

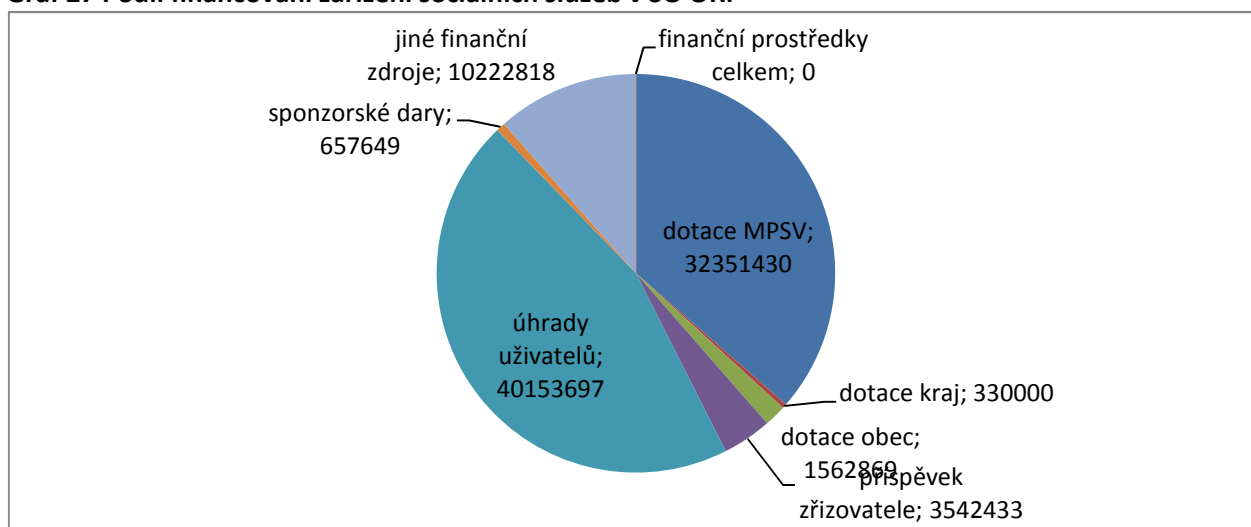
Graf 25 Podíl zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

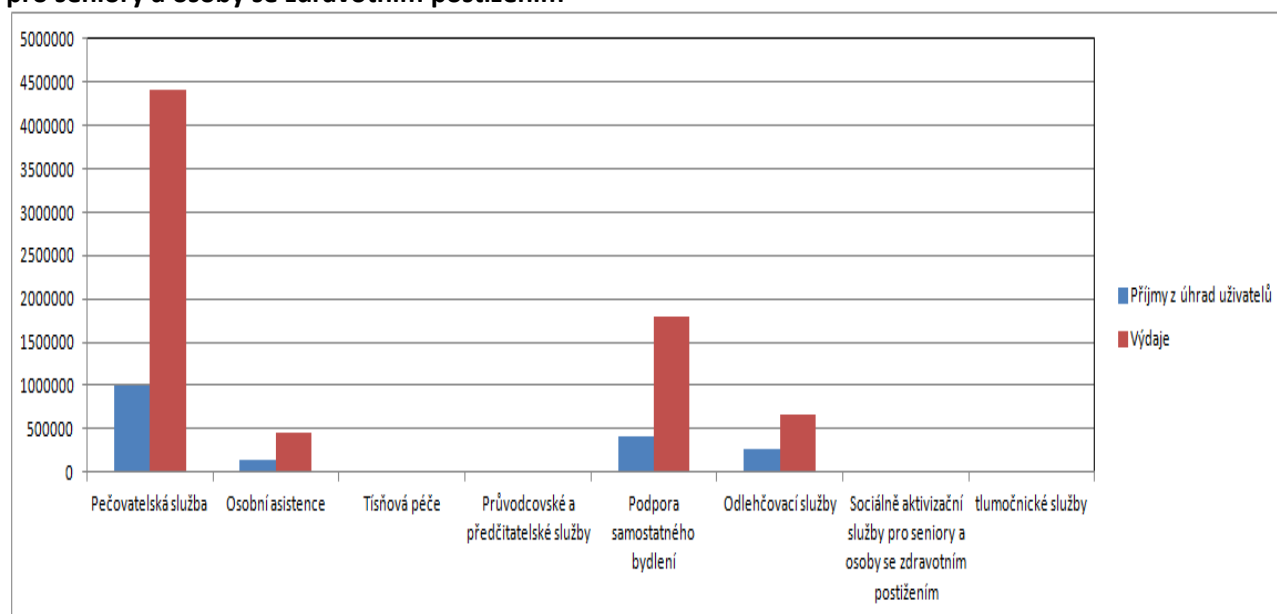
Graf 26 Podíl sociálních služeb dle zřizovatele

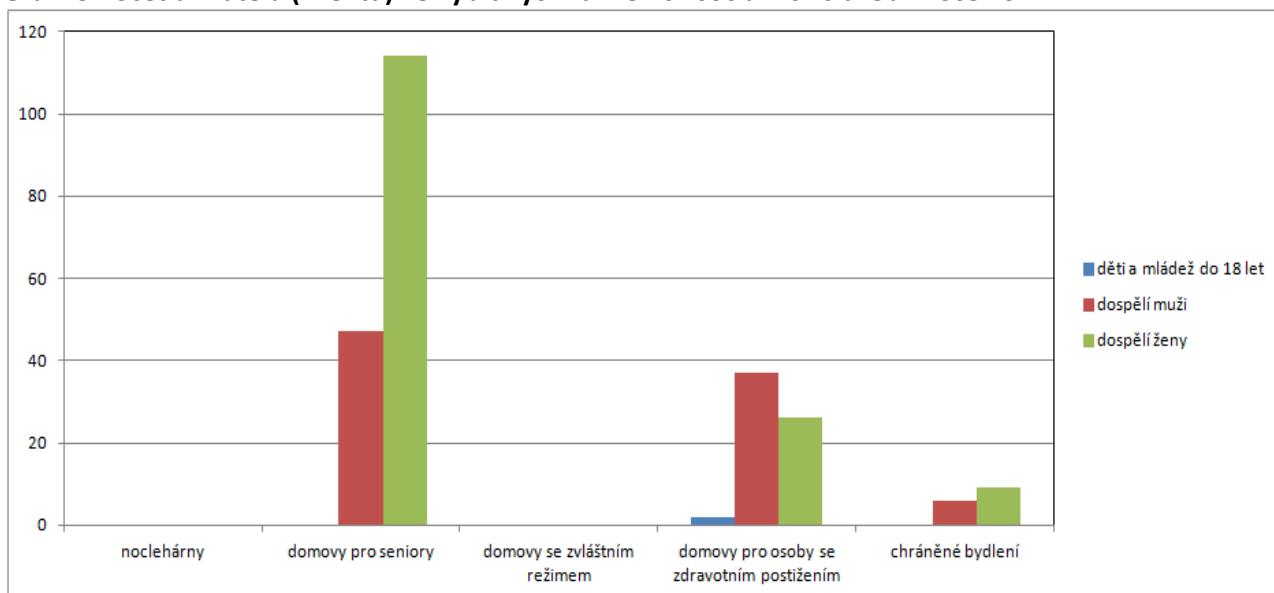
Graf 27 Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP

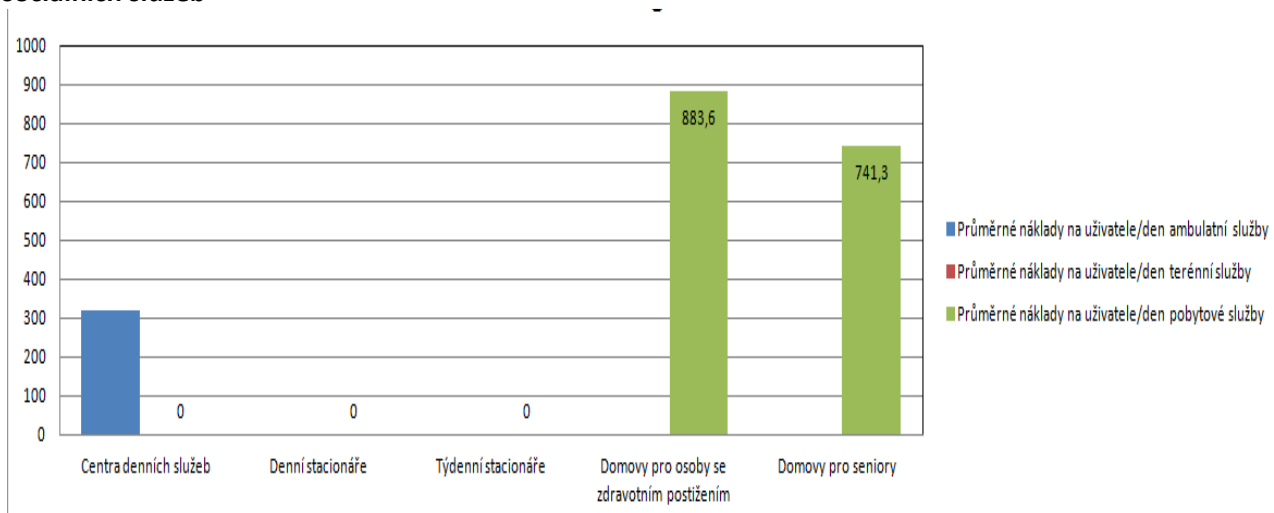
Graf 28 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

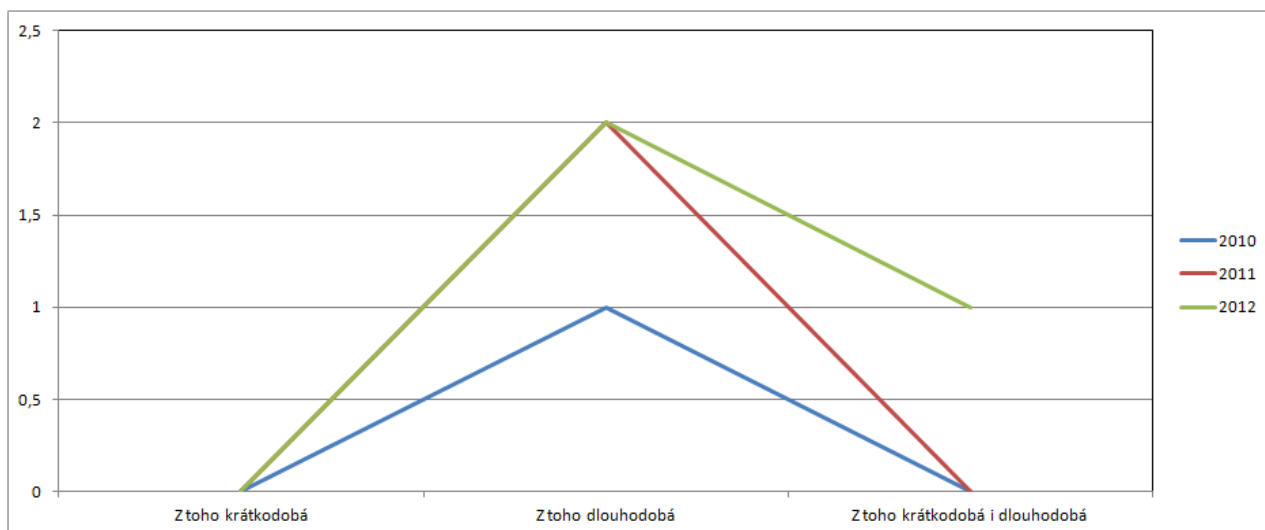
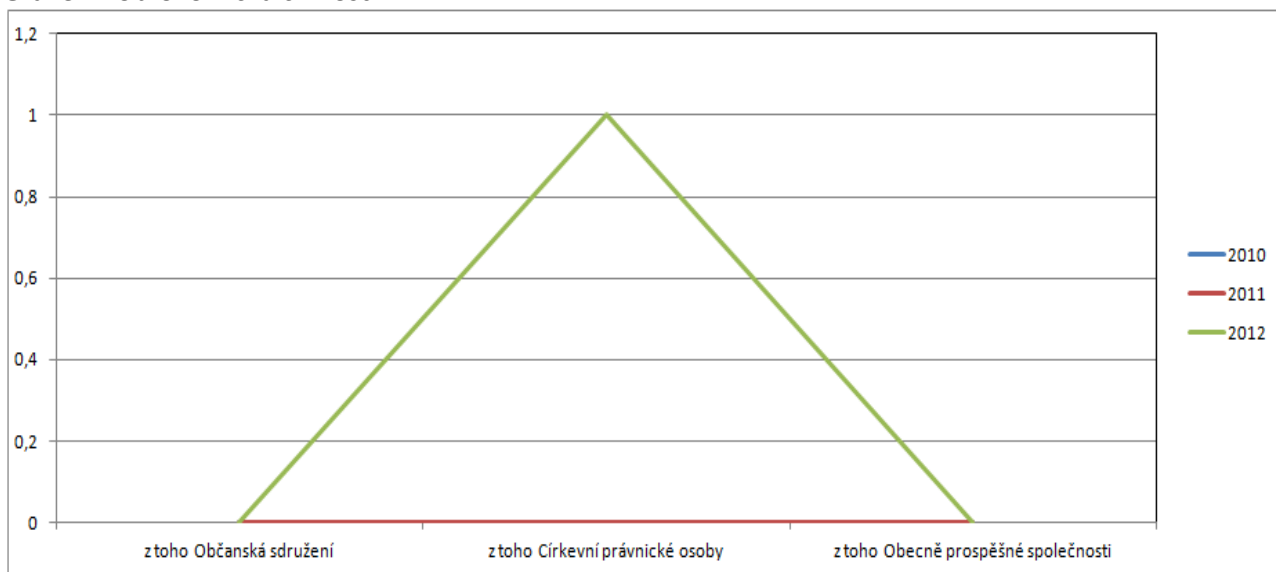
Graf 29 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

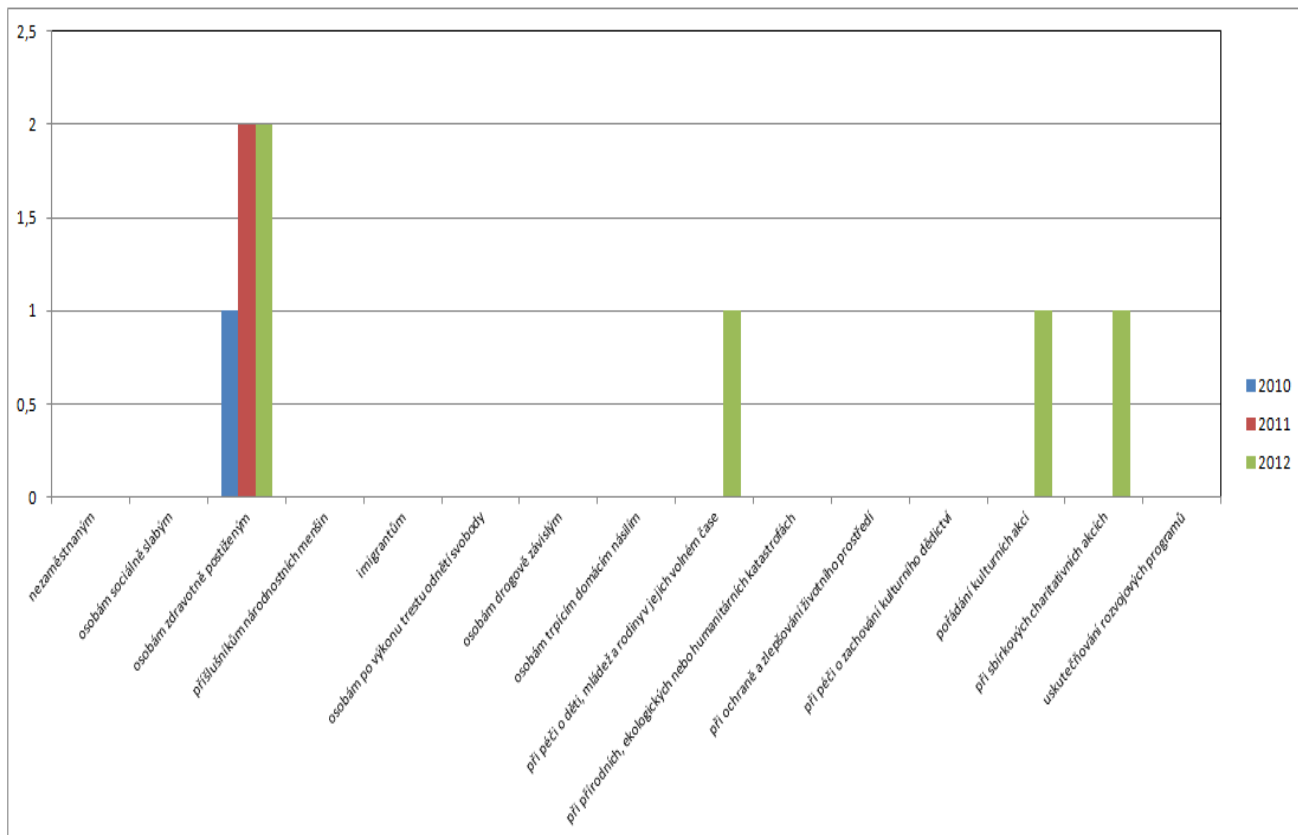
Graf 30 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb

Graf 31 Dobrovolnická činnost

Graf 32 Typy dobrovolnických projektů

5. TÉMA 3: ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

ORP Bruntál je na tom po stránce odpadového hospodářství na velmi dobré úrovni, a přestože musí obsloužit relativně řídké osídlené rozlehlé území, implementoval ve svozové oblasti TS Bruntál progresivní technologie inspirované švédským modelem. Již nyní je většina nádob očipovaná a systém je tak připraven na výkonové zpoplatnění.

Na části území je preferováno kompostování BRKO před jeho svozem (svozová oblast Vrbno p/P.) a centrálním kompostováním a obce přispívají domácnostem na nákup kompostérů.

Svoz odpadu je zajišťován prostřednictvím tří společností vlastněných městy a soukromými subjekty. Z hlediska celkového nakládání s odpady je problémem "ovlivnitelnost" celého hodnotového řetězce nakládání s odpady, obce a ani dominantní svozové společnosti nejsou vlastníky jedné z klíčové části tohoto řetězce – skládek (ty jsou v majetku jiných soukromých subjektů). Celkový poplatek za shromažďování, svoz, zpracování a uložení odpadů je totiž tvořen dvěma položkami (poplatek za shromažďování a svoz, a poplatek za uložení). Poplatek za uložení však obce nemohou ovlivnit. Samospráva tak má omezenou vyjednávací schopnost (neboť pokud by byla soutěžena cena za uložení, pak by mohlo dojít k výraznému růstu poplatků za svoz (kvůli nutnosti odpady převážet do míst s nižší cenou, ale na delší vzdálenost).

Odpadové hospodářství se však nemůže opřít ani o kvalitní legislativu, podle níž je původcem odpadu obec a nikoliv skutečný původce – občan, resp. firma zapojená do systému odpadového hospodářství obce.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

V tuto chvíli není na území ORP Bruntál svazek, jež by v odpadovém hospodářství spolupracoval. Zajištění svozu a nakládání s odpady je plně v kompetenci jednotlivých obcí, resp. jejich volených orgánů. Žádný z DSO nemá ve schválených stanovách explicitně stanoveno, že by bylo nutné a vhodné spolupracovat s okolními obcemi v oblasti odpadového hospodářství.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Svoz odpadů v území je prováděn městskými společnostmi TS Bruntál, s.r.o., TECHNICKÉ SLUŽBY VRBNO s.r.o., Městské služby Rýmařov, spol. s r.o. a nadnárodní společností van Ganswinkel, a.s. Tyto společnosti svážejí odpad fyzických osob, tedy komunální odpady, jejichž původci jsou obce v ORP Bruntál. Pro soukromé subjekty zde působí nadnárodní společnosti, v největší míře Marius Pedersen, a.s., SITA CZ a.s., RUMPOLD s.r.o., skupina AVE a další společnosti zabývající se odpadovým hospodářstvím.

Svozoové firmy jsou většinou vybírány formou výběrového řízení, přičemž jsou sledovány aktuální tržní podmínky. Oblast svozu odpadu patří mezi regulované aktivity. Vzhledem k ochraně know-how v podobě cenové politiky není přesně známa cena svezeneho směšného resp. tříděného odpadu, avšak reálná cena za 1 t svezeneho odpadu se pohybuje od 750 do 1 000 Kč. Průměrná cena paušálního poplatku na jednoho občana ORP činí cca 500 Kč a takřka shodnou částku doplácí obecní rozpočty. Důležité z tohoto pohledu je, že zastupitelstvo obcí má právo dle zákona o obcích tyto poplatky zcela nebo částečně přenést na rozpočet obce.

V části území (svozová oblast TS Bruntál) je odpadové hospodářství připraveno na zavedení Inteligentního systému nakládání s odpady - ISNO (<https://www.mojeodpadky.cz>). Základem ISNO je evidence nádob pomocí RFID tagů a čárových kódů, na jejichž základě se snadno získají informace o tom kdo, jaký objem, jakých odpadů odevzdal. Poplatek pak lze stanovit dle skutečných nákladů a motivovat občany formou úlev k ekonomicky a k environmentálně výhodnějším způsobům nakládání s odpady. Domácnosti, které k odpadům přistupují opravdu zodpovědně, mohou dosáhnout úlev na poplatku až 70%. V rámci ISNO jsou stanoveny tři bonusy: bonus třídění, bonus efektivního využívání sběrných nádob a bonus snižování produkce odpadů. ISNO tedy není jen o třídění odpadů, třídění by mělo být co nejvíce efektivní tj.

ekonomicky výhodné. Jelikož nejekologičtější je odpad, který nevzniká, ISNO podporuje i způsoby, jakými domácnosti předcházejí vzniku odpadů. Svozové firmy jsou vedeny k odvoznému systému tříděného odpadu přímo od domu. Někde občané mohou obdržet do domácnosti modrou a žlutou nádobu na třídění odpadů jinde pytle a tam kde není ani jedno možné, se vytvoří společné sběrné místo s kontejnery. Snahou ISNO je, aby třídění odpadů bylo stejně obtížné, jako odkládání odpadu do nádob na směsný odpad.

Systém ISO je v současnosti pilotně zaveden v obci Roudno a Valšov, uvažuje se o dalším rozšíření. Protože vstup do systému je dobrovolný, je potřeba obcím prokázat jeho efektivnost.

Dle studie Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za r. 2013), kterou zpracoval IURMO, o.p.s., se jednotkové náklady na sběr, svoz, odstranění/využití SKO obcí v ORP Bruntál pohybují v rozmezí 2 489 až 2 771 Kč/t. Ve srovnání s průměrnou hodnotou za Moravskoslezský kraj, která je 2 487 Kč/t, vykazuje území ORP mírně nadprůměrné náklady na sběr, svoz a nakládání s SKO. Průměrná hodnota nákladů na sběr, svoz a nakládání s SKO je v ČR 2 594 Kč.

Jednotkové náklady na tříděný sběr využitelných odpadů se v ORP pohybují v rozmezí 3 062 až 3 750 Kč/t při průměrné výtěžnosti 40,6 až 44,2 kg/obyv. V porovnání s průměrnou hodnotou za Moravskoslezský kraj (3 946 Kč/t) se jedná o podprůměrné hodnoty, při průměrné výtěžnosti 29,1 kg/obyv. Výtěžnost v tomto může hrát roli. Průměrný náklad na tříděný sběr v ČR je 4 344 Kč/t.

Zařízení k nakládání s odpady

V této kapitole jsou uvedena zařízení k nakládání s odpady na území ORP a v jeho blízkosti. Dále jsou uvedeny komunitní kompostárny.

Tabulka 104 Přehled sběrných dvorů v území ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1	TS Bruntál, s.r.o. - Sběrný dvůr Bruntál	Zeyerova 12	Bruntál	597180	100000,00	20000,00
2	TECHNICKÉ SLUŽBY VRBNO s.r.o.- Sběrný dvůr	Jesenická 205	Vrbno pod Pradědem	597961	30000,00	600 t+ 3000 t. SKO

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasy/>

Tabulka 105 Přehled výkupen odpadů v území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP		
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ
1	A.B. TITAN s.r.o. - stacionární zařízení Bruntál	Sladovnická 137	Bruntál	597180
2	A.B. TITAN s.r.o.-sběrna odpadů, elektro Nové Heřminovy		Nové Heřminovy	569551
3	EKO-CHEM-Z s.r.o. - mobilní zařízení		Bruntál	597180
4	Global Tungsten & Powders spol. s r.o.-sběrna Bruntál		Bruntál	597180
5	Ing. Miroslav Čelůstka - sběrna Bruntál		Bruntál	597180
6	Jana Valchářová-stacionární zařízení Staré Město u Bruntálu		Staré Město	551767
7	Jiří Erben - stacionární zařízení Nové Heřminovy		Nové Heřminovy	569551
8	KM - KOV s.r.o. - stacionární sběrna - Bruntál		Bruntál	597180
9	KM - KOV s.r.o. - stacionární sběrna - Horní Benešov		Horní Benešov	597350
10	KM - KOV s.r.o. - stacionární sběrna - Vrbno pod Pradědem		Vrbno pod Pradědem	597961
11	KVS EKODIVIZE a.s.		Horní Benešov	597350
12	Radoslav Švanda - stacionární zařízení Bruntál		Bruntál	597180
13	RITSCHNY kovošrot a sběrné suroviny s.r.o.-sběrna Bruntál		Bruntál	597180
14	TECHNICKÉ SLUŽBY VRBNO s.r.o. - Mobilní zařízení		Vrbno pod Pradědem	597961
15	TS Bruntál, s.r.o. - Mobilní zařízení		Bruntál	597180
16	I K A R spol. s r.o. - stacionární sběrna Bruntál		Bruntál	597180
17	ZELENÁ DÍLNA s.r.o.		Bruntál	597180
18	KARLA spol. s r.o. - Sběrna kovů Bruntál provoz 43		Bruntál	597180
19	MR STEEL GROUP s.r.o. - sběrna Bruntál		Bruntál	597180
20	AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.-sběrna odpadů Bruntál		Bruntál	597180

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasyl/>

Síť sběrných dvorů není úměrná sídelní struktuře ORP Bruntál, je koncentrována pouze do měst Bruntálu a Vrbna pod Pradědem. Dále jsou lokálně obcemi využívána místa, která částečně nahrazují sběrné dvory, kde se soustřeďují elektroodpady, objemné odpady a obdobné druhy odpadů. Odpad, odkládaný do sběrných dvorů pochází zejména z území ORP Bruntál. Zařízení jsou dimenzována na počet, který převyšuje počet obyvatel. Mimo schválená zařízení na sběr odpadů²¹ je provozován i systém zpětného odběru elektrozařízení, a to smluvně mezi obcemi a společnostmi EKOLAMP s.r.o., ELEKTROWIN a.s. a ASEKOL s.r.o.

V oblasti ORP Bruntál jsou provozovány výkupny odpadů. Ve velké míře slouží k výkupu kovů a papíru. V největší míře jsou tyto zastoupené v obci Bruntál.

²¹ Dle § 14 zák. č. 185/2001 Sb., o odpadech

Tabulka 106 Přehled třídících linek na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP		Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Obec	ZÚJ				
1	Zdeněk Bukovjan - třídící linka na PET Bruntál	Bruntál	597180	3500	1000	S	
2	KVS EKODIVIZE a.s.	Horní Benešov	597350	-----	-----	S	Podklady nedodány
3	Van Gansewinkel HBSS s.r.o.	Horní Benešov	597351	-----	-----	S	Podklady nedodány

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasy/>

Tabulka 107 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP		Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Obec	ZÚJ				
1	Remit s.r.o.	Šternberk Uničovská 2250/64	505188	3750,00	1875,00	S	vlastník: Marius Pedersen a.s.

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasy/>

V území ORP Bruntál se nachází třídící linka na separovaný plastový odpad. Tato je v soukromém vlastnictví a nachází se ve městě Bruntál. Její hodinová kapacita je 1,5 až 2 t odpadu, záleží na čistotě materiálu. V současné době této linky není využíváno a většina separovaného plastu z obcí je převážena mimo ORP – třídící linka společnosti Nehlsen Třinec, s.r.o. Důvodem je výhodnější nabídka odběru, a to i přes značnou dopravní vzdálenost.

Tabulka 108 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ	
1	ITALPE s.r.o.- bio kompostárna	Rejchartice	Dvorce	597317	S
2	RUMPOLD s.r.o. - Kompostárna - Moravský Kočov		Moravskoslezský Kočov	551732	S
3	TS Bruntál, s.r.o. – komunitní kompostárna	Polní	Bruntál	597180	OK

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasy/>

Tabulka 109 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ				
1	Městské služby Rýmařov, s.r.o. - Kompostárna - Rýmařov		Rýmařov	597783	-----	-----	O	
2	Obec Huzová – komunitní kompostárna	Huzová 325	Huzová	597414	150,00	149,00	OK	Komunitní kompostárna na 2/5 štěpky a 3/5 trávy

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasyl>

Tabulka 110 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ	
1	ITALPE s.r.o.- bio kompostárna		Dvorce	597317	S
2	RUMPOLD s.r.o. - Kompostárna - Moravský Kočov		Moravskoslezský Kočov	551732	S

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasyl>

Na území ORP Bruntál se nachází několik zařízení pro nakládání s BRO v držení soukromých vlastníků. Při srovnání s Plánem odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje lze konstatovat růst produkce BRO, což je nutné řešit. Od roku 2013 obce začaly řešit aktivně otázku bioodpadu a to především obce Leskovec nad Moravicí a Milotice nad Opavou. V roce 2014 byl svoz bioodpadu rozšířen o obce Bruntál, Vrbno pod Pradědem, Oborná, Razová, Dlouhá Stráň a Moravskoslezský Kočov. Veškerý svážený bioodpad z obcí je odvážen na kompostárnu v katastru obce Moravskoslezský Kočov. Vrbno pod Pradědem koncem roku 2013 zahájilo kampaň „zkvalitnění nakládání s odpady“ a získalo dotaci na pořízení kompostérů. Z informací od ostatních obcí je patrné, že zatím vyčkávají na zákonodárci připravovaný zákon o odpadech. Obce zatím nechtějí zaváděním služeb zdražovat svoz odpadu.

V území se nenachází žádné zařízení, které by využívalo odpad pro energetické využití. Podobné zařízení se nenachází ani v sousedních ORP.

Tabulka 111 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1	Van Gansewinkel HBSS s.r.o. - skládka SOO a SNO	Leskovská 572	Horní Benešov	597350	NO	S	
2	ITALPE, s.r.o. - skládka odpadů	Rejchartice	Dvorce	597317	OO, IO	S	Kapacita ještě dalších cca 15 let

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/ebsouhlasy/>

Tabulka 112 Nejblíže sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu	Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
1	ELIO Slezsko, a.s.	Holasovice II/202	OO	S	zajímavost Město Bruntál

Zdroj: vlastní šetření, <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasy/>

Sklárky v SO ORP Bruntál jsou provozovány soukromými subjekty. Na těchto skládkách končí část odpadů z obcí ORP. Takřka polovina produkce ORP Bruntál končí na skládce v území sousední ORP a to skládce ELIO Slezsko, a.s.. v níž má Město Bruntál svůj majetkový podíl.

Doplňující informace: Černé sklárky odpadu současný stav na území ORP

V rámci ORP se řeší likvidace několika desítek černých skládek ročně. Naprostá většina skládek se řeší ve spolupráci s majiteli dotčených pozemků. Tam, kde sklárky vznikají na pozemcích obcí, musí je řešit obce v rámci svých rozpočtů.

Produkce odpadů

V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008 – 2012, zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.).

Tabulka 113 Celková produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	53 242,45	34 174,49	38 564,19	44 998,61	47 507,08	46 314,03
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	5 973,16	1 274,82	1 847,91	5 625,81	6 300,33	3 469,71
Celková produkce (OO a NO)	58 883,63	35 449,31	40 412,09	50 624,42	53 807,41	49 783,74

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Vývoj v produkci odpadů závisí na ekonomické situaci. Z hlediska celkové produkce odpadů od všech původců ovlivňuje nejvíce podniková sféra a průmysl. To platí pro kategorii odpadů ostatní, ale i

nebezpečné. Z hlediska celkové produkce všech odpadů je patrný výkyv v roce 2008, 2010 a 2011. Výkyvy v jednotlivých skupinách odpadů jsou zřetelné v tabulce 115. Tento vývoj nejvíce ovlivňují především výkyvy produkce odpadů ze skupiny 17 – stavební a demoliční odpady, ale v menší míře také komunální odpady včetně složek z odděleného sběru (sk. 20) a odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin (sk. 02).

Pokud jde o plnění plánu odpadového hospodářství, nedochází k poklesu produkce nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů produkují obce minimum. Ty jsou doménou spíše podnikové a průmyslové sféry.

Tabulka 114 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Bruntál	38 013	437,60	11,51	16 564,59	435,76	17 002,20	447,27
Moravskoslezský kraj	1 226 602	11 527,94	9,40	663 547,48	540,96	675 075,42	550,36

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce č. 114 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 34 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 13 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 66 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů AL INVEST Břidličná, a.s., OSRAM Česká republika s.r.o., Macco Organiques s.r.o.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Moravskoslezský kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Bruntál o 0,63 kg nižší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů (ORP Bruntál 11,51 kg/obyv./rok celorepublikový průměr je 12,14 kg/obyv./rok) a o 95,54 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi (ORP Bruntál 447,27 kg/obyv./rok celorepublikový průměr je 542,81 kg/obyv./rok).

Tabulka 115 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	853,43	1 000,52	877,06	1 034,71	896,44
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	6,17	8,32	0,00	37,79	9,41
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	0,00	1,90	0,00	0,00	0,04
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,20	0,09	0,30	0,15	0,10
06	Odpady z anorganických chemických procesů	1 316,48	1 429,46	1 875,19	1 615,76	2 067,18
07	Odpady z organických chemických procesů	54,34	86,79	221,24	251,16	331,32
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	16,07	13,34	16,49	15,77	15,00
09	Odpady z fotografického průmyslu	2,11	2,32	2,86	3,02	4,26
10	Odpady z tepelných procesů	2 190,48	1 508,98	1 449,58	1 396,75	1 355,21
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	477,82	389,37	197,08	111,70	154,61
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	1 986,60	1 495,62	757,62	781,06	847,91
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	139,76	126,14	142,71	120,56	82,04
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	3,08	2,35	1,85	1,98	1,70
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	1 423,34	1 350,22	1 543,92	1 628,56	1 565,49
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	652,18	822,62	1 055,62	589,97	793,25

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	12 661,88	15 334,51	17 837,35	26 519,75	21 736,20
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	85,90	87,06	84,95	84,70	90,09
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	828,35	2 516,95	8 039,09	4 915,86	5 543,41
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	12751,12	14235,56	16521,58	14698,16	14289,09
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,98
Celková produkce odpadů [t]		35 449,31	40 412,09	50 624,49	53 807,40	49 783,74

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Největší zastoupení v produkci odpadů mají odpady stavební a demoliční (sk. 17), zejména díky charakteru odpadů (beton, cihly, stavební suť, které mají vysokou hmotnost), následuje komunální odpad (produkce domácností, firem a organizací) (sk. 20). Třetí nejvíce zastoupenou složkou jsou odpady ze zařízení na zpracování odpadu z ČOV - čistírenské kaly (sk.19). Následují odpady z anorganických chemických procesů (sk. 06) (vliv charakteru ekonomické struktury). Pětici uzavírá skupina odpadů (sk. 15) mezi které patří: odpadní obaly, absorpční činidla, čistící tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené. Z výše popsaných odpadů je zřejmé, že se vysokou měrou na produkci podílí průmyslová činnost. Mezi hlavní producenty lze řadit soukromé subjekty jako je AL INVEST Břidličná, a.s., OSRAM Česká republika s.r.o. Macco Organiques s.r.o. a další.

Tabulka 116 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů (t)	35 449,31	40 412,09	50 624,42	53 807,41	49 783,74
Celková produkce KO (sk. 20, 1501)	14 068,86	15 516,10	17 973,61	16 261,46	15 767,14
Celková produkce SKO (kat. č. 200301)	9 913,27	11 336,15	12 460,70	9 085,51	9 874,27

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z uvedených dat je možné usuzovat, že produkce smíšeného komunálního odpadu (kat. č. 200301) neklesá, naopak ve dvou obdobích stoupá. Pokud se ale podíváme na celkový trend, celková produkce SKO v ORP klesla. Jedním z možných faktorů, které mají vliv na nárůst produkce SKO bylo také klima.

V těchto obdobích byla výrazněji chladnější zimní období. Vzhledem k nízké plynofikaci obcí dochází ke zvýšení produkce SKO o popel z kotlů na pevná paliva.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o smíšeném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka 117 Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Bruntál	38 013	13 226,84	347,96	8 796,95	231,42	204,70
Moravskoslezský kraj	1 226 602	528 551,93	430,91	250 545,01	204,26	207,50

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 117 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 83,9 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 89,1 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 16,1 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno

právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu. Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 21,64 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 21,17 kg vyšší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Největší množství zastoupení v komunálních odpadech má směsný komunální odpad (kód odpadu 200301) následovaný kovy (200140), objemným odpadem (200307), uličními smetky (200303) a papírovými a lepenkovými obaly (150101). To odpovídá charakteru území - dominance produkce odpadu domácnostmi (SKO). Skupina odpadů (kovy, smetky, objemný odpad) jsou množství zastoupeny ve velké míře zejména díky své vysoké měrné hmotnosti. Naopak méně zastoupeny jsou papírové a lepenkové obaly, které mají nízkou hmotnost, avšak velký objem. Detailní přehled všech druhů komunálního odpadu se nachází v tabulce č. 142, která je součástí přílohy č. 3.

Tabulka 118 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	708,76	915,29	928,86	1320,58	1275,55
Sklo	150107, 200102	132,81	174,15	174,73	296,88	268,54
Plast	150102, 200139	541,66	549,65	611,22	567,88	638,09
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,00	1,98	0,19
Celkem separovaný sběr		1 383,23	1 639,09	1 714,81	2 187,32	2 182,37

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V ORP Bruntál je zavedený systém sběru separovaných odpadů plastu, papíru a skla. Do separovaného sběru plastů byl od roku 2011 zapojen i sběr nápojových kartonů. Vyhodnocení pro výkazy je následně poskytnuto z třídící linky. V rámci separovaného sběru odpadů dominuje papír a plast. Trendem je trvalý nárůst množství vytříděného odpadu, v roce 2012 připadalo na jednoho obyvatele cca 80 kg vytříděného odpadu (zdroj EKO-KOM, a.s.). Zvyšující se množství separovaného odpadu má následně vliv na výši odměny pro obce od společnosti EKO-KOM, a.s. Přestože obce zajišťují svoz separovaných odpadů, není sít vždy dostatečně dostupná. Společnost EKO-KOM, a.s. uvádí ze svých zkušeností, že donášková vzdálenost pro optimální ochotu obyvatel třídit je do 150 m.

Tabulka 119 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vyříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Bruntál	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	38 013	538,50	14,17	28,29
Plast	(150102, 200139)		238,96	6,29	9,89
Sklo	(150107, 200102)		223,73	5,89	10,20
Nápojové kartony	(150105)		0,19	0,00	0,07
Kovy	(200140, 150104)		2 836,76	74,63	103,48

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 119 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 42,22 %, produkce skla tvoří produkce 83,31 %, plastů tvoří 37,45 % a produkce nápojových kartonů tvoří 100 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že mírnou většinu (54,12 %) vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů a vyšší u kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96 plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni.

Tabulka 120 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Bruntál	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	38 013	16,52	17,44
Plast	(150102, 200139)		10,07	10,01
Sklo	(150107, 200102)		8,02	10,16
Nápojové kartony	(150105)		0,19	0,16
Kovy	(200140, 150104)		96,54	39,78

Zdroj: EKO-KOM a.s.

V tabulce 120 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů a vyšší kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,08 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni (vyjma kovů), což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka 121 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Moravskoslezský kraj	18,29	10,47	10,25	0,15	36,57	75,73
(0 až 500 obyv. včetně)	4,81	12,59	13,30	0,12	4,47	35,29
(501 až 1000 obyv. včetně)	5,96	12,77	13,99	0,17	8,06	40,96
(1001 až 4000 obyv. včetně)	8,20	12,26	13,36	0,20	10,76	44,78
(4001 až 10000 obyv. včetně)	14,34	10,99	11,46	0,19	43,31	80,29
(10001 až 20000 obyv. včetně)	21,75	8,98	8,05	0,28	93,28	132,33
(20001 až 50000 obyv. včetně)	22,67	9,81	9,54	0,21	52,52	94,75
(50001 až 100000 obyv. včetně)	18,93	7,06	8,23	0,12	38,68	73,03
(100001 a více obyvatel)	26,93	11,88	8,96	0,06	38,64	86,47
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Moravskoslezském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídá v ORP pouze město Bruntál. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 115 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji vyšší, přičemž hustota sběrné sítě v Moravskoslezském kraji je 211 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Hlučín, ORP Krnov a ORP Kopřivnice) vykazuje ORP Bruntál vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je nadprůměrná.

Tabulka 122 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalně soustředěvané odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	670,05	839,85	768,50	914,25	835,90
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	588,55	99,61	256,87	14,36	320,41
200201	Biologicky rozložitelný odpad	24,38	7,72	193,67	51,00	5,02
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	2,00	27,01	10,35	12,97	5,7
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	318,23	29,97	124,53	4,51	22,48

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tabulka je sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad). Nejvyšší podíl na produkci biologicky rozložitelných odpadů (mimo uvedené výše) má odpad s kódem 020106, tento odpad pochází ze zemědělské výroby. Následují kaly z ČOV a biologicky rozložitelný odpad. Dřevo je v produkci BRO relativně málo zastoupené, lze předpokládat, že je často využíváno v domácnostech na jako palivo. Výrazný podíl je tvořen biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven. Koncové zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem se v ORP nenachází.

Tabulka 123 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	14 091,69	14 305,49	15 219,23	11 921,94	12 867,99
Celková produkce BRKO	10 799,00	12 247,95	13 313,53	10 081,74	10 883,71

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Celková produkce BRO (biologicky rozložitelný odpad včetně BRKO) měla vzrůstající trend do roku 2010, v následujícím roce došlo k poklesu produkce. V roce 2012 dochází opět k růstu produkce.

V tabulce 123 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.).

Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočítání na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu bylo provedeno podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uvedeno v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO).

Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně).

V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Tabulka 124 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Bruntál	38 013	9 663,04	254,20	0,00	0,00
Moravskoslezský kraj	1 226 602	365 500,49	297,98	35 449,53	28,90

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 124 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 88,8 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 11,2 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 43,78 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO.

Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Bruntál, Vrbno pod Pradědem. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je zaveden v obcích Bruntál, Oborná, Milotice nad Opavou, Dlouhá Stráň, Leskovec nad Moravicí a Vrbno pod Pradědem (avšak až od roku 2013).

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady. Hodnoty odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP Hodonín. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky týkající se nakládání s odpady uvedené níže.

Tabulka 125 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	68 484,86	75 040,59	71 323,29	85 748,85	82 860,46	189 677,51
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		116,29	211,68	176,49	169,38	153,99	381,00
	Energetické využití	15,70	1,97	1,52	42,90	98,00	16,24
	Celkem vybrané způsoby využití	67 814,02	75 042,56	71 324,81	85 791,75	82 958,46	189 693,75
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		115,17	211,69	176,49	169,47	154,18	381,04
Celková produkce odpadů		58 883,63	35 449,31	40 412,09	50 624,42	53 807,41	49 783,74
Odstranění	Skládkování	83 153,76	17 125,80	41 701,21	36 208,57	38 480,76	40 640,20
	Spalování		0,05	0,05	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		17 125,85	41 701,25	36 208,57	38 480,76	40 640,20

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V území převažuje materiálové využití odpadů nad odstraněním ve formě skládkování. Energetické využití představuje velmi nízkou hodnotu, nejvíce je energeticky využíván odpad ze skupiny piliny a třísky neželezných kovů. Při porovnání s cíli POH je zřejmé, že materiálové využití odpadů v území ORP má vzrůstající tendenci. Vysoké hodnoty materiálového využití zahrnují z velké části využití stavebních a demoličních odpadů v území ORP. Největší podíl představuje zemina a kamení neuvedené pod číslem 170503, která byla využita především k rekultivacím skládek. Druhým druhem odpadů, které byly v největším množství materiálově využívány je škvára, struska a kotelní prach. Tento druh odpadů je využíván k terénním úpravám. Další odpad, výrazně množstevně zastoupený v materiálovém využití odpadů jsou kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedených pod číslem 190813, tento druh odpadu je pak využit ke kompostování. Odstranění odpadů formou skládkování mělo v roce 2009 vysoký nárůst, následující rok došlo k poklesu a ve zbývajících dvou letech došlo opět k mírnému nárůstu. Největší podíl odpadů, u kterých dochází ke skládkování je směsný komunální odpad. Odstranění formou spalování, mělo v letech 2008 až 2009 takřka zanedbatelné hodnoty, v následujících letech jsou hodnoty nulové. Důvodem je absence spalovny na území ORP.

Tabulka 126 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	777,24	3 312,71	3 531,07	5 471,98	2 242,53	2 111,51	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
			7,09	23,55	22,76	30,44	13,79	13,39	
		Energetické využití	3,04	0,02	0,02	42,90	67,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	719,06	3 312,73	3 531,09	5 514,88	2 309,53	2 111,51	
		Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
		1,94	8,11	5,86	10,05	4,36	3,53		
	Celková produkce KO [t]			10 955,38	14 068,88	15 516,10	17 973,61	16 261,46	15 767,14
	Odstranění	Skládkování			12 622,85	34 763,96	29 762,47	29 008,66	34 245,15
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Celkem vybrané způsoby odstranění			12 622,85	34 763,96	29 762,47	29 008,66	34 245,15		
SKO	Využití	Materiálové využití		4,80	0,00	0,00	0,00	20,30	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		4,80	0,00	0,00	0,00	20,30	
	Odstranění	Skládkování			11 424,86	29 687,91	24 482,29	24 350,04	30 393,05
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění			11 424,86	29 687,91	24 482,29	24 350,04	30 393,05

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Převažujícím způsobem nakládání s komunálním odpadem je skládkování. Komunální odpady mají v území ORP velmi nízké materiálové a energetické využití. Materiálově je na území ORP využita jen velmi malá část komunálního odpadu, jedná se o kovy (2001140), které pravděpodobně pochází z několika sběrů kovového odpadu a z kovošrotů nacházejících se na území ORP. V území ORP se nenacházejí kapacitně výraznější třídící linky a rovněž zde nejsou zařízení pro materiálové a energetické využití odpadů. Při porovnání produkce SKO (9 874,27 t v roce 2012) a jeho odstranění formou skládkování (30 393,05 t v roce 2012), je zřejmé, že velká část SKO je dovážena ke skládkování z jiných území ORP. Lze říci, že veškerý SKO vyprodukovaný na území SO ORP byl odstraněn skládkováním, a to jak na území ORP, tak mimo něj. KO se materiálově využívá především mimo ORP. Separované složky odpadů pocházející od obcí – papír, plast, sklo jsou odpravovány k dalšímu využití mimo území ORP.

Tabulka 127 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	15,41	20,19	0,00	0,48	111,60
		Energetické využití	0,02	0,02	42,90	67,00	0,00
		Odstranění	0,20	0,03	0,00	2,54	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,66	0,00	0,00	0,00	0,22
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	2483,90	2958,63	3034,78	15,00	123,88
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	12,06	35,61	54,08	60,67	118,93
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Největší množství materiálově využitých složek separovaného odpadu tvoří plast a papír. Z tabulky je zřejmé, že materiálové využití plastů mělo největší zastoupení v letech 2008 až 2010, kdy docházelo k růstu, následující dva roky došlo k prudkému poklesu. Plastový odpad je nejčastěji využit k prodeji jako druhotná surovina, v menší míře pak předúpravou nejčastěji k recyklaci. Nakládání s plasty formou odstranění průběžně roste. Odstranění probíhá formou skládkování. Jedná se hlavně o plastový odpad, který je znehodnocen (např. znečištěn) a není možné jej dál využít. Vliv na hodnoty skládkování má v přítomnost skládky odpadů na území SO ORP. Materiálové využití papíru má kolísavou tendenci. V roce 2010 nebyl tento druh separovaného odpadu na území SO ORP materiálově využit. Nejvíce je papírový odpad využit k recyklaci/znovuzískání ostatních anorganických materiálů nebo se dále prodává jako druhotná surovina. V letech 2010 a 2011 docházelo k energetickému využití papíru, především jako paliva nebo k výrobě energie. Zpracování většiny těchto odpadů probíhá mimo území ORP. Je to z toho důvodu, že se na území SO ORP nenachází nebo nevyužívá žádné významné zařízení k dotřídění odpadů nebo k jeho recyklaci. Separované odpady se dále dotřídí na třídících linkách mimo SO ORP. Obecně lze říci, že veškerý vytríděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití.

Tabulka 128 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012		
Nakládání s BRO a BRKO [t]										
BRO	Využití	Materiálové využití		5 470,47	882,69	2 619,67	1 897,44	19 739,87		
		Energetické využití		1,97	1,52	42,90	98,00	0,00		
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		12 176,70	32 901,57	26 298,62	26 288,65	32 278,27		
		Spalování		0,05	0,05	0,00	0,00	0,00		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
BRKO	Využití	Materiálové využití		382,03	493,20	394,65	348,64	207,72		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		12 167,43	31 924,90	25 754,61	25 699,31	31 739,03	
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		12 713,86	9 770,45	25 635,69	20 680,95	20 636,55	25 486,44
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		148,00	251,20	662,03	534,85	539,73	670,47
			Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓							
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Počet obyvatel v území ORP				38 895	38 723	38 667	38 235	38 013

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

U nakládání s BRO i BRKO je na území ORP nejvíce zastoupeno odstranění pomocí skládkování, z čehož většinu tvoří SKO. U materiálového využití BRO došlo mezi roky 2011 a 2012 k prudkému nárůstu hodnot, což je spojeno s evidencí využití odpadu Kaly z čiření vod (190902), ty právě tvoří největší podíl BRO. K energetickému využití docházelo jen mezi léty 2008 až 2011, kdy byly využity papírové a lepenkové obaly a dále piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 03 01 04 jako palivo nebo k výrobě energií.

Biologicky rozložitelný odpad je zapracováván na kompostárnách v Moravskoslezském Kočově a ve Dvorcích. Separace těchto druhů odpadů je zajištěna od roku 2013 v obcích Leskovec nad Moravicí, Milotice nad Opavou a od roku 2014 Bruntál, Vrbno pod Pradědem, Oborná, Razová, Dlouhá Stráň a Moravskoslezský Kočov. Produkt kompostování je následně v převážné většině využíván k rekultivaci skládek. Případně je převážněn provozujícími subjekty do jiných oblastí.

Dle vyhlášky 321/2014 Sb. vznikla pro obce nová povinnost a to zajistit oddělený sběr biologicky rozložitelných odpadů rostlinného původu a to v době minimálně od 1. dubna do 31. října. Pro takto zavedený systém sběru bude nutno zajistit dostatečné kapacity v zařízeních pro nakládání s bioodpady. Při

správném pochopení a nastavení systému sběru a svozu odpadů dojde k rozložení nákladů mezi nakládání s bioodpady a se SKO. Náklady na nakládání s bioodpady jsou očekávané. V odborných člancích je uváděno, že podíl BRKO ve směsném komunálním odpadu činí cca 42 %. Z logiky problematiky vyplývá, že nejvíce bioodpadu vzniká právě v době od 1. dubna do 31. října, aby nedošlo k navýšení nákladu na nakládání s odpady pro obce, je nutno k tomuto přistupovat např. změnou svozu SKO v tomto období případně k modernějším formám např. ISNO (Inteligentní systém nakládání s odpady), které zavádí společnost TS Bruntál s.r.o. v obcích (prozatím obec Roudno a Valšov).

Finanční analýza

Tabulka 129 Neinvestiční náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	819 410	1 007 630	1 872 980
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	24 909 810	25 172 690	25 692 550
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	358 860	508 990	679 360
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	39 030	28 950	14 960
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	782 540	2 000 040	1 705 510
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	1 349 730	34 090	32 950
3727	Prevence vzniku odpadů	1 543 840	1 713 800	2 070 920
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	116 200	138 880	106 700
Celkové náklady		29 919 420	30 605 070	31 645 830

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/ufis/>

Výdaje spojené s odpadovým hospodářstvím představují v obecních rozpočtech cca 30 mil Kč. Největší položkou v nákladech je sběr a svoz komunálních odpadů. Neinvestiční náklady na odpadové hospodářství se meziročně zvyšují. Zdroje pro tyto informace jsou dostupné z návrhů obecních rozpočtů a dále ze skládkových společností.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 130 Analýza cílových skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané	Výše poplatku obce za likvidaci odpadů	Možný růst pohledávek po lhůtě splatnosti	Obecní zpravodaje, tisk	Podpora třídění a minimalizace vzniku odpadů
2.	Obce	Co nejnižší náklady spojené s nakládání s odpady	Nedostatek zdrojů z RUD	obecní zpravodaje, tisk	meziobecní spolupráce, podpora třídění a minimalizace vzniku odpadů
3.	Firmy	Co nejnižší cena za svoz	Možný růst pohledávek po lhůtě splatnosti	obecní zpravodaje, tisk	podpora třídění a minimalizace vzniku odpadů
4.	Svozové firmy	Optimální systém svozu, finance k rozvoji firem	Kartelové dohody	důsledný dohled vlastníků a zadavatelů	meziobecní spolupráce, právní opatření

Zdroj: vlastní šetření

V území lze rozlišit základní skupiny - občané, firmy a obce, jež představují stranu poptávky vs. svozové firmy a skládkové společnosti, tvořící stranu nabídky. Mezi těmito stranami probíhá standardní jednání a výměny informací. Obě tyto skupiny jsou nakloněny komunikaci a lze předpokládat, že se odpadové hospodářství vyvíjí a dochází k zlepšování situace. Prohloubením meziobecní komunikace selepší vyjednávací pozice a dále pak lze zvažovat společné financování a pořádání osvětových akcí apod.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 131 Analýza rizik

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Míra rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatečné zdroje na zajištění svozu, zpracování a likvidaci odpadů	4	4	16	Sdružování finančních prostředků v rámci meziobecní spolupráce, výkonové zpoplatnění	Stát, kraje, obce
		Cenová regulace	4	4	16	Zákonodárná iniciativa rámci meziobecní spolupráce	Stát
2.	Organizační riziko	Nedostatečná síť kontejnerů na sep. odpad	2	3	6	Zahuštění sítě	Obce
3.	Právní riziko	Legislativa	4	5	20	Úpravy legislativy	Stát, kraje, obce
4.	Technické riziko	Zastaralost zařízení	4	4	16	Projekty na zlepšení technického stavu jednotlivých zařízení	Obce, provozovatelé
5.	Věcné riziko	Neexistence dlouhodobé koncepce v oblasti OH	5	5	25	Legislativní iniciativa	Stát, kraje, obce

Zdroj: vlastní šetření

V rámci registru rizik figuruje 5 základních rizik.

- Nedostatečné zdroje na zajištění svozu, zpracování a likvidaci odpadů - cenová regulace v rámci finančních rizik
- Nedostatečná síť kontejnerů na separovaný odpad - v rámci organizačních rizik
- Legislativa v oblasti právních rizik
- Zastaralost zařízení v oblasti technických rizik
- Neexistence dlouhodobé koncepce v oblasti odpadového hospodářství v oblasti věcných rizik

Lze se domnívat, že mezi nejvyšší riziko se jeví neexistence dlouhodobé koncepce.

5.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Tabulka 132 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Zavedené progresivní technologie – systém ISNO (Roudno, Valšov).	1. Problémoví občané /odmítající separaci, zpětný odběr, odvážet odpad na sběrný dvůr apod.
2. Aktivní politika města Vrbna p/P (dotace na kompostéry)	2. Nenastavený a neoptimalizovaný systém sběru a nakládání s bioodpady ve všech obcích
3. Využívání sběrných nádob na separované složky odpadů	3. Nevyhovující umístění a množství nádob (zejména separovaného odpadu)
Příležitosti	Hrozby
1. Zavedení inovativních metod - vážení, čipování a plné využití tohoto systému	1. Krádeže dílčích složek odpadu
2. Inovace zastaralých sběrných dvorů nevyhovujících současným požadavkům, např. rozšířením o třídící linky, překladiště odpadů apod.	2. Legislativní změny (připravovaný a neustále pozměňován zákon o odpadech)
3. Zvyšující se zájem o třídění odpadů ze stran občanů	3. Tvorba černých skládek v území
4. Energetické či materiálové využití odpadů	4. Neochota občanů zapojit se do systému směřujícího k snížení množství skládkovaného odpadu

Území ORP Bruntál má v oblasti odpadového hospodářství náskok v rámci obcí v ČR. Jako jedno z mála území je nyní připraven systém pro výkonové zpoplatnění, což v souvislosti s dalším tlakem na třídění bude znamenat co nejnižší produkci odpadů. Obce si uvědomují, že bude zapotřebí snižovat biologicky rozložitelnou složku v SKO a začínají využívat dotační tituly. Slabou stránkou je bezpochyby to, že území nemá zatím vyřešeno energetické využití odpadu.

Největší příležitostí je zavádění dalších metod technologií nakládání s odpady jako např. třídění, čipování nádob, vážení každé nádoby, a zvyšující se zájem občanů o třídění. Dále by bylo potřeba nalézt a připravit možnosti užívat zařízení pro energetické využití odpadu. Vysokou hrozbou jsou krádeže dílčích složek odpadu (papír, kovy, elektroodpad) a vznikající černé skládky.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Území ORP je specifické pokud jde o sídelní strukturu. Z celkem 31 obcí jsou pouze dvě města nad 5 000 obyvatel. Celkový počet obyvatel SOORP Bruntál se pohybuje okolo 38.000. Průměrná hustota zalidnění dosahuje cca 60 obyvatel na 1 km². Svoz odpadů je ve většině obcí ORP zajišťován dominantně dvěma společnostmi, které jsou obchodními společnostmi 100% vlastněnými městy (Bruntál, Vrbno pod Pradědem).

Mimo zařízení pro nakládání s odpady na území města Bruntálu a Vrbna pod Pradědem se nacházejí drobná zařízení pro nakládání s odpady (např. výkupny kovů apod.). Na území ORP se nachází skládky odpadů v obcích Rejchartice-Dvorce a v Horním Benešově.

Celková produkce odpadů od obcí na území ORP Bruntál představovala v roce 2012 17 002,20 t z toho produkce KO 13 226,84 t činí a SKO 8 796,95 t. Měrná produkce komunálního odpadu vyprodukovaného v obcích je ve srovnání s krajskými i celorepublikovými hodnotami na nižší úrovni. Naopak měrná produkce směsného komunálního odpadu je při porovnání s údaji za Moravskoslezský kraj i ČR na vyšší úrovni. To souvisí s charakterem osídlení a méně rozvinutým průmyslem. Největší hmotnostní podíl na celkové produkci odpadů od všech původců ve SO ORP mají stavební a demoliční odpady (díky svojí vysoké měrné hmotnosti), následované komunálními odpady (většina původem z obcí). V produkci separovaných odpadů dominují papír, plast a sklo.

Z biologicky rozložitelných komunálních odpadů dominuje nejvyšším podílem SKO. Příkladem odděleného sběru a nakládání s biologicky rozložitelnými odpady je město Bruntál v roce 2014 zavedlo svoz biologicky rozložitelných odpadů. Takto bylo vyseparováno za prvních 10 měsíců 494 tun biologicky rozložitelných odpadů. Za stejné období město Bruntál vyprodukovalo 2 484 t SKO (zdroj: *Město Bruntál a TS Bruntál, s.r.o.*). Z republikové zkušenosti je SKO tvořeno z cca 48 % biologicky rozložitelnou složkou. Hmotnost BRKO v posledních dvou sledovaných letech poklesla.

V případě nakládání s komunálními odpady dominuje v SO ORP skládkování, v menší míře materiálové využití. Je to z toho důvodu, že se na území ORP nenachází zařízení k materiálovému využití odpadů, proto se odpady materiálově využívají mimo SO ORP (především tříděné složky odpadu). Skládkování se na území SO ORP projevuje proto, že jsou zde umístěny skládky odpadů a skládkuje se zde odpad i z jiných SO ORP.

ORP Bruntál se z hlediska hodnocení stavu odpadového hospodářství pravděpodobně nachází v celorepublikovém průměru – měrná produkce všech odpadů v SO ORP je nižší, než průměrná měrná produkce v ČR či Moravskoslezském kraji. Naopak dostupnost sítě sběrných dvorů, separačních nádob a informovanosti obyvatel v tomto měřítku spíše zaostává.

Využívají se progresivní technologie, k nimž se řadí čipování nádob a adresné vážení nádob s odpady v obci Roudno a Valšov. Obce se snaží aktivní politikou a využíváním dotací (Vrbno) snížit celkovou produkci BRKO, která kontinuálně roste. Využitelné odpady mnohdy zbytečně končí jako součást směsného komunálního odpadu na skládkách. Prostor pro meziobecní spolupráci je ve snižování nákladů a zvýšení efektivity nákladů na svoz, třídění a nakládání s odpady. Dále pak například vytvořit adekvátní motivační systém pro zvýšení podílu separovaných složek odpadu, které zpětně přispívají ke snižování ceny za nakládání s odpady.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách.

Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střežou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

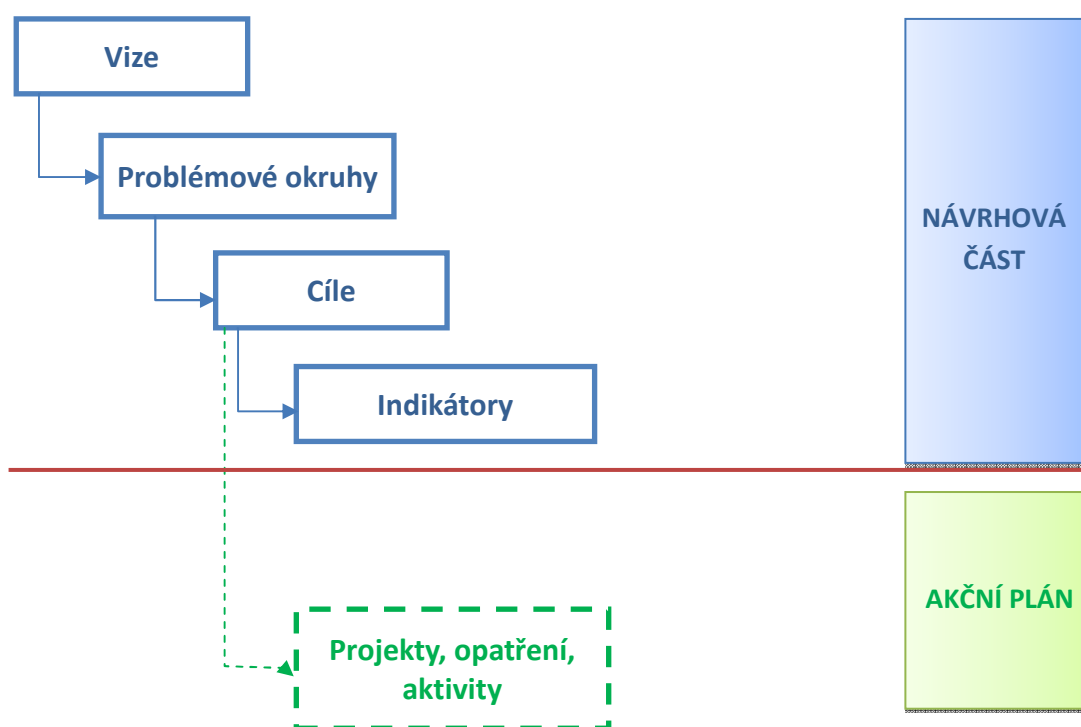
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusní skupině. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 133 Struktura problémových oblastí a cílů

Vize meziobecní spolupráce		
<ul style="list-style-type: none"> • Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel. • Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí. • MOTIVUJÍCÍ, ÚČELNÝ A NEJVÝHODNĚJŠÍ ZPŮSOB SVOZU, TŘÍDĚNÍ A LIKVIDACE ODPADŮ VEDE KE SNIŽOVÁNÍ MNOŽSTVÍ ODPADŮ A CENY ZA JEHO SVOZ A LIKVIDACI. • Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využít vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí. • Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nekvalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery. 		
Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1 Existence černých skládek	Problémová oblast 2 Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady
	cíl 1.1 Vybudování nových sběrných dvorů	cíl 2.1 Zvýšení množství produkce separovaného odpadu
	Cíl 1.2 Informovanost obyvatel	Cíl 2.2 Domácí kompostování
	Cíl 1.3 Zapojení podnikajících fyzických osob do systému sběru odpadů obcí	Cíl 2.3 Rozšíření sítě pro zpětný odběr

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

- Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel.
- Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí.
- **Motivující, účelný a nejvýhodnější způsob svozu, třídění a likvidace odpadů vede ke snížení množství odpadů a ceny za jeho svoz a likvidaci.**
- Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využít vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí.
- Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nekvalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery.

Slogan

Bruntálsko – region se zlatým srdcem a silou vulkánu.

Slogan vychází z v minulosti prováděné těžby zlata (zlaté srdce regionu) a existence sopek kolem vodní nádrže Slezská Harta. Má evokovat vazbu na minulost a historický vývoj území, potenciál krajiny i lidí a poukázat na sílu a odpovědnost lidí za své území (region se silou vulkánu).

5.2.3. Problémové okruhy

Problémový okruh 1 - Existence černých skládek

Černá skládka je nelegální uložení odpadů. Nakládání s odpady řídí zákonem č. 185/2001 Sb. a místními vyhláškami dle příslušné obce. Vysokým rizikem nezabezpečených černých skládek je, že mohou unikat škodlivé či jedovaté látky do ovzduší, půdy i vody, Toto může vážně poškozovat lokální ekosystém a ohrožovat např. zdroje pitné vody pro místní obyvatelstvo. Na těchto skládkách se obvykle vyskytují hlodavci, kteří pak mohou přenášet různá infekční onemocnění. Podle druhu „uskladněného“ materiálu může hrozit i nebezpečí vznícení a požáru okolních hořlavých objektů (budov, lesa apod.).

Stávající stav

V rámci ORP se řeší likvidace několika desítek černých skládek ročně. V současné době neexistuje použitelná centrální evidence černých skládek. Není tedy možné hodnotit počty, velikosti, oblasti a další měřitelná kritéria černých skládek. Data lze velmi těžko získat i z obecních rozpočtů. Obce likvidaci černých skládek mnohdy řeší v rámci jiných kapitol rozpočtu např. svoz SKO, úklid veřejných prostranství, údržba veřejné zeleně a podobně. Např. Město Bruntál v rámci svého rozpočtu schvaluje na likvidaci černých skládek do roku 2013 ročně částku 50 000 Kč, pro rok 2014 je to již částka 100 000 Kč (zdroj www.mubruntal.cz). Přesto i tato navýšená částka nebude pro rok 2014 dostačující.

Likvidaci černé skládky, a to včetně všech nákladů spojených s jejím kompletním odstraněním, by měl provést její tvůrce. Dohledání tvůrce skládky je obvykle velmi složité, častěji dokonce nemožné. V takovémto případě padá povinnost likvidace skládky na majitele pozemku. Majitel pozemku může požádat obecní zastupitelstvo o pomoc při odstranění skládky. Nachází-li se skládka na obecním pozemku, pak veškeré náklady hradí obec ze svého rozpočtu, jelikož se předpokládá, že skládka vznikla činností občanů obce, tudíž je za jejího původce považována právě obec.

Zátěž na likvidaci černých skládek pro obce je nejenom ekonomická a především u menších obcí i provozní. Menší obce mnohdy nemají dostatečné personální a technické vybavení.

Z obecně známých poznatků černé skládky vznikají zejména na veřejně dostupných místech a to zejména dopravními prostředky. Metody boje s původci černých skládek se stále více a rychleji rozvíjejí. Používají se fotopasti, a to především na místech, kde skládka vzniká opakovaně. Moderním trendem jsou webové a mobilní aplikace pro nahlášení černých skládek např. www.zmapujto.cz v níž jsou zaznamenány i skládky z oblasti ORP Bruntál.

Seznam hlášení	Filtrovat podle typu hlášení
Stav	☒ Přijato ☒ Oznámeno ☒ V řešení ☒ Otevřeno ☐ Vyřešeno ☐ Storno ☐ Duplicita
Řadit podle	☒ data hlášení ☐ poslední změny ☐ vzdálenosti
Drobný nepořádek Stav: Oznámeno Bruntál 8.8.2014 (8.8.2014)	Černá skládka Stav: Oznámeno Bruntál 8.8.2014 (8.8.2014)
Drobný nepořádek Stav: Oznámeno Bruntál 4.6.2014 (10.5.2014)	Černá skládka Stav: Přijato Bruntál (4.1.2013)
Černá skládka Stav: Přijato Bruntál (4.1.2013)	Černá skládka Stav: Přijato Bruntál (13.11.2012)

Hlavní příčiny problému:

- nezodpovědnost a bezohlednost občanů
- nedostatečná informovanost o možnosti uložení odpadu na sběrném dvoře v rámci poplatku za KO
- nedostatečné množství sběrných dvorů.

Snahou by mělo být v dostatečné míře zabezpečit informovanost občanů a rozšířit sběrnou síť odpadů.

Důsledky neřešení problému

Pokud tato problematika nebude řešena, jejími hlavními důsledky jsou vznikající nové a rozsáhlejší černé skládky. Jestliže nedochází k včasnému odklizení černé skládky, tak se tato skládka rozrůstá o další návoz různými druhy odpadů (plasty, objemný odpad, pneumatiky, barvy, vysloužilé elektrospotřebiče a podobně). Následkem možná kontaminace pozemku, finanční nákladnost na likvidaci, dočasné či trvalé znehodnocení pozemku a v neposlední řadě i estetické ničení oblasti.

Problémový okruh 2 - Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady

Stávající stav

Náklady na nakládání s odpady jsou tvořeny nákladem za sběr a svoz odpadů a nákladem na uložení odpadu. Odpad je tvořen separovanou a neseparovanou složkou. Separovanou složku, mezi níž se řadí PLAST, PAPIR, SKLO a v poslední době je povinná separace BIODPADU a KOVŮ, je možno dále zpracovávat, využívat případně prodat. Neseparovaný odpad (SKO) je v oblasti ORP ukládán na skládku, což obnáší s tím spojený náklad na přepravu, uložení odpadu na skládce a zákonem stanovený poplatek za uložení, což je zahrnuto ve výsledné ceně za nakládání s odpady. Těžko zabráníme vzniku odpadu, ale můžeme snížit jeho produkci, zejména pak produkci neseparovaného odpadu, který je ukládán na skládku.

Díky regulovaným cenám za odpady obce z rozpočtu reálně doplácí občanům cca 500 Kč/ročně/občan. Reálná cena za shromažďování, sběr, separaci a odstranění odpadů se pohybuje v průměru 1000 Kč/občana a rok.

Z údajů společnosti EKO-KOM za rok 2011 byly průměrné náklady na likvidaci směsného komunálního odpadu (SKO) v ČR 515 Kč/obyvatele. Bohužel z evidencí není možno získat podrobnější data např. vztahující se přímo k ORP Bruntál. Protože průměrná produkce směsného odpadu byla 217,4 kg/obyvatele, byly průměrné náklady na likvidaci 1 tuny SKO cca 2 369 Kč. Náklady na tříděný sběr obcím částečně hradí společnost EKO-KOM. Příspěvek obcím na jednoho obyvatele činí 50 až 200 Kč, průměr v roce 2011 byl 98,20 Kč na 1 obyvatele.

Z praxe jsou zkušenosti, že nižší produkci odpadů mají tam, kde je zavedeno platit za odpady podle jejich váhy a tam kde je zaveden tzv. systém door to door (odvoz od dveří). Zavedení takovýchto systémů má významný vliv na nárůst recyklace a pokles množství směsného odpadu. Názornou ukázkou může být obec Mikulov.

Tabulka 134 Inteligentní systém nakládání s odpady Mikulov

Hodnocení za období 1Q 2014

IDS	Skup.	Sleva	IDS	Skup.	Sleva	IDS	Skup.	Sleva	IDS	Skup.	Sleva	IDS	Skup.	Sleva
3688	1	127	3803	2	106	3900	5	0	4005	5	0	4098	1	149
3691	5	0	3804	3	81	3905	5	0	4006	4	38	4099	2	97
3697	2	124	3805	5	0	3906	3	74	4010	2	125	4101	1	193
3712	3	82	3806	2	113	3911	3	75	4012	2	97	4102	4	41

Zdroj: www.isnomikulov.cz

Sít nádob na separovaný odpad je dostatečně hustá na to, aby každý měl dostupné třídění. Navíc je systém podpořen o motivační složku.

Příčiny problému

- nezodpovědnost a bezohlednost občanů - pokud nedochází k řádné separaci, je větší podíl nákladu na uložení odpadu a s tím souvisí i větší podíl na přepravu odpadů. I zde platí, že odstranit příčinu znamená řádně informovat občany o možnostech separace odpadů.
- to že třídění není tolik úspěšné je i veřejná síť sběrných nádob oproti adresné.

Důsledky neřešení problémů

Pokud tato problematika nebude řešena, jejími hlavními důsledky jsou stále vzrůstající ceny za uložení odpadů a přepravu odpadů. S novou legislativou je spojeno i několikanásobné zvýšení zákonného poplatku za uložení, který v současné době činí 500 Kč/tuna. Rostoucí ceny pohonných hmot zde není nutno rozebírat a jsou všem zřejmé.

Problémové oblasti byly navrženy projektovým týmem a ověřeny ve fokusní skupině dne 30.9.2014 ve složení:

Mgr. Vladimír Procházka - vedoucí odboru ŽP, silničního hospodářství a zemědělství, zastupitel obce Rudná p.Pr.

Antonín Směšný - starosta obec Staré Město

Jitka Rozkošná - starostka obce Křišťanovice

Miroslav Novotný - starosta obce Andělská Hora

Ing. Iveta Pešatová - MěÚ Vrbno p. Pradědem – majetkoprávní odbor

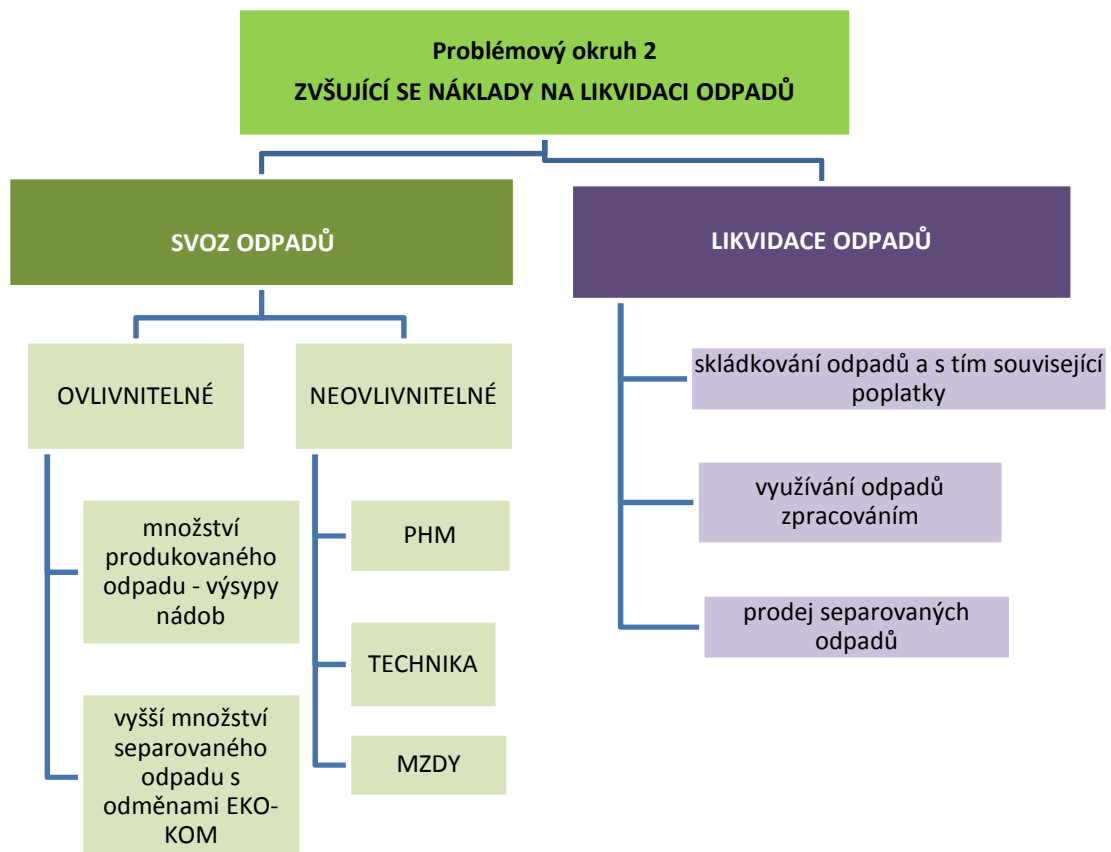
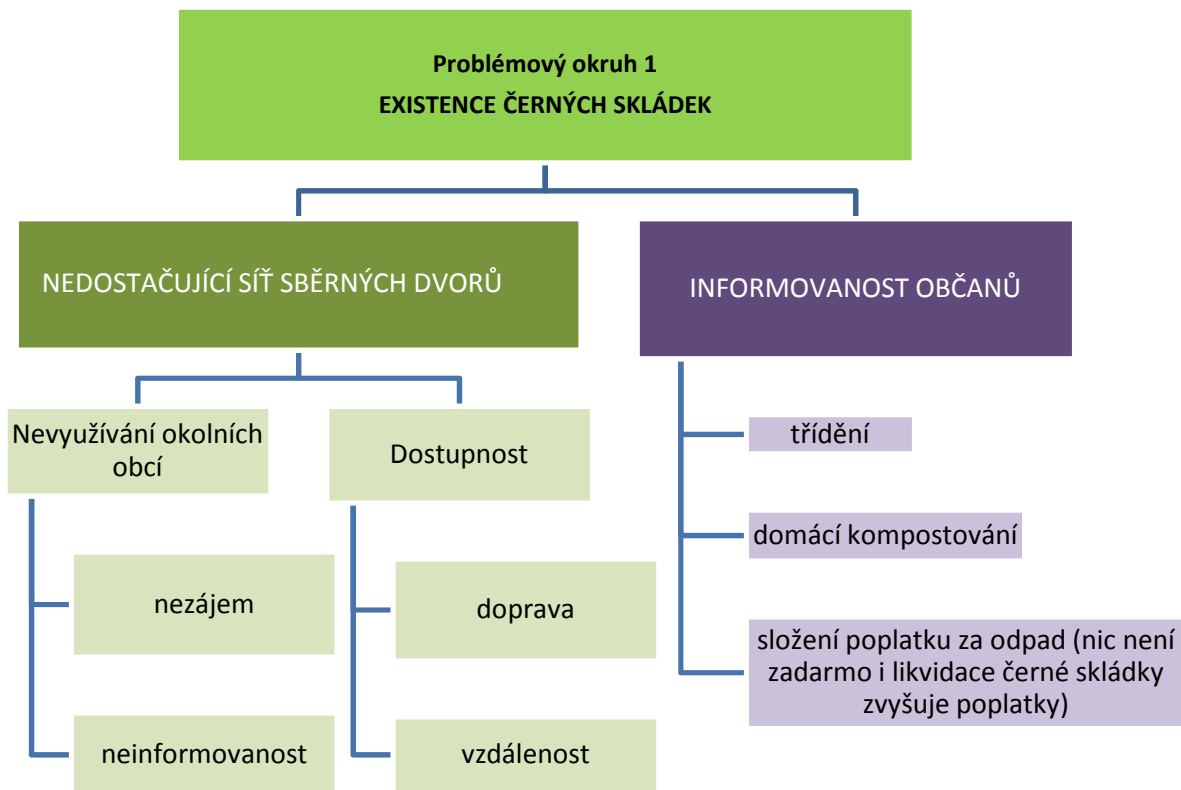
Jiří Zátopek – analytik odpadové hospodářství

Bc. Ivana Metelková – koordinátor projektu

Členové fokusní skupiny se shodli na nutnosti řešení navrhovaných témat a navrhli úpravu názvu problémového okruhu 1 na Existence černých skládek.

Stromy problémů

Identifikované problémy jsou znázorněny graficky tzv. stromem problémů, v němž jsou zřejmé příčiny a důsledky problémů.

5.2.4. Popis cílů v jednotlivých oblastech

K definovaným problémovým okruhům jsou přiřazeny cíle, jejichž postupným naplňováním může dojít k vyřešení či překonání problému.

Všechny definované cíle jsou formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART, tzn., že jsou specifické, měřitelné, ambiciózní, realistické a termínově orientované. Byly navrženy realizačním týmem a upřesněny jak návrhy odborné veřejnosti, tak zástupci dotčených obcí. Názory odborné veřejnosti byly získány na základě osobního setkání a prodiskutování s členy fokusní skupiny. Výsledkem je stanovení celkem 7 cílů, které spolu vzájemně souvisí. Gestoři dohlížející na plnění jednotlivých cílů budou vždy představitelé samospráv (starosta, místostarosta) dotčených obcí s čím souhlasili i spolupracující starostové.

Přiřazení cílů k problémovým okruhům

1. Problémový okruh 1 - Existence černých skládek

Navrhované cíle:

- 1.1. Vybudování nových sběrných dvorů
- 1.2. Informovanost obyvatel
- 1.3. Zapojení podnikajících fyzických osob do systému sběru odpadů

2. Problémový okruh 2 - Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady

Navrhované cíle:

- 2.1. Zvýšení množství separovaného odpadu
- 2.2. Domácí kompostování
- 2.3. Rozšíření sítě pro zpětný odběr odpadů

Popis cílů

Problémový okruh 1	Existence černých skládek
Cíl 1.1	Vybudování nových sběrných dvorů
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je vybudování nových sběrných dvorů a tím eliminovat vznik černých skládek.</p> <p>V území ORP Bruntál se nachází sběrné dvory pouze v městech Bruntál a Vrbno pod Pradědem. Z legislativy mají obce povinnosti minimálně 2x ročně umožnit občanům odevzdat nebezpečný a ostatní odpad. Tuto svou povinnost řeší objednáním mobilního svozu odpadů.</p> <p>Pokud není možné odevzdávat odpad "takřka kdykoliv", vznikají černé skládky. Je velmi málo občanů, kteří jsou ochotni skladovat si odpad do doby, než je obcí vyhlášen termín mobilního svozu. Další skupina občanů se zcela špatně snaží odpadu zbavit jejím odložením do nádoby na směsný komunální odpad. Do směsného odpadu také nepatří nebezpečné odpady, bioodpad, velkoobjemový odpad, elektroodpad, pneumatiky a další. Tyto odpady mnohdy končí na skládkách, které jej přijímají s návozem směsného komunálního odpadu.</p> <p>Výrazným činitelem je i spádovost sběrných dvorů. Se vzrůstající vzdáleností, se ochota předat odpad rovněž snižuje.</p> <p>Vytvoření sběrného dvoru předpokládá určitou finanční zátěž, pro její eliminaci je proto vhodné využít meziobecní spolupráci. Pokud se domluví dvě i více obcí, náklady se mezi ně rozloží.</p> <p>Dalším přínosem vybudování sběrných dvorů je i možnost vytvoření nové pracovní příležitosti v obci.</p>

Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpracování návrhu žádosti o udělení souhlasu pro zařízení pro sběr, výkup a využívání odpadů v souladu s platnou legislativou <p>B.1 Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza finančních nákladů v případě jednotlivých obcí – zajištění finančních zdrojů <p>C.1 Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - definování potřebných nových sběrných dvorů s ohledem na jejich dostupnost pro obyvatele - definování potřebných kapacit míst a vymezení druhu odpadů - příprava záměrů jednotlivých obcí do společné dokumentace - společné podání žádosti o dotaci - výběrové řízení na dodavatele - realizace - personální zajištění
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – počet vybudovaných sběrných dvorů
Správce cíle	Starostové a místostarostové dotčených obcí

Problémový okruh 1	Existence černých skládek
Cíl 1.2	Informovanost obyvatel
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je podpora informovanosti obyvatel o způsobech a možnostech likvidace odpadů v regionu v souladu s platnou legislativou. Občan musí být informován, jakým způsobem se lze odpadu zbavit a kde jej předat oprávněné osobě.</p> <p>Taktéž musí být v základech seznámen s náročností a složitostí likvidace odpadů a finančních nákladech, které jsou s tímto procesem spojené.</p>
Hlavní opatření	<p>B.1 Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza finančních nákladů navrhovaných opatření – zajištění finančních zdrojů <p>C.1 Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – návrh opatření k zajištění informovanosti obyvatel (webové stránky, plakáty, kampaně, veřejné diskuse např. formou sociálních sítí atd.) – zajištění dodavatele – realizace
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – vznik společné webové stránky obcí zaměřené na zajištění informovanosti obyvatel v oblasti odpadů – počet realizovaných kampaní – počet obcí společně provozujících webový portál – počet informovaných obyvatel
Správce cíle	Starostové a místostarostové dotčených obcí

Problémový okruh 1	Existence černých skládek
Cíl 1.3	Zapojení podnikajících fyzických osob do systému sběru odpadů
Popis cíle	<p>Hlavním cílem je zapojení zejména drobných živnostníků a menších firem do systému sběru obce, případně je podpořit v navázání se na oprávněnou osobu nakládající s odpady.</p> <p>Každý kdo vytvoří či produkuje odpad jej má povinnost odevzdat oprávněně osobě. Velká část drobných živnostníků a malých firem se odpadu zbavuje na úkor obecních rozpočtů. Děje se tak zpravidla pokud má sídlo firmy či provozovny shodnou adresu s občanem obce. Pokud se živnostník na obec samostatně nepřihlásí jako původce, veškerý vyprodukovaný odpad je likvidován na náklady obce.</p> <p>Zde je důležité si uvědomit, že mnohdy obce o těchto případech vědí, ale s tichým souhlasem to tolerují (důvody jsou různé a není prostor se tímto zabývat). Především je potřeba si uvědomit, že obce hospodaří s veřejnými prostředky.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – úprava obecně závazných vyhlášek obcí <p>C.1 Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – příprava OZV – schválení zastupitelstvy obcí OZV – kontrola dodržování OZV
Název indikátorů k hodnocení cíle	– počet zapojených fyzických podnikajících osob do systému sběru odpadů obcí
Správce cíle	Starostové a místostarostové dotčených obcí

Problémový okruh 2	Zvyšující se náklady na nakládání s odpady
Cíl 2.1	Zvýšení množství separovaného odpadu
Popis cíle	<p>Náklady na likvidaci odpadů jsou tvořeny z dvou částí. První je tvořena prováděním služby svozu odpadů a druhá je tvořena nákladem na uložení odpadu. Odpad je tvořen separovanou a neseperovanou složkou. Separovanou složku, mezi níž se řadí PLAST, PAPIR, SKLO a v poslední době BIODPAD a KOV, je možno dále zpracovávat, vyžít případně prodat. Neseperovaná část (SKO) je v oblasti ORP ukládána na skládku, což obnáší s tím spojený náklad na přepravu, uložení odpadu skládce, rekultivaci skládky a zákonem stanovený poplatek za uložení. Těžko zabráníme vzniku odpadu, ale můžeme snížit jeho produkci, zejména pak produkci neseperovaného odpadu, který je ukládán na skládku. Zvýšením množství separovaného odpadu se mohou výrazně snížit náklady na jeho likvidaci. Ke snížení nákladů může dojít ve dvou rovinách.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Snížením množství ukládaného odpadu na skládku b) Zvýšením odměny z EKO-KOMu <p>Možným řešením, jak tohoto cíle dosáhnout, je zavedení systému nakládání s odpady, který spočívá v zahuštění sběrné sítě separovaných složek odpadů pořízením nádob s identifikátory, které umožňují komplexní identifikaci výsypu (druh a množství odpadu). K zamezení nárůstu výdajů na svoz je nastaveno vyvážení pouze plných nádob. Tento systém umožňuje obci snižovat či zvyšovat výši místního poplatku pro jednotlivé uživatele systému podle toho, jak třídili či netřídili v předcházejícím roce (motivační systém založený na snížení poplatku za odpady). Zvýšené množství separovaného odpadu navíc přináší zvýšené příjmy obcí od EKO-KOMU. Z výsledků zavedení tohoto systému na území Mikulovska je patrné, že systém založený na maximálním uživatelském komfortu a pozitivní</p>

	<p>finanční motivaci uživatelů třídít odpad generuje úspory pro obecní rozpočty i obyvatele.</p> <p>Aby došlo k tak silnému zahuštění sběrné sítě nádob na separovaný odpad, bude potřeba pořízení velkého množství nádob a identifikátorů na samotné nádoby. K financování této položky dojde z dotačních titulů, další možností je využití dodávek nádob na separované složky odpadů (papír, plast, sklo) od společnosti EKO-KOM.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – úprava OZV obcí <p>B.1 Finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – analýza finančních nákladů variant řešení vedoucích ke snížení produkce odpadů – zajištění finančních zdrojů <p>C.1 Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> – variantní zpracování řešení systému vedoucího ke snížení produkce odpadů v obcích – Inteligentní systém nakládání s odpady – příprava záměru, zapojení obcí – výběr dodavatele – zavedení systému – personální zajištění <p>D.1 Úprava poplatku občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedení motivačního systému – analytický a vyhodnocovací systém (databáze) s přístupem pro obyvatele (motivace)
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – podíl separovaného odpadu vyprodukovaného obcemi na celkovém komunálním odpadu vyprodukovaného obcemi – počet nádob na separovaný odpad
Správce cíle	Starostové a místostarostové dotčených obcí

Problémový okruh 2	Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady
Cíl 2.2	Domácí kompostování
Popis cíle	<p>Řešením, jak snížit zvyšující se náklady na nakládání s odpady, je odpadům předcházet či snižovat množství odpadů ukládaných na skládku.</p> <p>V současné době je stále příliš velký podíl biologicky rozložitelného odpadu v ukládaném směsném komunálním odpadu na skládku (cca 42%). Dle vyhlášky 321/2014 Sb. mají obce nově povinnost zajistit oddělený sběr biologicky rozložitelných odpadů rostlinného původu a to v době minimálně od 1. dubna do 31. října. Již nyní je patrné, že mnohde budou muset být vytvářena nová likvidační místa. V rámci předcházení vzniku odpadů je vhodné, aby obce kombinovaly tuto povinnost s domácím kompostování zelených rostlinných zbytků a separovaným sběrem bioodpadů. Tímto lze předpokládat, že zavedením povinnosti pro obce odděleně třídít biologicky rozložitelné odpady bude současné zařízení (kompostárna v katastru obce Moravskoslezský Kočov) kapacitně postačovat. V rámci ORP Bruntál, je rovněž umístěním ve středu výhodná pro veškeré obce. Podpořením domácího kompostování by mohlo dojít k snížení množství odpadů a tím i celkového snížení nákladů na likvidaci odpadů.</p> <p>Cílem je získání domácích kompostérů umožňující občanům přetvářet rostlinné zbytky na kompost, který mohou využívat na svých zahradách.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Legislativní opatření</p> <p>B.1 Finanční opatření</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Zajištění finančních prostředků C.1 Věcná opatření <ul style="list-style-type: none"> – návrh pořízení kompostérů pro domácnosti – nastavení odpovídajících kapacit – výběr dodavatele – pořízení kompostérů pro domácnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	– počet pořízených kompostérů
Správce cíle	Starostové a místostarostové dotčených obcí

Problémový okruh 2	Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady
Cíl 2.3	Rozšíření sítě pro zpětný odběr
Popis cíle	Cílem je rozšíření sítě pro zpětný odběr. Na mnoha místech již funguje zpětný odběr elektrospotřebičů. Pořád však není dostatečně hustý a netýká se všech druhů odpadů, který legislativa vyžaduje (např. pneu). Je nutno vytvořit síť dostupnou veřejnosti. Např. využít sběrných dvorů, obecních prostor (hasičské zbrojnice, zázemí pro komunální techniku apod. dle možností konkrétní obce).
Hlavní opatření	A.1 Legislativní opatření <ul style="list-style-type: none"> – úprava OZV B.1 Finanční opatření <ul style="list-style-type: none"> – analýza finančních nákladů – zajištění finančních zdrojů C.1 Věcná opatření <ul style="list-style-type: none"> – návrh řešení – schválení OZV zastupitelstvy obcí – získání prostor a jejich případná úprava – personální zajištění – získání smluvního odběratele pro zpětný odběr – realizace
Název indikátorů k hodnocení cíle	– počet míst zpětného odběru
Správce cíle	Starostové a místostarostové dotčených obcí

5.2.5. Indikátory

Problémový okruh 1 - Existence černých skládek

Navrhované cíle:

1. Vybudování nových sběrných dvorů
2. Informovanost obyvatel
3. Zapojení podnikajících fyzických osob do systému sběru odpadů

Problémový okruh 2 - Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady

Navrhované cíle:

1. Zvýšení množství separovaného odpadu
2. Domácí kompostování
3. Rozšíření sítě pro zpětný odběr odpadů

Cíl	Vybudování nových sběrných dvorů		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	POČET SBĚRNÝCH DVORŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové či místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	<p>Pro snižování nákladů na likvidaci odpadů je důležité předcházet zbytečným nákladům jako je např. likvidace černých skládek. Jedním z faktorů jež zamezuje vzniku černých skládek je dostupnost sběrných dvorů. Se vzrůstající vzdáleností, se ochota předat odpad snižuje.</p> <p>Vytvoření sběrného dvoru předpokládá určitou finanční zátěž, pro její eliminaci je proto vhodné využití meziobecní spolupráci. Sdružením dvou případně i více obcí, dojde k rozložení nákladu na provozování. Vždy je nutné přihlížet k rozloze oblasti, velikosti obce či počtu obyvatel a najít optimální rozložení. Naopak by nemělo docházet k přehučení sítě sběrných dvorů, což by mohlo vést k zvyšujícímu se nákladu na provoz z hlediska využitelnosti.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet nově vybudovaných sběrných dvorů		
Zdroj čerpání dat:	http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasy/ , obce		

Cíl	Informovanost obyvatel		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	POČET INFORMAČNÍCH KAMPANÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátorem bude sledován počet kampaní vedoucích k seznámení občanů o možnostech likvidace odpadů.		
Metodika a výpočet:	Prostý počet		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl	Informovanost obyvatel		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	VZNIK SPOLEČNÉ WEBOVÉ STRÁNKY OBCÍ ZAMĚŘENÉ NA ZAJIŠTĚNÍ INFORMOVANOSTI OBYVATEL V OBLASTI ODPADŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátorem bude sledován vznik plánované webové stránky k seznámení občanů o možnostech likvidace odpadů.		
Metodika a výpočet:	Prostý počet		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl	Informovanost obyvatel		
Číslo indikátoru	1.2.3		
Název indikátoru	POČET INFORMOVANÝCH OBYVATEL		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15000	28000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátorem bude sledován počet obyvatel v obcích, kde je zajištěna informovanost obyvatel.		
Metodika a výpočet:	Prostý počet – zjištěn počet obyvatel v obcích, kde byly provedena informační opatření, dle ČSU k 1.1. daného roku.		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl	Informovanost obyvatel		
Číslo indikátoru	1.2.4		
Název indikátoru	POČET OBCÍ SPOLEČNĚ PROVOZUJÍCÍCH WEBOVÝ PORTÁL		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátorem bude sledován počet obcí, které se podílí na společném provozování webového portálu.		
Metodika a výpočet:	Prostý počet		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl	Zapojení podnikajících fyzických osob do systému sběru odpadů obcí		
Číslo indikátoru	1.3.1		
Název indikátoru	POČET ZAPOJENÝCH FYZICKÝCH PODNIKAJÍCÍCH OSOB DO SYSTÉMU SBĚRU ODPADŮ OBCÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	100
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Identifikátor sleduje nárůst počtu zapojených podnikajících fyzických osob do kolektivního systému sběru odpadů obcí.		
Metodika a výpočet:	Sledování nárůstu počtu nově zapojených podnikajících fyzických osob do kolektivního systému sběru odpadů obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

PO 1	Existence černých skládek		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ UVÁDĚJÍ ZLEPŠENÍ V PROBLEMATICE VÝSKYTU ČERNÝCH SKLÁDEK		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové či místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stávající stav počtu černých skládek není možné zjistit. Vycházíme z nulového stavu, v rámci plnění indikátoru bude dotazováním zjištěn počet obcí, které uvedou zlepšení v problematice výskytu počtu černých skládek		
Metodika a výpočet:	Počet obcí uvádějících snížení výskytu počtu černých skládek		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl	Zvýšení množství separovaného odpadu		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	PODÍL SEPAROVANÉHO ODPADU NA CELKOVÉM KOMUNÁLNÍM ODPADU VYPRODUKOVANÝ OBCEMI		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2012	2017	2020
Plán		34	39
Skutečnost	29		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje podíl separovaného odpadu vyprodukovaného obcemi na celkovém komunálním odpadu vyprodukovaného obcemi po zavedení systému nakládání s odpady. Frekvence sledování je jedenkrát za kalendářní rok.		
Metodika a výpočet:	Podíl separovaného odpadu vyprodukovaného obcemi na celkovém množství komunálního odpadu vyprodukovaného obcemi za jeden rok.		
Zdroj čerpání dat:	http://isoh.cenia.cz/ , vlastní evidence obcí		

Cíl	Zvýšení množství separovaného odpadu		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	POČET POŘÍZENÝCH KOMPOSTÉRŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		800	1600
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje nárůst počtu pořízených kompostérů pro obyvatele obcí.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný nárůst počtu kompostérů pořízených obcí pro obyvatele obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl	Zvýšení množství separovaného odpadu		
Číslo indikátoru	2.2.2		
Název indikátoru	POČET POŘÍZENÝCH NÁDOB NA SEPAROVANÝ ODPAD		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		150	300
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje nárůst počtu nádob na separovaný odpad pořízených obcí pro obyvatele obcí.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný nárůst počtu nádob na separovaný odpad pořízených obcí pro obyvatele obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl	Rozšíření sítě pro zpětný odběr odpadů		
Číslo indikátoru	2.3.1		
Název indikátoru	POČET NOVÝCH MÍST PRO ZPĚTNÝ ODBĚR ODPADŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	9
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	Indikátorem je počet nových sběrných míst s možností předání odpadu do zpětného odběru.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet nových míst zpětného odběru		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

PO 2	Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	NEINVESTIČNÍ NÁKLADY OBCÍ NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2012	2017	2020
Plán		-3 %	-5 %
Skutečnost	31 645 830=100 %		
Popis měřítka:	Indikátor vykazuje neinvestiční náklady obcí na odpadové hospodářství vztahené k celkovým nákladům za rok 2012. Doporučená frekvence sledování je jedenkrát za kalendářní rok.		
Metodika a výpočet:	Neinvestiční náklady obcí na odpadové hospodářství za jeden rok přepočtené na neinvestiční náklady v roce 2012 v procentech.		
Zdroj čerpání dat:	vlastní evidence obcí		

PO 2	Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	PŘÍJMY OBCÍ Z ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	starostové a místostarostové dotčených obcí		
Roky	2012	2017	2020
Plán		+ 4 %	+8 %
Skutečnost	36 776 740=100 %		
Popis měřítka:	Indikátor vykazuje nárůst celkových příjmů obcí z odpadového hospodářství vztahený k celkovým příjmům za rok 2012. Doporučená frekvence sledování je jedenkrát za kalendářní rok.		
Metodika a výpočet:	Příjmy obcí z odpadového hospodářství za jeden rok přepočtené na příjmy v roce 2012 v procentech.		
Zdroj čerpání dat:	vlastní evidence obcí		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 135 Složení řídící skupiny

Složení řídící skupiny
Starostové

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Tabulka 136 Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vybudování nových sběrných dvorů	Starosta
1.2	Informovanost obyvatel	Starosta
1.3	Zapojení podnikajících fyzických osob do systému sběru odpadů	Starosta
2.1	Zvýšení množství separovaného odpadu	Starosta
2.2	Domácí kompostování	Starosta
2.3	Rozšíření sítě pro zpětný odběr	Starosta

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 137 Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Počet obcí, které uvádějí zlepšení v problematice výskytu černých skládek	starosta
1.1.1	Počet sběrných dvorů	starosta
1.2.1	Počet informačních kampaní	starosta
1.2.2	Vznik společné webové stránky obcí zaměřené na zajištění informovanosti obyvatel v oblasti odpadů	starosta
1.2.3	Počet informovaných obyvatel	starosta
1.2.4	Počet obcí společně provozujících webový portál	starosta
1.3.1	Počet zapojených fyzických podnikajících osob do systému sběru odpadů obcí	starosta
2.1	Neinvestiční náklady obcí na odpadové hospodářství	starosta
2.1.1	Podíl separovaného odpadu na celkovém komunálním odpadu vyprodukovaný obcemi	starosta
2.2	Příjmy obcí z odpadového hospodářství	starosta
2.2.1	Počet pořízených kompostérů	starosta
2.2.2	Počet pořízených nádob na separovaný odpad	starosta
2.3.1	Počet nových míst pro zpětný odběr odpadů	starosta

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 138 hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok²². Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a

²² V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 139 Harmonogram

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2018														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2019														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 140 Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdít apod.).

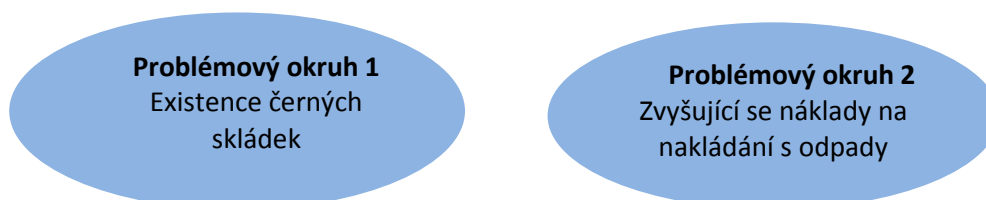
Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Byly definovány 2 problémové okruhy

K definovaným problémovým okruhům byly přiřazeny cíle, jejichž postupným naplňováním může dojít k vyřešení či překonání problému.

Všechny definované cíle byly navrženy realizačním týmem a upřesněny jak návrhy odborné veřejnosti, tak zástupci dotčených obcí. Názory odborné veřejnosti byly získány na základě osobního setkání a prodiskutování s členy fokusní skupiny. Výsledkem je stanovení celkem 6 cílů, které spolu vzájemně souvisí.

Přiřazení cílů k problémovým okruhům

Problémový okruh 1 - Existence černých skládek

- Vybudování nových sběrných dvorů
- Informovanost obyvatel
- Zapojení podnikajících fyzických osob do systému sběru odpadů

Problémový okruh 2 - Zvyšující se neinvestiční náklady na nakládání s odpady

- Snížení množství produkovaného odpadu
- Domácí kompostování
- Rozšíření sítě pro zpětný odběr odpadů

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tvorba strategie pro odpadové hospodářství zahrnovala analytickou část, v rámci které proběhla dotazníková šetření na obcích, u poskytovatelů sociálních služeb, studium dokumentace a veřejně dostupných materiálů. Následovala formulace problémových okruhů a v rámci návrhové části nastin variantních řešení meziobecní spolupráce. Proběhlo projednání ve fokusní skupině a na setkání starostů. V další fázi došlo k rozpracování do cílů a opatření. Proběhlo vnitřní připomínkové řízení týmu s vybranými zástupci obcí. Jednotlivé cíle byly rozpracovány do první verze akčních plánů.

5.5. Přílohy

Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl

SKO směsný komunální odpad
ZEVO zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

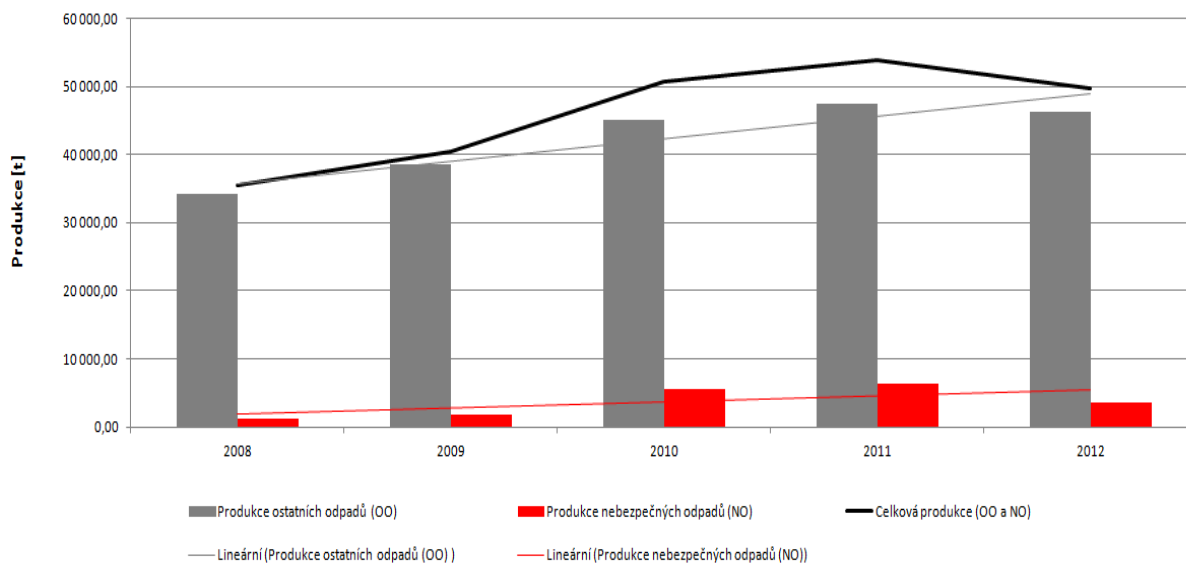
Příloha 2 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Tabulka 141 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011
Produkce ostatních odpadů (OO)	53 242,45	34 174,49	38 564,19	44 998,61	47 507,08	46 314,03	64,19	72,43	84,52	89,23
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	5 981,88	1 274,82	1 847,91	5 625,81	6 300,33	3 469,71	21,31	30,89	94,05	105,32
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-	-	-	+05,32
Celková produkce (OO a NO)	58 890,55	35 449,31	40 412,09	50 624,42	53 807,41	49 783,74	60,20	68,62	85,96	91,37
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-	-	-	-8,63
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		96,40	95,43	88,89	88,29	93,03				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		3,60	4,57	11,11	11,71	6,97				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		38 895	38 723	38 667	38 235	38 013				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		911,41	1 043,62	1 309,24	1 407,28	309,65				
Měrná produkce OO		878,63	995,90	1 163,75	1 242,50	218,37				
Měrná produkce NO	300,20	32,78	47,72	145,49	164,78	91,28				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		10,92	15,90	48,47	54,89	30,41				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-89,08	-84,10	-51,53	-45,11	-				69,59

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 33 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 až 2012

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha 3 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Tabulka 142 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	71,63	260,03	101,91	502,66	517,43
200102	Sklo	O	82,22	117,45	106,52	112,76	196,21
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	318,23	29,97	124,53	4,51	22,48
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200113*	Rozpouštědla	N	0,17	0,05	0,02	0,00	0,05
200114*	Kyseliny	N	0,02	0,00	0,00	0,00	0,51
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,06	0,08	0,02	0,00	0,01
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	2,09	0,90	0,66	0,06	2,15
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	10,44	15,23	3,95	5,80	2,36
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,52	0,96	1,26	1,53	5,18
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,19	0,16	0,17	0,33	0,17
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	3,83	3,42	3,22	6,35	5,09
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,1	0,15	0,38	0,40	0,47
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,37	2,43	2,52	19,79	2,82
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísla 200121 a 200123	N	5,31	435,70	355,73	617,45	601,01
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísla 200121, 200123 a 200135	O	5,54	140,82	214,6	8,54	16,04
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	2,00	27,01	10,35	12,97	5,70
200139	Plasty	O	84,58	125,91	193,21	193,95	197,33
200140	Kovy	O	295,28	934,14	1822,14	3399,73	2073,24
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,94	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	24,38	7,72	193,67	51,00	5,02
200202	Zemina a kameny	O	5,14	0,00	0,00	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	32,68	34,19	57,66	42,79	31,69
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	9 913,27	11 336,15	12 460,70	9 085,51	9 874,27
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	188,80	176,87	446,22	208,38	265,79
200304	Kal ze septiků a žump	O	1 235,2	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	10,30
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	468,97	586,11	421,11	423,56	453,63
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	637,13	655,26	826,95	817,92	758,12
150102	Plastové obaly	O	457,08	423,74	418,01	373,93	440,76
150103	Dřevěné obaly	O	6,27	3,52	3,51	0,00	0,00
150104	Kovové obaly	O	0,20	7,38	1,13	0,01	0,00
150105	Kompozitní obaly	O	0,00	0,00	0,00	1,98	0,19
150106	Směsné obaly	O	130,08	108,63	92,57	155,34	175,07
150107	Skleněné obaly	O	50,59	56,70	68,21	184,12	72,33
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	36,40	26,22	41,64	29,99	31,56
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce KO			14 068,88	15 516,10	17 973,61	16 261,46	15 767,14
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			10 799,00	12 247,95	13 313,53	10 081,74	10 883,71
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			5315,82	5942,88	6539,19	5060,78	5431,55

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

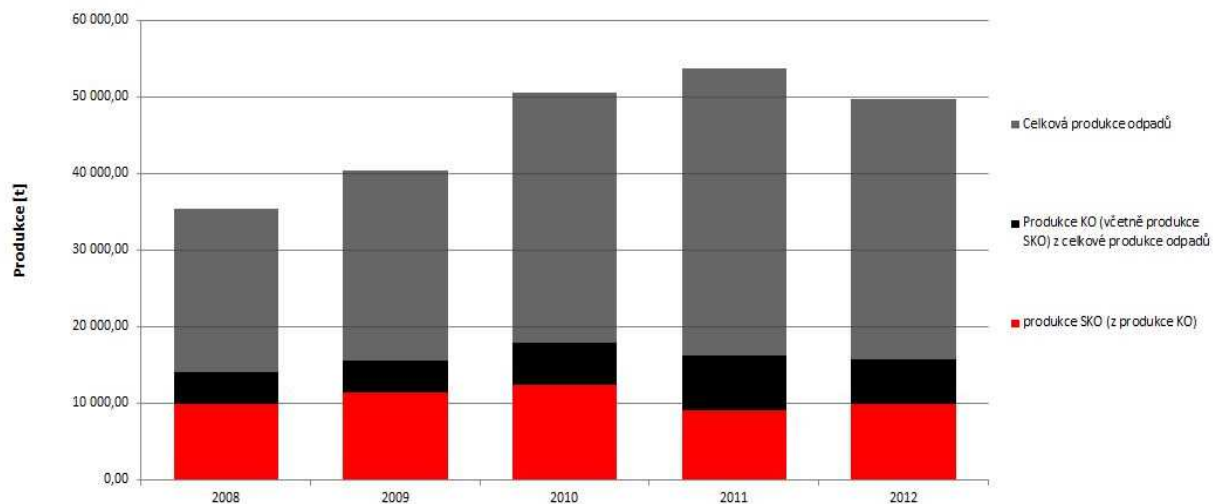
Příloha 4 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Tabulka 143 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	35 449,31	40 412,09	50 624,42	53 807,41	49 783,74	+14,00	+25,27	+6,29	-7,48
Celková produkce KO	14 068,88	15 516,10	17 973,61	16 261,46	15 767,14	+10,29	+15,84	-9,53	-3,04
Celková produkce SKO	9 913,27	11 336,15	12 460,70	9 085,51	9874,2 7	+14,35	+9,92	-27,09	+8,68
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010	2011		2012	
Podíl KO na celkové produkci odpadů	39,69		38,39		35,50	30,22		31,67	
Podíl SKO na produkci KO	70,46		73,06		69,33	55,87		62,63	
Měrná produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010	2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP	38 895		38 723		38 667	38 235		38 013	
Měrná produkce KO	361,71		400,69		464,83	425,30		414,78	
Měrná produkce SKO	254,87		292,75		322,26	237,62		259,76	

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 34 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za rok 2008-2012

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

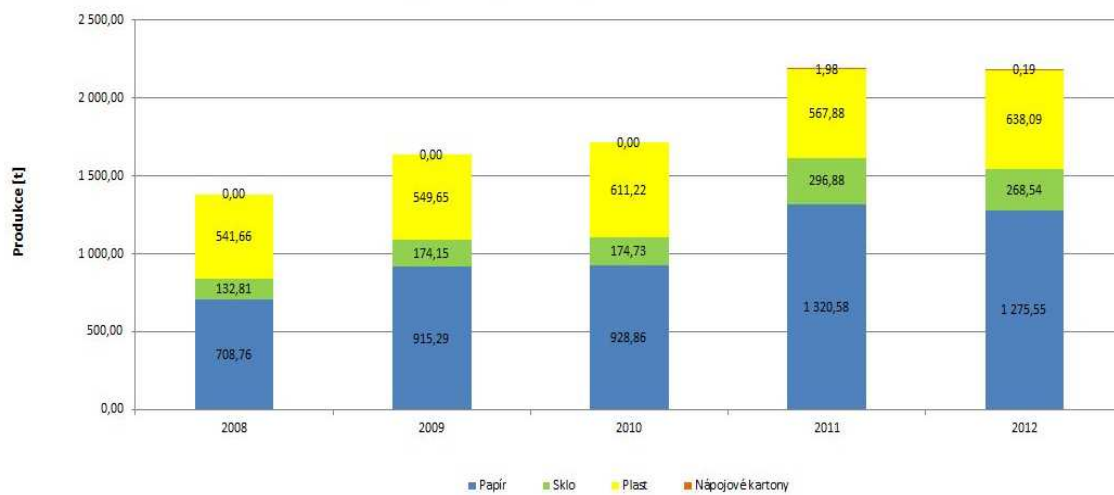
Příloha 5 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Tabulka 144 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	708,76	915,29	928,86	1320,58	1275,55	+29,14	+1,48	+42,17	-3,41
Sklo	150107, 200102	132,81	174,15	174,73	296,88	268,54	+31,13	+0,33	+69,91	-9,55
Plast	150102, 200139	541,66	549,65	611,22	567,88	638,09	+1,48	+11,20	-7,09	+ 12,36
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,00	1,98	0,19	-	-	-	-90,40
Celkem separovaný sběr		1383,23	1639,09	1714,81	2187,32	2182,37	+18,50	+4,62	+ 27,55	-0,23
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		38 895		38 723		38 667		38 235		38 013
Měrná produkce tříděného papíru		18,22		23,64		24,02		34,54		33,56
Měrná produkce tříděného skla		3,41		4,50		4,52		7,76		7,06
Měrná produkce tříděného plastu		13,93		14,19		15,81		14,85		16,79
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,00		0,00		0,00		0,05		0,00
Měrná produkce tříděného odpadu		35,56		42,33		44,35		57,21		57,41

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 35 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 až 2012

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha 6 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Tabulka 145 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

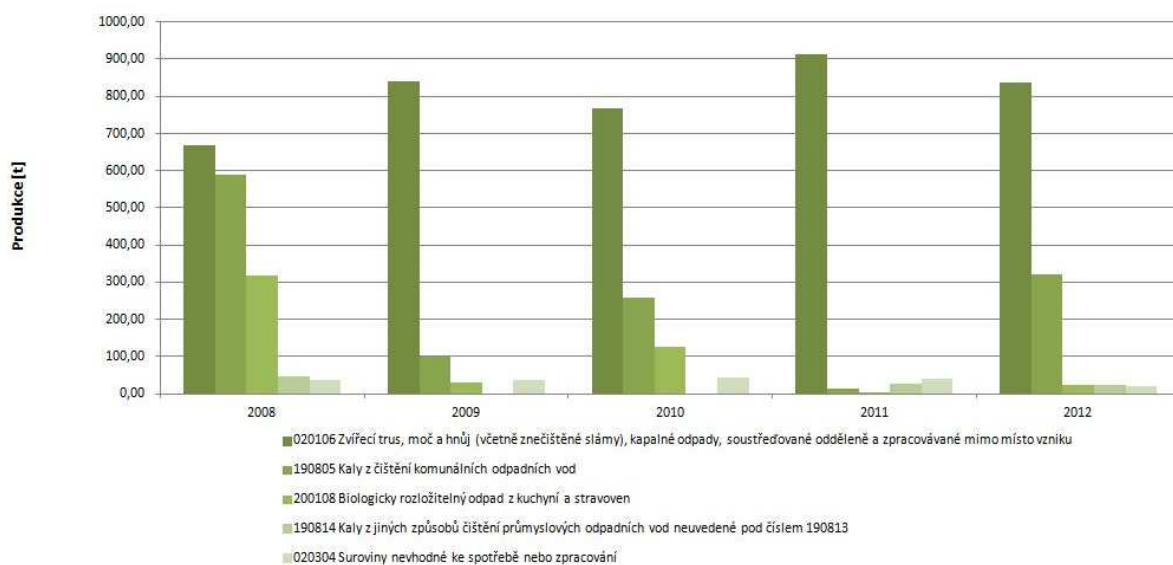
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	0,00	0,00	
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	670,05	839,85	768,50	914,25	835,90
020107	Odpady z lesnictví	O	54,80	50,60	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	36,38	38,23	41,81	41,09	20,47
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	3,46	4,99	4,61	3,38	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1,15	1,25	2,94	3,08	2,46
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	3,14	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	4,17	8,32	0,00	0,00	7,97
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	recyklaci						
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	1,90	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	637,13	655,26	826,95	817,12	758,12
150103	Dřevěné obaly	O	6,27	3,52	3,51	0,00	0,00
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	12,05
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	588,55	99,61	256,87	14,36	320,41
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	0,00	0,00	0,52	4,30	4,50
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	45,34	0,00	0,00	26,46	22,40
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	5,00	353,96	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,05	0,05	0,00	15,36	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	71,63	260,03	101,91	502,66	517,43

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	318,23	29,97	124,53	4,51	22,48
200110	Oděvy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,52	0,96	1,26	1,53	5,18
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	2,00	27,01	10,35	12,97	5,70
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	24,38	7,72	193,67	51,00	5,02
200301	Směsný komunální odpad	O	9 913,27	11 336,15	12 460,70	9 085,51	9 874,27
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	1 235,20	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	468,97	586,11	421,11	423,56	453,63
Celková produkce BRO			14 091,69	14 305,49	15 219,23	11 921,94	12 867,99

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 36 Pět hlavních druhů BRO za období 2008-2012

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 36 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

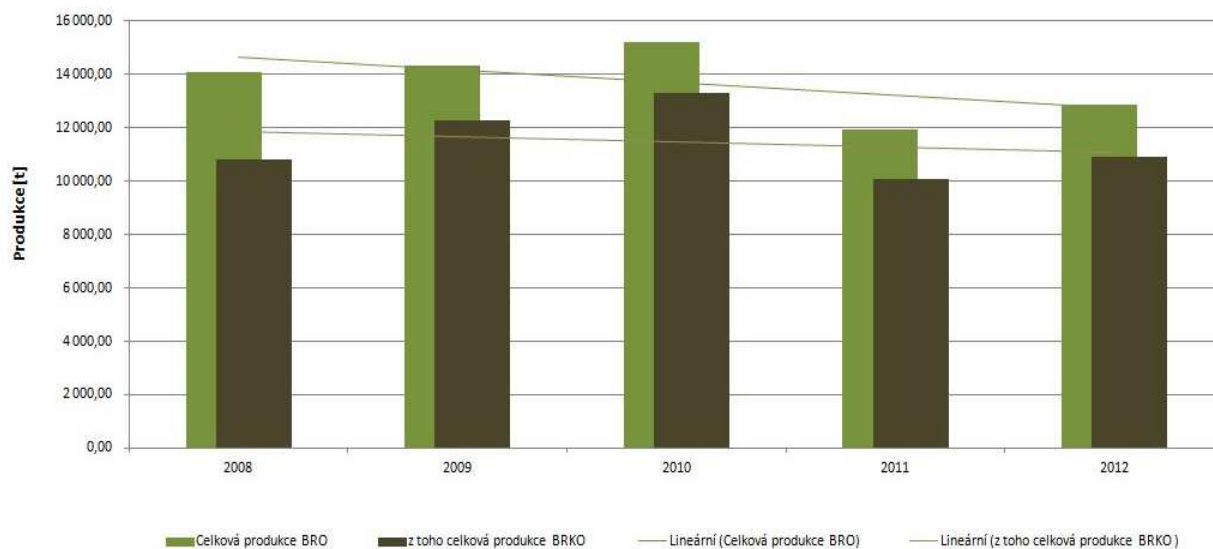
Příloha 7 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Tabulka 146 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	14091,69	14 305,49	15 219,23	11 921,94	12 867,99	+1,52	+6,39	-21,67	+7,94
z toho celková produkce BRKO	10 799,00	12 247,95	13 313,53	10 081,74	10 883,71	+13,42	+8,70	-24,27	+7,95
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	76,63		85,62		87,48		84,56		84,58
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	38 895		38 723		38 667		38 235		38 013
Měrná produkce BRO	362,30		369,43		393,60		311,81		338,52
Měrná produkce BRKO	277,64		316,30		344,31		263,68		286,32

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 37 Podíl množství BRKO na množství BRO za období 2008-2012

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

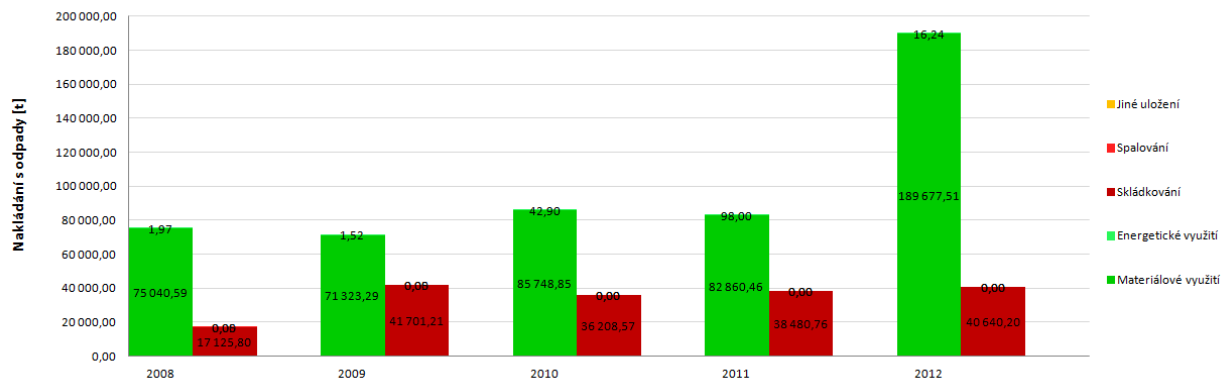
Příloha 8 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Tabulka 147 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%]			
								2008	2009	2010	2011
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]											
Využití	Materiálové využití	68 484,86	75 040,59	71 323,29	85 748,85	82 860,46	189 677,51	109,57	104,14	125,21	120,99
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		116,31	211,85	176,49	169,38	153,99	381,00				
	Energetické využití	15,70	1,97	1,52	42,90	98,00	16,24	12,55	9,68	273,28	624,28
	Celkem vybrané způsoby využití	67 814,02	75 042,56	71 324,81	85 791,75	82 958,46	189 693,75	110,66	105,18	126,51	122,33
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
	115,17	211,85	176,49	169,47	154,18	381,04					
Celková produkce odpadů		58 890,55	35 449,31	40 412,09	50 624,42	53 807,41	49 783,74				
Odstranění	Skládkování	83 153,76	17 125,80	41 701,21	36 208,57	38 480,76	40 640,20	20,60	50,15	43,54	46,28
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-79,40	-49,85	-56,46	-53,72
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓			
		0,05	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
		-7,69	100,00								
Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Celkem vybrané způsoby odstranění		17 125,85	41 701,25	36 208,57	38 480,76	40 640,20	+143,50	-13,17	+6,28	+5,61	

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 38 Nakládání s odpady celkově

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

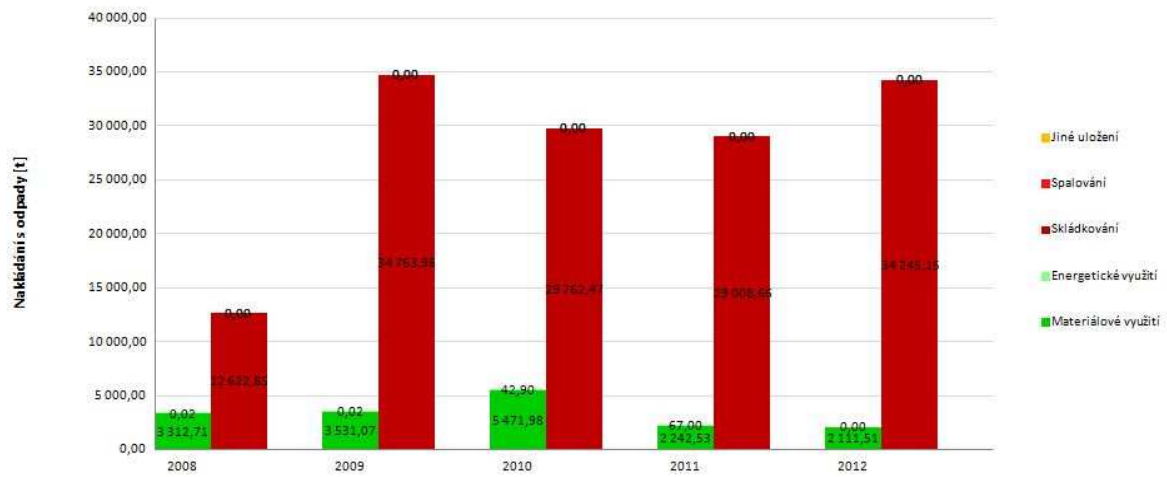
Příloha 9 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Tabulka 148 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele	Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%]				
								2008	2009	2010	2011	
KO	Využití		3	3	5	2	2					
			312,71	531,07	471,98	242,53	111,51	426,21	454,31	704,02	288,52	
		Materiálové využití	Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					Změna mater. využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓				
			2,10	8,11	5,86	9,97	4,23	3,53	+326,21	+354,31	+604,02	+188,52
		Energetické využití	3,04	0,02	0,02	42,90	67,00	0,00	0,66	0,66	11	2
										412,28	205,65	
	Celkem vybrané způsoby využití	719,06	3312,73	3531,09	5514,88	2309,53	2111,51	460,71	491,07	766,96	321,19	
		Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					Meziroční změna [%] ↓					
		6,56	23,55	22,76	30,68	14,20	13,39					
	Celková produkce KO [t]		10 955,38	14 068,88	15 516,10	17 973,61	16 261,46	15 767,14	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Odstranění	Skládkování		12 622,85	34 763,96	29 762,47	29 008,66	34 245,15	+175,41	-14,39	-2,53	+18,05	
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Celkem vybrané způsoby odstranění		12 622,85	34 763,96	29 762,47	29 008,66	34 245,15	+175,41	-14,39	-2,53	+18,05	
SKO	Využití	Materiálové využití	4,80	0,00	0,00	0,00	20,30	-	-	-	-	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití	4,80	0,00	0,00	0,00	20,30	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování		11 424,86	29 687,91	24 482,29	24 350,04	30 393,05	+159,85	-17,53	-0,54	+24,82
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Celkem vybrané způsoby odstranění		11 424,86	29 687,91	24 482,29	24 350,04	30 393,05	+159,85	-17,53	-0,54	+24,82

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 39 Nakládání s komunálními odpady KO za období 2008 – 2012, využití a odstranění KO

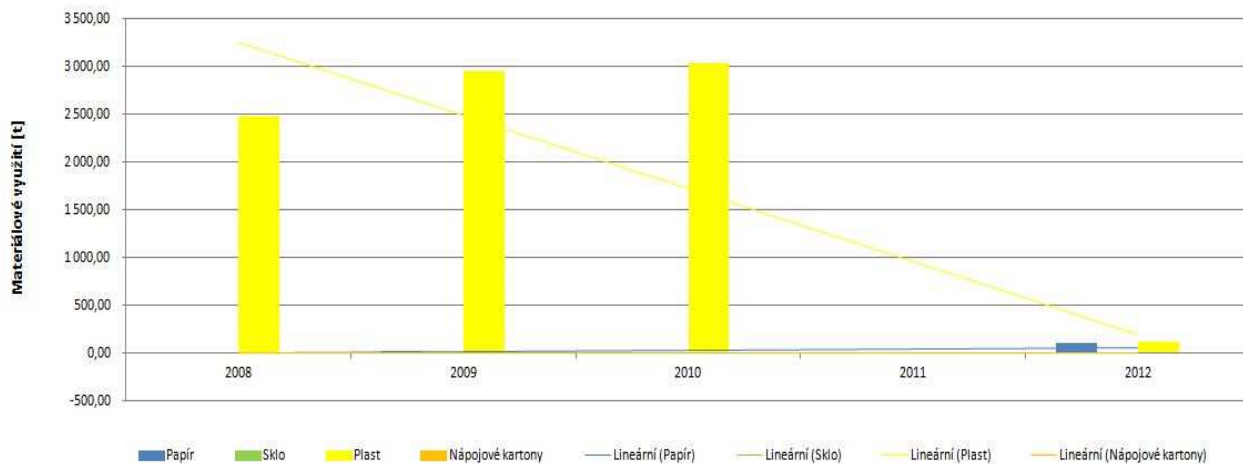
Příloha 10 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Tabulka 149 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	15,41	20,19	0,00	0,48	111,60	+31,01	-100,00	-	+23394,74
		Energetické využití	0,02	0,02	42,90	67,00	0,00	0,00	+214400,00	+56,18	-100,00
		Odstranění	0,20	0,03	0,00	2,54	0,00	-85,00	-100,00	-	-100,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,66	0,00	0,00	0,00	0,22	-100,00	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	2483,90	2958,63	3034,78	15,00	123,88	+19,11	+2,57	-99,51	+725,92
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	12,06	35,61	54,08	60,67	118,93	+195,30	+51,86	+12,19	+96,01
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 40 Materiálové využití separovaného odpadu za období 2008 – 2012

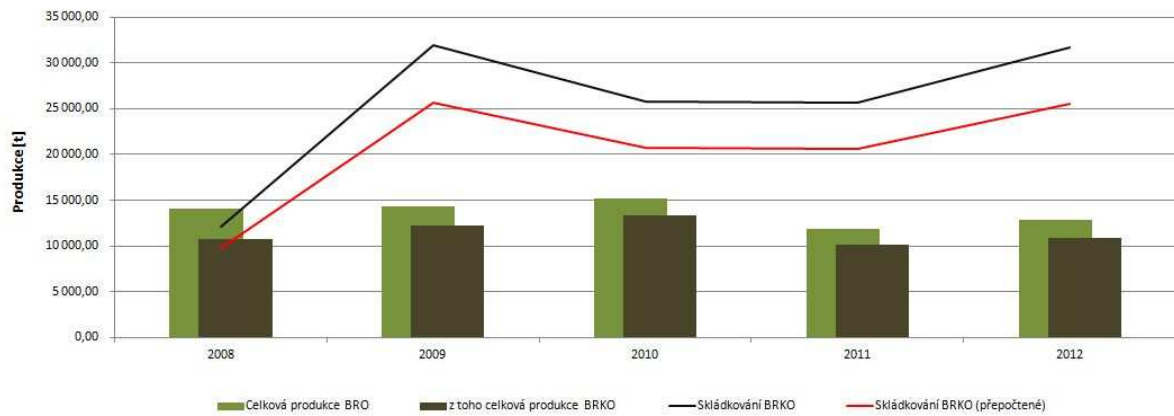
Příloha 11 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Tabulka 150 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele [t]	Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓									
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012						
BRO	Využití	Materiálové využití	5 470,47	882,69	2 619,67	1 897,44	19 739,87	-83,86	+196,78	-27,57	+940,34						
		Energetické využití	1,97	1,52	42,90	98,00	0,00	-22,84	+2722,37	+128,44	-100,00						
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)	12 176,70	32 901,57	26 298,62	26 288,65	32 278,27	+170,20	-20,07	-0,04	+22,78						
		Spalování	0,05	0,05	0,00	0,00	0,00	-7,69	-100	-	-						
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-						
BRKO	Využití	Materiálové využití	382,03	493,20	394,65	348,64	207,72	+29,10	-19,98	-11,66	-40,42						
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-						
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	12 167,43	31 924,90	25 754,61	25 699,31	31 739,03	2009	2010	2011	2012					
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	12 713,86	9 770,45	25 635,69	20 680,95	20 636,55	201,64	162,66	162,32	200,46					
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓					148,00	251,20	662,03	534,85	539,73	670,47	447,32	361,38	364,68
		Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyv. k DZ 1995 [%] →					+347,32	+261,38	+264,68	+353,02							
		Meziroční změna [%] ↓								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012				
		Spalování								0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
	Jiné uložení								0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 41 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO za období 2008-2012

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

6. TÉMA 4: ZAMĚSTNANOST A ROZVOJ PODNIKÁNÍ

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Region patří dlouhodobě k ekonomicky nejslabším oblastem v ČR. Nezaměstnanost je dvojnásobná oproti celorepublikovému průměru. Dochází k odlivu části ekonomicky aktivního obyvatelstva, což problém ještě umocňuje. Absolventi vysokých škol se po studiu vrací v mnohem menší míře, než je běžné a žádoucí. To má za následek stagnaci a útlum provozu místních firem, které mají problém s obsazením volných pozic kvalifikovanými pracovníky. Populace stárne rychleji než v okolních oblastech a snižuje se její průměrná ekonomická výkonnost. Díky sociální deprivaci roste v rizikových částech společnosti kriminalita nad běžnou úroveň. Tyto aspekty spolu s nepříliš dobrou dopravní dostupností zpomalují rozvoj oblasti.

Východiskem je komplexní program zahrnující zejména:

- Aktivní podpora rozšíření provozu stávajících firem vedoucí k vytvoření nových pracovních míst
- Získání dalších strategických investorů (českých i zahraničních) pro otevření nových výrobních provozů v ORP
- Retence vzdělaných pracovníků a přilákání nových kvalifikovaných pracovníků z jiných regionů ČR
- Výrazné zlepšení permanentní komunikace na ose zaměstnavatelé – města a obce – místní školy tak, aby čerství absolventi SOU, SŠ a VŠ lépe našli zaměstnání a podnikatelé mohli být personálně uspokojeni
- Výrazné zlepšení propagace regionu v rámci ČR i okolních zemí
- Kooperace měst, obcí a významných soukromých zaměstnavatelů v rámci ORP pod vedením Města Bruntál
- Maximální podpora a pomoc Města Bruntál při čerpání veřejných financí soukromými i samosprávnými subjekty

Bývalý okres Bruntál (a jeho historičtí předchůdci) byl vždy krajem víceméně izolovaným, a to v geografickém, ekonomickém i společenském slova smyslu. S narůstající mírou integrace do evropských struktur, otevřením hranic, vznikem kompletně nových odvětví, rozvojem komunikace a dlouhodobou snahou státu i EU o pomoc slabým regionům je nyní výrazná šance tyto slabiny odstranit a vytvořit z Bruntálska atraktivní oblast pro život i podnikání.

Výběr tématu

Volitelné téma bylo téměř jednohlasně zvoleno starosty obcí ORP Bruntál jako sjednocující téma s cílem řešení vysoké nezaměstnanosti se všemi následnými dopady (snižená kupní síla, odliv obyvatel, sociální chudoba, kriminalita, atd...).

Základní legislativa

- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- Zákon č. 435/ 2004 Sb., o zaměstnanosti
- Zákon č. 262/ 2006 Sb., Zákoník práce
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
- Zákon č. 108/ 2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Základní informace o velikosti a skladbě ORP

ORP Bruntál je situován ve střední části okresu Bruntál ve specifických podhorských a horských podmínkách. Sousedí s okresy Olomouc, Opava, Šumperk a Jeseník. V současné době má ORP charakter průmyslově – zemědělské oblasti. Vysoká kvalita životního prostředí má předpoklad k rozvoji cestovního ruchu, především v dosud málo narušeném prostředí Jeseníků.

Tabulka 151 Základní údaje ORP Bruntál

Počet obcí	31
Z toho měst	4
Rozloha	630 km ²
Hustota obyvatelstva na 1 km ²	60,4
Počet mikroregionů	2
Počet obcí s rozšířenou působností	1

Zdroj: ČSÚ

ORP Bruntál tvoří 31 samostatných obcí, z toho 4 města (Bruntál, Vrbno pod Pradědem, Horní Benešov, Andělská Hora), z nichž Bruntál je obec s rozšířenou působností. Vysoká kvalita životního prostředí má předpoklad k rozvoji cestovního ruchu, především v dosud málo narušeném prostředí Jeseníků.

Počet obyvatel

Trend úbytku počtu obyvatel od r. 1990 neustále pokračuje, kdy hlavní příčinou je nedostatek pracovních příležitostí a odchod za prací do větších měst. K tomuto trendu také přispívá nízká retence mladých absolventů škol, kteří se usadí a založí rodinu mimo ORP.

Tabulka 152 Počet obyvatel a průměrný věk

ukazatel (celkový počet)	stav k 31. 12. 2012		
	celkem	z toho ženy	z toho muži
obyvatelé	38 013	19 284	18 729
průměrný věk	40,5	41,9	39,2

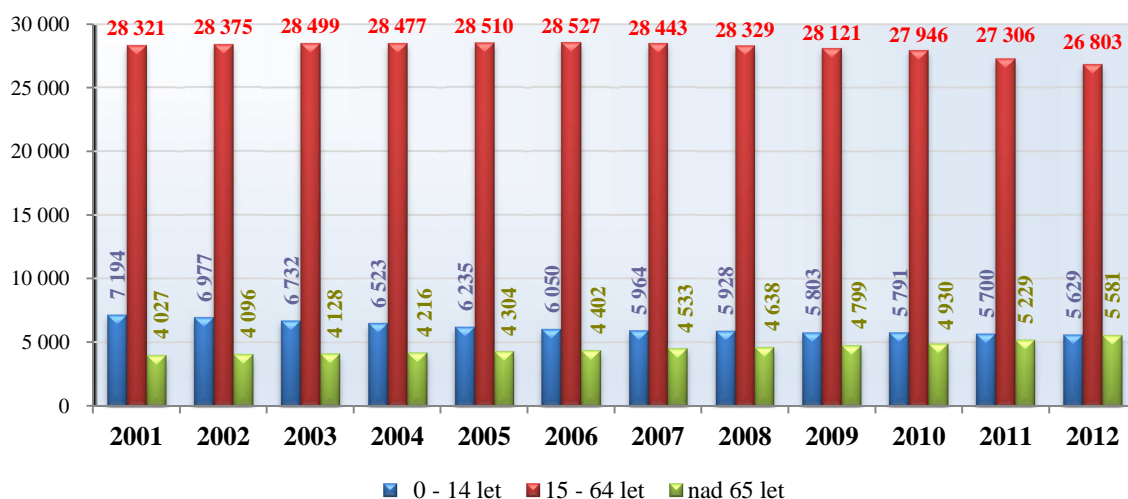
Zdroj: ČSÚ

Tabulka 153 Vývoj počtu obyvatel v ORP Bruntál v letech 2001 - 2012

Počet obyvatel k 31. 12. roku											
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
39 542	39 448	39 359	39 216	39 049	38 979	38 940	38 895	38 723	38 667	38 235	38 013

Zdroj: ČSÚ

Graf 42 Vývoj věkové struktury obyvatelstva

Od roku 2001 průměrný věk obyvatel v okrese Bruntál vzrostl o 4 roky, naopak počet obyvatel klesl o 1529, tzn. o 3,86%.

Tabulka 154 Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		39 049	38 979	38 940	38 895	38 723	38 667	38 235	38 013
v tom:	muži	19 236	19 203	19 167	19 131	19 052	19 034	18 813	18 729
	ženy	19 813	19 776	19 773	19 764	19 671	19 633	19 422	19 284
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	6235	6050	5964	5928	5803	5791	5700	5629
	15 - 64	28510	28527	28443	28329	28121	27946	27306	26803
	65 +	4304	4402	4533	4638	4799	4930	5229	5581
Průměrný věk (celkem)		38	38,3	38,6	38,9	39,3	39,6	40,1	40,5
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		69,0	72,8	76,0	78,2	82,7	85,1	91,7	99,1
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	3156	3064	3028	3001	2955	2949	2897	2890
	15 - 64	14 412	14 398	14319	14252	14147	14085	13768	13520
	65 +	1668	1741	1820	1878	1950	2000	2148	2319
Průměrný věk		36,8	37,1	37,4	37,7	38,1	38,3	38,8	39,2
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		52,9	56,8	60,1	62,6	66,0	67,8	74,1	80,2
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	3079	2986	2936	2927	2848	2842	2803	2739
	15 - 64	14 098	14 129	14124	14077	13974	13861	13538	13283
	65 +	2636	2661	2713	2760	2849	2930	3081	3262
Průměrný věk		39,2	39,5	39,8	40,1	40,5	40,8	41,4	41,9
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		85,6	89,1	92,4	94,3	100,0	103,1	109,9	119,1
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		-4,3	-1,8	-1,0	-1,2	-4,4	-1,4	-2,9	-5,8
přirozená		-0,4	0,9	2,0	1,2	1,1	1,7	-0,3	-0,2
stěhováním (mechanická)		-3,9	-2,7	-3,0	-2,4	-5,6	-3,1	-2,6	-5,6

Zdroj: ČSÚ

Demografický vývoj regionu je dlouhodobě negativní. Dochází ke zrychlování růstu indexu stáří a aktuálně připadá téměř jeden senior (65+) na jedno dítě (0-14). V roce 2005 to bylo 0,69 seniora na jedno dítě.

Populace stárne a navíc se snižuje její absolutní počet. Přirozený úbytek se trvale pohybuje v přijatelných hodnotách, stěhování však představuje problém.

Tabulka 155 Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	31	31	31	31	31	31	31	31
Počet částí obcí	56	56	56	56	56	56	56	56
Počet katastrálních území	52	52	52	52	52	52	52	52
Počet obcí se statutem města	3	3	3	4	4	4	4	4
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	62 953	62 949	62 949	62 937	62 941	62 940	62 946	62 963
zemědělská půda	27 793	27 679	27 667	27 657	27 654	27 646	27 644	27 789
lesní pozemky	29 359	29 357	29 353	29 346	29 363	29 366	29 376	29 423
zastavěné plochy	586	582	576	582	580	578	577	577
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	62,0	61,9	61,9	61,8	61,5	61,4	60,7	60,4

Zdroj: ČSÚ

Region patří dlouhodobě k ekonomicky nejslabším oblastem v ČR. Pohraniční region po II. světové válce byl osídlený především vesnickým obyvatelstvem s nižším vzděláním z různých koutů republiky. Nastal postupný pokles původní hospodářské prosperity a státem dotované zemědělské činnosti omezené podhorskými podmínkami, textilní a dřevozpracující podniky omezily nebo ukončily činnosti v 90. letech minulého století.

Nezaměstnanost je dvojnásobná oproti celorepublikovému průměru. Dochází k odlivu části ekonomicky aktivního obyvatelstva, což problém ještě umocňuje. Absolventi vysokých škol se po studiu vrací v mnohem menší míře (2-3%), než je běžné a žádoucí. To má za následek stagnaci a útlum provozu místních firem, které mají problém s obsazením volných pozic kvalifikovanými pracovníky. Populace stárne rychleji než v okolních oblastech a snižuje se její průměrná ekonomická výkonnost. Díky sociální deprivaci roste v rizikových částech společnosti kriminalita nad běžnou úroveň. Tyto aspekty spolu s nepřítelstím dobrou dopravní dostupností zpomalují rozvoj oblasti.

Východiskem je komplexní program zahrnující zejména:

- Aktivní podpora rozšíření provozu stávajících firem vedoucí k vytvoření nových pracovních míst
- Získání dalších strategických investorů (českých i zahraničních) pro otevření nových výrobních provozů v ORP
- Retence vzdělaných pracovníků a přilákání nových kvalifikovaných pracovníků z jiných regionů ČR
- Výrazné zlepšení permanentní komunikace na ose zaměstnavatelé – města a obce – místní školy tak, aby čerství absolventi SOU, SŠ a VŠ lépe našli zaměstnání a podnikatelé mohli být personálně uspokojeni
- Výrazné zlepšení propagace regionu v rámci ČR i okolních zemí
- Kooperace měst, obcí a významných soukromých zaměstnavatelů v rámci ORP pod vedením Města Bruntál
- Maximální podpora a pomoc Města Bruntál při čerpání veřejných financí soukromými i samosprávnými subjekty

Bývalý okres Bruntál (a jeho historičtí předchůdci) byl vždy krajem víceméně izolovaným, a to v geografickém, ekonomickém i společenském slova smyslu. S narůstající mírou integrace do evropských struktur, otevřením hranic, vznikem kompletně nových odvětví, rozvojem komunikace a dlouhodobou snahou státu i EU o pomoc slabým regionům je nyní výrazná šance tyto slabiny odstranit a vytvořit z Bruntálska atraktivní oblast pro život i podnikání.

Volitelné téma bylo téměř jednohlasně zvoleno starosty obcí ORP Bruntál jako sjednocující téma s cílem řešení vysoké nezaměstnanosti se všemi následnými dopady (snížená kupní síla, odliv obyvatel, sociální chudoba, kriminalita, atd.)

6.1.3. Stručná informace o obcích ORP - zaměstnanost a podnikatelské příležitosti v MOS

Do ORP Bruntál je zahrnuto celkem 31 měst a obcí. Jádrovým a největším městem je Bruntál s 17.700 obyvateli. Jde o bývalé okresní město a přirozené centrum oblasti. V ORP k 31. 12. 2012 žije celkem 38.013 lidí v průměrném věku 40,5 roku.

3725 nezaměstnaných v ORP Bruntál, z toho 1339 UoZ, kteří jsou v evidenci více jak 24 měsíců, průměr 853 dnů evidence na ÚP jsou alarmující statistiky. Příčinou je historická závislost obcí v ORP na zemědělské výrobě a vysoký podíl zaměstnanosti ve Státních statcích Bruntál, zánik textilní produkce v Moravolenu Bruntál a Horním Benešově, ukončení výroby ve sklárnách a Dřevokombinátu ve Vrbně p/Pradědem a Rudných dolů v Horním Benešově.

Současné a budoucí podnikatelské příležitosti MOS jsou směřovány do následujících oblastí:

- větší výrobní společnosti se zahraničním a tuzemským kapitálem, které zaměstnávají více jak 100 zaměstnanců, jsou dlouhodobě stabilní s možností dalšího růstu a pracovníci z obcí ORP mohou každodenně do místa firmy i spádově dojíždět
- středně velké a menší firmy nad 25 zaměstnanců, které operují v různých oborech a jsou i mimo města Bruntál, Vrbno p/P. a Horní Benešov
- živnostníci, kteří nabízejí zajímavé výrobky nebo služby a mají potenciál k další expanzi v rámci i mimo ORP
- uchazeči o zaměstnání, kteří mají zájem pracovat, změnit kvalifikaci, najít pracovní uplatnění nebo začít podnikat. Tato skupina zaslouží specifickou a silnou podporu, protože je potenciálem růstu zaměstnanosti v ORP.

Tabulka 156 Délka evidence uchazečů o zaměstnání

Obec	Evidovaní UoZ celkem	délka evidence												průměrná délka evidence ve dnech
		do 3 měsíců		4 - 6 měsíců		7 - 9 měsíců		10 - 12 měsíců		13 - 24 měsíců		nad 24 měsíců		
		☐	%	☐	%	☐	%	☐	%	☐	%	☐	%	
Andělská Hora	42	5	11,9	6	14,3	7	16,7	1	2,4	6	14,3	17	40,5	717
Bílčice	17	5	29,4	0	0,0	4	23,5	2	11,8	0	0,0	6	35,3	687
Bruntál	1 822	256	14,1	216	11,9	173	9,5	124	6,8	378	20,7	675	37,0	877
Dětřichov nad Bystřicí	53	4	7,5	6	11,3	10	18,9	1	1,9	12	22,6	20	37,7	832
Dlouhá Stráň	10	1	10,0	2	20,0	1	10,0	1	10,0	2	20,0	3	30,0	853
Dvorce	121	17	14,0	15	12,4	10	8,3	6	5,0	18	14,9	55	45,5	907
Horní Benešov	189	29	15,3	16	8,5	18	9,5	13	6,9	39	20,6	74	39,2	1 063
Horní Životice	23	8	34,8	4	17,4	0	0,0	3	13,0	4	17,4	4	17,4	655
Karlova Studánka	20	3	15,0	5	25,0	0	0,0	2	10,0	6	30,0	4	20,0	459
Karlovice	88	21	23,9	11	12,5	8	9,1	6	6,8	9	10,2	33	37,5	779
Křišťanovice	15	4	26,7	2	13,3	0	0,0	1	6,7	2	13,3	6	40,0	883
Leskovec nad Moravicí	36	8	22,2	5	13,9	3	8,3	6	16,7	6	16,7	8	22,2	506
Lomnice	63	11	17,5	6	9,5	7	11,1	7	11,1	9	14,3	23	36,5	700
Ludvíkov	32	8	25,0	2	6,3	4	12,5	3	9,4	10	31,3	5	15,6	810
Mezina	31	4	12,9	5	16,1	5	16,1	1	3,2	4	12,9	12	38,7	846
Milotice nad Opavou	42	10	23,8	6	14,3	3	7,1	0	0,0	6	14,3	17	40,5	867
Moravskoslezský Kočov	39	9	23,1	6	15,4	4	10,3	4	10,3	6	15,4	10	25,6	675
Nová Pláň	0	0		0		0		0		0		0		0
Nové Heřminovy	26	5	19,2	3	11,5	2	7,7	2	7,7	3	11,5	11	42,3	1 020
Oborná	32	2	6,3	6	18,8	5	15,6	1	3,1	3	9,4	15	46,9	1 004
Razová	67	10	14,9	8	11,9	10	14,9	5	7,5	16	23,9	18	26,9	656

Roudno	13	0	0,0	3	23,1	2	15,4	1	7,7	2	15,4	5	38,5	1 584
Rudná pod Pradědem	42	9	21,4	16	38,1	3	7,1	2	4,8	3	7,1	9	21,4	574
Staré Heřminovy	30	2	6,7	4	13,3	1	3,3	3	10,0	7	23,3	13	43,3	785
Staré Město	74	14	18,9	19	25,7	6	8,1	4	5,4	11	14,9	20	27,0	646
Světlá Hora	149	27	18,1	22	14,8	8	5,4	11	7,4	28	18,8	53	35,6	804
Svobodné Heřmanice	35	4	11,4	3	8,6	3	8,6	2	5,7	11	31,4	12	34,3	899
Široká Niva	51	7	13,7	14	27,5	7	13,7	1	2,0	4	7,8	18	35,3	903
Václavov u Bruntálu	72	11	15,3	13	18,1	10	13,9	3	4,2	12	16,7	23	31,9	718
Valšov	20	2	10,0	0	0,0	2	10,0	3	15,0	5	25,0	8	40,0	1 278
Vrbno pod Pradědem	471	69	14,6	71	15,1	50	10,6	24	5,1	95	20,2	162	34,4	872

ORP Bruntál	3 725	565	15,2	495	13,3	366	9,8	243	6,5	717	19,2	1 339	35,9	853
-------------	-------	-----	------	-----	------	-----	-----	-----	-----	-----	------	-------	------	-----

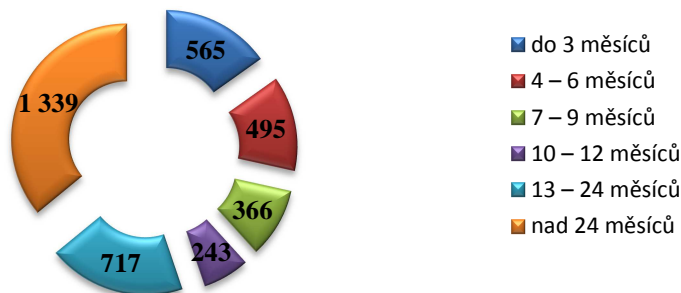
Okres celkem	8 661	1 404	16,2	1 203	13,9	929	10,7	547	6,3	1 615	18,6	2 963	34,2	797
--------------	-------	-------	------	-------	------	-----	------	-----	-----	-------	------	-------	------	-----

Zdroj: ÚP Bruntál

Průměrná délka evidování UoZ dosahuje astronomické výše 853 dnů. Během tak dlouhé doby člověk jednoznačně ztrácí pracovní návyky a chuť se znovu zapojit do pracovního procesu. U starších obyvatel tak lze pozorovat alternativní řešení problému – např. předčasný odchod do penze, což vede ke snížení příjmů a tím i životní úroveň obyvatel v důchodovém věku, nebo práce „načerno“. Mladí řeší situaci odchodem do větších měst či do zahraničí. Obojí má za následek další úpadek prostředí.

Obec Nová Pláň působí v tomto přehledu spíše jako chyba, jde nicméně o skutečné údaje. Aktuálně zde žije 30 obyvatel s trvalým pobytem a patří spíše mezi movitější část obyvatel. Mají silně vyvinuté komunitní cítění a většina z nich je aktivní i v obecním dění. Bohužel jde ale o naprostou anomálii v regionu.

Graf 43 Délka evidence UoZ v ORP Bruntál k 31. 5. 2014

UoZ evidovaní déle než dva roky patří mezi již téměř vyloučené uchazeče, kteří mohou být cílem poptávky potencionálních zaměstnavatelů a investorů v ORP Bruntál a také značným rizikem nestability. Nabízí se rekvalifikace pro velký podíl osob se základním vzděláním, zapojení do VPP a u osob se zdravotním omezením vytvořením sociální dílen. Podíl vyučených osob nepokrývá současné potřeby výrobních firem z důvodu vyučení v jiném oboru než je úzká specializace řady společností. Krátkodobá rekvalifikace nebo zaučení není zárukou úspěšné adaptace uchazeče. Řešením je postupný útlum učebních oborů, kde je poptávka na trhu práce nízká.

Tabulka 157 Věková struktura

Věková kategorie	Počet UoZ
do 20 let	10
21 - 25 let	71
26 - 30 let	94
31 - 35 let	111
36 - 40 let	175
41 - 45 let	181
46 - 50 let	201
51 - 55 let	188
56 - 60 let	243
61 - 65 let	38
nad 65 let	3
Celkový součet	1 315

Zdroj: ÚP Bruntál

U mladých UoZ lze předpokládat, že budou v průběhu času schopni práci nalézt, byť za cenu snížení svých mzdových nároků, či přeorientování se na nový, žádanější obor. U určité části z nich lze bohužel také předpokládat, že příčinou jejich nezaměstnanosti je prostý nezáměr o práci obecně. Do velmi závažné životní situace se však dostávají starší lidé, kteří přišli o práci např. v důsledku ukončení provozu některého výrobního podniku. Ve věku nad 40 let jich jsou na Bruntálsku téměř dvě třetiny. Jejich věk jim ztěžuje rekvalifikaci a pro zaměstnavatele nejsou tak zajímaví i přesto, že mnohdy mohou nabídnout odlišný pohled na problémy a dlouholeté zkušenosti. Navíc s ohledem na sociální a rodinné vazby u nich klesá možnost, že by byli schopni se za prací přestěhovat jinam.

Tabulka 158 Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání

Dosažené vzdělání	Počet UoZ
Bez vzdělání (A,B)	1
Základní vzdělání (C)	508
Střední odborné (D,E,H,J)	617
Střední všeobecné (K)	27
Střední odborné s maturitou (L,M,N)	142
Vysokoškolské (R,T,V)	20
Celkový součet	1 315

Zdroj: ÚP Bruntál

Tabulka 159 Podrobná vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání

B	Neúplné základní	1
C	Základní + praktická škola	508
D	Nižší střední	2
E	Nižší střední odborné	45
H	Střední odborné (vyučení)	543
J	Střední nebo střední odborné bez maturity a bez vyučení	27
K	ÚSV	27
L	ÚSO (vyučení s maturitou)	21
M	ÚSO s maturitou (bez vyučení)	119
N	Vyšší odborné	2

R	Bakalářské	7
T	Vysokoškolské	12
V	Doktorské (vědecká výchova)	1
	Celkový součet	1 315

Zdroj: ÚP Bruntál

S rostoucím vzděláním roste atraktivita UoZ na trhu práce. Nízký počet ve skupině „T“ je ale také způsoben tím, že po ukončení VŠ se do regionu vrátí řádově jednotky procent absolventů. Vyšší počet vzdělaných lidí by zvýšil šanci na vytvoření nových pracovních míst i pro méně kvalifikovanou či nekvalifikovanou pracovní sílu. Jednak se dá předpokládat rozvoj nového podnikání a i místní podniky dlouhodobě volají po kvalifikovaných pracovnících (nejen VŠ). Dokud nebudou mít personálně zajištěné rozšíření nového provozu, není pravděpodobné, že by svou činnost v regionu výrazně rozšiřovaly.

Tabulka 160 Zdravotní stav uchazečů o zaměstnání

Zdravotní stav	Počet UoZ
bez zdravotního omezení	739
jiné zdravotní omezení	241
Osoba invalidní – I. stupeň invalidity (§ 39/2a)	145
Osoba invalidní – II. stupeň invalidity (§ 39/2b)	63
Osoba invalidní – III. stupeň invalidity (§ 39/2c)	1
Osoba invalidní – III. stupeň invalidity (§ 39/2c,	1
OZP - částečně invalidní	35
OZP - zdrav. znevýhodněná	90
Celkový součet	1 315

Zdroj: ÚP Bruntál

Tabulka 161 Podíl zdravotních omezení uchazečů o zaměstnání

Věková kategorie	UoZ bez zdravotního omezení	UoZ se zdravotním omezením	UoZ celkem
do 20 let	6	4	10
20 - 30 let	140	25	165
31 - 40 let	204	82	286
41 - 50 let	225	157	382
51 - 60 let	155	276	431
61 let a více	9	32	41
Celkový součet	739	576	1 315

Zdroj: ÚP Bruntál

44% uchazečů o zaměstnání v evidenci déle než 24 měsíců má zdravotní omezení. Uplatnění na trhu práce je velmi omezené a bude vyžadovat specifické projekty vhodné pro tuto skupinu. Nabízejí se např. chráněné dílny, částečné zapojení v běžných provozech atp. Opětovné zapojení těchto lidí do práce prospěje jak společnosti, tak i jim samotným.

6.1.4. Přehled brownfieldů v rámci ORP

1. ul. Opavská – areál Alfaplastik

Obec: Bruntál

Rozloha celkem:

Procento zastavění:

Nejvhodnější způsob využití:

Existence ekologických zátěží: ne

2. ul. Dukelská – bývalé kulturní středisko

Obec: Bruntál

Rozloha celkem: 13 000 m²

Procento zastavění: 23%

Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost (obchod, služby)

Existence ekologických zátěží: ne

V současnosti je 40 % nevyužitých ploch, které vyžadují revitalizaci prostor. Nutná revitalizace nevyužitých prostor tak, aby je bylo možno využívat ke komerčním účelům nebo jako zázemí pro kulturní, sportovní a společenskou činnost.

3. ul. Jesenická – bývalý areál Seliko

Obec: Bruntál

Rozloha celkem: 11 500 m²

Procento zastavění: 30%

Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost (obchod, služby)

Existence ekologických zátěží: ne

Z celkového areálu je 70 % nevyužitých ploch včetně 6 skladových prostor a odstavných ploch. Město uvažuje s využitím těchto prostor k obchodním účelům a zároveň k podpoře rozvoje cestovního ruchu směrem do Jeseníků, k čemuž jej předurčuje umístění u křižovatky cest na Jeseník a Rýmařov.

4. Severní zóna

Obec: Bruntál

Rozloha celkem: 140 000 m²

Procento zastavění: 14%

Nejvhodnější způsob využití: průmysl

Existence ekologických zátěží: mírné ekologické zatížení

Zóna je určena pro průmyslovou výrobu. Dopravně je území problematicky dostupné, je nutné vybudovat novou příjezdovou komunikaci. Napojení na inženýrské sítě je technicky možné. V průmyslové zóně je dle územního plánu uvažováno i s železniční vlečkou. Lokalita je určena pro průmyslovou zónu. Pro ni je nutno vybudovat novou příjezdovou komunikaci, revitalizovat všechny inženýrské sítě včetně napojení železniční vlečkou. Stávající objekt se nachází ve velmi špatném stavu, je nutná nákladná revitalizace. Záměr města je rozvinout průmyslovou zónu.

5. tř. Práce - Vojenské sklady – areál Marburg

Obec: Bruntál

Rozloha celkem: 20 200 m²

Procento zastavění: 45%

Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost (obchod, služby)

Existence ekologických zátěží: ne

Areál byl v r. 1929 vybudován pro textilní továrnu, od r. 1948 sloužil jako sklad vojenské letecké techniky. Obě části areálu jsou oploceny. Hlavní objekt v horní části areálu se sestává z několika vzájemně

propojených hal, komunikačně je doplněn třemi vedlejšími stavbami a třemi ocelovými přístřešky, jsou zde zpevněné plochy, rampy, opěrné zdi. Dolní část je tvořena dvěma menšími budovami. Město Bruntál uvažuje s využitím části pronájmu podnikatelským drobným subjektům, případně využití některých prostor pro manažerské vzdělávání. Volných ploch lze využít k realizaci sportovních nebo zájmových center.

6. Západní zóna

Obec: Bruntál
Rozloha celkem: 58 000 m²
Procento zastavění: 17%
Nejvhodnější způsob využití: průmysl
Existence ekologických zátěží: ne

Vojsky opuštěná lokalita. Objekty včetně pozemku jsou z velké části zdevastovány, dlouhou dobu nevyužívány. Záměrem města je vytvořit na okraji města zónu sportovního, kulturního a turistického využití včetně občerstvení.

7. Žlutý kopec - ČSAD - servis

Obec: Bruntál
Rozloha celkem: 6 000 m²
Procento zastavění: 66%
Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost (obchod, služby)
Existence ekologických zátěží: mírné ekologické zatížení

Provozovna ČSAD - servis byla vybudována v letech 1955-1975. Kromě odstavných parkovacích ploch je provozovna vybavena mechanickou umývárnou vozidel, dílnami pro opravu vozidel nákladní i osobní dopravy, pneuservisem a dalšími pomocnými a skladovými prostorami. Pro zajištění administrativní činnosti byla vybudována administrativní budova se sociálním uzlem a šatnami, jídelnou a kantýnou. V areálu provozovny se rovněž nachází čerpací stanice pohonných hmot. Záměrem města je využití těchto uvolněných prostranství pro dopravní infrastrukturu, odstavných ploch pro kamiony a obchodní činnost včetně výhodného napojení na silnici I/11 a I/45. Po revitalizaci čerpací stanice PHM i její výhodné využití pro místní region.

8. Bývalé kasárny

Obec: Dětrichov nad Bystřicí
Rozloha celkem: 134 000 m²
Procento zastavění: 7%
Nejvhodnější způsob využití: rekreace, cestovní ruch
Existence ekologických zátěží: mírné ekologické zatížení

Jedná se o prostory dřívějších vojenských kasáren. Do areálu vedou také železniční koleje - je zde možnost využití železniční dopravy. Celý areál je také napojen na inženýrské sítě. Lokalita je velmi zanedbaná, využití pro turistický ruch sportovní účely, velmi výhodná pro rekreační účely, školení a turistiku. Možno vybudovat i restaurační a ubytovací kapacity.

9. Opavská - Agrodoteg

Obec: Horní Benešov
Rozloha celkem: 5 000 m²
Procento zastavění:
Nejvhodnější způsob využití: zemědělství
Existence ekologických zátěží: mírné ekologické zatížení

Zájmová lokalita se nachází v zemědělském družstvu Agrodoteg. Jedná se o ocelové konstrukce na skladování živočišného odpadu. Nejvhodnějším využitím do budoucna by byla výstavba zařízení na výrobu

bioplynu. Lokalita má přímé napojení na silnici č. I/11. Tuto lokalitu možno využít opět k zemědělským účelům nebo pro zpracování živočišných produktů v menším množství (není napojení na žel. dráhu) nebo likvidaci živočišných odpadů.

10. Střední odborné učiliště zemědělské

Obec: Horní Benešov
 Rozloha celkem: 16 000 m²
 Procento zastavění: 94%
 Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost (obchod, služby)
 Existence ekologických zátěží: ne

Komplex je v současné době nevyužitý. Dříve byly objekty využívány jako střední odborné učiliště zemědělské. V lokalitě se nachází objekty výukových hal, administrativní budova, budova školy a přidružené objekty, charakteru - kotelna, sklady. Převážná část objektů vícepodlažní- dvou, a třípatrové. Lokalita je napojena na inženýrské sítě.

6.1.5. Identifikace velkých podniků a hlavních zaměstnavatelů v ORP

Průmysl byl po r. 1990 postižen rozsáhlými strukturálními změnami. Tradiční obory jako byla zemědělská prvovýroba, textilní zušlechťování, potravinářství, hornictví postupně ukončily svoje činnosti a byly nahrazeny zcela novými obory jako metalurgie, chemické speciality, plasty, zahradní technika a další.

Níže jsou uvedeni zaměstnavatelé, kteří k 31. 12. 2013 zaměstnávali 100 a více pracovníků. Součástí přehledu je i historický vývoj za poslední rok a odhad na první pololetí 2014, ze kterého vyplývá nárůst o 34 pracovníků, naopak největší úbytek se očekává u fy LINASET s ohledem na ztrátu kooperace a přesun výroby do Rumunska. Cílem je získání státních prostředků na infrastrukturu a přípravu průmyslových ploch pro tuzemské a zahraniční investory v Bruntále a Vrbně p/P., zajištění dostatku odborně kvalifikovaných pracovníků pro již etablované společnosti jako je Alfa Plastik a.s., Husqvarna Manufacturing CZ, Styroprofile a ALFUN.

Tabulka 162 Vývoj zaměstnanosti rozhodujících zaměstnavatelů v ORP Bruntál

název	počet zaměstnanců				
	skutečnost k 31. 12. 2012	skutečnost k 30. 6. 2013	skutečnost k 31. 12. 2013	rozdíl 12/13- 6/13	předpoklad k 30. 6. 2014 nárůst/pokles
OSRAM Bruntál, spol. s r.o.	818	798	792	- 6	+ 8
Husqvarna Manufacturing CZ s.r.o.	422	484	495	+ 11	+ 55
Linaset, a.s. - provoz Bruntál	373	325	302	- 23	- 47
Podhorská nemocnice, a.s. Rýmařov pracoviště Bruntál a Rýmařov	136	128	130	+ 2	0
Česká pošta, s.p. (okres Bruntál)	70	70	70	0	0
Alfa Plastik, a.s. Bruntál	219	220	215	- 5	+ 5
Hobes, s.r.o. Horní Benešov	185	203	187	- 16	+ 8
KVS EKODIVIZE a.s. Horní Benešov	185	194	185	- 9	+ 2
Město Bruntál	178	179	179	0	+ 13
Kaufland Česká republika v.o.s.	69	70	72	+ 2	0
COPRECI CZ, s.r.o. Dvorce	163	153	140	- 13	0

Styroprofile, a.s. Čakovičky, provoz Bruntál	144	165	138	- 27	+ 17
Správa silnic MSK středisko Bruntál	145	118	132	+ 14	- 14
Horské lázně Karlova Studánka, s. p.	139	127	130	+ 3	- 5
ARRIVA MORAVA a.s.	125	124	123	- 1	0
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	121	120	114	- 6	0
Macco Organiques, s.r.o. Bruntál	104	107	108	+ 1	+ 1
TS Bruntál, s.r.o.	92	92	108	+ 16	- 8
ELKOPLAST CZ, s.r.o. Zlín, provoz Bruntál	121	107	110	+ 3	- 1
CELKEM					+34

Zdroj: ÚP Bruntál

Důležité postavení na trhu práce mají i organizace terciární sféry jako je Město Bruntál, Podhorská nemocnice, Horské Lázně Karlova Studánka, Arriva a Česká pošta.

6.1.6. Ekonomická situace území

Od roku 2006 s nárůstem volných pracovních míst nepřímo úměrně klesá počet registrovaných uchazečů. Tento trend trval do poloviny roku 2008, kdy začal počet volných pracovních míst klesat a naopak opět vzrostl počet registrovaných uchazečů. Nejhorší situace nastala v polovině roku 2005, kdy na 112,81 registrovaných uchazečů připadalo 2,42 volných pracovních míst (tj. 46,6 registrovaných uchazečů na jedno volné pracovní místo).

Míra podnikatelské aktivity v obcích SO ORP Bruntál klesla od roku 2005 (176,03 ‰) do roku 2010 (172,75 ‰) o 3,28 ‰. Nejvýraznější nárůst míry podnikatelské aktivity nastal v letech 2005 – 2010 v obcích Dlouhá Stráň (51,38 ‰) a Ludvíkov (38,13 ‰), zatímco nejvýraznější pokles lze zaznamenat v obcích Roudno (-58,37 ‰) a Staré Heřminovy (-51,48 ‰).

Strukturální postižení průmyslu a zemědělství po r. 1990 se nepodařilo eliminovat. Obce bojují s vysokým podílem osob, které musejí denně dojíždět do zaměstnání, řada obcí stále zaostává z hlediska atraktivity pro cestovní ruch. Nižší ekonomická výkonnost a konkurenceschopnost ORP jsou faktory, které brzdí příliv investic, vytváření nových pracovních míst, stagnaci životní úrovně.

Tabulka 163 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		17 730	9 526	8 204	
v tom:	zaměstnaní	14 697	7 919	6 778	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	11 384	5 782	5 602
		zaměstnavatelé	486	314	172
		pracující na vlastní účet	1 814	1 338	476
		pracující důchodci	608	324	284
	ze zaměstnaných	ženy na mateřské dovolené	285	-	285
nezaměstnaní	3 033	1 607	1 426		
Ekonomicky neaktivní celkem		17 231	7 333	9 898	
z toho	nepracující důchodci	8 229	3 157	5 072	
	žáci, studenti, učni	5 499	2 743	2 756	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		1 963	1 114	849	

Zdroj: ČSÚ

V rámci území je ekonomicky aktivní jen cca 46% populace, což je způsobeno jak vyšším průměrným věkem, ale i vyšším podílem nezaměstnaných osob. Z osob zaměstnaných **dominují zaměstnanci** (cca 77,5%), **následované osobami podnikajícími na vlastní účet (OSVČ)**, kteří tvoří cca 12,5 %. Pouze cca 3% zaměstnaných tvoří zaměstnavatelé, tj, ti, kteří vytvářejí pracovní příležitosti i pro jiné spoluobčany.

Tabulka 164 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			8 263
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		5 650
	v tom	v rámci obce	2 524
		do jiné obce okresu	2 050
		do jiného okresu kraje	321
		do jiného kraje	637
		do zahraničí	118
	vyjíždějící do škol		2 613
	v tom	v rámci obce	924
mimo obec		1 689	

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska vyjížděky za zaměstnáním převažují osoby, jež vyjíždí v rámci okolních obcí. Zajímavostí je to, že zaměstnané osoby z ORP vyjíždí častěji do sousedního Olomouckého kraje (2 x více), než do území jiných okresů Moravskoslezského kraje. To ostatně podtrhují i data ze sčítání dopravy, které vykazují tytéž skutečnosti.

Tabulka 165 Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			15 416	
v tom:	tvořené 1 rodinou		9 651	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	4 381
			se závislými dětmi	2 934
		neúplné	bez závislých dětí	1 012
			se závislými dětmi	1 324
	tvořené 2 a více rodinami		220	
	domácnosti jednotlivců		4 856	
vícečlenné nerodinné domácnosti		689		

Zdroj: ČSÚ

V hospodařících domácnostech převažují domácnosti jednotlivců nad domácnostmi úplnými bez závislých dětí. Až na třetím místě se nacházejí domácnosti se závislými dětmi. Míra nezaměstnanosti v území se aktuálně blíží 20 %, nicméně pravděpodobně již dosáhla svého vrcholu a bude velmi pozvolna klesat (jak dalším snižováním počtu dosažitelných osob), tak i mírně se lepšími podmínkami v národním hospodářství.

6.1.7. Struktura současné ekonomiky území a trhu práce

Tabulka 166 Počet všech zaměstnavatelů se stavem 26 a více zaměstnanců

ukazatel (celkový počet)	stav k 31. 12. 2013
zaměstnavatelé se stavem 26 a více zaměstnanců	83
zaměstnanci u firem se stavem 26 a více zaměstnanců	6 550

Zdroj: ÚP Bruntál

V okrese Bruntál bylo k 31. 12. 2013 celkem 179 zaměstnavatelů se stavem 26 a více zaměstnanců. Z toho v ORP Bruntál je 83 zaměstnavatelů se stavem 26 a více zaměstnanců, což představuje 46,4%.

Zaměstnanost u monitorovaných firem se stavem 26 a více zaměstnanců v okrese Bruntál k 31. 12. 2013 dosáhla výše 16 048 zaměstnanců. ORP Bruntál se na této zaměstnanosti podílí 40,8% s 6 550 zaměstnanci.

Tabulka 167 Zaměstnanost u firem se stavem 26 a více zaměstnanců – k 31.12.2013

kategorie	zaměstnavatelů	zaměstnanců u nich
26 - 49	49	1 663
50 - 249	31	3 298
250 a více	3	1 589
celkem	83	6 550

Zdroj: ÚP Bruntál

Tabulka 168 Zaměstnanost podle odvětví v ORP Bruntál (se stavem 26 a více zaměstnanců)

odvětví CZ-NACE – název		CZ-NACE kód		stav k 31. 12. 2013
Zemědělství, lesnictví, rybářství		A	01 - 03	204
Těžba a dobývání		B	05 - 09	50
Zpracovatelský průmysl		C	10 - 33	3 132
z toho	- výroba potravinářských výrobků, nápojů a tabákových výrobků	CA	10 - 12	45
	- výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrob.	CB	13 - 15	43
	- zpracování dřeva, výroba papírových výrobků, tisk a rozmnožování nahraných nosičů	CC	16 – 18	38
	- výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	CD	19	0
	- výroba chemických látek a přípravků	CE	20	900
	- výroba základních farmaceut.výrobků	CF	21	0
	- výroba pryžových a plastových výrobků a ostatních nekovových minerálních výrobků	CG	22, 23	1 116
	- výroba základních kovů, hutní zpracování kovů,slévárství,výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků kromě strojů a zařízení	CH	24,25	850
	-výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	CI	26	0
	- výroba elektrických zařízení	CJ	27	0

	- výroba strojů a zařízení jinde nezařazených	CK	28	140
	- výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení.	CL	29, 30	0
	- výroba nábytku, ostatní zpracovatelský průmysl a opravy a instalace strojů a zařízení	CM	31 - 33	0
Výroba, rozvod elektřiny, plynu, tepla		D	35	64
Zásobování vodou, čin.související s odpad. vodami		E	36 - 39	126
Stavebnictví		F	41 - 43	241
Velko-maloobchod, opravy motorových vozidel		G	45 - 47	481
Doprava a skladování		H	49 - 53	346
Ubytování, stravování, pohostinství		I	55 - 56	0
Informační a komunikační činnost		J	58 - 63	0
Peněžnictví, pojišťovnictví		K	64 - 66	41
Činnosti v oblasti nemovitostí		L	68	0
Profesní, vědecké a technické činnosti		M	69 - 75	0
Administrativní a podpůrné činnosti		N	77 - 82	25
Veřejná správa a obrana, sociální zabezpečení		O	84	551
Vzdělávání		P	85	742
Zdravotní, sociální péče		Q	86 – 88	371
Kultura, zábavní a rekreační činnost		R	90 - 93	37
Ostatní činnosti		S	94 - 96	139
Činnosti domácností jako zaměstnavatelů		T	97, 98	0
Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů		U	99	0
celkem		A-U	01 - 99	6 550

Zdroj: ÚP Bruntál

U monitorovaných firem s počtem zaměstnanců 26 a více v ORP Bruntál je nejvíce firem s počtem 26 - 49 zaměstnanců (59,0%) a ve firmách velikostní kategorie 50 - 249 zaměstnanců (50,4%). V těchto kategoriích je těžiště rozvoje a podpory podnikání a saturace uchazečů o zaměstnání. Zahraniční investoři operují v kategorii 50 – 249 zaměstnanců a pro ně budou připraveny pobídky volných průmyslových ploch a nemovitostí (brownfield, greenfield) v Bruntále a Vrbně p/P.

ZMĚNY: Zvyšování stavu zaměstnanosti

TS Bruntál, s.r.o. (čištění města, pohřebnictví, provoz bazénu, sauny, ledové plochy, koupaliště) - během 2. pololetí 2013 došlo ke zvýšení celkového stavu o 16 zaměstnanců - pracovníci VPP.

Správa silnic Moravskoslezského kraje, p.o. (správa a údržba silnic) – v průběhu 2. pololetí 2013 došlo se zahájením zimní údržby k navýšení celkového stavu o 14 zaměstnanců.

Husqvarna Manufacturing CZ s.r.o. (bývalý Advanced Plastics s.r.o. Vrbno pod Pradědem + Bruntál výroba výlisků z plastických hmot, výroba lisovacích nástrojů, montáže) – během 2. pololetí 2013 se zvýšil celkový stav o 11 zaměstnanců v návaznosti na objemu zakázek.

ZMĚNY: Snižování stavu zaměstnanosti

KARETA s.r.o. Bruntál (stavby, opravy a údržba komunikací) - v průběhu 2. pololetí 2013 došlo ke snížení celkového stavu o 74 zaměstnanců – pracovníci na dobu určitou, sezónní stavební dělníci.

Styroprofile, a.s. Čakovičky, provoz Bruntál (výroba kovových profilů a strojů) – ve 2. pololetí 2013 došlo k poklesu o 27 zaměstnanců z důvodu snížení sezónní výroby.

Linaset, a.s. Budišov nad Budišovkou, provoz Bruntál (montáž plastových výrobků) – v průběhu 2. pololetí 2013 došlo v důsledku poklesu zakázkové výroby ze strany klíčového zákazníka k poklesu celkového stavu o 23 zaměstnance.

HOBES, spol. s r. o. Horní Benešov (výroba zámků, okenního kování, bezpečnostních zámků, nástrojářská činnost) - v průběhu 2. pololetí 2013 se snížil stav o 16 zaměstnanců ve strojírenské výrobě.

COPRECI CZ, s.r.o., Dvorce u Bruntálu (výroba komponentů pro domácí spotřebiče) – v průběhu 2. pololetí 2013 došlo ke snížení celkového počtu o 13 zaměstnanců - převedení zaměstnanců pod personální agenturu.

ZMĚNY zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích v roce 2013

- Zpracovatelský průmysl (- 381 zaměstnanců v okrese Bruntál)

- *výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárenství, výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků kromě strojů a zařízení (- 190 zaměstnanců)*

Magnety, s.r.o. Světlá Hora (povrchová úprava, zušlechťování kovů) – během 1. pololetí 2013 byl na firmu podán Insolvenční návrh spojený s návrhem na prohlášení konkursu. Firma ukončila činnost a tím došlo ke snížení o 65 zaměstnanců v tomto odvětví.

- *výroba strojů a zařízení jinde nezařazených (- 46 zaměstnanců)*

COPRECI CZ, s.r.o., Dvorce u Bruntálu (výroba komponentů pro domácí spotřebiče) – v průběhu roku 2013 došlo ke snížení celkového počtu o 23 zaměstnanců - vlivem poklesu zakázek - hlavně na dělnických pozicích.

OSRAM Bruntál spol. s r.o. (chemická výroba, výroba drátů a spirál) – během roku 2013 došlo v návaznosti na objemu zakázek ke snížení celkového stavu o 26 zaměstnanců. Jedná se o pracovníky v dělnických profesích (MD, odchody do důchodu, popř. zaměstnanci, kteří sami ukončili PP a tito již nebyli nahrazeni novými zaměstnanci.

- *Stavebnictví (- 185 zaměstnanců)*

Největší vliv na snížení počtu zaměstnanců v tomto odvětví o 107 zaměstnanců mají 3 menší firmy, které se snížením počtu zaměstnanců dostaly pod celkový stav 26 zaměstnanců a tím se přesunuly ze sledovaných firem do firem malých. Jednalo se o firmy HYDROSPOL, spol. s r.o. (snížení stavu z 38 na 14 zaměstnanců), Bedřich Nykl (snížení stavu z 35 na 20 zaměstnanců) a Czasch spol. s r.o. (snížení stavu z 34 na 24 zaměstnanců). Zaměstnavatelé uvádějí jako hlavní důvod poklesu počtu zaměstnanců pokles zakázek ve stavebnictví.

KARETA s.r.o. Bruntál (stavby, opravy a údržba komunikací) - v průběhu roku 2013 se snížil celkový stav o 26 zaměstnanců v dělnických profesích

Správa silnic Moravskoslezského kraje, p.o. (správa a údržba silnic) - v průběhu roku 2013 se snížil celkový stav o 13 zaměstnanců – dělnických profesí.

- *Doprava a skladování (- 51 zaměstnanců)*

SDS TRANSPORT s.r.o. Bruntál (silniční nákladní doprava) – v průběhu roku 2013 se snížil celkový stav o 9 zaměstnanců a tím se firma přesunula z firem sledovaných do firem malých (pokles z 30 na 21 zaměstnanců).

Naopak ke zvýšení stavu počtu zaměstnanců díky veřejně prospěšným pracím došlo v odvětvích:

- *Veřejná správa a obrana, sociální zabezpečení (+ 11 zaměstnanců)*

Vrbno pod Pradědem + 11 zaměstnanců

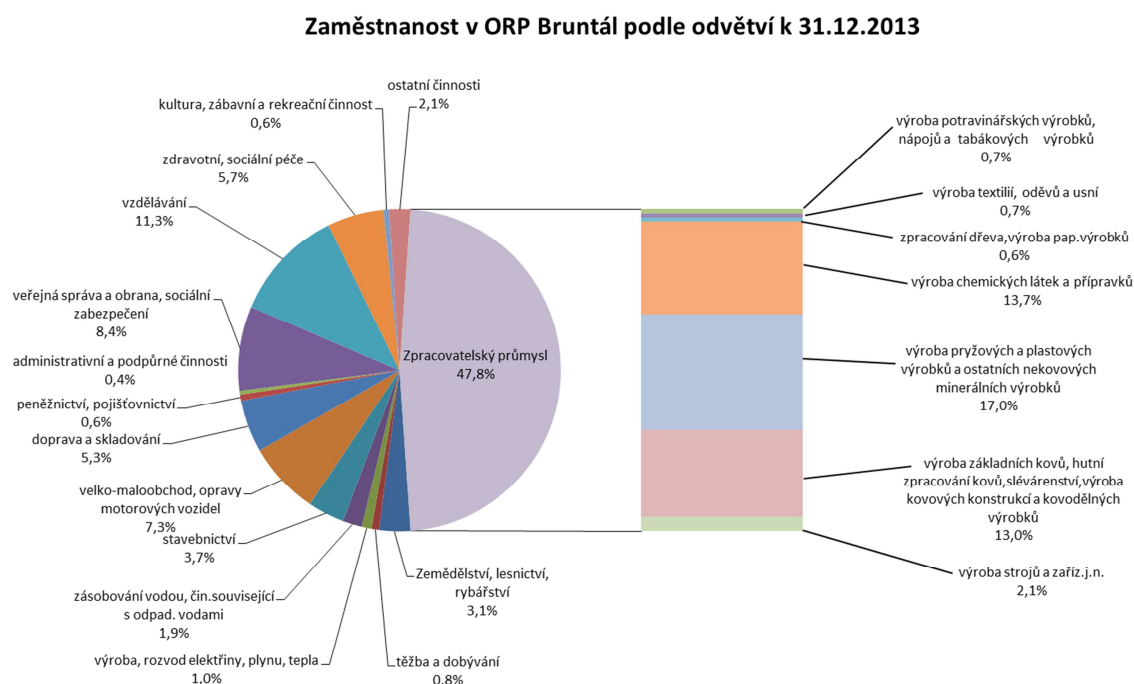
- *Ostatní činnosti (+82 zaměstnanců)*

TECHNICKÉ SLUŽBY VRBNO s.r.o. - nárůst z 23 zaměstnanců na 31 zaměstnanců (firma se zařadila do sledovaných firem)

TS Bruntál, s.r.o. + 16 zaměstnanců

Struktura ekonomiky území, těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, cestovní ruch, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace.

Graf 44 Zaměstnanost v ORP Bruntál podle odvětví

Zdroj: ÚP Bruntál

Primární zpracování surovin je vyviněno **vývozem mimo ORP bez dalšího zpracování**. Těžba dřeva je smluvně vždy na 3 roky zajištěna pro Lesy ČR smluvním partnerem, vlastní zpracování realizují 3 větší společnosti Praděbská lesní společnost ve Vrbně p/P., Ševčík s.r.o. a Dřevovýroba v Bruntále. V ORP je ještě několik menších pil v obcích Karlovice, Široká Niva a Kunov. Většina dřeva je vyvezena vagonem a kamiony do velkých jednotek v Paskově, Ždírci atd.

Kamenolomy jsou v provozu a především slouží pro drcení a pro využití v dopravních stavbách a dalších aplikacích.

Zemědělství je v rukou „průmyslových zemědělců“, kteří čerpají dotace a využívají půdu především jako pastvinu. Rybníkářství je oblast, která zasluhuje větší pozornost s ohledem na možnosti budování dalších rybníků jak pro krajinnou tvorbu, tak pro chov ryb.

Sekundární sféra je založena na zpracovatelském průmyslu, kde dominují firmy z oboru plastů a chemie, dále metalurgie a strojírenství. Posílení zpracovatelského průmyslu je klíčovým faktorem pro zaměstnanost a podporu i terciární sféry.

6.1.8. Specifické problémy ORP v oblasti podnikání a na trhu práce v území ORP

1. Nízká vzdělanost a adaptabilita vůči požadavkům trhu práce

Tady je historická souvislost spojená s dosídlováním a dominujícími zemědělskými činnostmi. Práce v zemědělství, lese, v lomech, atp. nevyžadovala úzkou specializaci. Oborové zaměření učňovských škol neprošlo zásadní restrukturalizací na základě skutečných požadavků zaměstnavatelů.

2. Nedostatek pracovních míst

Řešení závisí na stabilitě a růstu klíčových zaměstnavatelů, příliv nových investorů podmíněný přípravou průmyslových ploch a navazující infrastruktury, řízenou propagací a nabídkou volných ploch a lidského kapitálu potencionálním investorům a schopností se sám zaměstnat- začít podnikat.

3. Limitující dopravní obslužnost

Napojení na dálniční síť je do Olomouce (55 km) a do Opavy (40 km) od r. 2015. Spojení obcí v rámci ORP tvoří silnice I. a II. třídy a místní účelové komunikace. Kvalita je stále nízká a zaslouží si náležitou pozornost jak vedení MSK, tak obcí. Pro podporu podnikání jsou důležité investice do obchvatu města Bruntál, východní tangenta Olomouc – Šternberk, dálniční spojení Mohelnice – Hradec Králové a elektrifikace trati Opava – Krnov -Bruntál-Olomouc.

4. Nízká motivace a zájem pracovat

Tato oblast je ovlivněna štědrým sociálním systémem a neetikou podnikatelů vůči odvodům do zdravotního a sociálního systému, tzn. zaměstnávání „na černo“. Nepracovat a žít na úkor druhých podporuje ztrátu pracovních návyků a kvalifikace. Minimální mzda a nízké platy některých zaměstnavatelů také přispívají k prohlubování sociální propasti.

Tabulka 169 Charakteristika trhu práce v území ORP

Ekonomické subjekty se sídlem na území ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	7948	7995	8113	8164	8243	8350	7997	7861	7934	7800
fyzické osoby celkem	6879	6903	6965	7006	7041	7127	6719	6553	6599	6441
z toho zemědělství podnikatelé	819	813	798	791	766	766	122	124	131	138
vyjádření v %	11,91	11,78	11,46	11,29	10,88	10,75	1,82	1,89	1,99	2,14
právnícké osoby celkem	1069	1092	1148	1158	1202	1223	1278	1308	1335	1359
z toho obchodní společnosti	409	417	446	452	467	465	495	504	508	525
vyjádření v %	38,26%	38,19%	38,85%	39,03%	38,85%	38,02%	38,73%	38,53%	38,05%	38,63%
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	12,9	12,9	12,8	12,6	12,4	12,4	6,8	7,2	7,4	7,6
průmysl celkem	13,2	13,2	13,1	12,7	12,7	12,9	13,6	13,5	13,4	13,1
stavebnictví	12,2	12,2	12,5	12,6	13,3	13,6	15,2	15,3	15,4	15,3
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	24,42	23,98	22,09	22,61	22,52	21,1	21,64	20,51	19,71	18,96

Zdroj: ČSÚ

Od roku 2003 až do roku 2008 je vývoj ekonomické situace relativně příznivý, v důsledku ekonomického poklesu v roce 2008 až 2012 však klesá celkový počet ekonomických subjektů. Při podrobnějším zkoumání však klesá jen počet fyzických osob, u právnických osob k obdobnému poklesu vůbec nedošlo, což má pochopitelně vazbu na složitost ukončení podnikání u právnických osob a fyzických osob (mnohem jednodušší). Pozitivní je návrat k tradičním odvětvím a činnostem spojeným se zemědělskou výrobou, lesním hospodářstvím a drobným stavebním činnostem. Pokles u průmyslové výroby je v kontextu kapitálové vybavenosti území, které je určeno jiné ekonomické činnosti než průmyslové výrobě. Pokles počtu zemědělských podnikatelů mezi roky 2008 a 2009 je jednoznačně vlivem metodicko-statistického, od té doby počet těchto podnikatelů pozvolna narůstá.

6.1.9. Rozbor jejich příčin ve vztahu k ORP

- Nízká kupní síla obyvatelstva (nejnižší v ČR; v roce 2013 dosahovala 84,1% průměru ČR)
- Nízký počet odborníků (vystudovaných i vyučených); bývalý okres Bruntál má nejnižší počet VŠ vzdělaných lidí v MSK kraji
- Špatná dopravní dostupnost celého regionu
- Nepříznivé klimatické podmínky (vyšší náklady na vytápění a např. na údržbu vozového parku atp.)
- Nedořešené vlastnické vztahy, nepřipravenost průmyslových ploch pro další tuzemské a zahraniční investory
- Dlouhodobě vysoká nezaměstnanost na straně jedné a deficit kvalifikovaných pracovníků na straně druhé

Nízká kupní síla je řešitelná pouze zvýšením průměrné životní úrovně obyvatelstva. Toho lze v ORP Bruntál dosáhnout čtyřmi způsoby, které je žádoucí zkombinovat. Prvním způsobem je zvýšení zaměstnanosti a zároveň kvalifikace zaměstnanců, což povede k vyšším příjmům per capita. Druhým způsobem je posílení cestovního ruchu, k čemuž má Bruntálsko výborné předpoklady. Nedaleké Jeseníky jsou turistickým lákadlem jako pro zimní tak i letní turistiku. Obce v rámci MOS musejí začít spolupracovat na vytěžení turistického potenciálu do maxima nejen primárními cíli zájmu turistů (lyžování, pěší turistika, lázeňství, cyklistika atp.), ale také doplňkovým sortimentem (ubytování, stravování, volnočasové a sportovní aktivity, kultura...). Nevyužitá je také nedaleká přehrada Slezská Harta, jejíž dispozice přímo vybízí k provozování rekreace, vodních sportů, rybaření atd. I přes sliby z doby výstavby (přelom 80. a 90. let) nebylo ze strany správce Povodní Odry, s.p. nikdy dovoleno tuto činnost skutečně zahájit. Třetím způsobem je přilákání nových, ekonomicky aktivních pracovníků a podnikatelů do Bruntálu. Čtvrtý je pak spíše doplňkový a spočívá v omezení přílivu problematického obyvatelstva z okolí do místních obcí. Zde řešení spočívá především v omezení podpory sociálního bydlení (tzv. ubytovny) ze strany státu.

Nízký počet odborníků je řešitelný propojením lokální soukromé sféry a vzdělávacích institucí. Cílem je zahájit vzdělávání „na míru“, aby bylo možno absolventy po ukončení studia přímo uplatnit (ideálně v místě bydliště). Dalším pilířem je postgraduální a celoživotní vzdělávání klíčových pracovníků, k čemuž může přispět např. Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Bruntál, a to zejména v oblasti strojírenství, ICT, automotive, marketingu, účetnictví a managementu.

Špatnou dopravní dostupnost nelze vyřešit jednoduchými způsoby, pomoci však může dokončení dálnice R 35 Mohelnice – Hradec Králové a elektrifikace železniční trati 310 Opava – Krnov – Bruntál – Olomouc.

Nepříznivé klimatické podmínky pak představují „absolutní konkurenční nevýhodu“, s níž nelze bojovat a lze se jí jen efektivně přizpůsobit. Příkladem může být podpora zateplení objektů, využití alternativních zdrojů energie (vítr, biomasa, částečně slunce), volba vhodných plodin pro pěstování, větší propagace živočišné výroby atp.

Tabulka 170 Porovnání nezaměstnanosti a počtu UoZ na 1 VPM v okresech MSK k 31. 5. 2014

Okres	Uchazeči				Volná místa		Podíl nezaměstnaných osob v %	
	ke konci měsíce	absolventi a mladiství		osoby se ZP		ke konci měsíce		počet uchazečů na 1 VM
		☐	%	☐	%			
Bruntál	8 661	405	4,7	1 145	13,2	214	40,5	12,8
z toho ORP Bruntál	3 725	173	4,6	562	15,1	87	42,8	13,6
Frydek-Místek	10 563	662	6,3	1 273	12,1	779	13,6	7,2
Karviná	22 522	949	4,2	1 894	8,4	553	40,7	12,4
Nový Jičín	7 712	348	4,5	940	12,2	719	10,7	7,2
Opava	10 119	617	6,1	1 060	10,5	673	15,0	8,1
Ostrava	26 011	1 116	4,3	2 408	9,3	1 097	23,7	11,4
Moravskoslezský kraj	85 588	4 097	4,8	8 720	10,2	4 035	21,2	10,0

Zdroj: ÚP Bruntál

Průměrná délka evidence UoZ v ORP Bruntál je 853 dnů, tzn. téměř 2,5 roku, jež potvrzuje skutečnost, že analýza této skupiny je již v rovině „Zaměstnatelných jedinců“.

Tabulka 171 Vzdělanostní struktura podle jednotlivých obcí ORP

Obec	Evidování UoZ celkem	Stupeň vzdělání											
		bez vzdělání		základní vzdělání		střední odborné (vyučení)		střední všeobecné (gymnázia)		střední odborné s maturitou		VŠ	
		☐	%	☐	%	☐	%	☐	%	☐	%	☐	%
Andělská Hora	42	0	0,0	12	28,6	23	54,8	0	0,0	7	16,7	0	0,0
Bílčice	17	0	0,0	10	58,8	5	29,4	0	0,0	2	11,8	0	0,0
Bruntál	1 822	5	0,3	583	32,0	826	45,3	53	2,9	304	16,7	51	2,8
Dětrichov nad Bystřicí	53	0	0,0	17	32,1	24	45,3	3	5,7	8	15,1	1	1,9
Dlouhá Stráň	10	0	0,0	2	20,0	4	40,0	1	10,0	2	20,0	1	10,0
Dvorce	121	1	0,8	53	43,8	53	43,8	2	1,7	10	8,3	2	1,7
Horní Benešov	189	0	0,0	65	34,4	94	49,7	3	1,6	22	11,6	5	2,6
Horní Životice	23	0	0,0	7	30,4	12	52,2	0	0,0	3	13,0	1	4,3
Karlova Studánka	20	0	0,0	6	30,0	8	40,0	1	5,0	4	20,0	1	5,0
Karlovice	88	0	0,0	21	23,9	44	50,0	3	3,4	18	20,5	2	2,3
Křišťanovice	15	0	0,0	3	20,0	10	66,7	1	6,7	1	6,7	0	0,0
Leskovec nad Moravicí	36	0	0,0	8	22,2	23	63,9	1	2,8	3	8,3	1	2,8
Lomnice	63	0	0,0	19	30,2	37	58,7	2	3,2	5	7,9	0	0,0
Ludvíkov	32	0	0,0	4	12,5	17	53,1	1	3,1	10	31,3	0	0,0
Mezina	31	0	0,0	6	19,4	19	61,3	2	6,5	4	12,9	0	0,0
Milotice nad Opavou	42	0	0,0	12	28,6	23	54,8	1	2,4	6	14,3	0	0,0
Moravskoslezský Kočov	39	0	0,0	14	35,9	20	51,3	2	5,1	3	7,7	0	0,0
Nová Pláň	0	0		0		0		0		0		0	
Nové Heřminovy	26	0	0,0	7	26,9	14	53,8	2	7,7	2	7,7	1	3,8
Oborná	32	0	0,0	8	25,0	20	62,5	0	0,0	4	12,5	0	0,0
Razová	67	0	0,0	22	32,8	35	52,2	2	3,0	5	7,5	3	4,5
Roudno	13	0	0,0	3	23,1	7	53,8	0	0,0	3	23,1	0	0,0
Rudná pod Pradědem	42	0	0,0	20	47,6	16	38,1	2	4,8	4	9,5	0	0,0
Staré Heřminovy	30	0	0,0	12	40,0	12	40,0	1	3,3	4	13,3	1	3,3
Staré Město	74	0	0,0	15	20,3	37	50,0	4	5,4	13	17,6	5	6,8
Světlá Hora	149	1	0,7	39	26,2	82	55,0	2	1,3	22	14,8	3	2,0
Svobodné Heřmanice	35	0	0,0	8	22,9	23	65,7	3	8,6	1	2,9	0	0,0
Široká Niva	51	0	0,0	19	37,3	23	45,1	0	0,0	7	13,7	2	3,9
Václavov u Bruntálu	72	0	0,0	28	38,9	38	52,8	1	1,4	5	6,9	0	0,0
Valšov	20	0	0,0	4	20,0	11	55,0	0	0,0	5	25,0	0	0,0
Vrbno pod Pradědem	471	1	0,2	133	28,2	241	51,2	25	5,3	58	12,3	13	2,8
ORP Bruntál	3 725	8	0,2	1 160	31,1	1 801	48,3	118	3,2	545	14,6	93	2,5
Okres celkem	8 661	19	0,2	2 727	31,5	4 070	47,0	265	3,1	1 381	15,9	199	2,3

Zdroj: ÚP Bruntál

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že **dominuje bez práce skupina se základním vzděláním a vyučením v určitém oboru**, tzn. rekvalifikace je nezbytnou podmínkou pro další uplatnění na trhu práce. Je to důsledek ukončení silné zemědělské činnosti v obcích ORP bez následné nabídky a zapojení do jiné průmyslové činnosti. **Nejpočetnější skupinou uchazečů o zaměstnání v ORP Bruntál z hlediska kvalifikace jsou uchazeči se středním odborným vzděláním (vyučení) – 48,3% a se základním vzděláním – 31,1%.** Tento stav je dlouhodobý.

Tabulka 172 Počet UoZ, volná pracovní místa a podíl nezaměstnaných v ORP Bruntál

ukazatel (celkový počet)	stav k 31. 5. 2014			
	ČR	MSK	okres Bruntál	ORP Bruntál
evidovaní uchazeči o zaměstnání	549 973	85 588	8 661	3 725
z toho - absolventi škol, učilišť a mladiství	26 607	2 483	405	173
- občané se ZP	61 320	8 720	1 145	562
volná pracovní místa	48 023	4 035	214	87
uchazeči připadající na 1 volné pracovní místo	11,5	21,2	40,5	42,8
podíl nezaměstnaných osob v %	7,5	10,0	12,8	13,6

Zdroj: ÚP Bruntál

Tabulka 173 Subjekty se zjištěnou ekonomickou aktivitou – přepočteno na 1000 obyvatel

Rok	ORP Bruntál			MS Kraj			ČR		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Počet obyvatel	38 235	38 013	37 786	1 232 626	1 228 251	1 223 923	10,497M	10,509M	10,511M
Ekonomické subjekty	113,27	113,09	108,29	106,60	108,71	105,87	139,21	144,02	139,95
Fyzické osoby	94,52	93,20	88,50	81,90	81,78	78,35	100,50	101,35	98,25
FO podnikající dle živ. zákona	85,47	83,89	73,25	74,85	74,61	65,67	90,60	91,07	82,11
Samostatně hospodařící rolníci	3,16	3,37	3,04	1,72	1,75	1,62	2,85	2,86	2,73
FO podnikající dle jiného než živ. zákona a o zemědělství	5,88	5,95	12,20	5,33	5,42	11,06	7,04	7,42	13,41
Právnícké osoby	18,75	19,89	19,80	24,70	26,94	27,51	38,71	42,67	41,69
Obchodní společnosti	10,91	11,60	11,64	16,07	17,26	18,27	24,83	27,38	28,55

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky vyplývá, že postupně dochází ke snížení počtu fyzických osob podnikajících, u právnických a obchodních společností je trend stabilní. ORP Bruntál má evidentně v podnikatelské sféře deficit, zejména u právnických osob. U fyzických osob jsou sice počty pod celostátním průměrem, ale rozdíl není tak markantní.

6.1.10. Vybrané příklady indikátorů v rámci SO zaměřené na zaměstnanost v rámci MOS

1. Podíl OSVČ/ meziroční přírůstek- úbytek
2. Podíl právnických společností, meziroční přírůstek-úbytek, vlastnický poměr zahraniční-domácí
3. Podíl firem se zahraniční majetkovou účastí
4. Věková a vzdělanostní struktura
5. Cena m² stavební parcely pro výstavbu RD
6. Cena m² pro průmyslovou výstavbu
7. Počet nově postavených RD za posledních 5 let
8. Průměrná cena bytu 1 + 1, 2 + 1, 3+1 a 4+1

9. Průměrná cena pronájmu bytu 1 + 1, 2 + 1, 3 + 1 a 4 + 1
10. Cena za 1 GJ centrálního vytápění
11. Cena vodného a stočného
12. Cena za komunální odpad
13. Vývoj nezaměstnanosti, věková a vzdělanostní struktura, podíl dlouhodobě nezaměstnaných
14. Rozdělení zaměstnanosti podle oborů
15. Rozdělení zaměstnavatelů podle počtu zaměstnanců
16. Obor, počet a struktura středních škol, retenční faktor návratnosti po absolvování VŠ
17. Podíl kapitálových výdajů města
18. Finance získané z EU na 1000 obyvatel města
19. Podíl staveb a budov splňujících vyhlášku 148/2007 Sb.
20. Počet a zastavěná plocha všech brownfieldů
21. Volné průmyslové plochy splňující kritéria PZ dle platné směrnice MPO
22. Podíl komunit a národnostních menšin
23. Počet lékařů na 1 000 obyvatel
24. Počet ubytovacích a restauračních kapacit
25. Orientace podnikatelů na polský trh

6.1.11. Popis situace a vývojových tendencí v ekonomice a na trhu práce v ORP

Identifikace klíčových aktérů na trhu práce a jejich role v MOS

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka 174 Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Bruntál	1	Přirozené ekonomické centrum regionu
Ostatní obce SO	30	Pečují o rozvoj svého území.
Kraj	1	Správa silnic II a III třídy, zřizovatel středních škol, poskytovatelů sociálních služeb
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR, rozpočtové určení daní
Správa CHKO Jeseníky	1	Ochrana přírody a krajiny
Mikroregion Slezská Harta, Sdružení obcí Vrbenska	2	Dobrovolné sdružení obcí
MAS	3	MAS Hrubý Jeseník, MAS Rýmařovsko
Významní zaměstnavatelé		Ovlivňují kvalitu života v území prostřednictvím naplňování základních potřeb lidí žijících v území.
Euroregion Praděd	1	Aktivity k rozvoji cestovního ruchu.

Zdroj: vlastní zpracování

Bezpochyby nejvýznamnějším aktérem je město Bruntál, které jediné má rozpočet dost velký na to, aby mohl ovlivňovat dění v území, je proto zapotřebí aby tuto svoji roli hrál mnohem důsledněji v úzké součinnosti s městy Vrbno p/P., Horní Benešov a 28 obcemi.

Čerpání finančních prostředků z fondů EU zaměřených na podporu podnikání (OPPI)

Strategický plán rozvoje města Bruntálu jako ekonomického centra ORP, vytvořený jako první rozvojový dokument svého druhu v novodobé historii města, je z hlediska období, pro které byl vytvořen u konce, i když z pohledu dlouhodobých cílů není možné období pevně ohraničit.

Jedním z kritérií hodnocení nastavené strategie je i úspěšnost v získávání finančních prostředků z externích zdrojů. Bohužel současný systém je takto nastaven bez ohledu na to, že z dlouhodobého hlediska se jedná o deformaci trhu. V porovnání obcí s rozšířenou působností v rámci Moravskoslezského kraje patří město při získávání dotací z EU mezi lepší průměr, a z 22 obcí ORP mu patří 9. místo při přepočtu získaných dotací na jednoho obyvatele. To je jedno z těch objektivnějších kritérií, pokud vezmeme v potaz rozmanitost měst co do velikosti, počtu obyvatel i geografických ukazatelů. Statistika ovšem není vše vypovídající, neboť město opakovaně dotace i odmítalo, a to v případech kdy by kofinancování bylo problematické, nebo když bylo nalezeno optimálnější řešení (např. odmítnutí schválené dotace 35 mil. Kč z OPŽP na vybudování odpadového centra).

Objem získaných dotací z EU dle statistiky MMR je 204 mil. Kč za období 2008 - 2013, přičemž město financovalo své aktivity komplexně a patřilo mezi jedno z neúspěšnějších při čerpání financí z ROP Moravskoslezsko. Opět vztaženo k počtu obyvatel. Ve statistice MMR bohužel chybí rok 2007, kdy již město realizovalo projekty z EU, např. revitalizaci městského parku z OP PS ČR-PR za cca 15 mil. Kč.

Dotace z EU využívaly i subjekty působící na území města, přičemž strategický plán byl pro ně nezbytnou podporou. Čerpaly školská zařízení, především v Operačním programu vzdělávání pro konkurenceschopnost, určeném především pro vzdělávací instituce, ale také další subjekty, jako jsou TS Bruntál s.r.o., nebo VAK Bruntál. Vyzdvihnout si zaslouží SPŠ a Obchodní akademie Bruntál, patřící mezi neúspěšnější žadatele vůbec. Do města tak přišlo na projekty v rámci strategického plánu dalších 67 mil. Kč.

Město získalo finance rovněž ze zdrojů národních, zde však neexistuje možnost srovnání s jinými městy na republikové či krajské úrovni, a tak lze pouze konstatovat, že do města přišlo dalších 54 mil. Kč.

Podnikatelé měli možnost čerpat evropské prostředky z Operačního programu podnikání a inovace (OPPI). Dle statistiky Czechinvestu podaly místní firmy k 16.3.2014 žádosti o dotace z OPPI v souhrnné výši 302 937 080 Kč. Většina prostředků je již i proplacena, a až na dvě výjimky žádaly bruntálské firmy o finance z EU na svůj rozvoj opakovaně. I u podnikatelských projektů sehrává město, potažmo strategie svou roli, i když u některých pouze okrajově.

Při součtu dotací všech subjektů působících na území města se podařilo na rozvoj přinést z dotačních zdrojů v období 2007 – 2013 cca 628 mil. Kč. Celková suma je zatím orientační a její konečná výše bude známa až po profinancování všech rozběhnutých projektů.

Tabulka 175 Čerpání z OP EU 2008 – 2013 – jednotlivá ORP (viz příloha č. 1)

Tabulka 176 Čerpání z OP EU 2008 – 2013 – obce v rámci ORP Bruntál (viz Příloha č. 2)

V této oblasti se nabízí velký potenciál, který byl doposud ovlivněn omezeným počtem zajímavých projektů s přímým dopadem na zaměstnanost. Projektový management je především koncentrován na 3 města ORP, které uplatňují vlastní aktivity v přípravě, získání a kofinancování různých projektů.

Velkou rezervou je vzájemná koordinace 3 měst s okolními obcemi při využití programů, které budou v novém programovacím období 2015-2020.

Popis podnikatelských činností obce jako součást hospodaření municipalit

Obce a města ORP cíleně využívají systém veřejně prospěšných prací, které jsou časově omezené a sjednávají se na dobu max. 12 měsíců.

Rozsah činností je následující:

- zametání místních komunikací
- čištění veřejných prostranství (např. autobusové zastávky)
- kosení křovinořezy, hrabání a odvoz travní hmoty
- nátěrové práce – zábradlí, lavičky apod.

- drobné kácení a ořez porostů na veřejných prostranstvích
- úklid a údržba sportovních areálů a sportovišť
- úklid a drobné opravy budov a zařízení v majetku obce
- pomocné asistenční služby v MŠ a ZŠ
- pomoc při pořádání kulturních a sportovních akcí
- pomocné práce v oblasti charity

Tabulka 177 Počet VPP a vyplacení za r. 2013-2014

ORP Bruntál	Počet míst na VPP rok 2013	Počet míst na VPP rok 2014	Vyplacené finanční prostředky rok 2013	Vyplacené finanční prostředky rok 2014 k 31.8.
Andělská Hora	9	6	1 157 000	671 000
Bílčice	7	4	615 000	336 000
Bruntál	30	35	2 828 000	2 451 000
Dětřichov nad Bystřicí	2	3	220 000	180 000
Dlouhá Stráň	4	4	312 000	144 000
Dvorce	4	8	449 000	556 000
Horní Benešov	23	23	1 963 000	1 687 000
Horní Životice	5	7	795 000	525 000
Křišťanovice	4	4	418 000	285 000
Leskovec nad Moravicí	6	7	629 000	478 000
Lomnice	6	6	524 000	290 000
Mezina	5	5	475 000	245 000
Milotice nad Opavou	3	3	121 000	117 000
Moravskoslezský Kočov	5	5	475 000	253 000
Nová Pláň	0	0	0	0
Nové Heřminovy	0	0	0	0
Oborná	0	1	0	38 000
Razová	5	5	572 000	538 000
Roudno	3	4	274 000	183 000
Rudná pod Pradědem	18	7	1 386 000	230 000
Staré Heřminovy	1	3	287 000	95 000
Staré Město	13	10	1 250 000	677 000
Světlá Hora	5	6	439 000	509 000
Svobodné Heřmanice	0	0	0	0
Václavov u Bruntálu	7	7	537 000	274 000
Valšov	3	3	280 000	162 000
Karlova Studánka	0	0	0	0
Karlovice	3	3	300 000	237 000
Ludvíkov	0	0	0	0
Široká Niva	8	9	714 000	419 000
Vrbno pod Pradědem	20	18	2 717 000	2 023 000
Celkem	199	196	19 737 000	13 603 000

Zdroj: ÚP Bruntál

Téměř dvě stovky lidí jsou sice díky institutu veřejně prospěšných prací udrženy v pracovním procesu; za cenu 20 mil. Kč ročně jde však o neúnosné náklady. Zaměstnávání musí být primárně záležitostí soukromé sféry a stát (či samospráva) se musí snažit „jen“ o vytvoření a průběžné zlepšování podmínek pro podnikání. Ušetří tak nemalé mzdové prostředky, které tak mohou být vypláceny z peněz privátních, nikoliv veřejných.

Rozvoj sociálních podniků v území ORP

Minulý vývoj

Sociální ekonomika představuje nové modernější řešení společenských témat jako např. integrace osob sociálně a zdravotně znevýhodněných, rozvoj místních zdrojů. Z ekonomického pohledu na společnost se národní hospodářství dělí na tři sektory: veřejný sektor (stát), soukromý sektor (trh), třetí sektor (sociální ekonomika). Koncept sociální ekonomiky je nejčastěji vymezován jako možnost řešení sociálních, ekonomických a environmentálních problémů regionů.

ORP Bruntál je regionem hospodářsky slabým, s vysokou mírou nezaměstnanosti, vyšším podílem obyvatel ohrožených sociálním vyloučením, s minimálním podílem průmyslu a podniků, jež by tvořily pracovní příležitosti pro místní obyvatele zdravotně či sociálně znevýhodněné, přičemž tato skupina obyvatel tvoří více než dvě třetiny evidovaných uchazečů o zaměstnání, kteří setrvávají v evidenci řadu měsíců i roků.

Sociální podnikání je vhodným nástrojem řešení zaměstnanosti a vzniku pracovních příležitostí pro cílové skupiny dlouhodobě nezaměstnaných sociálně a zdravotně znevýhodněných osob. Sociální podnikání jako subjekt sociální ekonomiky má v ORP Bruntál tradici od roku 2002, kdy vznikl první takto zaměřený projekt, jehož cílem byla rekvalifikace a následné zaměstnání osmi dlouhodobě nezaměstnaných osob s kumulací sociálních exkluzí (absence vzdělání a praxe, příslušníci romské etnické menšiny).

Následným projektem realizovaným s pravidly sociálního podnikání byl vznik Zelené dílny. Zelená dílna zahájila svou činnost v srpnu roku 2005, zaměřila se na ekologickou recyklaci odpadního elektrického a elektronického zařízení, a v době zahájení vytvořila pracovní místa pro 16 zaměstnanců s kumulací zdravotních a sociálních znevýhodnění (dlouhodobě nezaměstnané osoby se zdravotním postižením I., II. a III. stupně, samoživitelky, absolventi, lidé s nízkým potenciálem vzdělání, lidé nad 50 letu věku, příslušníci romské etnické menšiny).

Následným sociálně podnikatelským projektem byl vznik Malých technických služeb, jejichž zaměstnanci se starají o více než 60 tis. m² zatravněných ploch ve městě.

Všechny tyto projekty byly realizovány obecně prospěšnou společností LIGA o. p. s.

Současný stav

V současné době v ORP Bruntál existuje jeden samostatný sociální podnik a jedna sociálně podnikatelská aktivita (sociální podnik začleněný do struktur jiné právnické osoby). Oba tyto sociální podniky jsou příklady dobré praxe reprezentovanými na různých seminářích, workshopech a prezentačních akcích v celé České republice. Oba podniky také často přijímají exkurze z různých měst, obcí a veřejných institucí, z České republiky i ze zahraničí.

Sociální podnik Zelená dílna je z hlediska právní formy společností s ručením omezeným. Sociální podnik naplňuje indikátory obecného sociálního podniku, mezi něž patří např. skutečnost, že podnik minimálně 80% vytvořeného zisku nevyplácí svým majitelům, ale reinvestuje jej do rozvoje a stability sociálního podniku, zaměstnává zdravotně postižené a sociálně znevýhodněné obyvatele města Bruntál, poskytuje možnost tréninkové práce pro dlouhodobě nezaměstnané. Zelená dílna zaměstnává v současnosti 29 zaměstnanců, přičemž 25 je z uvedených cílových skupin obyvatel.

Malé technické služby jsou sociálně podnikatelskou aktivitou, která je od svého vzniku začleněna jako sekce ve společnosti LIGA o. p. s. Zaměstnává osoby s absencí vzdělání, bez praxe, osoby z romské etnické menšiny, osoby nad 50 let věku. Hlavní náplní je údržba zeleně a zatravněných ploch v západní části města Bruntál. Na pracovních místech jsou zaměstnanci v sezónách střídání, hlavním smyslem je upevnit nebo získat dovednosti, pracovní návyky, naučit se spolupráci v kolektivu, připravit je tak pro volný trh práce.

V srpnu 2014 vznikl další sociální podnik, který rozvíjí svou činnost pod obecně prospěšnou společností Aperkom o. p. s. Jde o sociální podnik Čáp – stěhovací servis, který vytváří pracovní místa pro mladé osoby do 25 let věku, bez praxe, s nízkým potenciálem vzdělání, a zabývá se stěhovacími a vyklízecími službami pro soukromé osoby i podniky, a e-shopem s bazarovým nábytkem a doplňky.

Plány a cíle

Hlavním cílem je udržet stávající sociální podniky a podle možností a potřeb nastartovat vznik dalších sociálních podniků. Sociální podnik vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního. Cílem sociálního podnikání je pomoci řešit v daném místě či regionu problematiku, kterou nedokáže řešit tradiční ekonomika (veřejná i sektorová). Jde zejména o snižování nezaměstnanosti, zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin obyvatel, uspokojování místních potřeb a poptávky.

Z hlediska rozvoje sociálního podnikání v ORP Bruntál bude jistě přínosem připravovaný projekt Moravskoslezského kraje Podpora sociálního podnikání v Moravskoslezském kraji (OP LZZ, oblast podpory 3.1, výzva A9), který si klade za cíl na všech ORP kraje nastartovat společná jednání místních aktérů sociální ekonomiky (samospráva, veřejné a státní instituce, podnikatelé, zaměstnavatelé, potencionální sociální podnikatelé, organizace zabývající se problematikou sociální ekonomiky), spojit tyto aktéry s cílem vyhledání vhodné sociálně podnikatelské příležitosti prospěšné danému regionu či městu. Nastartování procesu přípravy sociálního podniku je ideálním cílem tohoto projektu. Projekt by měl být realizován od října 2014 do poloviny roku 2015.

Významným prvkem také je připravovaná výslovná zmínka o zvýhodnění sociálních podniků v připravované novelizaci zákona o veřejných zakázkách. Jde o ustanovení jednoho z článků nové evropské směrnice (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES; článek 20, odst. 1), který mluví o možnosti zvýhodnění chráněných dílen a hospodářských podniků, jejichž hlavním cílem je sociální a profesní začleňování osob se znevýhodněním, zaměstnávajících alespoň 30% těchto znevýhodněných zaměstnanců. Tato výhoda by mohla pomoci uspět sociálním podnikům stávajícím i nově vzniklým při získávání zakázek a podpořit tak jejich stabilitu a udržitelnost.

Dobrou příležitostí pro sociální podniky je také Klastř sociálních inovací a podniků SINEC, který vznikl koncem roku 2013 v Moravskoslezském kraji. Zaštiťuje sociální podniky v kraji a usiluje o jejich stabilizaci a rozvoj prostřednictvím navázaných spoluprací s krajskými institucemi, organizacemi a významnými podnikateli.

Sociální podnik Zelená dílna hodlá upevnit svou pozici na segmentu trhu elektroodpadů a zvýšit počet zaměstnanců z cílových skupin zdravotně a sociálně znevýhodněných. Sociálně podnikatelská aktivita Malé technické služby plánuje vlastní osamostatnění do samostatné právnické osoby, pokud tento cíl podpoří Město Bruntál. Sociální podnik Čáp – stěhovací servis hodlá do jednoho roku plně rozvinout vlastní činnost a vytvořit celkem šest pracovních míst pro osoby z cílových skupin sociálně znevýhodněných obyvatel města Bruntál.

Realizované projekty v rámci MOS

V rámci Mikroregionu Slezská Harta (MSH) byly realizovány projekty:

- vybudování orientačního navigačního značení MSH (informační tabule umístěné ve všech obcích 13 Mikroregionu) - dotace krajského úřadu MSK, projekt už dokončen
- lodní doprava - taky dotace KÚ MSK, projekt je už dokončen, ale teď aktuálně má MSH schválenou další loď, kde je realizace až do roku 2015
- vodnický splav - toto je pravidelná akce po uplynulé 4 roky je to moc zdařená akce na které se spolupracuje s rybníkáři z jižních Čech, zde se žádá každoročně dotaci z KÚ MSK
- kulturní a společenské aktivity - z KÚ MSK se žádá o dotace na pořádání slavností jednotlivých obcí, žádost není úspěšná vždycky, takže někdy si platí obce samy ze svých rozpočtů, někdy se podaří dotaci získat
- cyklovýlet - jde o akci, která se také každoročně opakuje, jeden rok se podařilo získat dotaci z Euroregionu Praděd

V rámci Dobrovolného sdružení obcí Vrbenska byly realizovány projekty:

- obnova prosperity obcí údolí řeky Opavy I

- obnova prosperity obcí údolí řeky Opavy II
- zpřístupnění řeky Opavy pro cykloturistiku a turistiku
- obnova prosperity obcí údolí řeky Opavy III

6.1.12. SWOT Analýza a analýza rizik

Tabulka 178 SWOT Analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • segmenty kvalitního životního prostředí (CHKO Jeseníky), turisticky přitažlivé horské scenérie • víceodvětvová struktura průmyslové výroby (metalurgie, plasty, chemické speciality, potravinářství, dřevozpracující průmysl...) • dlouhodobá tradice v řadě průmyslových odvětví, přítomnost zahraničních společností (OSRAM, Husqvarna, GTP, Macco Organiques) • dostatek volné a kvalifikované pracovní síly. • vodní nádrž Slezská Harta – má význam vodárenský, protipovodňový, energetický a rekreační. • vypracovaná koncepce rozvoje cestovního ruchu mikroregionu Slezská Harta • nízká úroveň průměrné mzdy v ORP na straně jedné a možný zájem investorů na straně druhé. • nové logistické centrum v areálu Karla spol. s r.o. pro stávající firmy (s ohledem na plánovaný vznik nových pracovních míst v přílehlé průmyslové zóně). 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyšší nároky na údržbu dopravní sítě, zhoršená dostupnost v zimním období, drsné klimatické podmínky - vyšší energetické nároky na vytápění, nízký podíl využití alternativních zdrojů energie • Výrazné rozdíly v industrializaci území 31 obcí ORP . • Absence průmyslové zóny v Bruntále a ve Vrbně pod Pradědem • Zastaralost mnoha výrobních zařízení a technologií u menších a středních společností spojená s vysokou energetickou náročností • Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost (nejvyšší v ČR), 1. místo v procentu (37%) vyplácených sociálních dávek na počet domácností, poslední místo v kupní síle, 3. místo od konce v průměrné mzdě • Nevyřešené vlastnické vztahy některých pozemků a nemovitostí (např. církevních, Řádu německých rytířů). • Nízká mzdová úroveň obyvatelstva v rámci ČR. • Chybějící rychlostní komunikace – silnice I. třídy jsou jen v malém rozsahu v části ORP. • Nedořešená koncepce a výtěžnost cestovního ruchu • Nízká vzdělanostní úroveň, odliv vysokoškolsky vzdělané populace z ORP • Špatná regionální dopravní obslužnost (pro třísměnný provoz větších firem). • Obce Andělská Hora, Karlovice, Široká Niva, Staré Město, Rudná pod Pradědem, Václavov u Bruntálu, Moravskoslezský Kočov, Mezina, Dlouhá Stráň, Milotice nad Opavou, Oborná, Nové Heřminovy, Valšov, Lomnice, Dětrichov nad Bystřicí, Nová Pláň, Roudno, Razová, Horní Benešov, Leskovec nad Moravicí, Staré Heřminovy, Horní Životice, Svobodné Heřmanice, Křišťanovice, Bílčice a Dvorce spadají do periferních oblastí vymezených v rámci Moravskoslezského kraje. • Obce Milotice nad Opavou, Dlouhá Stráň, Mezina, Valšov, Lomnice, Nová Pláň, Dětrichov nad Bystřicí, Roudno, Razová, Horní Benešov, Leskovec nad Moravicí, Bílčice, Křišťanovice a

	Dvorce spadají do sociálně problémových oblastí v kraji.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Získání státních prostředků na vybudování páteřní infrastruktury vybraných průmyslových ploch v Bruntále a Vrbně p/P. • Protažení železniční vlečky v Bruntále až za areál Karla, vč. napojení vybraných firem a navýšení objemu přepravy až na 5000 vagónů/rok • Dokončení dálnice R 35 Mohelnice – Hradec Králové • Elektrifikace železniční tratě 310 Opava – Krnov – Bruntál – Olomouc • Prosazení jihovýchodního a severního obchvatu města Bruntál • Podpora rozvoje místní produkce potravin ve vazbě na zemědělské farmy, řemesla vč. tradičních a kumulace různých oborů drobného podnikání nastaveného dle sezónnosti či denní doby - např. v zimě vlek, v létě zemědělství, les • Podpora podmínek pro rozvoj agroturistiky a ekologického režimu hospodaření • Využití brownfield objektů formou sdílených služeb jako outsourcing pro národní a zahraniční firmy (mzdové účetnictví, call centra, credit management, aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračující využití hospodářských funkcí lesa s následným zpracováním mimo ORP Bruntál • Pokračující celosvětová recese, dopady na ČR a chudší regiony v rámci EU • Nedostatek kvalitních projektů a dopady na nečerpání fondů z EU • Nestabilní politické a vládní struktury, časté změny legislativy, prodlevy v integraci klíčových zákonných ustanovení • Neúčinný rekvalifikační systém pro tradiční a nové obory, neuspokojování odborných potřeb zaměstnavatelů, regionální a mezifiremní „kanibalismus“ v technických profesích • ORP Bruntál jako „přívěšek“ Moravskoslezského kraje s nízkou prioritou pro politické a samosprávné instituce kraje • V rámci odlivu obyvatelstva dochází k dalšímu snižování kupní síly obyvatelstva, což brzdí rozvoj podnikatelských aktivit především v oblasti služeb pro místní obyvatelstvo. • Dochází ke stěhování ekonomicky slabého obyvatelstva závislého na sociálních dávkách do uvolněných objektů. • Neúčinné řešení zapojení romské populace na trhu práce • Odchodem mladých lidí dochází ke snižování míry porodnosti, která do té doby byla nad krajským průměrem. • Odchod nebo utlumení produkce některého z klíčových zaměstnavatelů • Snižování počtu obyvatel zvyšuje náklady na údržbu technické i sociální infrastruktury na základní úrovni.

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.13. Souhrn výsledků analýz

Klíčové slabiny ORP:

- Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost (nejvyšší v ČR), 1. místo v procentu (37%) vyplácených sociálních dávek na počet domácností, poslední místo v kupní síle, 3. místo od konce v průměrné mzdě
- Nízká vzdělanostní úroveň, odliv vysokoškolsky vzdělané populace z ORP

Klíčové hrozby pro ORP:

- Odchod nebo utlumení produkce některého z klíčových zaměstnavatelů
- Neúčinný rekvalifikační systém pro tradiční a nové obory, neuspokojování odborných potřeb zaměstnavatelů, regionální a mezifiremní „kanibalismus“ v technických profesích

- Nezastavení odlivu inteligence a mladých bude mít za následek dále klesající životní úroveň, porodnost i celkovou produktivitu regionu

Navrhovaná opatření

Jednoznačně prioritním úkolem je snížení nezaměstnanosti na území ORP a její ekonomické i vzdělanostní posílení. Běžným a praxí osvědčeným postupem v takovéto situaci je **budování průmyslových zón**, které z atraktivní místo pro potenciální investory, ať už z Česka či zahraničí. Zároveň mohou dané obci pomoci efektivně vyřešit problém případných brownfieldů. S lákáním investorů samozřejmě souvisí **posílení prezentace ORP do okolí** a aktivní hledání kontaktů a budování vazeb v soukromé i veřejné sféře.

Druhým pilířem je **podpora rozvoje místních, již fungujících podniků**. Ty svou činností prokázaly, že jsou schopny obstát i v nelehkých podmínkách a jejich další rozvoj je v celospolečenském zájmu. Jejich nespornou výhodou jsou již vybudované vazby na místní samosprávu i obyvatelstvo. Nejde primárně o podporu materiální. Nezbytná je schopnost samosprávy reagovat na potřeby podniků (např. vybudování potřebné infrastruktury, příprava ploch pro výstavbu dalších objektů), pomůže i společná aktivní propagace či vstřícnost při čerpání veřejných zdrojů nadřazených celků.

Úspěch v těchto dvou směrech bude mít jednoznačně za následek zvýšenou poptávku po pracovní síle, což částečně sníží nezaměstnanost místních, částečně způsobí příliv nových obyvatel, částečně zmírní odchod těch původních a částečně zvýší vyplácené mzdy. Existují však ještě dva další prvky, které dokážou všechny žádoucí jevy výrazně katalyzovat.

Prvním je **vybudování technologického centra** inkubujícího nadějně projekty (např. studentů a absolventů bruntálské Střední průmyslové školy) formou odborného poradenství, mentoringu či konzultací za zvýhodněných podmínek. Stejně služby mohou být samozřejmě nabídnuty i již existujícím subjektům. Centrum dále v případě potřeby zprostředkuje spojení mezi místními podnikateli a akademickou sférou pro řešení konkrétních problémů. Působnost takové instituce přesáhne hranice ORP a zřejmě i okresu, což ještě dále zvýší atraktivitu místa.

Projekty plánované v rámci meziobecní spolupráce

- Získání státních prostředků na vybudování páteřní infrastruktury vybraných průmyslových ploch v Bruntále a Vrbně p/P.
- Využití brownfield objektů formou sdílených služeb jako outsourcing pro národní a zahraniční firmy (mzdové účetnictví, call centra, credit management, aj.)
- Podpora rozvoje místní produkce potravin ve vazbě na zemědělské farmy, řemesla vč. tradičních a kumulace různých oborů drobného podnikání nastaveného dle sezónnosti či denní doby
- Podpora podmínek pro rozvoj agroturistiky a ekologického režimu hospodaření - prodej ze dvora bez omezení (pěstování zeleniny, produkce mléka a mléčných výrobků, pěstování slepic a produkce vajec). Dodávky produktů do školských a restauračních zařízení, na farmářské trhy apod.
- Realizace „Podnikatelského inkubátoru“, pro obory strojírenský, plastikářský, chemický, ICT a automobilní, který podpoří návrat VŠ vzdělaných absolventů a nastartování jejich podnikání v ORP. Účinnou propagace a studium oborů na domácích a zahraničních univerzitách, které pak najdou uplatnění v místních firmách.

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Zaměstnanost a podpora podnikání“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň

sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti Zaměstnanost a podpora podnikání

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Zaměstnanost a podpora podnikání.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Zaměstnanost a podpora podnikání.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střežou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

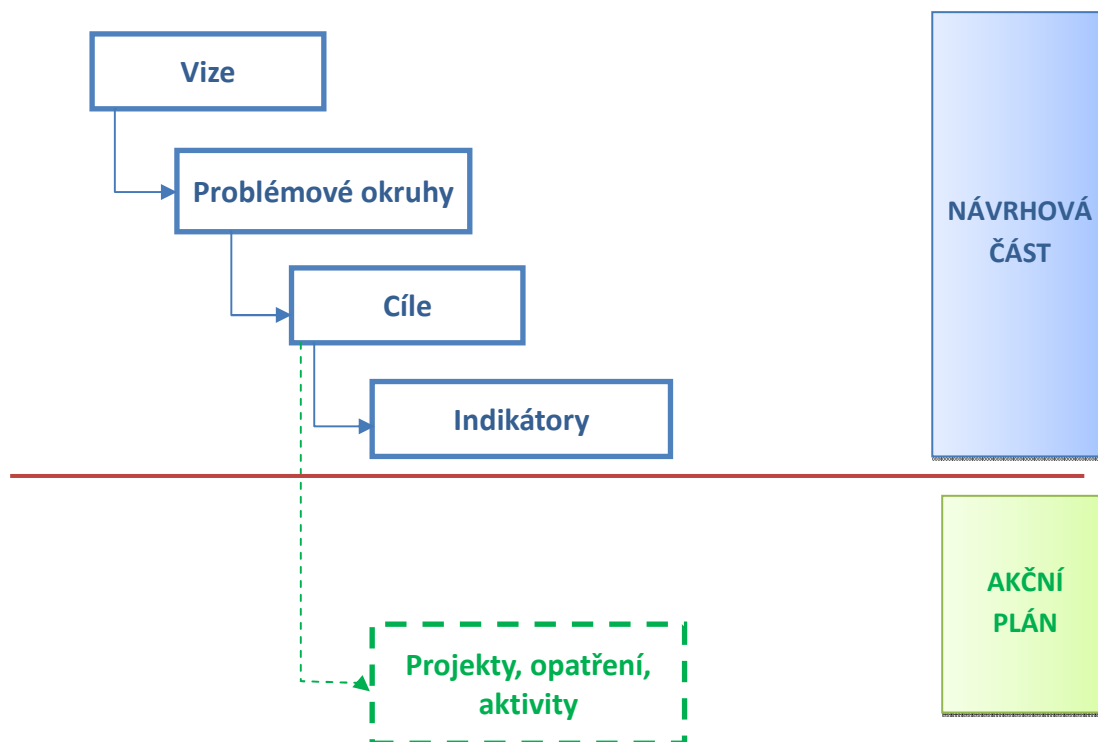
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Zaměstnanost a podpora podnikání. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Zaměstnanost a podpora podnikání je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 179 Struktura problémových oblastí a cílů

Vize meziobecní spolupráce		
<ul style="list-style-type: none"> • Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel. • Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí. • Motivující, účelný a nejvýhodnější způsob svozu, třídění a likvidace odpadů vede ke snižování množství odpadů a ceny za jeho svoz a likvidaci. • Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využit vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí. • Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nekvalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery. 		
Téma Zaměstnanost a podpora podnikání	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2
	Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost	Nízká vzdělanostní úroveň populace
	cíl 1.1 Vytvořit koordinační jednotku v ORP	cíl 2.1 Provázat ZŠ a SŠ v ORP s místními podniky
	Cíl 1.2 Vybudovat průmyslovou zónu	Cíl 2.2 Vytvořit podnikatelský inkubátor

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize, slogan a problémové okruhy

Vize

- Obce účelně, chytře a plánovitě spolupracují v jimi zvolených oblastech a na rozvoji celého regionu. Všechny oblasti rozvoje obce společně směřují zejména k podpoře zaměstnanosti, vzdělanosti obyvatel, rozvoji podnikání a stabilizaci obyvatel.
- Střednědobý plán a systém financování zajišťuje nejvhodnější síť sociálních služeb pro občany s upřednostněním poskytování služeb v domácím prostředí.
- Motivující, účelný a nejvhodnější způsob svozu, třídění a likvidace odpadů vede ke snižování množství odpadů a ceny za jeho svoz a likvidaci.
- Síť škol je optimální a dostupná s upřednostněním zachování škol v malých obcích. Je plně využit vliv zřizovatelů škol k tomu, že školy účinně podporují vztah dětí k obci a regionu, rozvíjí jejich podnikavost a kreativitu, spolupracují s partnery a jsou zapojeny do komunitního života obcí.
- **Obce vytvářejí podmínky pro rozvoj podnikání, zejména živnostníky a malé firmy, podporují rozvoj řemesel a služeb, vytvářejí příležitosti pro zaměstnání nekvalifikovaných osob, účinně spolupracují s úřadem práce, hospodářskou komorou a dalšími partnery.**

Slogan

Bruntálsko – region se zlatým srdcem a silou vulkánu.

Slogan vychází z v minulosti prováděné těžby zlata (zlaté srdce regionu) a existence sopek kolem vodní nádrže Slezská Harta. Má evokovat vazbu na minulost a historický vývoj území, potenciál krajiny i lidí a poukázat na sílu a odpovědnost lidí za své území (region se silou vulkánu).

Problémové okruhy

1. Nízká životní úroveň obyvatelstva

1) fakta

- nejnižší kupní síla v ČR (84,1% ČR)
- dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost v rámci ČR
- průměrná délka evidence UoZ je 853 dnů
- chybí plně připravená průmyslová zóna
- nízká retence VŠ absolventů

2) příčiny problému

Region byl uměle osídlován po 2. sv. válce. Téměř neexistují kořeny místního obyvatelstva, chybí pocit sounáležitosti a hrdosti na své město či obec. Ve 2. pol. 20. století bylo v regionu významné zemědělství. Po r. 1989 došlo k jeho útlumu. Průmysl není schopen v oblasti zaměstnanosti dorovnávat výpadky zaměstnání. Produktivní populace odchází do větších měst či do zahraničí za prací. To má za následek jednak pokles tržeb místních podniků, jednak nedostatek kvalifikované pracovní síly. Místní společnosti se tak nemohou snadno rozvíjet. Dochází k poklesu životní úrovně a následně k dalšímu poklesu populace.

3) důsledky neřešení problému

Zrychlování spirály odlivu obyvatel souvisejícího poklesu životní úrovně. Vyloučení regionu na okraj významu v rámci země. Zánik dalších podniků či OSVČ v regionu. Nezájem vnějších investorů se regionem zabývat. Chybějící základní služby soukromé sféry (lékaři, řemeslníci, obchodníci atp.). Riziko nárůstu kriminality spojené s chudobou. Neúměrný nárůst nákladů na následnou saturaci a stabilizaci regionu.

2. Odliv populace (zejména mladých)

1) fakta

- trvalý a zrychlující se mechanický pokles populace v posledních letech
- nechuť absolventů SŠ zůstat v regionu a absolventů VŠ se do něj vrátit (v průzkumu jen 4% uvedly v této věci kladné stanovisko)
- obyvatelstvo začíná pociťovat nedostatek např. lékařů
- ruší či slučují se střední školy, opuštěné budovy chátrají jako brownfields
- firmy trvale volají po kvalifikované síle zejména v oblasti strojírenství a ICT; její nedostatek brzdí jejich růst

2) příčiny problému

Při rozhodování (ať už podniku či zaměstnance), zda působit v regionu, jasně převažují nevýhody nad výhodami. Z několika konkrétních důvodů lze u populace pozorovat převládající negativismus, lhostejnost a rezignaci. Chybí „dravci“ s podnikatelským duchem. Bruntálsko má v rámci republiky dlouhodobě nepřilíh dobrou pověst. Lidé z ostatních lokalit se do ORP stěhují jen výjimečně. Klesá porodnost. Rodiče často zcela nelogicky přihlásí dítě na studium oboru, o nějž na trhu práce není zájem; z toho pak plyne nesnadné následné uplatnění absolventa. Rodiny v chudých částech ORP si nemohou dovolit živit dítě na internátu (či dojíždějí desítky kilometrů). Potenciál dítěte je tak nevyužit a jeho vzdělání často není vyhovující a žádané.

3) důsledky neřešení problému

Viz předchozí problém – oba jsou velmi úzce propojené.

Zrychlování spirály odlivu obyvatel souvisejícího poklesu životní úrovně. Vyloučení regionu na okraj významu v rámci země. Zánik dalších podniků či OSVČ v regionu. Nechuť vnějších investorů se regionem zabývat. Chybějící základní služby soukromé sféry (lékaři, řemeslníci, obchodníci atp.). Riziko nárůstu kriminality spojené s chudobou. Neúměrný nárůst nákladů na následnou saturaci a stabilizaci regionu.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost
Cíl 1.1	Vytvořit koordinační jednotku v ORP
Popis cíle	<p>Ekonomické důsledky jsou notoricky známé – přetlak nabídky pracovní síly vede k nízkým mzdám, to vede k nízké kupní síle populace, to ještě dále snižuje tržby místních obchodníků, což vede k dalšímu zvyšování nezaměstnanosti atd.</p> <p>Vysoká nezaměstnanost však nemá jen důsledky ekonomické, ale samozřejmě také sociální (resp. sociálně patologické). Nepříznivé prostředí znepříjemňuje život i ekonomicky aktivním obyvatelům a hrozí riziko jejich odchodu do jiného regionu. V regionu žije výrazná skupina nezaměstnaných lidí (zejména dělnických profesí), u níž je jasně znatelné riziko, že se bude dále zvětšovat.</p> <p>Cílem je ustanovit orgán, který bude schopen koordinovat aktivity samosprávy, sdružení obcí a soukromé sféry a maximálně využít synergického efektu pro uplatnění volné pracovní síly. Další pomocí pak bude aktivní podpora místních subjektů (veřejných či soukromých) v získávání veřejných podpor.</p>
Hlavní opatření	<p>Organizační opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustanovení týmu min. 3 osob, jehož činností bude vytvoření „mostu“ mezi soukromou sférou v ORP a samosprávou. Kontakt obou stran musí být průběžný, permanentní a hlavně věcný. Samospráva musí znát dokonale své „domácí“ prostředí, vč. aktuálního stavu významných zaměstnavatelů. Podniky musí vidět smysl v této komunikaci; na jejich požadavky musí být reagováno. Tým bude mít na starost i vnější reprezentaci ORP (na národní či mezinárodní úrovni) a jeho podniků. Zároveň aktivně vyhledává nové potenciální investory, jedná o podmínkách jejich působení v lokalitě a tuto činnost koordinuje s ohledem na stávající nosné zaměstnavatele, aby nedošlo k jejich poškození. - ustanovení týmu min. 3 osob, jehož činností bude aktivní sledování aktuálních dotačních titulů a výzev a jejich využívání s maximální možnou efektivitou. Budou k dispozici místní soukromé sféře i samosprávě. - týmy budou plně propojeny navzájem, dále pak s vedením MAS, starosty obcí v rámci ORP a zástupci podniků. Budou plně odpovědní jednomu z místostarostů jádrové obce ORP, který bude zastupitelstvo jádrové obce (a tím i veřejnost) pravidelně informovat o stávajících aktivitách, plánech a případných potřebách týmů. <p>Právní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracovat právní ukotvení pozice týmů (v rámci kterého subjektu budou fungovat, kdo bude krýt náklady a vystupovat jako příjemce v případě úspěšných žádostí o granty a dotace atp.) <p>Ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - klíčové je zajištění adekvátních mezd pro výše zmíněné týmy. Jejich členové musejí být bezpodmínečně odborníci s výbornými komunikačními schopnostmi, znalostí problematiky a znalostí „terénu“ včetně lokálních specifik. Jejich odměna musí být lákavá i v porovnání s obdobnými pozicemi v soukromé sféře, a to i za cenu redukce nadbytečných pracovních pozic v rámci MěÚ jádrové obce. S ohledem na možné obrovské dlouhodobé (či trvalé) dopady neřešení problému pro celé území ORP jde o zanedbatelnou organizační změnu. - vhodné by bylo i motivační osobní ohodnocení za úspěšně dokončené projekty <p>Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustanovené vnitřní organizace a hierarchie týmů; stanovení pravomocí a zodpovědnosti - navázání komunikace se starosty obcí ORP a s podniky, seznámení je

	<p>s projektem a týmem, získání jejich důvěry</p> <ul style="list-style-type: none"> - průzkum a detailní analýza úspěšných projektů podobného charakteru ve srovnatelných ORP
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - průměrná nezaměstnanost v rámci ORP - délka evidence UoZ - počet a finanční objem úspěšně realizovaných projektů - kupní síla v regionu ve srovnání s průměrem ČR
Správce cíle	Místostarosta Bruntálu zodpovědný za rozvoj a podnikání

Problémový okruh 1	Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost
Cíl 1.2	Vybudovat průmyslovou zónu
Popis cíle	<p>Klíčovým dopadem úspěšně realizovaného opatření je zvýšení produktivity podniků, urychlení jejich rozvoje, import nových myšlenek a postupů atd. V žádném případě nejde jen o VŠ vzdělané lidi; trvalá je i výrazná poptávka po odbornících se strojírenskými a technickými SŠ.</p> <p>U vzdělaných a samostatně přemýšlejících lidí je vyšší předpoklad jejich aktivního zapojení do dění v okolí mimo jejich zaměstnání. Může jít o zájmové spolky, spoluúčasť na kulturních a společenských akcích, dobrovolné zapojení se do komunálních záležitostí i bez politického mandátu atp. Toto je žádoucí zejména v době, která se vyznačuje značnou apatií obyvatelstva k dění v jejich blízkém okolí.</p> <p>Dále se u nich dá očekávat větší pravděpodobnost založení vlastního podnikání a tím i možného zaměstnání dalších osob.</p> <p>Oba cíle v rámci okruhu jsou vzájemně propojené a splnění jednoho bude výrazně katalyzovat pozitivní dopady toho druhého.</p>
Hlavní opatření	<p>Organizační opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - pověření místostarosty jádrové obce navázáním a udržováním komunikace a tiskového odboru MěÚ jádrové obce propagací (obojí viz Věcná opatření) <p>Právní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejsou žádná potřebná opatření vyjma běžných operativních záležitostí <p>Ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - alokace finančních prostředků na propagaci <p>Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavební připravenost zóny - iniciace a udržování pravidelné komunikace mezi místními středními školami a podniky. V rámci možností škol může dojít k úpravám studijních plánů dle potřeb místních zaměstnavatelů. U této aktivity lze očekávat i přesah mimo hranice ORP. - propagace regionu, coby místa zajímavého pro život zejména mladých rodin. Kombinace lákavého a zdravého životního prostředí, volného místa ve školách všech stupňů mimo VŠ, kulturního i sportovního vyžití, nízkých cen nemovitostí a služeb spojených s bydlením atp. Ideálním místem pro tuto aktivitu jsou např. vysoké školy požadovaných oborů.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - plocha plně připravené průmyslové zóny - počet oslovených / zaujatých investorů - podíl objemu investic obcí na vzniku (přípravě) průmyslové zóny
Správce cíle	Starosta Města Bruntál

Problémový okruh 2	Nízká vzdělanostní úroveň populace
Cíl 2.1	Provázat vzdělávání ve školách s potřebami trhu práce
Popis cíle	<p>Klíčovým dopadem úspěšně realizovaného opatření je samozřejmě zvýšení produktivity podniků, urychlení jejich rozvoje, import nových myšlenek a postupů atd. V žádném případě nejde jen o VŠ vzdělané lidi; trvalá je i výrazná poptávka po odbornících se strojírenskými a technickými SŠ a SOU. Cílem je také vytvoření „edukační mapy“, která oborově pokryje potřeby všech existujících podnikatelských subjektů ze zdrojů SOU, SŠ a VŠ v rámci ORP, MSK a ČR.</p> <p>U vzdělaných a samostatně přemýšlejících lidí je vyšší předpoklad jejich aktivního zapojení do dění v okolí mimo jejich zaměstnání. Může jít o zájmové spolky, spoluúčast na kulturních a společenských akcích, dobrovolné zapojení se do komunálních záležitostí i bez politického mandátu atp. Vzbudit zájem veřejnosti se dále profesně vzdělávat, informovat o možnostech vstupu do podnikání, informovat o možnostech využívání strukturálních fondů na vzdělávání, rekvalifikace atd.</p> <p>Dále se u nich dá očekávat větší pravděpodobnost založení vlastního podnikání a tím i možného zaměstnání dalších osob.</p> <p>Oba cíle v rámci okruhu jsou vzájemně propojené a splnění jednoho bude výrazně katalyzovat pozitivní dopady toho druhého.</p>
Hlavní opatření	<p>Organizační opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - pověření místostarosty jádrové obce navázáním a udržováním komunikace s okolím a tiskového odboru MěÚ jádrové obce propagací (obojí viz Věcná opatření) - vytvoření edukační mapy na úrovni ÚP, vzdělávací instituce a podniky <p>Právní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejsou žádná potřebná opatření vyjma běžných operativních záležitostí <p>Ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - alokace finančních prostředků na propagaci na realizaci školení/rekvalifikací, informovanosti o možnostech využívání strukturálních fondů <p>Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - iniciace a udržování pravidelné komunikace mezi místními učňovskými, středními a VŠ školami a podniky. V rámci možností škol může dojít k úpravám studijních plánů dle potřeb místních zaměstnavatelů. Zabráni se tak neefektivní produkci nově vzdělaných pracovníků, jejichž uplatnění je díky pouze všeobecným znalostem často obtížné. Díky tomu najdou v regionu lépe uplatnění jednak místní absolventi a lze očekávat i zvýšení zájmu „zvenčí“ o přistěhování do ORP za prací. - propagace regionu ve zbytku ČR, coby místa zajímavého pro život zejména mladých rodin. Kombinace lákavého a zdravého životního prostředí, volného místa ve školách všech stupňů mimo VŠ, kulturního i sportovního vyžití, nízkých cen nemovitostí a služeb spojených s bydlením atp. Ideálním místem pro tuto aktivitu jsou např. vysoké školy požadovaných oborů. - zavedení průběžných seminářů s žáky druhého stupně ZŠ na téma volby povolání a vhodného vzdělání. Vytvoření, prezentace a aktualizace edukační mapy. - zapojení vedení ZŠ do problematiky volby povolání jejich žáků – např. exkurze žáků i s rodiči na SŠ či v místních podnicích - propojení podniků a SŠ ve formě praxí, aktivní práce s absolventy posledních ročníků se zájmem udržet tyto lidi v regionu a najít jim zaměstnání v oboru - podpora zájmu o technické obory již u dětí předškolního věku – nákup stavebnic do mateřských škol, vedení dětí k technickým dovednostem a zájmu o přírodní vědy
Název indikátorů	- míra uplatnění absolventů škol v rámci ORP

k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - saldo obyvatel migrujících za prací (přistěhovaní vs. odstěhovaní) - počet podpořených zaměstnanců a zaměstnavatelů přes Projekt absolventské praxe (ÚP Bruntál)
Správce cíle	Starosta města Vrbno pod Pradědem

Problémový okruh 2	Nízká vzdělanostní úroveň populace
Cíl 2.2	Vytvořit podnikatelský inkubátor
Popis cíle	Kromě vzdělávání vlastních obyvatel bude ORP také aktivně lákat nadějně podnikatele (či studenty) z okolí na možnost Cílem je podpora nových i stávajících podniků (ve fázi start up, inovace i podpora rozvinutých firem).
Hlavní opatření	<p>Organizační opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavení přípravného a realizačního týmu, který zajistí zřízení organizace - získání podpory MSK a začlenění záměru do inovační strategie kraje - vyhrazení vhodného objektu - jeho přizpůsobení potřebám - dosazení personálu - zajištění pravidelného reportingu vůči zřizovateli <p>Právní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - volba ideální právní subjektivity organizace - definice vlastnických vztahů - zajištění ochrany vlastní integrity (z vnějšku i zevnitř) pro zajištění trvalého chodu a rozvoje – tedy např. pracovní smlouvy, smlouvy o poskytování poradenství či dalších služeb, ujasnění nakládání se ziskem a pokrývání ztráty atp. <p>Ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajištění prostředků na vybudování – zřejmě z evropských dotačních titulů na oblast vědy, výzkumu, vývoje a inovací - zajištění vhodného „podnikatelského“ modelu pro zajištění dlouhodobého fungování bez nutnosti užití veřejných zdrojů <p>Věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavení týmu konzultantů ochotných spolupracovat - navázání kontaktu s akademickou sférou po ČR (VŠ, VÚ a např. jednotlivá centra pro transfer technologií atd.) a soukromou v ORP a okolí - navázání na odbornou veřejnost (klastry, soukromí konzultanti atd.) - sestavení vhodných programů podpory - zbavení se závislosti na veřejných financích - podpora řemeslníků z ORP (nových či začínajících) zejména v doplňkových oblastech jejich činnosti (právní a ekonomické poradenství, marketing, vzdělávání pracovníků, možnosti exportu...) - příprava seminářů za účasti Czechinvestu popř. jiných subjektů
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - plocha budovy vyhrazená pro inkubátor - počet aktivních konzultantů - počet přihlášených projektů (startup) - počet oslovených podnikatelů (inovace, podpora rozvinutých firem)
Správce cíle	V 1. fázi starosta Bruntálu, následně vedoucí přípravného a realizačního týmu, v konečné fázi pak ředitel inkubátoru

6.2.4. Indikátory

Cíl	Vytvořit koordinační jednotku v ORP		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	PRŮMĚRNÝ PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH OSOB V ORP		
Měrná jednotka	Procento nezaměstnaných osob		
Správce měřítka	Ředitel ÚP		
Roky	2014	2017	2020
Plán		11	9
Skutečnost	13,6		
Popis měřítka:	Poměr dosažitelných UoZ ve věku 15-64 let vůči celkovému počtu obyvatel v témže věku v ORP.		
Metodika a výpočet:	Zpracovává ÚP - viz https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem		
Zdroj čerpání dat:	Statistiky ÚP Bruntál		

Cíl	Vytvořit koordinační jednotku v ORP		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	PRŮMĚRNÁ DÉLKA EVIDENCE UOZ, MEDIÁN		
Měrná jednotka	Dny		
Správce měřítka	Ředitel ÚP		
Roky	2014	2017	2020
Plán		600	400
Skutečnost	853		
Popis měřítka:	Čím déle je uchazeč evidován, tím hůře se bude zapojovat zpět do pracovního procesu. Navíc enormní hodnoty vypovídají o špatné uplatnitelnosti nezaměstnaných. Po jejich kvalifikaci není poptávka a region potřebuje někoho jiného. Pro upřesnění popisu skutečného stavu bude využít i medián (střední hodnota).		
Metodika a výpočet:	Zpracovává ÚP		
Zdroj čerpání dat:	Statistiky ÚP Bruntál		

Cíl	Vytvořit koordinační jednotku v ORP		
Číslo indikátoru	1.1.3		
Název indikátoru	POČET SUBJEKTŮ SE ZJIŠTĚNOU EKONOMICKOU AKTIVITOU		
Měrná jednotka	Počet na 1000 obyvatel ORP		
Správce měřítka	Ředitel ÚP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		115	130
Skutečnost	108,29		
Popis měřítka:	Přepočten všech subjektů, u nichž je zjištěná ekonomická aktivita, na 1000 obyvatel ORP. Jde o přesnější údaj než samotný počet FO a PO, vyloučí se „spící“ firmy a OSVČ. Zahrnuti jsou i samostatně hospodařící rolníci. Celostátní hodnota tohoto indikátoru v roce 2013 je 139,95, u MSK je to 105,87.		
Metodika a výpočet:	Evidence ČSÚ		
Zdroj čerpání dat:	http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/oranizacni_struktura-xt		

Cíl	Vytvořit koordinační jednotku v ORP		
Číslo indikátoru	1.1.4		
Název indikátoru	POČET A FINANČNÍ OBJEM ÚSPĚŠNĚ REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ		
Měrná jednotka	ks, Kč		
Správce měřítka	Místostarosta jádrové obce odpovědný za podnikání a rozvoj		
Roky	2013	2017	2020
Plán		doplnit	doplnit
Skutečnost	0, 0		
Popis měřítka:	Jde o výstup práce expertních týmů usnadňujících místním zaměstnavatelům dosažení veřejné podpory. Ta může vést k vytvoření nových pracovních míst, nebo např. ke zvyšování kvalit stávajících zaměstnanců, inovacím v provozu, podporu exportu atp.		
Metodika a výpočet:	Základní evidence úspěšnosti práce týmů.		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní evidence týmů vytvořených pro plnění cíle.		

Cíl	Vybudovat průmyslovou zónu		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	PLOCHA PLNĚ PŘIPRAVENÉ PRŮMYSLVÉ ZÓNY		
Měrná jednotka	ha		
Správce měřítka	Správce zóny		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50 ha	80 ha
Skutečnost	0 Kč		
Popis měřítka:	Jde o plochu určenou k zastavění (nebo již zastavěnou) podpořenými subjekty v rámci zóny. Plocha je plnohodnotně zasítována a dle možnosti napojena na silnice a železnice. Jsou vyřešeny všechny majetkoprávní otázky.		
Metodika a výpočet:	Klíčový údaj, který bude evidován správcem zóny.		
Zdroj čerpání dat:	Správce zóny, dotčený městský úřad		

Cíl	Vybudovat průmyslovou zónu		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	POČET ZAINKUBOVANÝCH/ZASÍDLENÝCH FIREM V PRŮMYSLVÉ ZÓNĚ		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Správce zóny		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0, 0		
Popis měřítka:	Prostý počet podnikatelů, kteří se usídlí v průmyslové zóně.		
Metodika a výpočet:	Klíčový údaj, který bude evidován správcem zóny.		
Zdroj čerpání dat:	Správce zóny, dotčený městský úřad		

Cíl	Vybudovat průmyslovou zónu		
Číslo indikátoru	1.2.3		
Název indikátoru	PODÍL OBJEMU INVESTIC OBCÍ NA VZNIKU (PŘÍPRAVĚ) PRŮMYSLVÉ ZÓNY		
Měrná jednotka	Procento		
Správce měřítka	Správce zóny		
Roky	2013	2017	2020

Plán		doplnit	doplnit
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vyjadřuje míru zainteresovanosti obcí na přípravě průmyslové zóny.		
Metodika a výpočet:	Poměr finančních prostředků investovaných obcemi v ORP na celkových prostředcích vynaložených na přípravu průmyslové zóny. Dle tohoto klíče se následně budou dělit výnosy z podnikatelské zóny pro příslušné obce popř. partnery projektu.		
Zdroj čerpání dat:	správce zóny		

Cíl	Provázat ZŠ a SŘ v ORP s místními podniky		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	MÍRA UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ ŠKOL V RÁMCI ORP		
Měrná jednotka	procento		
Správce měřítka	ÚP Bruntál		
Roky	2013	2017	2020
Plán		doplnit	doplnit
Skutečnost	doplnit		
Popis měřítka:	Poměr počtu absolventů místních SŠ, kteří našli uplatnění v ORP a těch, kteří se po absolvování odstěhovali. Ideální bude ještě rozdělení na ty, kteří zůstali v oboru a ty, kteří zaměření změnili.		
Metodika a výpočet:	Jde o jednoduchou zpětnou vazbu, kterou škola získá od svých absolventů (telefonicky, emailem) jeden rok po ukončení studia.		
Zdroj čerpání dat:	Střední školy v ORP		

Cíl	Provázat ZŠ a SŠ v ORP s místními podniky		
Číslo indikátoru	2.1.2		
Název indikátoru	POČET REALIZOVANÝCH WORKSHOPŮ, SEMINÁŘŮ ZA ÚČASTI ŽÁKŮ ŠKOL A ZÁSTUPCŮ SOUKROMÉ SFÉRY, POČET EXKURZÍ, POČET ZPROSTŘEDKOVANÝCH STÁŽÍ, PRAXI, S CÍLEM VZBUDIT ZÁJEM A ATRAKTIVITU BUDOUCÍHO POVOLÁNÍ.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ředitel školy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Počet realizovaných workshopů, seminářů za účasti žáků SŠ a zástupců soukromé sféry nebo realizovaných pro absolventy. Počet exkurzí, počet zprostředkovaných stáží, praxi, s cílem vzbudit zájem a atraktivitu budoucího povolání.		
Metodika a výpočet:	Evidují ředitelé škol dle typu akce a cílové skupiny.		
Zdroj čerpání dat:	Školy		

Cíl	Provázat ZŠ a SŠ v ORP s místními podniky		
Číslo indikátoru	2.1.3		
Název indikátoru	POČET PODPOŘENÝCH ZAMĚSTNANCŮ A ZAMĚSTNAVATELŮ PŘES PROJEKT ABSOLVENTSKÉ PRAXE		
Měrná jednotka	Ks		
Správce měřítka	Ředitel ÚP		

Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Projekt absolventské praxe je program podporující uplatnění čerstvých absolventů škol v podnicích. Jde o příspěvek za mzdu a mentorování absolventa výměnou za jeho úspěšné zařazení do pracovního procesu. Při vhodném využití může jít o stěžejní nástroj pro osvětu v ORP, prostřednictvím něhož se nastartuje komunikace a spolupráce firem/veřejného sektoru/ popř. úřadu práce.		
Metodika a výpočet:	Eviduje ÚP Bruntál		
Zdroj čerpání dat:	ÚP Bruntál		

Cíl	Vytvořit podnikatelský inkubátor		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	PODLAHOVÁ PLOCHA VYHRAZENÁ PRO INKUBÁTOR		
Měrná jednotka	m ²		
Správce měřítka	Ředitel inkubátoru		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1000	2500
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Součet všech podlahových ploch v rámci inkubátoru, které jsou k dispozici podporovaným subjektům (bez ohledu na fázi, velikost či obor).		
Metodika a výpočet:	Klíčový údaj, který bude evidován správcem inkubátoru.		
Zdroj čerpání dat:	Ředitel inkubátoru		

Cíl	Vytvořit podnikatelský inkubátor		
Číslo indikátoru	2.2.2		
Název indikátoru	POČET AKTIVNÍCH KONZULTANTŮ		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Ředitel inkubátoru		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Předpokládá se spolupráce s externími konzultanty z jednotlivých podporovaných oborů. Může jít o vědecké pracovníky, manažery, technology, vývojáře atd. ze soukromé i akademické sféry.		
Metodika a výpočet:	Klíčový údaj, který bude evidován správcem inkubátoru.		
Zdroj čerpání dat:	Ředitel inkubátoru		

Cíl	Vytvořit podnikatelský inkubátor		
Číslo indikátoru	2.2.3		
Název indikátoru	POČET PŘIHLÁŠENÝCH PROJEKTŮ (STARTUP)		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Ředitel inkubátoru		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	200
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Počet všech účastníků programu startup – tedy jednotlivců či týmů		

	s potenciálně úspěšnými nápady. Reálně podpořeno bude jen cca 10 – 20% nejzajímavějších projektů. Očekávané hodny předpokládají aktivní propagaci podpory i výrazně mimo území ORP.
Metodika a výpočet:	Klíčový údaj, který bude evidován správcem inkubátoru.
Zdroj čerpání dat:	Ředitel inkubátoru

Cíl	Vytvořit podnikatelský inkubátor		
Číslo indikátoru	2.2.4		
Název indikátoru	POČET OSLOVENÝCH PODNIKATELŮ (INOVACE, PODPORA ROZVINUTÝCH FIREM)		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Ředitel inkubátoru		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	300
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stejný princip jako u indikátoru 2.2.3 s tím rozdílem, že jde o již existující podniky, které budou využívat podporu inkubátoru. Tím pádem je žádoucí, aby dosah byl naopak výlučně v rámci ORP.		
Metodika a výpočet:	Klíčový údaj, který bude evidován správcem inkubátoru.		
Zdroj čerpání dat:	Ředitel inkubátoru		

6.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

6.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 180 Řídící skupina

Složení řídící skupiny
Zástupci obcí
Zástupci škol
Zástupci středních podnikatelů
Zástupci malých podnikatelů

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí

spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížení se stanovenému cíli.

Tabulka 181 Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit koordinační jednotku v ORP	Starosta města Horní Benešov
1.2	Vybudovat průmyslovou zónu	Starosta města Bruntál
2.1	Provázat ZŠ a SŠ v ORP s místními podniky	Starosta města Vrbno pod Pradědem
2.2	Vytvořit podnikatelský inkubátor	V 1. fázi starosta Bruntálu, následně vedoucí přípravného a realizačního týmu, v konečné fázi pak ředitel inkubátoru

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 182 Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1	Průměrný podíl nezaměstnaných osob v ORP	Ředitel ÚP
1.1.2	Průměrná délka evidence UOZ, medián	Ředitel ÚP
1.1.3	Počet subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou	Ředitel ÚP
1.1.4	Počet a finanční objem úspěšně realizovaných projektů	Místostarosta jádrové obce odpovědný za podnikání a rozvoj
1.2.1	Plocha plně připravené průmyslové zóny	Správce zóny
1.2.2	Počet oslovených / zaujatých investorů	Dotčený MěÚ
1.2.3	Podíl objemu investic obcí na vzniku (přípravě) průmyslové zóny	Správce zóny
2.1.1	Míra uplatnění absolventů škol v rámci ORP	ÚP Bruntál
2.1.2	Saldo obyvatel migrujících za prací	ÚP Bruntál
2.1.3	Počet podpořených zaměstnanců a zaměstnavatelů přes projekt absolventské praxe	Ředitel ÚP
2.2.1	Podlahová plocha vyhrazená pro inkubátor	Ředitel inkubátoru
2.2.2	Počet aktivních konzultantů	Ředitel inkubátoru
2.2.3	Počet přihlášených projektů (startup)	Ředitel inkubátoru
2.2.4	Počet oslovených podnikatelů (inovace, podpora rozvinutých firem)	Ředitel inkubátoru

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 183 hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně

Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejednají-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 184 Akční plán

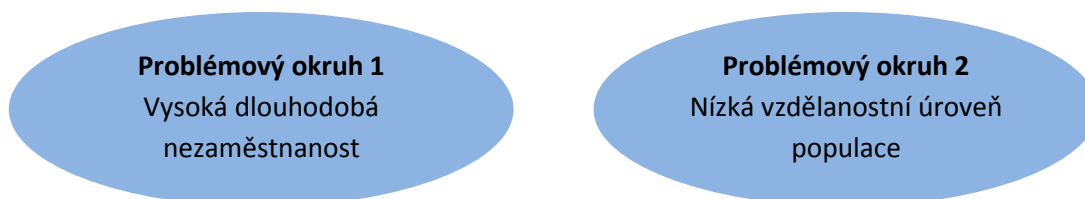
Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														

Vyhodnocení									
Akční plán na r. 2017									
Příprava									
Realizace									
Vyhodnocení									
Akční plán na r. 2018									
Příprava									
Realizace									
Vyhodnocení									
Akční plán na r. 2019									
Příprava									
Realizace									
Vyhodnocení									

6.4. Závěr, postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Analytická část vygenerovala základní problémové okruhy:

Na jejich základě byl navržen nástin variantních řešení, který byl rozpracován do jednotlivých cílů:

Cíl k problémovému okruhu 1:

- Vytvořit koordinační jednotku v ORP
- Vybudovat průmyslovou zónu

Cíl k problémovému okruhu 2:

- Provázat ZŠ a SŠ v ORP s místními podniky
- Vytvořit podnikatelský inkubátor

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů.

Prioritním úkolem území je snížení nezaměstnanosti na území ORP a posílení ekonomické i vzdělanostní struktury. Proto je navrženo vybudování průmyslové zóny, které zlepší podmínky pro potenciální investory. S tím souvisí posílení prezentace ORP do okolí a aktivní budování vazeb v soukromé i veřejné sféře.

Dalším krokem je podpora rozvoje místních, již fungujících podniků a provazba regionálního školství s potřebami trhu práce. Nezbytná je také schopnost samosprávy reagovat na potřeby podniků (např. vybudování potřebné infrastruktury, nabídka a příprava ploch a prostorů pro podnikání v obcích), pomůže i společná aktivní propagace či vstřícnost veřejné správy při podpoře podnikatelů.

Důležité je podchycení mladých nadějných podnikatelů a jejich projektů v rámci činnosti plánovaného podnikatelského inkubátoru formou odborného poradenství, mentoringu či konzultací za zvýhodněných podmínek. Stejně služby mohou být nabídnuty i již existujícím subjektům.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

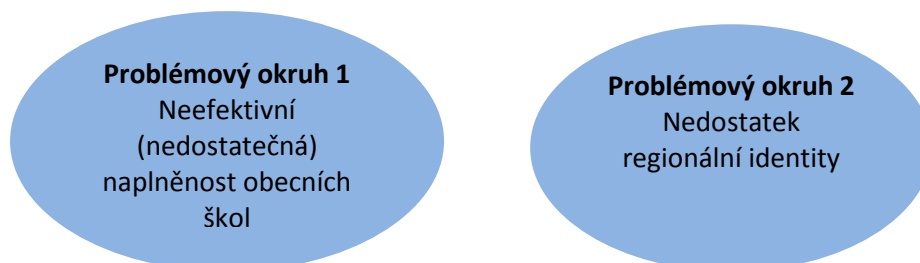
Tvorba strategie zahrnovala analytickou část, v rámci které proběhla dotazníková šetření na obcích, studium dokumentace a veřejně dostupných materiálů na webu MPSV, MSK, ÚP, rozhovory s podnikateli. Následovala formulace problémových okruhů a v rámci návrhové části návrh variantních řešení meziobecní spolupráce. Proběhlo projednání ve fokusní skupině a na setkání starostů. V další fázi došlo k rozpracování do cílů a opatření. Proběhlo vnitřní připomínkové řízení týmu s vybranými zástupci obcí. Jednotlivé cíle byly rozpracovány do první verze akčních plánů.

7. ZÁVĚR, KONTAKTY

REKAPITULACE

Předškolní výchova a základní školství

Na základě provedených analýz byly stanoveny 2 problémové okruhy:

K těmto problémovým okruhům byly navrženy cíle, které mohou vést k jejich řešení.

Všechny definované cíle byly navrženy realizačním týmem a upřesněny jak návrhy odborné veřejnosti, tak zástupci dotčených obcí. Názory odborné veřejnosti i zástupců obcí byly získány na základě osobního setkání a prodiskutovány s členy předešlé fokusní skupiny. Obdržené připomínky se zohlednily a následně zapracovaly do jednotlivých cílových oblastí. Výsledkem je stanovení celkem 6 cílů, které spolu vzájemně souvisí.

Cíl k problémovému okruhu 1:

Zavedení školských obvodů spádových škol.

Podpora vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vytvoření pozice regionálního projektového manažera pro oblast školství.

Cíl k problémovému okruhu 2:

Podpora funkce komunitních škol/zavádění principů komunitních škol.

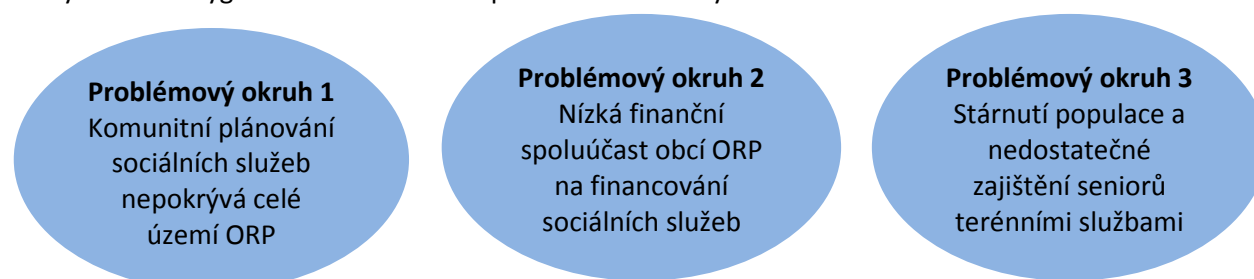
Organizace kurzu pro získání základního vzdělání.

Otevřené školy – zdroj nápadů a spolupráce.

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů.

Sociální služby

Analytická část vygenerovala 3 základní problémové okruhy:

Na jejich základě byl navržen nástin variantních řešení, který byl rozpracován do jednotlivých cílů, které jsou následující :

Cíle k problémovému okruhu 1

Vytvořit střednědobý plán sociálních služeb pro území ORP Bruntál na 4 roky
Vytvoření jednotného informačního systému sociálních služeb pro území ORP

Cíle k problémovému okruhu 2

Vytvořit systém financování sociálních služeb na území ORP

Cíle k problémovému okruhu 3

Rozšířit místní a časovou dostupnost pečovatelské služby a osobní asistence

Zřídit terénní odlehčovací službu a tísňovou péči

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů, jejichž první verze byla taktéž zpracována a obsahuje celkem 15 projektů resp. speciálních činností a aktivit na období 2015-2018.

Odpadové hospodářství

Byly definovány 2 problémové okruhy

Problémový okruh 1

Existence černých skládek

Problémový okruh 2

Zvyšující se náklady na likvidaci odpadů

K definovaným problémovým okruhům byly přiřazeny cíle, jejichž postupným naplňováním může dojít k vyřešení či překonání problému.

Všechny definované cíle byly navrženy realizačním týmem a upřesněny jak návrhy odborné veřejnosti, tak zástupci dotčených obcí. Názory odborné veřejnosti byly získány na základě osobního setkání a prodiskutování s členy fokusní skupiny. Výsledkem je stanovení celkem 6 cílů, které spolu vzájemně souvisí.

Přiřazení cílů k problémovým okruhům

Problémový okruh 1 - Existence černých skládek

Vybudování nových sběrných míst (sběrných dvorů)

Informovanost obyvatel

Zapojení soukromých subjektů do systému sběru odpadů

Problémový okruh 2 - Zvyšující se náklady na likvidaci odpadů

Snížení množství produkovaného odpadu

Vybudování kompostáren, domácí kompostování

Rozšíření sítě pro zpětný odběr odpadů

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů.

Zaměstnanost a podpora podnikání

Analytická část vygenerovala základní problémové okruhy:

Problémový okruh 1

Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost

Problémový okruh 2

Nízká vzdělanostní úroveň populace

Na jejich základě byl navržen nástin variantních řešení, který byl rozpracován do jednotlivých cílů:

Cíl k problémovému okruhu č. 1:

Vytvořit koordinační jednotku v ORP

Vybudovat průmyslovou zónu

Cíl k problémovému okruhu č. 2

Provázat ZŠ a SŠ v ORP s místními podniky

Vytvořit podnikatelský inkubátor

Realizace cílů bude probíhat prostřednictvím akčních plánů.

Tabulka 185 Zpracovatelé strategie

Jméno a příjmení	Oblast	Telefon
Romana Flajzarová	Předškolní výchova a základní školství	554706256
Mgr. Jana Hančilová	Sociální služby	733535580
Jiří Zátopek	Odpadové hospodářství	731185390
Ing. Luděk Šarman	Zaměstnanost a podpora podnikání	602769684

Tabulka 186 Členové fokusních skupin

Jméno	Subjekt
ZAMĚSTNANOST A ROZVOJ PODNIKÁNÍ	
Ing. Tomáš Nedbal	MX-net
Rostislav Srostlík	ATQ Vrbno p/P
Vlastimil Střílka	Fa HOBES
ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	
Ing. Iveta Pešatová	MěÚ Vrbno p. Pradědem – majetkoprávní odbor
Jitka Rozkošná	Starostka obce Křišťanovice
Miroslav Novotný	Starosta obce Andělská Hora
Antonín Směšný	Starosta obce Staré Město
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	
Mgr. Ivana Májková	MěÚ Bruntál
Zuzana Hazan	Člen fokusní skupiny
ŠKOLSTVÍ	
Ing. Radek Štoller	MěÚ Bruntál
Mgr. Leoš Sekanina	ZŠ Bruntál, Okružní 38, příspěvkové organizace
PhDr. Renata Mecnerová	Ředitelka ZŠ a MŠ Razová, příspěvkové organizace

8. PŘÍLOHY

8.1. Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní informace o strategii.....	6
Tabulka 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	7
Tabulka 3 Členství a územní příslušnost obcí v ORP Bruntál v existujících DSO a MAS.....	9
Tabulka 4 Relevantní významné strategické dokumenty	11
Tabulka 5 Charakteristika území.....	14
Tabulka 6 Demografický vývoj obyvatel v území ORP	14
Tabulka 7 Stručná charakteristika školství.....	16
Tabulka 8 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport"	17
Tabulka 9 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru.....	18
Tabulka 10 Ekonomická aktivita obyvatel.....	19
Tabulka 11 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	20
Tabulka 12 Charakteristika domácností.....	20
Tabulka 13 Charakteristika nezaměstnanosti.....	21
Tabulka 14 Charakteristika trhu práce.....	22
Tabulka 15 Obce s platným územním plánem a strategickým plánem	25
Tabulka 16 Popis klíčových aktérů	28
Tabulka 17 SWOT analýza	29
Tabulka 18 Přehled vzdělávacích organizací dle velikostní skupiny obcí bez ohledu na zřizovatele.....	38
Tabulka 19 Počet vzdělávacích organizací dle počtu obcí v jednotlivých letech	39
Tabulka 20 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP	40
Tabulka 21 Průměrný přepočtený počet pracovníků škol a školských zařízení.....	42
Tabulka 22 Počet ZŠ za SO ORP.....	45
Tabulka 23 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP.....	46
Tabulka 24 ZŠ zřizované obcemi	47
Tabulka 25 ZŠ se SVP zřizovaných krajem.....	48
Tabulka 26 Soukromé ZŠ.....	48
Tabulka 27 Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP	49
Tabulka 28 Počty tříd a žáků zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP	50
Tabulka 29 Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP	51
Tabulka 30 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP	52
Tabulka 31 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP	53
Tabulka 32 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP.....	53
Tabulka 33 Počet škol se SVP a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP	54
Tabulka 34 Počet absolventů ZŠ v SO ORP	54
Tabulka 35 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	55
Tabulka 36 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	56
Tabulka 37 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	56
Tabulka 38 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	56
Tabulka 39 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	57
Tabulka 40 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	57
Tabulka 41 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	57

Tabulka 42 Tabulka 36 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu	58
Tabulka 43 Popis ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013	58
Tabulka 44 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu SO ORP	60
Tabulka 45 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	62
Tabulka 46 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	62
Tabulka 47 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	62
Tabulka 48 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	63
Tabulka 49 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	63
Tabulka 50 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	63
Tabulka 51 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	64
Tabulka 52 Celkový počet MŠ dle zřizovatele v SO ORP	64
Tabulka 53 MŠ zřizované obcí, popřípadě krajem	65
Tabulka 54 MŠ zřizované obcí, popřípadě krajem	66
Tabulka 55 Popis MŠ v SO ORP ve školním roce 2012/2013	66
Tabulka 56 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP	69
Tabulka 57 Zařízení jeslového typu a další formy pro děti mladší 3 let.....	70
Tabulka 58 Školní družiny a školní kluby v SO ORP.....	71
Tabulka 59 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v SO ORP.....	72
Tabulka 60 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí SO ORP	72
Tabulka 61 Školní jídelny zřizované obcemi v SO ORP.....	75
Tabulka 62 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP.....	76
Tabulka 63 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaná obcemi v Kč 77	
Tabulka 64 Provozní výdaje roku 2012 na jednotku výkonu v Kč.....	78
Tabulka 65 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu školám a školským zařízením zřizovaných obcemi v SO ORP v Kč	80
Tabulka 66 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v SO ORP v Kč	80
Tabulka 67 Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013	81
Tabulka 68 Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP týkající se škol/školských zařízení zřizovaných obcemi do roku 2023	83
Tabulka 69 Analýza cílových skupin.....	86
Tabulka 70 Analýza rizik.....	91
Tabulka 71 SWOT analýza školství.....	93
Tabulka 72 Struktura problémových oblastí a cílů	99
Tabulka 73 Řídící skupina.....	125
Tabulka 74 Správci cílů.....	125
Tabulka 75 Gestoři indikátorů.....	126
Tabulka 76 Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	126
Tabulka 77 Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	127
Tabulka 78 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	133
Tabulka 79 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	134
Tabulka 80 Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP.....	134
Tabulka 81 Počet jednotlivých typů sociálních služeb.....	135
Tabulka 82 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) – vlastní šetření	136

Tabulka 83 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	140
Tabulka 84 Počet sociálních služeb dle zřizovatele.....	141
Tabulka 85 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 (ne všech služeb)	142
Tabulka 86 Kapacita zařízení sociálních služeb.....	146
Tabulka 87 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012.....	147
Tabulka 88 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012	147
Tabulka 89 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	147
Tabulka 90 Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	148
Tabulka 91 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012.....	149
Tabulka 92 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	149
Tabulka 93 Analýza cílových skupin	150
Tabulka 94 Analýza rizik.....	151
Tabulka 95 SWOT analýza.....	154
Tabulka 96 Pro srovnání uvádíme několik měst příslušných k podobnému regionu nebo srovnatelných dle výše celkového rozpočtu i počtu obyvatel.....	156
Tabulka 97 Struktura problémových oblastí a cílů	159
Tabulka 98 Srovnání výdajů na sociální věci.....	162
Tabulka 99 Řídící skupina.....	176
Tabulka 100 Správci cílů.....	176
Tabulka 101 Gestoři indikátorů.....	176
Tabulka 102 Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	177
Tabulka 103 harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	178
Tabulka 104 Přehled sběrných dvorů v území ORP - současný stav	188
Tabulka 105 Přehled výkupu odpadů v území ORP, současný stav	189
Tabulka 106 Přehled třídících linek na území ORP, současný stav	190
Tabulka 107 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	190
Tabulka 108 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav	190
Tabulka 109 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	191
Tabulka 110 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav.....	191
Tabulka 111 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav	192
Tabulka 112 Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	192
Tabulka 113 Celková produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012	192
Tabulka 114 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	193
Tabulka 115 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	194
Tabulka 116 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012	195
Tabulka 117 Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012.....	196

Tabulka 118 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	197
Tabulka 119 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	198
Tabulka 120 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	198
Tabulka 121 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013	199
Tabulka 122 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	200
Tabulka 123 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	200
Tabulka 124 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	201
Tabulka 125 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	202
Tabulka 126 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012	203
Tabulka 127 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	204
Tabulka 128 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012	205
Tabulka 129 Neinvestiční náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012	206
Tabulka 130 Analýza cílových skupin	207
Tabulka 131 Analýza rizik	207
Tabulka 132 SWOT analýza	208
Tabulka 133 Struktura problémových oblastí a cílů	211
Tabulka 134 Inteligentní systém nakládání s odpady Mikulov	214
Tabulka 135 Složení řídicí skupiny	225
Tabulka 136 Správci cílů	226
Tabulka 137 Gestoři indikátorů	226
Tabulka 138 hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	227
Tabulka 139 Harmonogram	228
Tabulka 140 Akční plán	228
Tabulka 141 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	232
Tabulka 142 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	234
Tabulka 143 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012	236
Tabulka 144 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	238
Tabulka 145 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	240
Tabulka 146 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	243
Tabulka 147 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	244
Tabulka 148 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	246
Tabulka 149 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	248
Tabulka 150 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012	250
Tabulka 151 Základní údaje ORP Bruntál	253

Tabulka 152 Počet obyvatel a průměrný věk.....	253
Tabulka 153 Vývoj počtu obyvatel v ORP Bruntál v letech 2001 - 2012	253
Tabulka 154 Demografický vývoj obyvatel v území ORP	254
Tabulka 155 Charakteristika území ORP	255
Tabulka 156 Délka evidence uchazečů o zaměstnání.....	256
Tabulka 157 Věková struktura	258
Tabulka 158 Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání.....	258
Tabulka 159 Podrobná vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání	258
Tabulka 160 Zdravotní stav uchazečů o zaměstnání	259
Tabulka 161 Podíl zdravotních omezení uchazečů o zaměstnání.....	259
Tabulka 162 Vývoj zaměstnanosti rozhodujících zaměstnavatelů v ORP Bruntál	262
Tabulka 164 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	263
Tabulka 165 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	264
Tabulka 166 Charakteristika domácností.....	264
Tabulka 167 Počet všech zaměstnavatelů se stavem 26 a více zaměstnanců.....	265
Tabulka 168 Zaměstnanost u firem se stavem 26 a více zaměstnanců – k 31.12.2013	265
Tabulka 169 Zaměstnanost podle odvětví v ORP Bruntál (se stavem 26 a více zaměstnanců).....	265
Tabulka 170 Charakteristika trhu práce v území ORP.....	269
Tabulka 171 Porovnání nezaměstnanosti a počtu UoZ na 1 VPM v okresech MSK k 31. 5. 2014	270
Tabulka 172 Vzdělanostní struktura podle jednotlivých obcí ORP	271
Tabulka 173 Počet UoZ, volná pracovní místa a podíl nezaměstnaných v ORP Bruntál.....	272
Tabulka 174 Subjekty se zjištěnou ekonomickou aktivitou – přepočteno na 1000 obyvatel.....	272
Tabulka 175 Popis klíčových aktérů.....	273
Tabulka 176 Čerpání z OP EU 2008 – 2013 – jednotlivá ORP (viz příloha č. 1)	274
Tabulka 177 Čerpání z OP EU 2008 – 2013 – obce v rámci ORP Bruntál (viz Příloha č. 2).....	274
Tabulka 178 Počet VPP a vyplacení za r. 2013-2014.....	275
Tabulka 179 SWOT Analýza	278
Tabulka 180 Struktura problémových oblastí a cílů	282
Tabulka 181 Řídící skupina.....	293
Tabulka 182 Správci cílů.....	294
Tabulka 183 Gestoři indikátorů.....	294
Tabulka 184 hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	294
Tabulka 185 Akční plán	295
Tabulka 186 Zpracovatelé strategie.....	300
Tabulka 187 Členové fokusních skupin	300

8.2. Seznam grafů

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	15
Graf 2 Vývoj pracovníků ve školství	43
Graf 3 Vývoj pedagogických pracovníků ve školství	43
Graf 4 Vývoj nepedagogických pracovníků ve školství	44
Graf 5 Předpokládaný vývoj žáků v 1. ročnících ZŠ v souvislosti s porodností	61
Graf 6 Vývoj počtu žáků v ZŠ	61
Graf 7 Počty dětí v MŠ podle zřizovatele	65
Graf 8 Předpokládaný vývoj počtu dětí v MŠ v souvislosti s porodností v SO ORP	70
Graf 9 Vývoj provozních nákladů ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi.....	77
Graf 10 Porovnání provozních výdajů roku 2012 na jednotku výkonu.....	79
Graf 11 Porovnání NIV jednotlivých typů škol a školských zařízení vyjádřené v %	81
Graf 12 Soc. služby dle formy poskytování	139
Graf 13 Členění služeb	139
Graf 14 Členění příjmů za jednotlivé druhy služeb	143
Graf 15 Podíl obcí SO ORP na spolufinancování registrovaných sociálních služeb v r. 2012.....	144
Graf 16 Členění příjmů z r. 2012 dle zdrojů financování.....	144
Graf 17 Výdaje dle jednotlivých forem služeb	145
Graf 18 Porovnání výdajů na příspěvek na péči vyplacený ÚP práce do území ORP Bruntál v r. 2012 a příjmů z úhrad za služby sociální péče	145
Graf 19 Podíl obcí SO ORP na spolufinancování registrovaných sociálních služeb v r. 2012.....	161
Graf 20 Členění příjmů poskytovatelů dle zdrojů financování	161
Graf 21 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb	179
Graf 22 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb (resp. poskytujících služby pro obyvatele).....	180
Graf 23 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP	180
Graf 24 Počet vybraných typů sociálních služeb (resp. poskytujících služby pro obyvatele)	180
Graf 25 Podíl zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	181
Graf 26 Podíl sociálních služeb dle zřizovatele	181
Graf 27 Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP	182
Graf 28 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	182
Graf 29 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	183
Graf 30 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb	183
Graf 31 Dobrovolnická činnost	184
Graf 32 Typy dobrovolnických projektů.....	185
Graf 33 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 až 2012.....	233
Graf 34 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za rok 2008-2012	237
Graf 35 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 až 2012	239
Graf 36 Pět hlavních druhů BRO za období 2008-2012	242
Graf 37 Podíl množství BRKO na množství BRO za období 2008-2012.....	243
Graf 38 Nakládání s odpady celkově.....	245
Graf 39 Nakládání s komunálními odpady KO za období 2008 – 2012, využití a odstranění KO.....	247

Graf 40 Materiálové využití separovaného odpadu za období 2008 – 2012	249
Graf 41 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO za období 2008-2012	251
Graf 42 Vývoj věkové struktury obyvatelstva	254
Graf 43 Délka evidence UoZ v ORP Bruntál k 31. 5. 2014.....	257
Graf 44 Zaměstnanost v ORP Bruntál podle odvětví	268

8.3. Seznam map

Mapa 1 Administrativní členění správního obvodu	13
Mapa 2 Stav územních plánů	26